

Agatha Christie

CRĂCIUNUL LUI POIROT

POIROT

Agatha Christie

CRĂCIUNUL LUI POIROT

Agatha Christie

CRĂCIUNUL LUI POIROT

Seria HERCULE POIROT

rao international publishing company

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CHRISTIE, AGATHA

Crăciunul lui Poirot / Agatha Christie; trad.:
Adrian Gabriel Moșoianu. - Ed. a 2-a, rev. - București:
RAO International Publishing Company, 2007

ISBN 978-973-103-464-5

I. Moșoianu, Adrian (trad.)

821.111-312.4=135.1

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117–119, București, ROMÂNIA
www.raobooks.com
www.rao.ro

AGATHA CHRISTIE
Hercule Poirot's Christmas
© 1938, Agatha Christie Limited, a Chorion Company
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză
ADRIAN GABRIEL MOȘOIANU

© RAO International Publishing Company, 2005
pentru versiunea în limba română

noiembrie 2007

ISBN 978-973-103-464-5

Dragul meu James,

Ai fost întotdeauna unul dintre cei mai fideli și mai binevoitori cititori ai mei și tocmai de aceea am fost serios tulburată primind o critică din partea ta.

Mi-ai reproșat că crimele mele au devenit mult prea rafinate – mult prea anoste, de fapt. Mi-ai spus că tânjești după „o crimă din aceea clasică, foarte violentă și cu mult sânge“. O crimă despre care să nu se poată nimeni îndoii că a fost cu adevărat o crimă!

Iată povestirea pe care ți-ai dorit-o, scrisă special pentru tine. Sper să-ți placă.

Cu drag, cumnata ta
Agatha

Partea I

22 decembrie

Traversând în pas alert peronul, Stephen își ridică gulerul hainei. Deasupra capului său, o ceață groasă se așeza în vâlătuci peste gară. Motoare mari șuierau impresionant, scoțând nori de abur în aerul rece și umed. Totul era murdar și îmbibat de fum.

Stephen se gândi cu dezgust: „Ce țară infectă... Ce oraș infect!“

Prima impresie, entuziastă, pe care i-o lăsase Londra cu magazinele, restaurantele și femeile sale frumoase și elegante, pălise. Privea acum orașul ca pe un diamant fals fixat într-o montură dubioasă.

Se închipui pentru o clipă întorcându-se în Africa de Sud... Simți apoi dorul de casă răsucindu-se ca o gheară în suflet: răsăritul de soare, cerul albastru, grădini pline de flori, flori albastre, rânduri de plumbago...

În vreme ce orașul ăsta nu era decât praf, mizerie și imense, nesfârșite mulțimi, aflate în mișcare, grăbindu-se, dând din coate. Furnici deplasându-se disciplinate în interiorul mușuroiului.

Pentru o clipă se gândi: „Mai bine nu veneam...“

Își aminti apoi scopul pentru care venise și buzele i se strânseseră într-o grimasă înghețată. Nu, la naiba! Trebuia să meargă până la capăt, doar plănuise asta de ani de zile. Se străduise întotdeauna să realizeze ceea ce își propunea. Da, trebuia să meargă mai departe!

Momentul de șovăială, întrebările chinuitoare care îi veniseră brusc în minte – „De ce? Chiar merită osteneala? De ce să trăiesc în trecut? N-ar fi mai bine să uit totul?” –, toate acestea nu însemnau decât o slăbiciune trecătoare. Nu era un puști, să se lase abătut din drum de orice capriciu de moment. Era un bărbat de patruzeci de ani, sigur pe el și care știa ce voia. Va merge mai departe. Va realiza ceea ce își propusese să facă venind în Anglia.

Urcă în tren și merse de-a lungul culoarului, căutându-și un loc. Făcuse un semn de refuz unui hamal, așa că își căra singur geamantanul din piele groasă. Luă la rând compartiment după compartiment: trenul era plin. Mai erau numai trei zile până la Crăciun. Stephen Farr privi plin de dezgust compartimentele aglomerate.

„Oameni! Mulțimi infinite de oameni! Și toți atât de – care era cuvântul?! – atât de *cenușii*! Atât de identici unii cu alții, atât de oribil de uniformizați! Cei care nu au figuri de oi au, în schimb, fețe de iepuri“, se gândi el. Unii dintre ei șușoteau și se foiau în loc. Alții, în general bărbați trecuți de vârsta a doua, mormăiau. Aceștia arătau mai degrabă ca niște porci. Până și fetele, slabe, palide, cu buzele strident rujate, dădeau o impresie deprimantă de uniformitate.

Se imagină pentru o clipă în veldul sud-african, stând singur la soare...

Apoi, deodată, uitându-se într-un compartiment, i se tăie respirația. Fata aceea era *altfel*. Avea părul negru, iar ochii purtau în ei profunzimea și întunericul nopții. Ochi triști și mândri, ochii Sudului... Faptul că o astfel de fată trebuia să se afle în acest tren laolaltă cu toți acești inși insipizi, *cenușii* era cum nu se poate mai nedrept. Era nedrept că această minune trebuia să meargă în centrul mohorât al Angliei. Ar fi trebuit să se afle în altă parte, într-o lojă, cu un trandafir între buze, purtând un voal negru care să-i pună în evidență capul mândru – și trebuia să fie praf, și dogoare, și miros de sânge în arenă... Ea ar trebui

să fie într-un loc minunat și nu înghesuită în colțul unui compartiment de clasa a III-a.

Era un om atent și iscoditor, iar curiozitatea îi era susținută de un fin simț al observației. Nu îi scăpaseră din vedere haina ei scurtă neagră și fusta cam ponosite, mănușile ei ieftine din material sintetic, pantofii de proastă calitate și nuanța provocatoare a poșetei roșu-aprins. Cu toate acestea, senzația pe care i-o lăsa era aceea de splendoare. Era superbă, fină, exotică...

Oare ce naiba făcea în această țară a cețurilor, și a frigului, și a furnicilor harnice și grăbite?

„Trebuie să aflu cine este și ce face... Trebuie să aflu...”

II

Pilar stătea înghesuită lângă fereastră și se gândea la cât de ciudat miroseau englezii... Era senzația care o izbise cel mai puternic în privința Angliei – diferența de miros. Nu se simțea miros de usturoi sau de praf, iar cel de parfum era foarte slab. În compartiment se simțea un iz rece de stătut – mirosul de pucioasă al trenurilor –, un miros de săpun și un altul, neplăcut. Se gândi că acesta venea de la gulerul de blană al grăsamei care stătea lângă ea. Pilar adulmecând discret, inhalând cu dezgust izul de naftalină. „Ce bizar miros de parfum“, se gândi ea.

Se auzi un fluier, o voce tunătoare strigă ceva și trenul se puse încet în mișcare... Porniseră. Drumul ei continua...

Inima îi bătea ceva mai repede. O să fie oare totul bine? Va fi oare capabilă să ducă la bun sfârșit ceea ce își propusese? Cu siguranță, doar își planificase totul cu atâta grijă... Era pregătită pentru orice eventualitate. Fără îndoială, va reuși, trebuie să reușească...

Buzele roșii i se țuguiară, gura căpătând dintr-odată o expresie de cruzime. De cruzime și de lăcomie, precum gura unui copil sau a unei pisici. O gură care nu se preocupa decât de propriile dorințe și care încă nu aflase ce e mila.

Își aruncă ochii roată în jur, cu o curiozitate sinceră și spontană precum aceea a unui copil. Toți acești oameni, șapte la număr, erau atât de amuzanți – cât de caraghioși sunt englezii ăștia! Toți păreau atât de bogați, de prosperi, în hainele și cizmele lor! Fără îndoială, Anglia era o țară foarte bogată, așa cum auzise dintotdeauna. Însă acești oameni nu erau câtuși de puțin veseli – hotărât lucru, nu erau veseli.

Un bărbat chipeș stătea în picioare pe culoar... Pilar se gândi că era foarte chipeș. Îi plăceau chipul lui, extrem de bronzat, nasul proeminent și umerii atletici. Mai repede decât orice englezoaică, Pilar își dăduse seama că bărbatul o admira. Nu privise nici măcar o singură dată direct spre el, însă știa foarte bine cât de des se uitase la ea și, mai ales, știa exact cum se uitase.

Remarcă faptul fără mare emoție sau interes. Venea dintr-o țară unde bărbații se uitau la femei cu aerul cel mai firesc și nu încercau să ascundă prea mult acest lucru. Se întrebă dacă bărbatul era englez și hotărî că nu era.

„E prea viu, prea real ca să fie englez, decise Pilar. Și totuși e frumos. Poate că e american.“ Semăna cu actorii pe care îi văzuse în filmele despre vestul sălbatic.

Un însoțitor de vagon își croia drum de-a lungul culoarului.

– Prânzul, prima serie, vă rog. Prima serie. Luați-vă locurile pentru prima serie.

Cei șapte pasageri din compartimentul lui Pilar aveau cu toții tichete pentru prima serie. Se ridicară în grup și compartimentul rămase dintr-odată pustiu și liniștit.

Pilar ridică repede geamul, care fusese lăsat în jos câțiva centimetri de către o doamnă grizonată, cu privire încruntată, care stătuse în colțul opus. Se răsturnă apoi confortabil pe locul ei și scrută pe geam suburbiile de nord ale Londrei. Nu întoarse capul la auzul zgomotului ușii trase. Era bărbatul de pe culoar și Pilar știa, fără îndoială, că acesta intrase în compartiment special pentru a-i vorbi.

Continuă să se uite pe geam, cu un aer gânditor.

Stephen Farr spuse:

– Ați dori să cobor geamul de tot?

Pilar răspunse cu o timiditate afectată:

– Dimpotrivă. De-abia l-am închis.

Vorbea perfect engleza, însă avea un ușor accent.

În tăcerea care urmă, Stephen se gândea: „Are o voce delicioasă, plină de soare... Caldă ca o noapte de vară...”

Pillar la rândul ei: „Îmi place vocea lui. E gravă și puternică. Iar el e un tip atrăgător – îmi place.”

Stephen începu din nou:

– Foarte aglomerat, trenul...

– Într-adevăr. Cred că oamenii fug din Londra pentru că acolo totul e atât de sumbru.

Pilar nu fusese educată să creadă că a purta conversații cu străini în tren ar fi o crimă. Era capabilă să își poarte de grijă la fel de bine ca oricare altă fată, însă nu avea prejudecăți.

Dacă Stephen ar fi crescut în Anglia, ar fi putut să se simtă stânjenit și nelalocul lui intrând în vorbă cu o tânără. Însă el avea un suflet deschis și prietenos și găsea că nu e nimic mai firesc decât să stai de vorbă cu cineva, dacă ai într-adevăr chef să o faci.

Zâmbi spontan și spuse:

– Găsiți că Londra e un loc îngrozitor, nu-i așa?

– O, da, nu-mi place deloc.

– Nici mie.

Pilar remarcă:

– Nu păreți englez.

– Sunt britanic, însă vin din Africa de Sud.

– Înțeleg, asta explică lucrurile.

– Veniți din străinătate?

Pilar încuviință din cap.

– Vin din Spania.

Stephen era interesat.

– Din Spania, spuneți? Sunteți spaniolă, atunci?

– Sunt pe jumătate spaniolă. Mama mea era englezoaică. De aceea vorbesc atât de bine engleza.

– Ce e cu chestia asta cu războiul? întrebă Stephen.

– A fost îngrozitor, da, foarte trist. A făcut mult rău, prea mult, da...

– De partea cui sunteți?

Opțiunile politice ale lui Pilar nu erau prea bine definite. În satul ei natal, nimeni nu dăduse prea mare atenție războiului.

– Știți, s-a petrecut destul de departe de noi. Bineînțeles, primarul e un funcționar al guvernului, așa că e de partea guvernului, iar preotul e de partea generalului Franco, însă cei mai mulți dintre oameni sunt prea ocupați cu pământul și cu vița-de-vie și nu au timp să-și bată capul cu lucrurile astea.

– S-au purtat lupte prin împrejurimi?

Pilar răspunse că așa ceva nu se întâmplase.

– Însă am mers cu mașina prin toată țara, explică ea, și am văzut că distrugerile erau semnificative. Și am mai văzut o bombă căzând și spulberând o mașină, da, iar alta a distrus o casă. A fost ceva foarte palpitant!

Stephen Farr schiță un surâs forțat.

– Deci asta e senzația pe care v-a creat-o?

– Dar a fost, de asemenea, și o problemă, explică Pilar. Pentru că voiam să-mi continui drumul, iar șoferul mașinii mele a fost ucis.

Stephen o întrebă, fixând-o cu privirea:

– Și nu v-a întristat acest lucru?

Ochii mari și negri ai lui Pilar se făcură și mai mari.

– Toți murim! Nu-i așa? Dacă se întâmplă așa din senin, căzând din cer, asta e, nu e nici o diferență. O vreme ești în viață, iar după aceea ești mort. Așa e mersul lucrurilor pe lumea asta.

Stephen Farr izbucni în râs.

– Nu sunteți o pacifistă.

– Ce nu sunt?

Pilar părea a fi zăpăcită de un cuvânt pe care nu-l mai auzise până atunci.

– Obişnuieţi să vă iertaţi duşmanii, *señorita*?

Pilar scutură din cap.

– Nu am duşmani. Însă dacă aş avea...

– Da...?

O urmărea din priviri, fascinat în continuare de dulcea și cruda țuguire a gurii sale.

Pilar răspunse cu gravitate:

– Dacă aş avea un duşman, dacă cineva m-ar urî și eu la rândul meu l-aş urî, i-aş tăia gâtul uite-aşa...

Făcu un semn în aer.

Gestul ei fusese atât de tăios, de spontan și fără echivoc încât Stephen Farr rămase pentru moment fără replică. În cele din urmă, continuă:

– Sunteți o tânără însetată de sânge!

Pilar întrebă pe un ton pragmatic:

– Dumneavoastră ce le-ați face dușmanilor dumneavoastră?

El vru să deschidă gura, o privi insistent și apoi râse zgomotos.

– Chiar mă întreb, spuse în cele din urmă. Chiar mă întreb!

Pilar îl privi dezaprobator:

– Fără îndoială că știți.

Iar el se opri din râs, trase aer în piept și spuse cu o voce joasă:

– Da, știu...

Apoi, schimbând cu repeziciune tonul, întrebă:

– Ce v-a făcut să veniți în Anglia?

Pilar răspunse cu o oarecare rețineră:

– Voi sta la rudele mele. La rudele mele din Anglia.

– Înțeleg.

Se lăsă pe spate studiind-o și întrebându-se cum erau aceste rude din Anglia despre care îi pomenise și, de asemenea, cum aveau ele să o trateze pe această străină spaniolă, încercând în același timp să și-o imagineze în mijlocul unei sobre familii britanice, petrecând Crăciunul.

Pilar se arată curioasă:

– Cum e, e frumos în Africa de Sud?

Și el începu să îi vorbească despre Africa de Sud. Ea îl asculta cu încântarea specifică unui copil cărui i se spune o poveste. El savura întrebările ei naive, dar pătrunzătoare și se amuza de unul singur transformând totul într-un soi de poveste trasă de păr, cu zâne și cavaleri.

Întoarcerea ocupanților de drept ai locurilor din compartiment puse capăt acestei diversiuni. El se ridică, îi zâmbi privind-o drept în ochi și își croi drum înapoi pe culoar.

Oprindu-se pentru o clipă în cadrul ușii, pentru a permite unei doamne în vârstă să intre, ochii îi căzură pe eticheta de pe cufărul de paie – atât de ostentativ de străin – al lui Pilar. Citi cu interes numele – Miss Pilar Estravados –, apoi, remarcând adresa care însoțea acest nume, avu un sentiment amestecat de neîncredere și încă ceva: Gorston Hall, Longdale, Addlesfield.

Se întoarse pe jumătate, privind-o insistent pe fată, de data asta cu o nouă expresie – uimită, suspicioasă, plină de resentiment... Se duse pe culoar și rămase acolo, fumând o țigară și încruntându-se la el însuși...

III

În marele salon albastru-auriu de la Gorston Hall, Alfred Lee și Lydia, soția sa, stăteau de vorbă despre planurile lor de Crăciun. Alfred era un bărbat solid de vârstă mijlocie, cu o față plăcută și ochi căprui blânzi. Vocea sa era liniștită și precisă, iar felul său de a enunța frazele era foarte limpede. Capul îi era înfundat între umeri și, din această cauză, corpul lui dădea o ciudată impresie de inerție. Lydia, soția lui, era o femeie energetică, slabă ca un ogar. Era extraordinar de subțire, însă mișcărilor îi erau impregnate de o grație spontană surprinzătoare.

Fața ei simplă, nesofisticată și destul de aspră nu putea fi numită frumoasă, însă trăda distincție. Avea o voce fermecătoare.

Alfred i se adresă:

– Tata insistă! Nu e nimic de făcut.

Lydia își stăpâni o mișcare bruscă de nerăbdare și îl întrebă:

– Chiar trebuie să cedezi întotdeauna în fața lui?

– E foarte bătrân, draga mea.

– O, da, știu, știu!

– Se așteaptă să i se facă pe plac.

Lydia exclamă sec:

– Bineînțeles, așa cum s-a întâmplat dintotdeauna! Însă mai devreme sau mai târziu va trebui să iei atitudine, Alfred.

– Ce vrei să spui, Lydia?

O privea fix, atât de vizibil deranjat și tulburat, încât ea își mușcă buzele și, pentru o clipă, stătu la îndoială dacă să continue sau nu.

Alfred Lee repetă:

– Ce vrei să spui, Lydia?

Ea ridică din umerii subțiri și eleganți.

Spuse, încercând să-și aleagă cuvintele cu grijă, pentru a nu-l supăra și mai tare pe Alfred:

– Tatăl tău are tendința de a deveni... tiranic.

– E bătrân.

– Și va continua să îmbătrânească, devenind, în consecință, din ce în ce mai tiranic. Unde se vor opri toate astea? Deja ne dictează viețile în întregime. Nu putem să ne facem nici un plan al nostru, pentru că se poate întâmpla oricând să se supere.

Alfred spuse:

– Tata se așteaptă să fie întotdeauna pe primul plan. Se poartă frumos cu noi, adu-ți aminte.

– Da, sigur, se poartă frumos cu noi!

– *Foarte* frumos.

Lui Alfred i se citea o urmă de asprime în voce.

Lydia întrebă calm:

– Vrei să spui din punct de vedere financiar?

– Da. Nevoile sale sunt foarte modeste. Însă niciodată nu s-a zgârcit la bani. Poți cheltui cât vrei pe haine și pe cele necesare casei, căci onorează facturile fără să crâcnească. Adu-ți aminte că nu mai departe decât săptămâna trecută ne-a luat o mașină nouă.

– Dacă e vorba de bani, atunci trebuie să recunosc că tatăl tău este extrem de generos, spuse Lydia. Însă, în schimb, ne cere să ne comportăm ca niște sclavi.

– Sclavi?

– Da, ăsta e cuvântul. Tu *ești* sclavul lui, Alfred. Dacă se întâmplă să ne facem planuri de plecare, iar tăticu' se trezește dintr-odată că nu îi convine să plecăm, anulezi toate aranjamentele și renunți fără să spui un cuvânt! Dacă, dimpotrivă, îl apucă vreun alt moft și are chef să scape de noi... Noi nu avem o viață a noastră, nu ne bucurăm de nici un pic de independență.

Soțul ei rosti cu amărăciune:

– Aș vrea să nu mai vorbești așa, Lydia. Ești foarte nerecunoscătoare. Tata a făcut totul pentru noi...

Ea își înghiți replica tăioasă pe care o avea pe limbă și mai ridică o dată din umerii subțiri, eleganți.

Alfred continuă:

– Doar știi, Lydia, bătrânul ține foarte mult la tine.

Soția sa îi răspunse însă limpede și fără echivoc:

– Eu nu țin deloc la el.

– Lydia, mă doare să te aud vorbind astfel. Ești atât de nedreaptă...

– Poate. Însă câteodată oamenii simt nevoia să spună adevărul în față.

– Dacă ar ști tata...

– Tatăl tău știe foarte bine că nu îl simpatizez. Și cred că lucrul ăsta îl amuză.

– Serios, Lydia, sunt sigur că nu ai dreptate. Mi-a spus întotdeauna cât de frumos te porți cu el.

– Bineînțeles că am fost întotdeauna politicoasă și amabilă. Și așa voi fi și în continuare. Numai că trebuia să știi care sunt adevăratele mele sentimente. Nu îmi place tatăl tău, Alfred. Consider că e un bătrân răutăcios și tiranic. Te intimidează și te ține sub control folosindu-se de afecțiunea pe care i-o porți. Ar fi trebuit să pui piciorul în prag cu ani în urmă.

Alfred îi tăie vorba cu asprime:

– Ajunge, Lydia. Te rog, încetează!

Ea oftă.

– Îmi pare rău. Poate am fost nedreaptă... Hai să vorbim despre ceea ce vom face de Crăciun. Crezi că fratele tău David va veni într-adevăr?

– De ce nu?

Ea scutură din cap a neîncredere.

– David este... ciudat și imprevizibil. N-a mai trecut pe-acasă de ani de zile, amintește-ți. Îi era atât de devotat mamei tale. În mod sigur a păstrat anumite sentimente față de această casă.

– Întotdeauna David l-a călcat pe tata pe nervi, spuse Alfred. Cu muzica lui, cu felul lui visător de a fi. Poate că tata a fost cam sever cu el, uneori. Dar sunt sigur că David și Hilda vor veni. Doar e Crăciunul.

– Pace și bună înțelegere, spuse Lydia. Gura ei delicată căpătă o curbura ironică. Stau și mă întreb! George și Magdalene vor veni. Au spus că, cel mai probabil, vor ajunge mâine. Mă tem că Magdalene se va plictisi de moarte.

Alfred răspunse cu o ușoară nuanță de iritare în glas:

– Nu reușesc să înțeleg de ce Dumnezeu fratele meu George s-a însurat cu o fată mai tânără decât el cu douăzeci de ani! George a fost întotdeauna un nebun!

– Are o carieră de succes, spuse Lydia. Alegătorii îl apreciază. Și cred că Magdalene muncește din greu pentru succesul lui politic.

Alfred vorbi rar, scuturând din cap:

– Nu cred că o simpatizez prea tare. Arată foarte bine, însă deseori mă gândesc că e precum acele pere rumene și apetisante, care arată totuși destul de artificial.

– Și viermănoase pe dinăuntru? întrebă Lydia. Mă amuză să te aud vorbind astfel, Alfred!

– De ce ți se pare amuzant?

Ea răspunse:

– Pentru că, de cele mai multe ori, ești extraordinar de cumsecade. Rar ți se întâmplă să spui ceva urât despre cineva. Uneori mă enervezi pentru că nu ești destul de – vai, dar ce spun?! – destul de suspicios, destul de cu picioarele pe pământ, parcă n-ai fi de pe planeta asta!

Soțul ei zâmbi.

– Am considerat întotdeauna că lumea e așa cum ți-o crezi tu însuși.

Lydia răspunse cu asprime:

– Nu! Răul nu e doar în mintea unora. Răul există. *Tu* nu pari să fii conștient de răul din lume. Eu sunt. Îl simt. L-am simțit dintotdeauna, aici, în această casă.

Își mușcă buza și se întoarse.

– Lydia...

Însă ea ridică mâna cu un gest scurt, în semn de avertisment, privind către ceva aflat în spate, peste umărul lui.

Un om îmbrăcat în negru, cu o figură calmă, se afla acolo, stând în picioare, cu un aer plin de respect.

Lydia întrebă cu fermitate:

– Ce este, Horbury?

Horbury avea o voce joasă și nu se auzi altceva decât o șoaptă plină de respect.

– E vorba de domnul Lee, doamnă. M-a rugat să vă spun că vor mai veni încă doi musafiri de Crăciun și să pregătiți camere pentru ei.

Lydia întrebă:

– Încă doi invitați?!

Alfred spuse cu surprindere:

– O tânără doamnă?

– Asta mi-a spus domnul Lee, domnule.

Lydia interveni repede:

– Mă duc sus la el.

Horbury făcu un pas mic înainte, doar umbra unei mișcări, însă opri instantaneu înaintarea impetuoasă a Lydiei.

– Îmi cer scuze, doamnă, însă domnul Lee își face somnul de după-amiază. A dat indicații precise să nu fie deranjat.

– Înțeleg, spuse Alfred. Bineînțeles, nu îl vom deranja.

– Vă mulțumesc, domnule.

Horbury se retrase.

Lydia izbucni cu vehemență:

– Nu pot să-l sufăr pe omul acesta! Se furișează prin casă ca o pisică! Nu îl auzi niciodată când vine sau când pleacă.

– Nici eu nu mă omor după el. Însă își face bine meseria. Nu e așa de ușor să găsești un îngrijitor bun. Iar tata e mulțumit de el, ceea ce e cel mai important.

– Da, asta e lucrul cel mai important, după cum spui. Alfred, ce e cu această tânără doamnă? Ce tânără doamnă?

Soțul ei dădu din cap.

– Habar n-am. N-am nici un cea mai vagă idee despre cine ar putea fi vorba.

Se priviră în ochi. Apoi Lydia spuse, cu o ușoară tresărire a gurii sale expresive:

– Știi ce cred eu, Alfred?

– Ce anume?

– Cred că tatăl tău s-a cam plictisit în ultima vreme. Cred că pune la cale o mică diversiune de Crăciun.

– Introducând doi străini în cadrul unei întruniri de familie?

– Nu cunosc amănuntele, însă presupun că tatăl tău planuiește să se distreze de minune.

– Sper ca într-adevăr să se distreze cât de cât, spuse Alfred pe un ton grav. Săracul bătrân, cu problemele pe care le

are cu piciorul, să se vadă invalid, după viața aventuroasă pe care a dus-o.

Lydia îl îngână rar:

– După viața... aventuroasă pe care a dus-o.

Pauza pe care o făcuse înaintea adjectivului conferea acesteia o semnificație specială, deși obscură. El se înroși, părând nemulțumit.

Ea țipă dintr-odată:

– Cum de-a putut avea un fiu ca tine, nu-mi pot imagina! Voi doi sunteți ca focul și apa. Și te fascinează, pur și simplu îl adori!

Alfred spuse cu o urmă de iritare:

– Nu crezi că mergi cam departe, Lydia? Mi se pare normal ca un fiu să-și iubească tatăl. Anormal ar fi să nu-l iubească.

Lydia trase concluzia:

– În cazul acesta, cei mai mulți membri ai acestei familii sunt anormali! Dar să nu ne certăm! Îmi cer iertare. Ți-am rănit sentimentele, știu. Crede-mă, Alfred, chiar n-am vrut să fac asta. Te admir enorm pentru... pentru *fidelitatea* ta. În zilele noastre, este o virtute atât de rară. Să zicem că sunt geloasă, vrei? Femeile sunt în general geloase pe soacrele lor, de ce n-ar fi și pe socrii lor?

El o luă în brațe cu duioșie.

– Ți se întâmplă să te ia gura pe dinainte, Lydia. Nu ai nici un motiv să fii geloasă.

Îi dădu un mic sărut plin de remușcare, o atingere ușoară pe lobul urechii lui.

– Știu. Cu toate acestea, Alfred, nu cred că aș fi fost câtuși de puțin geloasă pe mama ta. Aș fi vrut să o cunosc.

– A fost o ființă foarte chinuită, spuse el.

Soția sa îl privi cu interes.

– Deci asta e amintirea pe care ți-a lăsat-o... o ființă chinuită... interesant.

El continuă visător:

– Îmi amintesc că era mai tot timpul bolnavă... Plângea adesea... Scutură din cap. Era lipsită de voință.

Privindu-l, ea murmură foarte încet:

– Ce ciudat...

Însă, în momentul în care el îi întoarse o privire întrebătoare, ea scutură repede din cap și schimbă subiectul:

– De vreme ce nu ni se îngăduie să știm cine sunt misterioșii invitați, voi ieși să-mi termin treaba în grădină.

– S-a făcut foarte frig, draga mea, și bate un vânt pătrunzător.

– Mă voi îmbrăca gros.

Ea ieși din cameră. Alfred Lee, rămas singur, stătu câteva minute fără să facă vreo mișcare, încruntându-se, apoi se duse către fereastra cea mare din capătul camerei. Afară era o terasă care se întindea pe toată toată lungimea casei. Acolo, după vreo câteva minute, o văzu apărând pe Lydia, care căra un coș gol. Purta o pelerină largă. Lăsă coșul jos și începu să-și facă de lucru la un bazin din piatră cubică care depășea cu puțin nivelul solului.

Soțul ei se mulțumi să privească pentru un timp. În cele din urmă, ieși din cameră, își aduse o haină și un fular și ieși pe terasă printr-o ușă laterală. Trecu pe lângă alte bazine de piatră, de forme diferite, aranjate ca niște grădini în miniatură de mâinile îndemânătice ale Lydiei.

Una dintre ele înfățișa o scenă din deșert, cu nisip galben și fin, un pâlc de palmieri verzi făcuți din lut colorat și o caravană de cămile cu două-trei figurine înfățișând arabi. Fuseseră construite și câteva case primitive și sărăcăcioase din plastilină. Mai era o grădină italiană cu terase și straturi de flori făcute din ceară roșie. Exista, de asemenea, și o grădină arctică, cu bucăți de sticlă verde ce închipuiau aisberguri și un mic grup de pinguini. Apoi venea o grădină japoneză cu câțiva frumoși arbori pitici, o oglindă ce reprezenta o apă și poduri modelate din plastilină.

Ajunse în cele din urmă lângă ea și se opri, privind-o cum trebăluiește. Pregătise hârtie albastră și o acoperise cu sticlă. Împrejur se aflau grămezi de bolovani. Pentru moment, ea scotea

niște pietricele dintr-o gentuță și le aranja în așa fel încât să reprezinte o plajă. Printre pietre punea mici cactuși.

Lydia își șopti:

– Da, așa e foarte bine, exact cum am vrut.

Alfred începu:

– Ia spune-mi, care e ultima operă de artă?

Ea tresări, căci nu-l auzise venind.

– Asta? Asta e Marea Moartă, Alfred. Îți place?

El întrebă însă:

– Cam aridă, nu? Mă gândesc că acolo ar trebui să fie mai multă vegetație.

Ea dădu din cap.

– Asta e ideea pe care mi-am făcut-o eu despre Marea Moartă. Știi, e *moartă*...

– Nu e atât de atrăgătoare precum unele dintre celelalte.

– Nici nu trebuie să fie în mod special atrăgătoare.

Pe terasă răsunară zgomote de pași. Un majordom destul de în vârstă, cărunt și ușor gârbovit, se îndrepta înspre ei.

– Doamna George Lee la telefon, doamnă. Întreabă dacă ar fi în regulă ca ea și domnul George să ajungă mâine pe la cinci și douăzeci?

– Da, transmite-i că ar fi perfect.

– Mulțumesc, doamnă.

Majordomul se grăbi să se retragă. Lydia se uită în urma lui cu o expresie îmblânzită.

– Dragul de Tressilian! Ce om de încredere! Nu-mi pot imagina ce ne-am face fără el.

Alfred fu de acord.

– Face parte din vechea școală. E în serviciul nostru de aproape patruzeci de ani. Ne este tuturor extrem de devotat.

Lydia încuviință din cap.

– Da, așa e. E precum bătrânii scutieri credincioși din povești. Sunt convinsă că nu s-ar da înapoi de la nimic dacă ar trebui să protejeze pe cineva din familie!

Alfred încuviință.

– Cred că da... Da, cred că așa ar face.

Lydia netezi ultima grămăjoară de pietricele.

– Așa, spuse ea, e gata.

– Gata?

Alfred părea descumpănit. Ea râse.

– Pentru Crăciun, prostuțule! Pentru Crăciunul acesta draguț pe care-l vom petrece în familie.

IV

David citea scrisoarea. Prima dată, după ce o citise, o făcuse ghemotoc, să scape de ea. Apoi, regăsindu-se, s-a întins după ea, a deschis-o și a citit-o din nou.

Soția sa, Hilda, îl privea în liniște, fără să spună nimic. Remarcă zvâcnirea unui mușchi (sau poate era un nerv?) pe fruntea lui, tremurul aproape imperceptibil al mâinilor sale lungi și frumoase, spasmele nervoase ale întregului corp. În momentul în care el dădu la o parte șuvița de păr care îi cădea mereu pe frunte și privi înspre ea cu o expresie rugătoare în ochii albaștri, ea era pregătită.

– Hilda, ce-o să facem?

Hilda ezită o clipă înainte de a vorbi. Auzise limpede strigătul de ajutor din vocea lui. Știa cât era el de dependent de ea – fusese așa dintotdeauna, de când se căsătoriseră – și știa că, probabil, ar fi capabilă să îi influențeze în mod hotărâtor decizia. Însă tocmai din acest motiv avea grijă să nu spună nimic definitiv.

Vocea ei avu calmul acela liniștitor caracteristic glasului unei dădace cu experiență atunci când spuse:

– Asta depinde de ce simți tu în privința asta, David.

Hilda era o femeie dintr-o bucată, nu frumoasă, însă fără îndoială avea o anumită charismă. Ceva din ea evoca o pictură flamandă. Avea ceva cald și afectuos în voce. Puteai vedea la

ea acea forță vitală ascunsă care îi impresionează pe cei slabi. Era o femeie extrem de corpulentă, urâțică, de vârstă mijlocie, deloc inteligentă, deloc strălucitoare, care avea însă ceva peste care nu puteai trece. Forță! Hilda Lee avea forță!

David se ridică și începu să se plimbe de colo-colo. Părul său nu încăruntise practic deloc. Părea un băiețel. Figura sa avea prospețimea și blândețea unui cavaler din tablourile lui Burne Jones. Avea ceva ireal în el, oricum...

Începu din nou să vorbescă, iar vocea sa era plină de melancolie:

– Știi ce simt în privința asta, Hilda. Trebuie să știi.

– Nu sunt sigură.

– Dar ți-am spus-o, și nu o dată, ți-am spus-o de atâtea și atâtea ori! Cât de mult detest toate astea, casa, ținutul, totul! Nu-mi evocă decât suferință. Am urât fiecare clipă petrecută acolo! Când mă gândesc la tot ce a suferit ea acolo – mama mea...

Soția sa oftă înțelegătoare.

– Era atât de blândă, Hilda, și atât de răbdătoare. Zăcând acolo, adesea cu dureri insuportabile, însă trecând peste toate și îndurând totul. Și când mă gândesc la tatăl meu, la figura lui întunecată, umplându-i viața de suferință, umilind-o – vorbind în gura mare despre aventurile lui –, fiindu-i mereu infidel și nefăcând nici măcar efortul de a se ascunde.

Hilda Lee spuse:

– N-ar fi trebuit să accepte asta. Ar fi trebuit să-l părăsească.

El răspunse, cu o undă de reproș în glas:

– Era prea bună să facă așa ceva. Considera că e de datoria ei să rămână. Pe lângă asta, era casa ei, unde ar fi putut să se ducă?

– Ar fi putut să-și refacă viața.

David răspunse cu iritare:

– În acele vremuri, așa ceva nu era cu putință! Tu nu înțelegi. Femeile nu se comportau așa. Se resemnau. Îndurau totul cu răbdare, în tăcere. Ne avea și pe noi în grijă. Chiar dacă ar fi divorțat de tatăl meu, ce s-ar fi putut întâmpla? Probabil că s-ar

fi recăsătorit. Ar fi putut avea o a doua familie. S-ar fi ales praful de situația noastră. Era nevoită să cântărească totul cu grijă.

Hilda nu răspunse. David continuă:

– Nu, a făcut ceea ce trebuia să facă. A fost o sfântă! A îndurat totul până la capăt, fără să se plângă.

Hilda îl contrazise:

– Nu chiar fără să se plângă sau poate că tu nu știi chiar totul, David!

El se luminează la față:

– Da, mi-a spus unele lucruri. Știa cât de mult o iubeam. Când a murit... Se opri. Își trecu mâinile prin păr. Hilda, a fost oribil, îngrozitor! Era încă destul de tânără, *nu ar fi trebuit* să moară. El a omorât-o – tatăl meu! El este responsabil de moartea ei. I-a frânt inima. Din momentul acela, am decis că nu voi mai continua să trăiesc sub acoperișul lui. Am plecat și m-am rupt de toate astea.

Hilda dădu din cap.

– Ai procedat foarte înțelept, spuse ea. Ai făcut exact ce trebuia să faci.

– Tata ar fi vrut să mă ocup de afacerile familiei. Asta ar fi însemnat să rămân acasă. N-aș fi suportat asta. Nu îmi dau seama cum suportă Alfred, cum a făcut-o în toți anii ăștia.

– Nu s-a revoltat niciodată împotriva lui? întrebă Hilda, cu un anume interes. Mi se pare că mi-ai spus ceva despre cum a renunțat el la o altă carieră.

David clătină din cap.

– Alfred trebuia să urmeze o carieră militară. Tata aranjase totul. Alfred, fratele cel mare, trebuia să intre în nu știu ce regiment de cavalerie. Harry trebuia să intre în afaceri, la fel ca mine, iar George trebuia să intre în politică.

– Și nu s-a întâmplat așa?

David negă.

– Harry a stricat totul! Întotdeauna a fost îngrozitor de sălbatic. S-a înglodat în datorii și a intrat în tot soiul de belele. În

cele din urmă a plecat într-o bună zi cu mai multe sute de lire care nu îi aparțineau, lăsând un bilet în care spunea că nu era făcut pentru a sta închis într-un birou și că pleca să vadă lumea.

– Și de atunci n-ați mai avut vești despre el?

– Ba da, cum să nu! David izbucni în râs. Am avut vești despre el, și chiar destul de des! Telegrafia ca să ceară bani din toate colțurile lumii. Și, de obicei, îi și primea!

– Iar Alfred?

– Tata l-a determinat să renunțe la armată și să se întoarcă la birou.

– Și s-a supus?

– Nu i-a convenit, însă tata l-a avut întotdeauna pe Alfred la degetul mic. Cred că și acum e cu totul sub influența tatei.

– În vreme ce tu ai scăpat!

– Da. M-am dus la Londra și am studiat pictura. Tata mi-a tot repetat că, dacă aveam să continui cu viața asta dezordonată, urma să primesc foarte puțini bani de la el în timpul vieții lui și absolut nimic la moartea sa. I-am spus că nu-mi pasă. M-a făcut nebun și asta a fost! Nu l-am mai văzut de atunci.

Hilda îl întrebă cu bunăvoință:

– Și n-ai regretat?

– Nu, chiar deloc. Mi-am dat seama că n-am să ajung nicăieri cu pictura. Nu voi fi niciodată un mare artist, însă trăim destul de bine în casa asta, avem tot ce ne trebuie, cel puțin lucrurile esențiale. Și dacă se întâmplă să mor, ei bine, asigurarea mea de viață e făcută pe numele tău. Făcu o pauză și apoi continuă: Iar acum – asta! exclamă lovind scrisoarea cu palma.

– Îmi pare rău că tatăl tău a scris această scrisoare, fiindcă văd că te supără atât de tare.

David continuă ca și cum nu o auzise:

– Să-mi ceară să vin cu soția de Crăciun, exprimându-și speranța că ne-am putea regăsi cu toții, ca o familie unită! Ce poate să însemne asta?

Hilda îl întrebă, contrariată:

– Oare trebuie să însemne ceva mai mult decât scrie acolo?
El o privi întrebător.

– Vreau să spun, zise ea zâmbind, că tatăl tău îmbătrânește. Începe să devină sentimental în privința legăturilor de familie. Sunt lucruri care se întâmplă, știi asta.

– Da, cred că e ceva normal, admise David încet.

– E un om bătrân și singur.

El îi aruncă o privire rapidă.

– Mă sfătuiești să mă duc, așa e?

Ea spuse încet:

– Mi se pare că ar fi păcat să rămâi surd în fața unei astfel de chemări. Eu sunt de modă veche. Îndrăznesc să spun că ar trebui să fie pace și bună înțelegere de Crăciun.

– După tot ce ți-am spus?

– Știu, dragul meu, știu. Dar toate astea aparțin *trecutului*. Ce e făcut e bun făcut.

– Nu și în ceea ce mă privește.

– Nu, *pentru că tu nu vrei să uiți*. Tu ești cel care păstrează viu trecutul în mintea sa.

– Nu pot să uit.

– Nu *vrei* să uiți – asta înseamnă cuvintele tale, David.

Buzele lui se strânseseră, formând o linie fermă.

– Așa suntem noi, cei din familia Lee. Nu uităm prea ușor răul făcut.

Hilda răspunse manifestându-și neliniștea:

– Și asta e ceva cu care să te mândrești? Nu cred.

El o privi cu un aer gânditor și cu o notă de reținere în gesturi. Apoi o întrebă:

– Nu pui mare preț pe loialitate, din câte văd, loialitate față de memoria cuiva, de exemplu?

Hida îi răspunse:

– Consider că *prezentul* este cel care contează, nu trecutul! Trecutul trebuie lăsat în urmă. Dacă încercăm să păstrăm viu trecutul, cred că riscăm să sfârșim prin a-l *distorsiona*.

Ajungem să-l privim dintr-o perspectivă falsă și să-l evaluăm în termeni exagerați.

– Îmi amintesc perfect fiecare cuvânt și fiecare întâmplare a acelor zile, spuse David cu înflăcărare.

– Da, *dar nu ar trebui*, dragul meu! Nu e firesc să se întâmple asta! Atunci când te gândești la acele zile, o faci cu mintea și sensibilitatea unui puști în loc să privești în urmă din perspectiva mai temperată și mai matură a unui bărbat.

– Care ar fi diferența? întrebă David.

Hilda ezită. Era conștientă că ar fi fost o nesăbuintă să continue, dar erau niște lucruri pe care ținea neapărat să le spună.

– Cred, spuse ea, că îl privești pe tatăl tău ca pe un căpcaun! Probabil că dacă l-ai privi cu ochii de acum, ți-ai da seama că nu a fost decât un om foarte obișnuit; un om dominat de pasiuni, poate, un om a cărui viață e departe de a fi fost ireproșabilă, dar, cu toate astea, un om pur și simplu și nu un monstru inuman!

– Tu nu înțelegi! Felul în care s-a purtat cu mama...

Hilda vorbi cu gravitate:

– Există un anumit tip de răbdare, de docilitate, care scoate la lumină tot ce e mai rău într-un bărbat, în vreme ce același bărbat, atunci când are de a face cu o ființă hotărâtă și cu o voință puternică, se dovedește a fi o cu totul altă persoană!

– Așadar tu crezi că a fost vina ei...

Hilda îl întrerupse.

– Nu, bineînțeles că nu! Nu pun la îndoială faptul că tatăl tău s-a purtat îngrozitor cu mama ta, însă căsătoria e un lucru foarte complex și mă îndoiesc că cineva din afară, chiar și un copil rezultat din această căsătorie, ar avea dreptul să judece. Pe lângă asta, resentimentele tale nu o mai pot ajuta *acum* pe mama ta. Totul s-a *terminat*, a rămas în urmă! Tot ce mai există e un om bătrân, cu sănătatea șubrezită, care își roagă fiul să vină acasă de Crăciun.

– Deci vrei să mă duc?

Hilda ezită, apoi, dintr-odată se hotără.

– Da, spuse ea. Vreau. Vreau să te duci și să învingi căpcăunul o dată pentru totdeauna.

V

George Lee, membru al parlamentului pentru Westeringham, era un domn destul de robust, în vârstă de 41 de ani. Ochii săi erau de un albastru-deschis, mari și suspicioși. Avea, de asemenea, o gușă proeminentă și o manieră domoală și pedantă de a vorbi.

Rosti cu emfază:

– Ți-am spus, Magdalene, consider că este de *datoria* mea să mă duc.

Soția sa ridică din umeri cu nervozitate.

Era o ființă zveltă, o blondă platinată cu sprâncene pensate și o figură palidă. Fața ei părea uneori imobilă, lipsită de orice expresie. Iar în acest moment avea exact acel tip de privire.

– Dragul meu, spuse ea, va fi sinistru, sunt sigură de asta.

– Mai mult decât atât, întări George Lee și fața i se luminea la ideea care îi venise, asta ne va împiedica să cheltuim prea mult. Crăciunul se dovedește întotdeauna a fi o perioadă extrem de costisitoare. Vom economisi salariile servitorilor și le vom da numai o indemnizație pentru masa de Crăciun.

– E bine! remarcă Magdalene. În fond, Crăciunul e ceva dezagreabil peste tot!

– Presupun, spuse George, urmându-și propriul gând, că au de gând să facă o masă de Craciun, nu? O delicioasă friptură de vită, poate, în loc de curcan.

– Cine? Servitorii? Of, George, nu mai fi atât de meschin. Nu te gândești decât la bani.

– Cineva trebuie să se gândească și la asta, spuse George.

– Da, dar e absurd să fii atât de zgârie-brânză. De ce nu-i spui tatălui tău să-ți dea mai mulți bani?

– Îmi acordă deja o rentă frumoasă.

– E îngrozitor să fii total dependent de tatăl tău, așa cum ești tu! Ar trebui să pună niște bani pe numele tău, de care să te folosești când și cum poțtești.

– El nu vede lucrurile așa.

Magdalene se uită la el. Ochiul ei căprui deveniseră brusc tăioși și sfredelitori. Fața ei palidă și imobilă căpătase dintr-odată expresivitate.

– E putred de bogat, nu, George? Aproape milionar, așa e?

– Dublu milionar, din câte știu.

Magdalene oftă, plină de invidie.

– Cum a făcut averea asta? În Africa de Sud, nu?

– Da, a strâns o avere mare acolo la începuturi. În special din comerțul cu diamante.

– Fantastic! exclamă Magdalene.

– Apoi a venit în Anglia și a intrat în afaceri, iar averea i s-a dublat sau chiar s-a triplat, cred.

– Ce se va întâmpla la moartea lui? întrebă Magdalene.

– Tata nu a discutat niciodată prea mult pe marginea acestui subiect. Și, desigur, nu poți să-l *întrebi* pur și simplu. Bănuiesc că grosul banilor îl vom moșteni eu și Alfred. Bineînțeles, Alfred va primi partea cea mai mare.

– Mai ai și alți frați, nu-i așa?

– Da, mai e fratele meu David. Nu cred că va primi prea mult. A plecat de acasă să se ocupe de artă sau de o idioțenie de genul ăsta. Mi se pare că tata l-a avertizat că îl va dezmoșteni, iar David a spus că nu îi pasă.

– Ce prostie! comenta Magdalene, cu dispreț.

– Mai era și sora mea Jennifer. Ea a plecat cu un străin, un artist spaniol, prieten de-al lui David. Însă a murit cu aproape un

an în urmă. A lăsat o fiică, dacă nu mă înșel. Tata i-ar putea lăsa și ei ceva bani, însă nu cine știe ce. Și, bineînțeles, mai e Harry...

Se opri, ușor stânjenit.

– Harry? spuse Magdalene, surprinsă. Cine e Harry?

– Aăă, fratele meu.

– N-am știut niciodată că mai ai un frate.

– Draga mea, el nu e chiar ceea ce s-ar numi... aăă... mândria familiei. Nu vorbim despre el. Comportamentul său a fost îngrozitor. N-am mai auzit nimic despre el de vreo câțiva ani. Probabil că a murit.

Magdalene izbucni dintr-odată în râs.

– Ce e? De ce râzi?

Magdalene îi răspunse:

– Mă gândeam doar la cât de amuzant ar fi ca tu – *tu*, George – să ai un frate cu o reputație scandaloasă! Tu, care ești atât de respectabil!

– Sper că așa stau lucrurile, spuse George, cu răceală.

Ochii ei se mișorară.

– Tatăl tău nu e... prea respectabil, George.

– Hai, fii serioasă, Magdalene!

– Câteodată spune niște lucruri care mă fac să mă simt stânjenită.

George continuă:

– Serios, Magdalene, mă uimești! Aăă... Lydia se simte la fel?

– Lydiei nu îi spune aceleași lucruri, zise Magdalene și adăugă cu furie: Nu, ei niciodată nu îi spune *astfel* de lucruri. Și nu înțeleg de ce.

George se uită repede la ea și apoi privi în altă parte.

– Ei, da, făcu el cam ambiguu, vine un moment când omul trebuie să facă și împărțeala. Iar tata, la vârsta lui și cu sănătatea lui șubredă...

Făcu o pauză. Soția sa întrebă:

– E într-adevăr atât de bolnav?

– Oh, nu, n-aș spune *asta*. E extraordinar de puternic. Cu toate astea, de vreme ce își dorește să fie în mijlocul familiei cu ocazia Crăciunului, cred că ar fi bine să mergem. Pentru el, ar putea fi ultimul Crăciun.

– Asta spui *tu*, George, dar serios acum, presupun că ar mai putea trăi ani de zile, nu? spuse Magdalene cu o voce pătrunzătoare.

Prins pe picior greșit, soțul ei se bâlbâi:

– Da, da, bineînțeles că ar putea.

Magdalene se întoarse.

– Ei bine, spuse ea, bănuiesc că totuși ar fi bine să mergem.

– Nu am nici o îndoială în privința asta.

– Dar urăsc asta! Alfred e atât de plicticos, iar Lydia mă privește de sus.

– Prostii!

– Îți spun că așa e. Și îl detest pe acel servitor îngrozitor.

– Pe bătrânul Tressilian?

– Nu, pe Horbury. Cum se furișează ca o mătă și cum surâde tot timpul cu subînțeleles.

– Serios, Magdalene, nu văd cum Horbury te-ar putea deranja în vreun fel!

– Doar că mă calcă pe nervi, asta-i tot. Trebuie să mergem, înțeleg. Altfel, bătrânul ar lua-o ca pe o ofensă.

– Exact, tocmai despre asta e vorba. Acum, în ceea ce privește masa de Crăciun a servitorilor...

– Nu acum, George, altă dată. Acum o să o sun pe Lydia și o să-i spun că ajungem mâine pe la cinci și douăzeci.

Magdalene se grăbi să iasă din cameră. După ce dădu telefon, urcă în camera ei și se așeză la birou. Lăsă în jos capacul și răscoli prin numeroasele despărțituri. O mulțime de facturi căzură și se împrăștiară. Magdalene începu să le aleagă, încercând să le pună într-o oarecare ordine. În cele din urmă, cu un

oftat de nerăbdare, le adună și le împinse înapoi de unde ieșiseră. Își trecu o mână prin părul platinat.

– Ce Dumnezeu o să fac? șopti ea.

VI

La Gorston Hall, la primul etaj, trecând printr-un lung coridor se ajungea într-o cameră mare, care dădea înspre aleea din față. Era o cameră mobilată în cel mai țipător stil demodat. Avea un tapet greu, de brocart, fotolii scumpe din piele, vase mari ornate cu dragoni, sculpturi în bronz... Totul era strălucitor, scump și autentic...

Într-un imens fotoliu, cel mai mare și cel mai impozant din casă, se zărea silueta subțire a unui bătrân. Mâinile sale lungi și încovoiate se odihneau pe brațele fotoliului. Alături stătea un baston cu măciulie de aur. Purta un halat de casă albastru, vechi și jerpelit. Avea părul alb, iar pielea feței îi era galbenă.

Ar fi putut fi luat drept o apariție ștearsă, insignifiantă. Însă nasul, mândru și acvilin, precum și ochii, negri și cu o strălucire plină de viață, ar fi îndepărtat repede această primă impresie. Bătrânul degaja energie și forță vitală.

Bătrânul Simeon Lee chicoti pentru sine – un sunet brusc și ascuțit. Spuse:

– I-ai transmis mesajul meu soției lui Alfred, da?

Horbury stătea drept lângă scaunul lui. Răspunse cu vocea sa calmă și politicoasă:

– Da, domnule.

– Ai folosit exact cuvintele pe care ți le-am indicat? Exact acele cuvinte? Gândește-te bine!

– Da, domnule. Nu am comis nici o greșală, domnule.

– Nu, într-adevăr, nu îți stă în fire să greșești. Și ar fi bine să nu greșești nici în continuare – altfel, vei regreta! Iar ea ce a spus, Horbury? Dar domnul Alfred ce a spus?

Pe un ton liniar, lipsit de emoție și de inflexiuni, Horbury povesti ce se întâmplase. Bătrânul chicoti din nou și își frecă palmele.

– Splendid... Excelent... Deci s-au gândit și s-au frământat toată după-amiaza! Splendid! Am pus mâna pe ei. Du-te și adu-i îcoace!

– Da, domnule.

Horbury traversă încăperea fără să facă un zgomot și apoi ieși.

– Și, Horbury...

Bătrânul se uită în jur, apoi înjură în sinea lui: „Băiatul ăsta se mișcă precum o pisică. Niciodată nu știi când dispăre.”

Stătea liniștit în fotoliu, mângâindu-și bărbia. La un moment dat, se auzi o bătaie în ușă, după care Alfred și Lydia intră în cameră.

– Ei, iată-vă! Ia loc aici, Lydia, draga mea, lângă mine. Ce culoare frumoasă ai în obraji!

– Am ieșit în frig, de aceea parcă mi-au luat foc obrajii.

Alfred îl întreabă:

– Cum te simți, tată, te-ai odihnit bine în după-amiaza asta?

– Excelent, excelent. M-am visat pe vremuri! Atunci când încă nu mă așezasem la casa mea și nu devenisem un stâlp al societății.

Chicoti și izbucni dintr-odată în râs.

Nora sa luă loc în tăcere, zâmbind cu o expresie de atenție politicoasă întipărită pe chip.

Alfred întreabă nerăbdător:

– Despre ce e vorba, tată, ce e cu cei doi invitați în plus pe care că îi așteptăm de Crăciun?

– Ah, da, chestia aia! Da, trebuie să îți vorbesc despre asta. Pentru mine, anul acesta va fi un Crăciun special – un Crăciun cu totul special. Să vedem... deci vin George și Magdalene...

Lydia îl întrerupse:

– Da, ajung mâine pe la cinci și douăzeci.

Bătrânul Simeon făcu:

– George, sărmanul imbecil! Nu e decât un palavragiu! Și totuși, rămâne fiul *meu*.

Alfred îl contrazise:

– Alegătorii îl apreciază.

Simeon se hlizi din nou.

– Probabil cred despre el că e cinstit. Cinstit! Încă nu s-a născut pe lumea asta vreun Lee care să fie cinstit.

– Hai, tată, și dumneata acum...

– În afară de tine, fiule, în afară de tine.

– Și David? întrebă Lydia.

– Hm, David. Sunt curios să-l revăd pe băiatul ăsta după atâția ani. Era un puști plin de aere. Mă întreb cum o fi nevastă-sa. În orice caz, *el* nu s-a căsătorit cu o fată cu douăzeci de ani mai tânără decât el, cum a făcut nebunul de George!

– Hilda a trimis o scrisoare foarte frumoasă, spuse Lydia. Tocmai am primit o telegramă de la ea prin care își confirmă venirea, spunând că vor ajunge cu siguranță mâine.

Socrul său îi aruncă în fugă o privire și râse.

– Hotărât lucru, nu se poate bârfi cu Lydia, spuse el. Ți-o spun cinstit, Lydia, ești o femeie foarte bine educată. Spui doar lucruri politicoase. Știu asta foarte bine. Ce chestie amuzantă, ereditatea. Unul singur dintre voi îmi seamănă – unul singur din toată șleahta.

Ochii îi jucau în cap.

– Acum ia ghiciți cine vine de Crăciun. Aveți trei încercări și pariez pe cinci lire că n-o să găsiți răspunsul.

Își plimbă ochii de la unul la celălalt. Alfred spuse încruntându-se:

– Horbury spunea că aștepți o tânără doamnă.

– Și asta te-a descumpănit, da, îndrăznesc să afirm că asta a fost reacția ta. Pilar trebuie să sosească dintr-o clipă în alta. Am dat ordin să fie trimisă mașina să o ia.

Alfred sări:

– *Pilar?*

Simeon răspunse:

– Pilar Estrevados. Fiica lui Jennifer. Nepoata mea. Mă întreb oare cum o fi.

Alfred izbucni:

– Doamne Dumnezeule, tată, dar niciodată nu mi-ai spus...

Bătrânul rânjea.

– Nu, m-am gândit să păstrez secretul! L-am pus pe Charlton să rezolve totul în scris.

Alfred repetă, pe un ton rănit și plin de reproș:

– Nu mi-ai spus niciodată...

Tatăl său continuă, rânjind sardonice:

– Asta ar fi însemnat să-ți stric surpriza! Mă întreb, cum o fi oare să adăpostești din nou sub acoperișul tău sânge proaspăt? Nu l-am văzut niciodată pe Estrevados. Oare cu cine o seamăna fata, cu maică-sa ori cu taică-său?

– Crezi într-adevăr că ar fi înțelept, tată... începu Alfred. Luând în considerație tot ce s-a întâmplat...

Bătrânul îl întrerupse:

– Confort, siguranță, liniște – prea îi dai înainte cu toate astea, Alfred! Și așa ai făcut întotdeauna! Nu asta e felul meu de a fi! Fă ce vrei și îngroapă-ți viața cum știi! Asta e răspunsul meu! Fata asta e nepoata mea, singurul nepot din familia asta! Nu mă interesează ce a fost sau ce a făcut taică-său! E carne din carnea mea! Și va veni să trăiască în casa mea!

Lydia întrebă cu asprime:

– Vine să locuiască aici?

El îi aruncă o privire piezișă.

– Ai ceva împotriva?

Ea scutură din cap și spuse cu un zâmbet:

– Nici n-aș fi în poziția de a avea ceva împotriva în privința celor pe care îi inviți la dumneata acasă, nu? Nu, doar mă întrebam în legătură cu... ea.

– „În legătură cu ea“, ce vrei să spui cu asta?

– Dacă s-ar simți bine aici.

Bătrânul Simeon își dădu capul pe spate.

– N-are chior de ban! Ar trebui să fie recunoscătoare!

Lydia ridică din umeri.

Simeon se întoarse spre Alfred:

– Vezi? Va fi un Crăciun pe cinste! Toți copiii strânși în jurul meu. *Toți* copiii mei! Iată, Alfred, ți-am vândut un pont. Acum ghici cine e celălalt oaspete.

Alfred se holbă la el.

– Doar ți-am spus, toți copiii mei! *Harry*, bineînțeles! Frațele tău Harry!

Alfred deveni foarte palid. Bâigui:

– Harry... nu Harry...

– Harry în persoană!

– Dar credeam că e mort!

– Nici pomeneală!

– Iar tu, tu îl primești din nou aici? După tot ce s-a întâmplat?

– Fiul risipitor, nu-i așa? Ai dreptate. Vițelul ce gras! Trebuie să tăiem vițelul cel gras, Alfred! Să-l primim cum se cuvine, cu toate onorurile.

Alfred protestă în continuare:

– Te-a tratat – ca pe noi toți, de altfel – cum nu se poate mai josnic. El...

– Nu e nevoie să-mi faci pomelnicul greșelilor lui! E o listă lungă. Dar – nu-i așa? – Crăciunul e un moment al iertării și al împăcării. Îl vom primi pe fiul risipitor înapoi în mijlocul nostru.

Alfred se ridică, rostind cu voce înceată:

– Țsta da șoc! Nu mi-am imaginat niciodată că Harry ar mai putea reveni în această casă.

Simeon se aplecă în față.

– Niciodată nu l-ai plăcut pe Harry, așa-i? întrebă el cu calm.

– După cum s-a purtat cu tine...

Simeon chicoti.

– Da, dar ce-a fost a fost. Țsta e spiritul Crăciunului, nu-i așa, Lydia?

Lydia se făcuse palidă la rândul ei. Rosti sec:

– Observ că ai pus la cale ceva pe cinste anul ăsta de Crăciun.

– Vreau să-mi strâng familia în jurul meu. Pace și bună înțelegere. Sunt un om bătrân. Pleci, dragul meu?

Alfred ieși în grabă. Lydia lăsă totuși să treacă un moment înainte să-l urmeze.

Simeon clătină din cap.

– S-a supărat. El și Harry nu s-au înțeles niciodată. Harry obișnuia să își bată joc de Alfred. Îl poreclea Moș Tăgârță.

Lydia deschise gura. Era pe cale să spună ceva, apoi, remarcând expresia nerăbdătoare a bătrânului, se abținu. Observă că asta îl dezamăgise pe bătrân, ceea ce îi permise să spună:

– Iepurele și broasca țestoasă. Și, ce să vezi? Țestoasa câștigă cursa.

– Nu întotdeauna, spuse Simeon. Nu întotdeauna, draga mea Lydia.

Ea rosti însă, continuând să zâmbească:

– Scuză-mă, trebuie să mă duc după Alfred. Emoțiile bruște îl deprimă întotdeauna.

Simeon începu să râdă.

– Așa e, lui Alfred nu îi plac schimbările. A fost dintotdeauna o persoană rezonabilă și conformistă.

Lydia îi luă însă partea:

– Alfred îți este foarte devotat.

– Și asta ți se pare ciudat, nu-i așa?

– Uneori mi se pare.

Părăsi camera. Simeon se uită în urma ei. Râse încet, de unul singur și își frecă mâinile.

„O să mă distrez pe cinste, își spuse el. Distracție pe cinste. Simt că o să-mi placă Crăciunul ăsta.“

Făcând un efort, se ridică din fotoliu și, cu ajutorul bastonului, începu să se plimbe prin încăpere.

Se îndreptă către un seif mare, aflat în colțul camerei. Formă combinația cifrului. Ușa se deschise și, cu degete tremurânde, pipăi în interior.

Trase în afară o cutie mică de scrisori, din piele, și, deschizând-o, lăsă o mână de diamante neprelucrate să-i treacă printre degete.

– Bine, frumoasele mele, bine... Ați rămas la fel, mi-ați rămas la fel de bune prietene. Ce zile frumoase au fost... ce zile frumoase! Pe voi nu vă vor tăia ca să vă șlefuiască, prietene dragi. *Voi* nu veți sta la gâtul femeilor sau pe degetele lor, nu veți atârna de urechile lor. Sunteți ale *mele*! Bătrânele mele prietene! Am trecut prin atâtea împreună... Ei spun că sunt bătrân și bolnav, dar nu, terminat nu sunt încă! Dulăul bătrân mai are încă viață în el. Și, din câte se pare, viața încă mai are de oferit ceva distracție. Ceva distracție...

Partea a II-a

23 decembrie

Tressilian se duse să răspundă la ușa. Cineva se arăta foarte nerăbdător și iată, înainte ca el să poată traversa holul cu mersul său domol, soneria se auzi din nou.

Tressilian pufni. Ce lipsă de politețe, să suni cu atâta insistență la ușa unui gentleman! Dacă e încă un cârd de colindători, o să le spună el vreo două.

Prin ferestruica înghețată din partea superioară a ușii zări o siluetă – un bărbat înalt purtând o pălărie cu borurile lăsate în jos. Deschise ușa. Așa cum își închipuise, era un străin ponosit și cam vulgar – ce costum ciudat avea! „O fi vreun cerșetor insolent!“

– Al naibii să fiu dacă ăsta nu-i Tressilian, izbucni străinul. Ce mai faci, Tressilian?

Tressilian făcu ochii mari, trase aer în piept, apoi se mai holbă o dată. Fălcile acelea arogante, nasul coroiat, privirea de pișicher, toate îi erau cunoscute de undeva. Da, de acum trei ani de zile. Mai umile pe vremea aceea...

Spuse dintr-o suflare:

– Domnule Harry!

Harry Lee izbucni în râs.

– Se pare că e un adevărat șoc pentru dumneata să mă vezi. De ce? Sunt așteptat, nu-i așa?

– Fără doar și poate, domnule. Cu siguranță, domnule.

– Atunci, de ce faci pe miratul?

Harry se dădu înapoi vreo doi pași și studie casa – o construcție solidă de cărămidă roșie, lipsită de imaginație, dar trainică.

– Același vechi și urât conac, remarcă el. Cu toate astea, încă stă în picioare și asta-i lucrul cel mai important. Cum se mai simte tata, Tressilian?

– E oarecum invalid, domnule. Stă mai mult în camera lui și nu prea poate să se deplaseze. Însă, ținând cont de asta, e într-o stare incredibil de bună.

– Bătrân păcătos!

Harry Lee intră în casă și îl lăsă pe Tressilian să-i scoată fularul și să-i ia pălăria cam ostentativă pe care o purta pe cap.

– Ce mai face iubitul meu frate Alfred, Tressilian?

– Foarte bine, domnule.

Harry rânji, arătându-și dinții.

– De-abia așteaptă să mă vadă, nu?

– Așa cred, domnule.

– Ei bine, eu nu! Ba dimpotrivă! Pariez că întoarcerea mea a fost o surpriză foarte neplăcută pentru el! Eu și Alfred nu ne-am înțeles niciodată. Ai citit vreodată Biblia, Tressilian?

– Da, domnule, câteodată. De ce, domnule?

– Îți amintești parabola întoarcerii fiului risipitor? Fratelui celui bun nu i-a convenit, îți aduci aminte? Nu i-a convenit deloc! Pun pariu că nici lui Alfred cel cuminte n-o să-i convină!

Tressilian rămase tăcut, privind în gol. Spinarea sa rigidă exprima dezaprobare. Harry îl bătuse peste umăr.

– După tine, băiete, spuse el. Vițelul cel gras mă așteaptă! Du-mă direct la el!

Tressilian șopti:

– Pofțiți pe aici în salon, domnule. Nu știu exact unde se află fiecare în clipa asta... Nu au putut să trimită după dumneavoastră, necunoscând ora sosirii...

Harry oftă. Îl urmă pe Tressilian de-a lungul holului, întorcând capul să vadă pe unde intrase.

– Toate vechile obiecte sunt la locul lor, din câte văd, remarcă el. Nu cred că s-a schimbat ceva de când am plecat, acum douăzeci de ani.

Îl urmă pe Tressilian în salon. Bătrânul murmură:

– Mă duc să îi caut pe domnul sau pe doamna Alfred! Și se grăbi să iasă.

Harry Lee intră în încăperea și apoi se opri, uitându-se cu atenție la silueta care stătea pe tocul uneia dintre ferestre. Ochii săi se plimbau cu neîncredere peste părul ei negru și peste pielea-i care îi dădea un aer exotic.

– Doamne Dumnezeule! Nu cumva ești cea de-a șaptea și cea mai frumoasă soție a tatălui meu?

Pilar se dădu ușor jos și se îndreptă spre el.

– Sunt Pilar Estravados, anunță ea. Iar dumneata trebuie să fii unchiul meu Harry, fratele mamei mele.

Harry remarcă, privind-o insistent:

– Așadar, ești fiica lui Jenny!

Pilar îi răspunse:

– De ce m-ai întrebat dacă sunt cea de-a șaptea soție a tatălui dumitale? A avut într-adevăr șase neveste?

Harry începu să râdă.

– Nu, cred că, oficial, nu a avut decât una. Ei bine, Pil... cum te cheamă de fapt?

– Pilar, da.

– Ei bine, Pilar, faptul de a vedea pe cineva ca dumneata răsărind în acest mausoleu îmi dă cu adevărat fiori.

– Acest... mau... cum ai spus?

– Acest muzeu de imbecili plini de aere! Am fost întotdeauna de părere că această casă este pur și simplu îngrozitoare! Acum, că ajung să o văd din nou, o găsesc mai îngrozitoare ca niciodată!

Pilar replică pe un ton surprins:

– Ba nu, e foarte frumos aici! Mobila e de calitate, iar covoarele – sunt covoare groase peste tot... Și sunt multe ornamente. Totul e de foarte bună calitate și foarte, foarte luxos!

– Aici ai dreptate, spuse Harry, rânjind. O privi ușor amuzat. Știi, nu mă pot abține să nu fiu șocat văzându-te în mijlocul...

Își întrerupse vorba, în timp ce Lydia intră ca o furtună în cameră.

Veni direct înspre el.

– Bună ziua, Harry. Eu sunt Lydia, soția lui Alfred.

– Bună ziua, Lydia. Îi strânse mâna, examinându-i dintr-o ochire figura vioaie și inteligentă și admirându-i mersul – puține femei știu să se miște.

La rândul ei, Lydia îl studie în grabă.

Se gândi: „Are o alură intimidantă, de ins dur. Plăcută, totuși. Nu m-aș încrede în el nici atâtica...”

Spuse zâmbind:

– Cum ți se pare după atâția ani? Cu totul altfel sau în mare măsură la fel?

– În mare măsură neschimbat. Se uită împrejurul lui. Camera aceasta a fost renovată.

– O, de multe ori.

El continuă:

– Vreau să spun de către tine. Tu ești cea care a făcut-o să fie... altfel.

– Da, probabil...

Rânji către ea, un rânjet brusc și sardonice care îi aminti dintr-odată de bătrânul de sus.

– Are mai mult stil și clasă acum! Îmi aduc aminte că auzisem că bătrânul Alfred s-ar fi însurat cu o fată ai cărei strămoși au venit în Anglia împreună cu Cuceritorul.

Lydia zâmbi și spuse:

– Cred că așa au stat lucrurile. Însă aproape că s-au stins de atunci.

Harry continuă conversația cu ea:

– Ce mai face bătrânul Alfred? La fel de înțepat ca întotdeauna?

– Habar n-am dacă ți se va părea sau nu că s-a schimbat.

– Ce mai fac ceilalți? Risipiți prin toată Anglia?

– Nu, de fapt, au venit cu toții, de Crăciun.

Ochii lui Harry se făcură mari.

– Carevasăzică avem de a face cu o reuniune de Crăciun în toată regula? Da' ce-a pățit bătrânul? Din câte îl știu eu, nu dădea doi bani pe sentimente. Nu-mi aduc aminte nici că i-ar fi păsat vreodată prea mult de familie. Probabil că s-a schimbat!

– Poate că da.

Vocea Lydiei era rece și egală.

Pilar urmărea cu interes toată scena, cu ochii ei mari.

Harry întrebă:

– Câți ani are George? A rămas la fel de cărpănos? Țin minte ce mai zbiera când trebuia să pună și el la bătaie o jumă' de penny din banii lui de buzunar!

Lydia îi răspunse, răbdătoare:

– George e membru al parlamentului, din partea Westeringham.

– Ce? Popeye în parlament? O, Doamne, asta chiar că-i bună!

Harry își dădu capul pe spate și izbucni în râs. Avea un râs puternic și zgomotos, care se dezlănțuia cu brutalitate în spațiul restrâns al încăperii. Pilar trase aer în piept. Lydia făcu un pas în spate.

Apoi, simțind o nouă prezență în spatele lui, Harry se opri din hohotit și se întoarse dintr-o mișcare scurtă și agilă. Nu auzise nimic, însă acolo îl găsi pe Alfred, privindu-l cu calm. O expresie ciudată îi era întipărită pe figură.

Harry așteptă câteva clipe, după care un zâmbet îi miji pe buze. Făcu un pas înainte.

– Ia uite, asta-i Alfred!

Alfred încuviință din cap.

– Salut, Harry, spuse el.

Stătură unul în fața celuilalt, studiindu-se. Lydia își ținu respirația, gândindu-se: „Ce absurd! Se uită unul la altul ca doi câini...”

Mirarea lui Pilar deveni și mai mare. Se gândea în sinea ei: „Cât de caraghioși sunt, cum stau acolo... De ce nu se îmbrățișează? Nu, bineînțeles, englezii nu fac așa ceva. Dar ar putea măcar să *spună* ceva. De ce nu fac decât să se *privească*?”

Harry spuse într-un final:

– Ei, ce să zic? Mă simt ciudat să mă aflu din nou aici!

– Nu mă îndoiesc. A trecut o groază de timp de când ai plecat.

Harry își ridică dintr-odată capul. Își mângâie maxilarul cu un deget. Era un gest obișnuit de-al lui, care îl caracteriza. Denota ostilitate.

– Da, spuse el. Mă bucur că am venit – făcu o pauză, pentru a da mai multă greutate cuvântului – *acasă*...

II

– Mi se pare că am fost foarte rău, spuse Simeon Lee.

Stătea întins pe spate în fotoliu. Avea bărbia ridicată și își freca maxilarul cu un deget; părea cufundat în gânduri. În fața lui, flăcările dansau și străluceau, incandescente. Lângă foc stătea Pilar, ținând în mână un mic paravan din *papier-mâché*, cu care își proteja fața de dogoare. Din când în când, își făcea vânt cu el, îndoindu-și cu suplețe încheietura mâinii. Simeon o privea cu satisfacție.

Continuă să vorbească, mai mult pentru sine decât pentru fată, stimulat de prezența ei.

– Da, spuse el. Am fost un om rău. Ce părere ai despre asta, Pilar?

Pilar ridică din umeri și spuse:

– Toți oamenii sunt răi. Așa spun călugărițele. De aceea trebuie să existe cineva care să se roage pentru ei.

– Da, dar am fost mai rău decât mulți alții. Simeon râse. Și să știi că nu regret. Nu, nu regret nimic. M-am bucurat de fiecare clipă! Se spune că bătrânețea te împinge la căință. Prostii. Nu mă căiesc. Și, așa cum îți spun, le-am făcut aproape pe toate... toate păcatele! Am înșelat, am furat, am mințit... O, Doamne, da! Și femeile – întotdeauna femeile! Mi-a povestit cineva mai deunăzi despre un conducător arab care avea o gardă de corp alcătuită din patruzeci de fii ai săi – și toți de aceeași vârstă! Aha! Patruzeci! Poate nu patruzeci, dar în orice caz pariez că mi-aș fi putut face o frumoasă gardă de corp dacă aș fi continuat să torn la plozi! Hei, Pilar, ce crezi despre asta? Ești șocată?

Pilar făcu ochii mari.

– Nu, de ce aș fi șocată? Bărbații doresc întotdeauna femei. Tatăl meu, de asemenea. De aceea soțiile sunt atât de des nefericite și se duc la biserică să se roage.

Bătrânul Simeon se încruntă.

– Am făcut-o nefericită pe Adelaide, spuse el. Cuvintele lui aproape că nu se mai auzeau, părând că vorbea pentru sine. Doamne, ce femeie! Era atât de plină de viață și de frumoasă când am luat-o de nevastă! Iar după aceea? Nu făcea decât să se vaite și să se plângă. Pe bărbat îl apucă dracii când nevasta nu face decât să plângă tot timpul... N-avea vână, asta era problema cu Adelaide! Dacă mi-ar fi ținut piept... Dar nu a făcut-o – nici măcar o singură dată. Când m-am căsătorit cu ea, am crezut că voi fi putea să mă așez la casa mea, să-mi fac o familie, să renunț la viața pe care o dusesem înainte... Vocea îi devenea din ce în ce mai slabă. Privea fix în inima incandescentă a focului. Să-mi fac o familie... Doamne, ce familie! Slobozi un hohot ascuțit de râs răutăcios. Uită-te la ei, uită-te la ei! Nici unul n-a fost în stare să facă un copil, un copil care să ducă mai departe numele familiei! Ce se întâmplă cu ei? Parcă nici o picătură din sângele meu nu le-ar curge prin vene! Nici un copil, legitim sau ilegal! Alfred, de exemplu, Doamne Dumnezeule, cât pot să mă plictisesc cu Alfred! Uitându-se la mine cu ochii lui

de câine... Gata să facă tot ce îi spun. Doamne, ce prostănac! Nevastă-sa acum, Lydia! Îmi place Lydia! Are personalitate. Totuși, nu mă simpatizează. Nu, nu mă înghite. Dar e nevoită să se înțeleagă cu mine de dragul caraghiosului de Alfred. Se uită cu atenție către fata care stătea lângă foc. Pilar, să îți minte: nimic nu e mai plicticos decât devotamentul. Ea îi zâmbi. El continuă, stimulat de prezența tânără și autoritară a feminității ei. George? Ce e George? Un cretin! Un îmbuibat! Un palavragiu pretențios, fără creier și fără voință, dar, bineînțeles, ahtiat după bani! David? David a fost întotdeauna un nebun, un nebun și un visător. Băiatul mamei, asta a fost David. Singurul lucru rezonabil pe care l-a făcut vreodată a fost să se însoare cu femeia aceea vânjoasă și stăpână pe ea. Își lăsă mâna să cadă pe brațul fotoliului. Harry e cel mai bun dintre ei! Amărâțul de Harry, oaia cea neagră! Dar, orice s-ar spune, asta măcar e *viu!*

Pilar fu de acord.

– Da, e drăguț. Râde – și râde zgomotos – și își lăsă capul pe spate. O, da, îmi place foarte mult de el.

Bătrânul se uită la ea.

– Îți place, nu-i așa, Pilar? Harry a avut întotdeauna succes la femei. În privința asta, îmi seamănă. Începu să râdă, chicotind încet și scoțând un șuierat. Am avut o viață frumoasă, foarte frumoasă. Plină cu de toate.

Pilar îi spuse:

– În Spania, există un proverb care spune cam așa: „Ia ce-ți place și pe urmă plătește, spune Dumnezeu“.

Simeon aprobă, bătând cu palma în brațul fotoliului.

– E bun. Despre asta e vorba. Să iei ce îți place... Toată viața am făcut asta, am obținut ceea ce am vrut...

Cu o voce gravă și limpede, Pilar îl întrebă dintr-odată:

– Și ai plătit?

Simeon se opri din râs. Se ridică și o privi drept în ochi.

– Ce tot spui acolo? zise el.

– Am spus: Ai plătit pentru asta, bunicule?

Simeon Lee răspunsese cu un glas domol:

– Nu știu...

Apoi, bătând cu pumnul în brațul fotoliului, strigă, dintr-o dată înfuriat:

– Ce te face să spui asta, fato? De ce spui asta?

Pilar răspunse:

– Mă întrebam și eu...

Mâna ei, ținând micul paravan, înțepenise. Ochii îi erau negri și misterioși. Se așeză, cu capul dat pe spate, sigură pe ea și conștientă de feminitatea ei.

Simeon exclamă:

– Al dracului copil...

Ea îl tachină cu tandrețe:

– Dar îți place de mine, bunicule. Îți place să stau aici lângă tine...

Simeon îi confirmă:

– Da, îmi place. De multă vreme n-am mai văzut ceva atât de tânăr și de frumos... Îmi face bine, îmi încălzește oasele bătrâne... Și ești carne din carnea mea... Bravo lui Jennifer, până la urmă s-a dovedit a fi cea mai bună din toată șleahta!

Pilar zâmbea.

– Să nu-ți închipui că mă tragi pe sfoară, spuse Simeon. Știu de ce stai atât de cuminte și ascuți la ce îndrug. E vorba de bani și numai de bani... Sau vrei să spui că îți iubești atât de mult bunicul?

Pilar îi răspunse:

– Nu, nu te iubesc. Dar îmi placi. Îmi placi foarte mult. Crede-mă, e adevărat. Cred că ai fost într-adevăr un om rău, dar și asta îmi place. Ești mai real decât ceilalți din casă. Și ai lucruri interesante de spus. Ai călătorit mult și ai dus o viață aventuroasă. Dacă aș fi bărbat, aș fi ca tine.

Simeon dădu din cap.

– Da, cred că ai fi ca mine... Avem sânge de țigan în noi, așa s-a spus dintotdeauna. Nu prea s-a văzut la copiii mei, în afară de Harry, dar observ că se vede la tine. Știu să am și răbdare, crede-mă, dacă e nevoie. Am așteptat cincisprezece ani

să mă răfuiesc cu un om care mă insultase. Asta e încă o caracteristică a celor din familia Lee: nu uită niciodată! Se răzbună până la urmă, chiar dacă trebuie să aștepte ani de zile pentru asta! Un om m-a înșelat. Am așteptat cincisprezece ani până mi s-a oferit prilejul, și atunci l-am lovit. L-am ruinat. N-a mai rămas nici praful din el!

Râse încetșor.

Pilar îl întrebă, curioasă:

– Asta se întâmpla în Africa de Sud?

– Da. O țară mare.

– Te-ai întors acolo, nu-i așa?

– M-am întors la cinci ani după ce m-am căsătorit. Asta a fost ultima oară.

– Dar înainte de asta? Ai stat mulți ani acolo?

– Da.

– Povestește-mi despre asta!

El începu să vorbească, iar Pilar, cu obrazii sprijiniți în palme, asculta.

Vocea i se domoli, slăbită.

– Așteaptă, o să-ți arăt ceva.

Se ridică cu grijă în picioare. Apoi, sprijinindu-se în baston, se târî încet de-a lungul încăperii. Deschise seiful cel mare. Întorcându-se, îi făcu semn să se apropie.

– Așa, uită-te la astea! Atinge-le, trece-ți mâna prin ele!

Îi privi figura mirată și râse.

– Știi ce sunt? Diamante, copilă, diamante!

Pilar făcu ochii mari. Spuse în timp ce se apleca:

– Dar nu sunt decât niște pietricele.

Simeon se amuză.

– Sunt diamante neșlefuite. Așa cum le vezi, așa au fost găsite.

Pilar întrebă cu neîncredere:

– Și, dacă ar fi șlefuite, ar fi diamante adevărate?

– Bineînțeles.

– Ar străluci și ar scânteia?

– Ar străluci și ar scânteia.

Pilar exclamă într-un fel copilăros:

– Vai, dar nu pot să cred!

El se distra copios.

– E cât se poate de adevărat.

– Sunt valoroase?

– Destul de valoroase. Dificil de apreciat înainte de a fi tăiate.

În orice caz, astea pe care le vezi aici fac mai multe mii de lire.

Pilar își exprimă uimirea, făcând o pauză după fiecare cuvânt:

– Mai... multe... mii... de... lire...?!

– Hai să zicem nouă sau zece mii; după cum vezi, sunt destul de măricele.

Pilar întrebă, cu ochii din ce în ce mai mari:

– Păi atunci de ce nu le vinzi?

– Pentru că îmi place să le am aici.

– Păi și atâția bani...?

– N-am nevoie de bani.

– Oh, da, înțeleg. Pilar păru impresionată. Dar de ce nu le dai la șlefuit, să le faci frumoase?

– Pentru că le prefer așa cum sunt. Figura lui deveni dură și imobilă. Se întoarse și începu să vorbească pentru sine: Mă fac să-mi aduc aminte de vremurile de altădată, când le ating, așa, când le simt între degete... Îmi revine totul în memorie, răsăritul de soare, mirosul de veld, boii, bătrânul Eb, toți băieții, serile...

Se auzi o bătaie ușoară în ușă.

Simeon îi spuse:

– Pune-le înapoi în seif și închide ușa! Apoi strigă: Intră!

Horbury pătrunse în încăpere, încet și respectuos.

– Ceaiul e servit jos, îi anunță el.

III

– Așadar, aici erai, David. Te-am căutat peste tot. Hai să nu stăm în camera asta, e atât de frig aici, spuse Hilda.

Pentru o clipă, David nu răspunse. Stătea în picioare uitându-se la un scaun, un scaun scund, cu tapiserie roasă, din satin. Apoi rosti pe neașteptate:

– Era scaunul ei... scaunul în care stătea întotdeauna... e la fel, absolut la fel. Doar că s-a uzat, bineînțeles.

Hilda se încruntă puțin.

– Înțeleg. Hai să ieșim de aici, David! E îngrozitor de frig.

David n-o băgă în seamă. Continuă, uitându-se în jur:

– Stătea aici, cel mai adesea. Îmi amintesc că stătea în scaunul acela când îmi citea. *Jack, uriașul ucigaș* – da, asta era – *Jack, uriașul ucigaș*. Cred că aveam cam șase ani pe atunci.

Hilda îl apucă ferm de braț.

– Hai înapoi în salon, dragule! Camera asta nu are încălzire.

El se întoarse docil, dar ea simți un ușor tremur trecând prin el.

– Exact la fel, șopti el, exact la fel. Ca și cum timpul s-ar fi oprit în loc.

Hilda păru îngrijorată. Spuse pe un ton voios, dar hotărât:

– Mă întreb unde or fi ceilalți. E aproape ora ceaiului.

David își eliberă brațul și deschise altă ușă.

– Înainte era un pian aici... Da, uite-l! Mă întreb dacă e acordat.

Se așeză și ridică rapid capacul, trecându-și ușor mâinile peste clape.

– Da, se vede că e acordat.

Începu să cânte. Avea o tușă sigură, melodia se revărsa de sub degetele lui.

Hilda îl întrebă:

– Ce-i asta? Mi se pare că o știu, dar nu-mi aduc aminte ce este.

– N-am mai cântat-o de ani de zile. *Ea* o cânta. Unul dintre *Cântecele fără cuvinte* ale lui Mendelssohn.

Suava, prea suava melodie umplu încăperea. Hilda îl rugă:

– Hai, cântă niște Mozart.

David scutură din cap. Începu un alt Mendelssohn.

Apoi, dintr-odată, mâinile i se prăbușiră peste clape, provocând o dizarmonie ascuțită. Se ridică de la pian. Tremura tot. Hilda se apropie de el, murmurând:

– David... David.

El îi răspunse:

– Nu, nu-i nimic... nimic.

IV

Clopoțelul scoase un sunet strident. Tressilian se ridică de la locul lui de lângă bucătărie și se duse încet înspre ușă.

Clopoțelul sună din nou. Tressilian se încruntă. Prin geamul mat al ușii întrezări silueta unui bărbat care purta o pălărie cu boruri largi.

Tressilian își duse o mână la frunte. Ceva îl neliniștea. Avea senzația că lucrurile se repetau.

Cu siguranță, asta se mai întâmplase o dată, înainte. Fără îndoială...

Trase zăvorul și deschise ușa.

Vraja se risipi. Bărbatul din fața ușii spuse:

– Aceasta este reședința domnului Simeon Lee?

– Da, domnule.

– Aș vrea să-l văd, te rog.

Ecoul slab al unei amintiri se trezi în Tressilian. Era o intonație a vocii pe care și-o amintea de pe vremea când domnul Lee se afla pentru prima oară în Anglia.

Tressilian scutură din cap cu neîncredere.

– Domnul Lee este invalid, domnule. Nu prea obișnuiește să mai primească musafiri acum. Dacă dumneavoastră...

Străinul îl întrerupse.

Scoase un plic și îl înmână majordomului.

– Să i-l dați, vă rog, domnului Lee.

– Da, domnule.

V

Simeon Lee luă plicul. Scoase singura foaia de hârtie care se afla în el. Păru surprins. Sprâncenele i se arcuiră, însă zâmbi.

– Dar e minunat! exclamă el. Apoi către majordom: Condu-l pe domnul Farr la mine, Tressilian.

– Da, domnule.

– Tocmai mă gândeam la bătrânul Ebenezer Farr. A fost partenerul meu la Kimberley. Acum a venit fiul lui!

Tressilian reapăru și anunță:

– Domnul Farr.

Stephen Farr intră cu o urmă de nervozitate în gesturi. O disimula printr-un supliment de aroganță în atitudine. Întrebă – și, doar pentru o clipă, accentul lui sud-african fu mai pronunțat decât de obicei:

– Domnul Lee?

– Mă bucur să te văd. Deci ești băiatul lui Eb?

Stephen Farr rânji mânzește și spuse.

– Este prima mea vizită în țară. Tata mi-a tot spus să vin să vă caut, dacă ajung în Anglia.

– Excelent. Bătrânul aruncă o privire în jur. Ea e nepoata mea, Pilar Estravados.

– Încântată, spuse Pilar, rezervată.

Stephen Farr își spuse, cu o notă de admirație: „Diavol împielit! A fost surprinsă să mă vadă, dar n-a arătat-o decât o clipă“.

Apoi spuse, pe un ton destul de aspru:

– Sunt încântat să vă cunosc, domnișoară Estravados.

– Mulțumesc, îi răspunse Pilar.

Simeon Lee interveni:

– Ia loc și spune-mi totul despre tine. Ai de gând să stai mult în Anglia?

– Deocamdată nu mă grăbesc, de-abia am ajuns!

Râse, dându-și capul pe spate.

Simeon Lee continuă:

– Excelent. Vei sta la noi o vreme.

– Dar, domnule, nu pot da buzna în felul ăsta. Mai sunt doar două zile până la Crăciun.

– Vei petrece Crăciunul cu noi. Asta dacă n-ai cumva alte planuri, bineînțeles.

– Ei bine, nu, nu am alte aranjamente, dar n-aș vrea să...

Simeon îl întrerupse:

– Atunci așa rămâne. Întoarse capul. Pilar?

– Da, bunicule.

– Du-te și spune-i Lydiei că mai avem încă un invitat. Roag-o să vină până aici.

Pilar ieși din cameră. Ochii lui Stephen o urmăreau. Simeon observă gestul cu amuzament și apoi îl întrebă:

– Ai călătorit bine până aici, din Africa de Sud?

– Destul de bine.

Începură o conversație despre acel ținut.

Lydia își făcu apariția câteva minute mai târziu.

Simeon îi prezentă oaspetele:

– El este Stephen Farr, fiul vechiului meu prieten și partener, Ebenezer Farr. Va fi musafirul nostru de Crăciun, dacă îi vei găsi și lui o cameră.

Lydia surâse:

– Bineînțeles. Ochii ei îl studiau pe străin, fața lui bronzată, ochii albaștri și ușoara înclinare în spate a capului.

– Nora mea, îl lămuri Simeon.

Stephen spuse:

– Sunt destul de jenat, să dau buzna în felul acesta la o petrecere de familie.

– Faci parte din familie, băiete, spuse Simeon. Să nu te îndoiești de asta!

– Sunteți prea amabil, domnule.

Pilar intră din nou în cameră. Se așeză în liniște lângă foc și luă în mână micul paravan. Se folosi de el ca de un evantai, mișcându-și înainte și înapoi încheietura mâinii. Privirea îi era tristă și abătută.

Partea a III-a

24 decembrie

– Vrei într-adevăr să rămân, tată? întrebă Harry, lăsându-și capul ușor în spate. Prezența mea nu face decât să stârnească scandal.

– Ce vrei să spui? întrebă Simeon, cu asprime.

– Fratelui meu Alfred, spuse Harry, bunului meu frate Alfred, dacă mă pot exprima astfel, nu prea îi convine că mă aflu aici.

– La dracu' cu el! izbucni Simeon. Sunt stăpân în casa mea.

– Cu toate astea, domnule, bănuiesc că ești destul de dependent de Alfred. Nu vreau să deranjez...

– O să faci cum îți spun eu, izbucni tatăl său.

Harry oftă.

– Nu știu dacă mă voi putea împăca cu o viață sedentară. Știi, e destul de sufocant pentru unul care toată viața lui a fost un vântură-lume.

– Mai bine te-ai însura și te-ai așeza la casa ta, îl sfătui tatăl.

– Cu cine să mă însor? Păcat că nu te poți însura cu propria nepoată. Tânăra Pilar e al dracului de atrăgătoare.

– Ai observat?

– Că tot veni vorba despre a te așeza la casa ta, umflatul de George a făcut o alegere excelentă, după câte se pare. Cine e ea? Simeon ridică din umeri.

– De unde să știu? George a cules-o de la o prezentare de modă, cred. Ea zice că taică-său e ofițer în marină, în retragere.

Harry își dădu cu părerea:

– Probabil vreun secund pe un vas de coastă. George va avea ceva de furcă cu ea, dacă nu e atent.

– George, spuse Simeon Lee, e un prost.

– Dar pentru ce l-a luat de bărbat, pentru bani?

Simeon ridică din umeri, iar Harry se întoarse la vechea discuție:

– Ei bine, crezi că poți pune lucrurile la punct cu Alfred în ceea ce mă privește?

– Curând vom rezolva și problema asta, îi răspunse Simeon, pe un ton dur, și apoi sună dintr-un clopoțel care se afla pe masă lângă el.

Horbury apăru cu promptitudine, iar Simeon îi spuse:

– Roagă-l pe domnul Alfred să vină până aici.

Horbury ieși, iar Harry rosti târăganat:

– Tipul ăsta ascultă pe la uși!

Simeon dădu iar din umeri.

– Probabil.

Alfred intră în grabă în încăpere. Se schimbă dintr-odată la față văzându-l pe fratele său. Nebăgându-l în seamă pe Harry, întrebă înțepat:

– M-ai chemat, tată?

– Da, stai jos. Tocmai mă gândeam că trebuie să reorganizăm un pic lucrurile, acum că mai sunt doi oameni care locuiesc în această casă.

– *Doi?*

– Bineînțeles, Pilar va locui aici. Iar Harry s-a întors de tot.

Alfred întrebă uimit:

– Harry va locui aici?

– De ce nu, bătrâne? spuse Harry

Alfred îi răspunse tăios:

– Mă gândeam că îți dai și singur seama.

– Ei bine, îmi pare rău, dar nu văd de ce.

– După tot ce s-a întâmplat? Felul scandalos în care te-ai purtat. Scandalul...

Harry dădu ușor din mână.

– Toate astea țin de trecut, bătrâne.

– Te-ai purtat îngrozitor cu tata, după tot ce a făcut pentru tine.

– Ia fii atent aici, Alfred, mi se pare că asta-i treaba tatei, nu a ta. Dacă el vrea să uite și să ierte...

– Asta vreau, spuse Simeon. La urma urmei, Harry e fiul meu, Alfred.

– Da, dar nu mi se pare normal. De dragul tatei.

Simeon decise:

– Harry va sta aici. Vreau asta. Puse cu blândețe o mână pe umărul acestuia din urmă. Țin mult la Harry.

Alfred se ridică și părăsi încăperea. Se albise la față. Harry se ridică și el și îl urmă, râzând.

Simeon rămase chicotind de unul singur. Apoi tresări și se uită în jur.

– Ce dracu' e asta? Ah, tu erai, Horbury! Nu te mai furișa așa!

– Îmi cer iertare, domnule.

– Bine, lasă. Ascultă. Am niște indicații să-ți dau. Vreau ca toată lumea să urce aici după prânz – *toată lumea*.

– Da, domnule.

– Mai e ceva. Când vor veni, să-i însoțești. Iar când ajungeți la jumătatea drumului, pe coridor, *să ridici vocea astfel încât să te aud*, sub orice pretext. S-a înțeles?

– Da, domnule.

Horbury coborî. Îi spuse lui Tressilian:

– Părerea mea e că vom avea un Crăciun foarte fericit.

Tressilian îl întrebă iute:

– Ce vrei să spui?

– Așteaptă și vei vedea, domnule Tressilian. Astăzi e Ajunul și nici urmă de spirit al Crăciunului!

III

Intrară cu toții în cameră și se opriră în ușă.

Simeon vorbea la telefon. Le făcu semn cu mâna.

– Stați jos cu toții. Termin într-un minut.

Își continuă conversația telefonică.

– Charlton, Hodgins & Bruce? Tu ești, Charlton? Simeon Lee la telefon. Da, nu-i așa? Da... Nu, voiam să-mi întocmești un nou testament... Da, a trecut ceva timp de când l-am făcut pe celălalt... Circumstanțele s-au schimbat... O, nu, nu te îngrijora. Nu vreau să-ți stric Crăciunul. Să zicem a doua zi după Crăciun sau următoarea. Treci pe aici și-ți voi spune cum vreau să fie aranjate lucrurile. Nu, nu, e foarte bine. Nu mor eu până atunci.

Puse jos receptorul, iar apoi se uită în jur, la cei opt membri ai familiei sale. Chicoti și spuse:

– Arătați toți de parcă vi s-ar fi înecat corăbiile. Ce s-a întâmplat?

Alfred îndrăzni:

– Ne-ai chemat...

Simeon îl întrerupse cu repeziciune:

– Ah, da, îmi pare rău, nu e nimic grav. Credeți că e un consiliu de familie? Nu, mă simt destul de obosit astăzi, asta-i tot. Vreau ca nici unul dintre voi să nu urce la mine după cină. Mă voi băga în pat. Vreau să fiu în formă în ziua de Crăciun.

Rânji către ei, iar George rosti plin de seriozitate:

– Bineînțeleș... Bineînțeleș...

Simeon continuă:

– Instituție veche și solidă, Crăciunul ăsta. Propovăduiește pacea și buna înțelegere în familie. Tu ce părere ai despre asta, Magdalene, draga mea?

Magdalene Lee tresări. Gura ei micuță și destul de caraghioasă se deschise și apoi se închise singură. Apoi răspunse:

– O, o, bineînțeleș!

Simeon continuă:

– Ia să vedem, tu ai trăit cu un ofițer de marină în retragere – făcu o pauză – *tatăl* dumitale. În condițiile astea, nu cred că petreceai cine știe ce de Crăciun. Pentru asta e nevoie de o familie mare!

– Da... da, poate că așa e.

Privirea lui Simeon alunecă pe deasupra ei.

– Nu vreau să port nici o discuție neplăcută în acest moment al anului, însă mă tem, George, că voi fi nevoit să îți mai tai din rentă. Reședința aceasta mă va costa ceva mai mult pe viitor.

George se înroși puternic la față.

– Dar, tată, nu poți face asta!

Dar Simeon îi răspunse calm:

– O, și încă cum!

– Cheltuielile mele sunt deja foarte mari. Foarte mari. În condițiile astea, nu știu cum o s-o scot la capăt. Trebuie să am grijă de fiecare bănuț.

– Las-o pe soția ta să se ocupe ceva mai mult de treaba asta, spuse Simeon. Femeile se pricep la așa ceva. Adesea le vine în cap să facă economie la lucruri la care un bărbat nu s-ar fi gândit niciodată, nici în vis! Iar o femeie deșteaptă poate să-și facă singură haine. Soția mea, îmi aduc aminte, se pricepea să coasă. Se pricepea la toate, era o femeie extraordinară, din păcate, îngrozitor de plictisitoare...

David făcu o mișcare violentă. Tatăl său îl avertiză:

– Stai jos, băiete, o să spargi ceva...

David începu:

– Mama mea...

Simeon îl întrerupse:

– Maică-ta avea un creier de muscă! Și mi se pare că le-a transmis chestia asta și copiilor ei. Se ridică brusc. Câte o pată roșie îi coloră fiecare obraz. Continuă cu o voce din ce în ce mai aspră și mai ascuțită: Nici unul dintre voi nu face doi bani! Sunt sătul de voi! Nu sunteți *bărbați*! Sunteți niște papă-lapte, o șleahță de papă-lapte fără vână. Pilar valorează cât doi dintre voi puși laolaltă, oricare! Pe onoarea mea, pun rămășag că mi s-au născut pe lumea asta fii mai buni decât oricare dintre voi, chiar dacă, vezi Doamne, îmi sunteți fii legitimi!

– Te rog, tată, încetează! strigă Harry.

Sărise în picioare și rămăsese acolo. Figura, care exprima de obicei bună dispoziție, îi era acum încruntată. Simeon izbucni:

– E valabil și pentru *tine!* Tu ce-ai făcut pe lumea asta? Mi-ai cerșit bani de peste tot pe unde ai fost! Vă spun, sunt sătul de voi toți! Ieșiți afară!

Se așeză la loc în fotoliu, gâfâind ușor.

Încet, unul câte unul, membrii familiei ieșiră. George era roșu la față de indignare. Magdalene părea înspăimântată. David era palid și tremura. Harry se năpustise cu zgomot afară din încăperea. Alfred pășea ca un somnambul. Lydia îl urma, cu capul sus. Numai Hilda se opri în cadrul ușii și se întoarse încet.

Rămase lângă el, iar Simeon tresări când deschise ochii și descoperi că ea nu plecase. Felul ei de a sta acolo avea ceva amenințător.

O întrebă cu iritare:

– Ce e?

Hilda îi răspunse:

– Când am primit scrisoarea ta, am luat de bune cele scrise acolo, anume că voiai să ai familia în jurul tău de Crăciun. Eu l-am convins pe David să vină.

– Ei, și ce-i cu asta?

Hilda rosti încet:

– Într-adevăr, *voiai* să ai familia în jurul tău – dar nu în scopul despre care vorbeai în scrisoare! Îi voiai aici ca să-i tragi pe toți de urechi, nu? Dumnezeu să te aibă în pază, dacă așa te distrezi tu!

Simeon chicoti și spuse:

– Am avut întotdeauna un simț al umorului mai aparte. Nu mă aștept să mai gust și altcineva gluma. Eu unul o savurez!

Ea nu zise nimic, iar Simeon Lee fu cuprins de o vagă pre-simțire. O întrebă cu glas ridicat:

– La ce te gândești? [!]

Hilda Lee spuse încet:

– Mă tem...

Simeon interveni:

– Te temi... de mine?

Hilda îi răspunse:

– Nu *de* tine. Mă tem *pentru* tine.

Precum un judecător care tocmai a dat sentința, ea se întoarse și ieși din cameră, cu pas domol și apăsător...

Simeon stătu o vreme, cu privirea pironită pe ușă.

Apoi se ridică și se duse la seif, șoptind:

– Ia, hai să aruncăm o privire, să vedem ce mai fac frumoasele mele.

III

Clopoțelul de la intrare sună pe la opt fără un sfert.

Tressilian se duse să deschidă. Se întoarse apoi în oficiul său și îl găsi acolo pe Horbury, care scotea ceștile de cafea din sertar și se uita la petele de pe ele.

– Cine era? întrebă Horbury.

– Inspectorul-șef de poliție, domnul Sugden. Ai grijă ce faci acolo!

Horbury scâpă una dintre cești, iar aceasta se sparse cu zgomot.

– Asta mai lipsea acum, se lamentă Tressilian. Unsprezece ani le-am tot spălat și nu s-a spart nici una, iar acum vii tu să pui mâna pe lucruri care nu te privesc și uite ce se întâmplă!

– Îmi pare rău, domnule Tressilian, zău că îmi pare rău, se scuză celălalt. Fața îi era plină de sudoare. Nu știu cum de s-a întâmplat. Ai spus că a sunat un inspector-șef de poliție?

– Da, domnul Sugden.

Valetul își trecu limba peste buzele lipsite de culoare.

– Și ce voia?

– Făcea o colectă pentru Centrul de Orfani al poliției.

– O! Valetul se îndreptă din umeri. Apoi spuse, cu o voce mai naturală: Și s-a ales cu ceva?

– I-am dus cererea domnului Lee, iar dumnealui mi-a spus să-l conduc sus pe inspectorul-șef și să pun vinul de Xeres pe masă.

– Toată lumea cerșește în perioada asta a anului, spuse Horbury. Bătrânul diavol se arată generos, trebuie s-o spun, în pofida păcatelor sale din trecut.

Tressilian spuse cu demnitate:

– Domnul Lee a fost întotdeauna un gentleman cu mâna largă.

Horbury încuviință din cap.

– E cea mai mare calitate a lui! Ei bine, acum mă duc.

– La cinematograful?

– Așa cred. Sal'tare, domnule Tressilian.

Se îndreptă înspre ușa care dădea în holul servitorilor.

Tressilian se uită la ceasul de pe perete.

Se duse în sufragerie și așeză șervetele de masă în inelele lor.

Apoi, după ce se asigură că fiecare lucru era la locul lui, sună gongul în hol.

În timp ce ultima notă se stingea, inspectorul-șef coborî. Inspectorul-șef Sugden era un bărbat masiv și arătos. Purta un costum albastru strâns pe talie, încheiat cu nasturi, și se mișca precum un om conștient de importanța sa.

I se adresă amabil:

– Cred că va fi foarte frig diseară. Asta-i bine, căci în ultimul timp vremea a fost foarte nepotrivită cu anotimpul.

Tressilian răspunse, dând din cap:

– Umezeala îmi face rău la reumatism.

Inspectorul-șef spuse că reumatismul e o afecțiune dureroasă, iar Tressilian îl conduse afară pe ușa din față.

Bătrânul majordom încuie la loc și se întoarse încet în hol. Se frecă la ochi cu mâna și oftă. Apoi se îndreptă de spate și o văzu pe Lydia intrând în salon. George Lee tocmai cobora scările.

Tressilian rămase pe loc, în așteptare. După ce ultimul invitat, Magdalene, intră în salon, își făcu și el apariția, șoptind:

– Cina e servită.

În felul său, Tressilian era un cunoscător în materie de vestimentație feminină. Avea obiceiul de a remarca și de a critica rochiile doamnelor în timp ce se învârtea în jurul mesei, cu carafa în mână.

„Doamna Alfred, observă el, și-a pus noua rochie înflorată, în alb și negru, de tafta. O linie dificilă, foarte de efect, însă se dovedește capabilă să o scoată la capăt cu ea, deși nu multe femei ar fi putut. Rochia purtată de doamna George e unicat, asta e clar. În mod sigur a costat bani buni. Oare cum s-a simțit domnul George plătind pentru ea?” Domnului George nu îi plăcea să cheltuiască – nu îi plăcuse niciodată. „Acum, doamna David: drăguță, dar habar n-are să se îmbrace. Pentru silueta ei, cel mai bine s-ar fi potrivit o catifea neagră fără pliuri. Catifeaua cu imprimeu, asortată cu roșu-aprins, este o proastă alegere. Cât despre domnișoara Pilar, nu contează cum se îmbracă, cu un chip și un păr ca ale ei, orice îi stă bine. Poartă o rochie albă ieftină, destul de uzată. Dar nu-i nimic, cât de curând domnul Lee se va ocupa și de asta! Și va scoate tot ce e mai bun din ea. Așa se întâmplă întotdeauna cu domniile mai în vârstă. Un chip tânăr poate face orice din ei!”

– Vin roșu sau alb? șopti Tressilian cu deferență la urechea doamnei George.

Cu coada ochiului, observă că Walter, servitorul, aducea din nou legumele înaintea sosului, după tot ceea ce i se spusese!

Tressilian trecu pe la toată lumea cu sufleul. Acum, după ce îi pierise interesul pentru toaletele doamnelor, precum și grițile în privința gafelor lui Walter, îl izbea faptul că toată lumea era foarte tăcută. „De fapt, nu chiar *tăcută*: domnul Harry vorbește cât douăzeci de inși deodată. Nu, nu domnul Harry, domnul din Africa de Sud. Și ceilalți vorbesc, dar parcă scot doar scrâșnete. E ceva ciudat cu ei.

Domnul Alfred, de exemplu, pare foarte bolnav. Ca și cum ar fi suferit un șoc sau ceva asemănător. Pare amețit și-și face

de lucru în farfurie, fără să mănânce de fapt. Doamna este îngrijorată din cauza lui.“ Tressilian își dădea seama de asta. Se tot uita după el, discret, bineînțeles. „Domnul George foarte roșu la față. Înghite mâncarea pe nemestecate, fără să îi simtă gustul. O să facă o criză într-o zi, dacă nu va avea mai multă grijă. Doamna George nu se atinge de mâncare. Parcă ține cură de slăbire. Domnișoara Pilar pare să mănânce cu plăcere și vorbește și râde alături de domnul din Africa de Sud. Acesta este total cucerit de ea. Ei chiar că nu par să aibă vreo grijă!

Cât despre domnul David...“ Tressilian își făcea griji pentru domnul David. „Seamănă leit cu mama sa. Arată încă extraordinar de tânăr pentru vârsta lui. Însă e extrem de agitat; tocmai a spart un pahar.“

Tressilian mătură cioburile cu dexteritate și șterse podeaua. „Totul e gata. Domnul David nu pare să-și fi dat seama de ce a făcut. Privește fix în față, iar chipul îi e alb ca varul.

Că tot veni vorba de fețe palide, interesant cum Horbury și-a făcut de lucru în debara exact atunci când a auzit că un ofițer de poliție a venit în casă...“

Mintea lui Tressilian se opri brusc. Walter scăpase o pară din platoul din care servea. „Servitorii nu mai sunt buni de nimic în ziua de azi! După cum se mișcă, ai fi zis că sunt grăjdari!“

Servi vinul de Porto. „Domnul Harry pare oarecum distrat în seara asta. Se uită încontinuu la domnul Albert. Între cei doi nu a existat niciodată nici cea mai mică urmă de afecțiune, nici măcar atunci când erau copii. Bineînțeles, domnul Harry a fost întotdeauna preferatul tatălui său și asta l-a înveninat pe domnul Alfred. Domnul Lee nu a ținut niciodată prea mult la domnul Alfred. Păcat, căci domnul Alfred a părut dintotdeauna extrem de devotat tatălui său.“

Doamna Alfred se ridică de la masă. Ocoli masa cu grație. „Foarte frumoasă croiala rochiei de tafta, iar pelerina îi vine de minune. O doamnă încântătoare.“

Ieși înspre oficiul lui, închizând ușa sufrageriei, unde domniile rămăseseră să își savureze vinul de Porto.

Duse ibricul de cafea în salon. „Cele patru doamne se găsesc într-o situație destul de stânjenitoare, se gândi el. Nu își vorbesc.“ Servi cafeaua în tăcere.

Ieși din nou. În timp ce se îndrepta spre oficiu, auzi ușa de la sufragerie deschizându-se. David Lee ieși din încăperea și se îndreptă spre salon, trecând prin hol.

Tressilian se întoarse în oficiu. Îi făcu morală lui Walter. Acesta era aproape, dacă nu de-a dreptul, impertinent!

Tressilian, rămas singur, se așeză, simțindu-se destul de obosit.

Era încercat de un sentiment de depresie. Atâta tensiune și nervozitate, în ajunul Crăciunului... Nu-i plăcea deloc!

Făcu un efort și își reveni. Se duse în salon și strânse ceștile de cafea. Nimeni nu mai era acolo, cu excepția Lydiei, care stătea în picioare lângă fereastră, pe jumătate camuflată după perdele, în capătul opus al încăperii. Privea afară, în noapte.

De după cealaltă ușa, răsuna pianul.

Domnul David cânta. „Dar de ce cântă domnul David *Marșul funebru?*“ se întrebă Tressilian. Căci asta se auzea. Hotărât lucru, totul mergea foarte prost.

Se întoarse încet în oficiul lui, traversând holul.

Atunci auzi pentru prima oară zgomotul de deasupra: porțelan spart, mobilă dărâmată, numeroase trosnituri și pârâituri.

„Doamne Dumnezeule! se gândi Tressilian. Oare ce face domnul? Ce se întâmplă acolo?“

Apoi se auzi un țipăt, limpede și ascuțit – un urlet îngrozitor, gutural, care se stinse sufocat.

Tressilian rămase paralizat pentru o clipă, apoi alergă în hol și se năpusti în sus pe scări. Alte persoane îl urmau. Strigătul se auzise în toată casa.

Se precipitară pe scări în sus, cotiră, trecură pe lângă o nișă cu statui care luceau cu o albeață ireală, iar apoi, prin coridorul drept ajunseră la ușa domnului Lee. Domnul Farr și doamna David erau deja acolo. Doamna se sprijinea de perete, în timp ce el zgâlțâia clanța ușii.

– E încuiată, spunea el. Ușa e încuiată!

Harry Lee își făcu loc și se izbi în ușă. Apoi începu să zgâlțâie și el clanța.

– Tată, strigă el, tată, dă-ne drumul!

Ridică mâna, iar în liniștea ce urmă acestui gest ascultară cu toții. Din cameră nu se auzea nici un sunet.

Sonerie de la intrare zbârnâia de zor, dar nimeni nu-i dădu atenție.

Stephen Farr spuse:

– Trebuie să spargem ușa. E singura posibilitate.

Harry remarcă:

– N-o să fie ușor. Astea-s uși solide. Hai, Alfred!

Își luară avânt și se opintiră. În cele din urmă, luară o banchetă de stejar și o folosiră pe post de berbece. Ușa cedă într-un final. Balamalele plesniră, iar ușa se prăbuși, smulgându-se din toc.

Pentru câteva momente, se îngrămădiră unii într-alții, privind înăuntru. Ceea ce văzură fu o priveliște pe care nici unul dintre ei n-a uitat-o vreodată.

Era limpede că acolo avusese loc o luptă teribilă. Mobila masivă era răsturnată. Vaze de porțelan zăceau sparte pe podea. Pe covorul din fața căminului, lângă foc, Simeon Lee era prăbușit într-o imensă baltă de sânge... Era sânge peste tot. Camera arăta ca o măcelărie.

Se iscă o rumoare generală plină de spaimă și de tremur, apoi două voci se auziră pe rând. Mai mult decât bizar, rostiră două citate.

David Lee spuse:

– „Morile Domnului macină încet...”¹

Vocea Lydiei se auzi ca o șoaptă tremurândă:

– „Dar cine-ar fi crezut ca bătrânul să aibă atâta sânge într-însul?”

IV

Inspectorul-șef Sugden sună de trei ori. În cele din urmă, în disperare de cauză, bătău la ușă. După ceva timp, Walter, speriat de moarte, îi deschise.

– Aahh, făcu el și fața i se destinse într-un oftat de ușurare. Tocmai sunam la poliție.

– De ce? întrebă tăios inspectorul-șef. Ce se întâmplă aici?

Walter șopti:

– Bătrânul domn Lee. *I-au făcut felul...*

Inspectorul-șef îl dădu la o parte și urcă în fugă scările. Pătrunse în cameră fără ca nimeni să fi fost prevenit de intrarea sa. Imediat ce intră, o văzu pe Pilar aplecându-se în față și ridicând ceva de pe podea. Îl văzu, de asemenea, pe David Lee acoperindu-și ochii cu mâinile.

Îi observă și pe ceilalți, strânși laolaltă într-un mic grup. Doar Alfred Lee se apropiase de cadavrul tatălui său. Acum stătea destul de aproape de acesta, privind în jos. Fața lui era lipsită de orice expresie.

George Lee spunea cu emfază:

– Nu atingeți nimic, nu uitați – *nimic*, până nu vine poliția. E cel mai important!

– Mă scuzați, spuse Sugden.

Își croi drum printre ei, dându-le pe doamne la o parte cu delicatețe.

Alfred Lee îl recunoscu.

---

¹ *Macbeth*, actul V, scena I, în trad. lui Ion Vinea (n.red.)

– Ah, spuse el, dumneavoastră sunteți inspectorul-șef Sugden. Ați ajuns foarte repede.

– Da, domnule Lee. Inspectorul-șef Sugden nu pierdu timpul cu explicații. Ce se întâmplă?

– Tatăl meu, spuse Alfred Lee, a fost ucis – *asasinat*...

Vocea i se frânse.

Magdalene începu dintr-odată să țipe isteric.

Inspectorul-șef Sugden ridică mâna într-un gest larg, oficial. Spuse pe un ton autoritar:

– Vreau ca toată lumea să părăsească încăperea, cu excepția domnului Lee și... *ăăă*... a domnului George Lee...

Se îndreptară încet înspre ușă, fără chef, ca o turmă de oi. Inspectorul-șef Sugden o opri, dintr-un gest, pe Pilar.

– Scuzați-mă, domnișoară, spuse el pe un ton amabil. Nimic nu trebuie atins sau luat de la locul lui.

Ea îl privi drept în ochi. Stephen Farr spuse nervos:

– Bineînțeles că nu. Știe asta.

Inspectorul-șef Sugden spuse, pe același ton amabil:

– Tocmai ați ridicat ceva de pe podea.

Pilar făcu ochii mari. Rosti cu neîncredere:

– Am ridicat... ceva...?

Inspectorul-șef Sugden continua să fie amabil. Vocea sa deveni doar puțin mai fermă:

– Da, v-am văzut...

– O!

– Vă rog, dați-mi obiectul. Se află în mâna dumneavoastră.

Pilar își desfăcu încet mâna. Ținea acolo o bucată de plastic și un mic obiect din lemn. Inspectorul-șef Sugden le luă pe amândouă, le băgă într-un plic și le strecură în buzunarul de la piept.

– Mulțumesc.

Se întoarse. Preț de o clipă doar, privirea lui Stephen Farr exprimă un respect plin de teamă. Era ca și cum ar fi recunoscut că îl subestimase pe solidul și arătosul inspector-șef.

Ieșiră încet din cameră. În urma lor, auziră vocea inspectorului-șef, care spunea pe un ton oficial:

– Iar acum, vă rog...

V

– Nimic nu se compară cu un foc făcut cu lemne, spuse colonelul Johnson punând încă un vreasc pe foc, trăgându-și apoi scaunul mai aproape de flacără. Servește-te, adăugă el, arătând cu ospitalitate înspre carafa și sifonul aflate lângă cotul invita-tului său.

Acesta ridică mâna cu politețe, refuzând. Își trase la rândul său, cu prudență, scaunul mai aproape de foc, deși era de părere că ocazia de a-ți pârli tălpile (ca într-o tortură medievală) nu compensa aerul rece care îi sufla în spate, în dreptul umerilor.

Colonelul Johnson, șeful poliției din Middleshire, o fi cre-zând el că nimic nu se compară cu un foc de lemne, însă Hercule Poirot era de părere că încălzirea centrală se putea compara ori-când cu acesta și chiar ieșea învingătoare din această competiție!

– Uimitoare afacere, cazul Cartwright, remarcă gazda, cu un aer nostalgic. Uimitor bărbat! Cât șarm în maniere! Drept dovadă, când a venit aici, împreună cu dumneavoastră, toți îi ciuguleam din palmă. Dădu din cap. N-o să mai avem nicio-dată un caz ca acesta, spuse el. Otrăvirea cu nicotină e ceva rar, din fericire.

– A fost o vreme în care ați fi considerat că omorul prin otrăvire este în sine ceva neenglezesc, sugeră Hercule Poirot. O specialitate a străinilor! Ceva extrem de lipsit de fairplay!

– Nu cred că putem susține așa ceva, spuse șeful poliției. Au fost o sumedenie de cazuri de otrăvire cu arsenic, probabil cu mult mai multe decât s-a bănuțit vreodată.

– Da, e posibil.

– Cazurile astea de otrăvire sunt întotdeauna dificile, spuse Johnson. Mărturiile experților se bat cap în cap, doctorii sunt întotdeauna extrem de circumspecți în ceea ce afirmă. Greu de prezentat un astfel de caz în față juraților. Nu, dacă tot nu se poate fără să ucizi – ferească Sfântul! –, dați-mi un caz limpede. Un caz în care să nu existe nici o îndoială asupra cauzei morții.

Poirot încuviință din cap.

– O leziune de glonț, o beregată tăiată, un craniu zdrobit – să înțeleg că asta e lista dumitale de preferințe?

– O, dar nu le spune preferințe, dragul meu! Aș vrea să nu rămâi cu impresia că *îmi plac* cazurile de crimă! Sper din tot sufletul să nu mă mai întâlnesc cu nici unul, cât oi mai trăi. În orice caz, ne așteptăm să fim în siguranță pe durata vizitei dumitale.

Poirot începu cu modestie:

– Reputația mea...

Însă Johnson trecuse mai departe.

– E Crăciunul, spuse el. Pace, bunăvoință și tot felul de lucruri de genul ăsta. Bună înțelegere în tot locul.

Hercule Poirot se lăsă pe spate în fotoliu. Își împreună degetele de la mâini, analizându-și gazda cu un aer gânditor, și murmură:

– Asta înseamnă că, în opinia dumitale, Crăciunul este o perioadă în care e greu de crezut că se poate petrece o crimă?

– Exact asta am spus.

– De ce?

– De ce? Johnson se văzu dintr-odată descumpănit. Ei bine, așa cum am spus, e un moment de pace și bună dispoziție și toate astea!

Hercule Poirot șopti:

– Englezii ăștia, sunt atât de sentimentali!

Johnson îi răspunse apăsător:

– Și ce dacă suntem așa? Ce dacă ne plac vechile obiceiuri, sărbătorile tradiționale? Ce e rău în asta?

– Nu e nimic rău în asta. E chiar fermecător! Dar haideți să examinăm *faptele!* Ai spus că sărbătoarea Crăciunului

reprezintă un moment de bună dispoziție. Asta înseamnă, nu-i așa, multă mâncare și băutură, nu? Înseamnă, de fapt, *îmbuibare!* Iar îmbuibarea cauzează indigestie! Și odată cu indigestia apare și iritabilitatea!

– Crimele, spuse colonelul Johnson, nu se comit pur și simplu din cauza unei stări de nervozitate.

– N-aș fi sigur de asta! Mai e un aspect. De Crăciun se manifestă un spirit de bunăvoință. Așa cum ai spus, e ceea ce ar trebui să fie. Vechile dispute sunt uitate, iar cei care erau certați se împacă, chiar dacă doar pentru moment.

Johnson aprobă.

– Exact, se îngroapă securea războiului.

Poirot își continuă argumentația:

– Iar familiile, care au fost despărțite pe durata anului, se adună din nou laolaltă. Acum, în aceste condiții, dragă prietene, trebuie să admiți că se acumulează multă *tensiune*. Oameni care *nu sunt* amabili în mod normal se străduiesc din răspuțeri să *pară* amabili! De Crăciun oamenii manifestă multă *ipocrizie*, ipocrizie onorabilă, ipocrizie asumată *pour le bon motif, c'est entendu*¹, și totuși ipocrizie!

– Ei bine, eu n-aș merge până într-acolo, spuse colonelul Johnson, neîncrezător.

Poirot îi zâmbi.

– Nu, nu. *Eu* sunt cel care merge până într-acolo, nu *dumneata*. Vă atrag atenția că în aceste condiții – tensiune psihică, *malaise*² – este extrem de probabil ca anumite antipatii, care de obicei nu depășeau nivelul unor frecuşuri, și anumite polemici, până atunci lipsite de importanță, să se agraveze. Obligația de a simula amabilitatea, bunăvoința, bunele sentimente în general îi face pe oameni, mai devreme sau mai târziu, să devină mai dezagreabili, mai cruzi și mai răi decât sunt de fapt, într-o situație

¹ „Pentru o cauză dreaptă, bineînțeles“ (n.tr.)

² Stare de rău fiziologic (n.tr.)

normală! Dacă se pune o stavilă comportamentului natural al oamenilor, *mon ami*, mai devreme sau mai târziu, această stavilă se va vedea spulberată și atunci se va petrece o catastrofă!

Colonelul Johnson îl privi cu neîncredere.

– Niciodată nu știu dacă vorbești serios sau doar mă iei peste picior, mormăi el.

Poirot îi zâmbi.

– Nu vorbesc serios! Cătuși de puțin! Dar, totodată, e adevărat ceea ce spun – condițiile artificiale impuse oamenilor provoacă reacția naturală a acestora.

Ordonanța colonelului Johnson intră în cameră.

– Inspectorul-șef Sugden la telefon, domnule.

– Bine. Vin.

Cerându-și scuze, șeful poliției ieși din încăpere.

Se întoarse cam după trei minute. Figura sa era gravă și denota tulburare.

– La dracu' cu toate! Caz de crimă! Și de Crăciun!

Sprâncenele lui Poirot se înălțară.

– E sigur că, adică, vreau să spun, e sigur că e vorba de o crimă?

– Cum? O, da, fără nici o îndoială! Un caz perfect limpede. Crimă – și brutală, în plus!

– Cine e victima?

– Bătrânul Simeon Lee. Unul dintre cei mai bogați oameni din ținut. A început să facă avere în Africa de Sud. Nu cu aur, cu diamante, din câte știu. A strâns o avere imensă din confecționarea unui mecanism folosit în industria mineritului. Invenția lui, cred. În orice caz, i-a adus profit cu vârf și îndesat! Se spune că e de două ori milionar și chiar mai mult.

Poirot întrebă:

– A fost un om iubit?

Johnson spuse rar:

– Nu cred că era cineva care să-l înghită. Ciudată soartă! Era invalid de ceva timp. Nici eu nu știu prea multe despre el.

Dar, bineînțeles, era una dintre cele mai importante personalități ale ținutului.

– Asta înseamnă că acest caz va face mare vâlvă?

– Da. Trebuie să ajung la Longdale cât mai repede posibil.

Ezită, uitându-se la musafirul său. Poirot răspunse la întrebarea ce rămăsese nerostită:

– Ai dori să te însoțesc?

Johnson spuse brusc:

– Pare rușinos să își cer asta. Dar, știi și dumneata cum e. Inspectorul-șef Sugden e un om de valoare. Nu există inspector mai bun, mai grijuliu, mai neobosit, mai atent la detalii decât el, dar, ei bine, nu e câtuși de puțin *imaginativ*. Aș fi extrem de recunoscător să pot beneficia de sfatul dumitale, de vreme ce te afli aici.

Ultima parte a discursului său se termina destul de brusc, stilul folosit devenind oarecum telegrafic. Poirot răspunse repede:

– Mi-ar face o deosebită plăcere. Poți conta pe mine. Te voi sprijini atât cât îmi va sta în putință. Nu trebuie să-l rănim pe bunul inspector. Va fi cazul lui și nu al meu. Voi fi doar un consultant neoficial.

Colonelul Johnson spuse cu căldură:

– Ești un om de ispravă, Poirot.

Odată rostite aceste cuvinte de recunoștință, cei doi bărbați porniră la treabă.

VI

Un polițist le deschise ușa și îi salută. În spatele acestuia, inspectorul-șef Sugden traversă holul și spuse:

– Mă bucur că ați ajuns, domnule. Să intrăm în camera asta din stânga – cabinetul domnului Lee? Aș vrea să arunc o privire. Întreaga afacere e bizară.

Îi introduse într-o mică încăpere din stânga holului. Acolo se afla un telefon și un birou mare, acoperit de hârtii. Pereții erau plini cu rafturi de bibliotecă.

Şeful poliţiei spuse:

– Sugden, dumnealui este domnul Hercule Poirot. Poate ai auzit de el. Se afla în vizită pe la mine. Inspectorul-şef Sugden.

Poirot făcu o mică plecăciune şi îl privi pe celălalt. Văzu un bărbat înalt cu umeri laşi şi cu o atitudine milităroasă, care avea un nas acvilin, o bărbie pronunţată şi o mustaţă stufoasă, castanie. Sugden îl privi cu insistenţă pe Hercule Poirot, după ce se încheiară prezentările. Hercule Poirot se uita fix la mustaţa inspectorului-şef Sugden. Desimea ei impresionantă părea că îl fascinează.

Inspectorul-şef spuse:

– Sigur că am auzit de dumneavoastră, domnule Poirot. Aţi fost pe aici acum câţiva ani, dacă îmi amintesc bine. Moartea lui Sir Bartholomew Strange. Caz de otrăvire. Nicotină. Nu în comitatul meu, dar bineînţeles că am auzit totul despre asta.

Colonelul Johnson spuse cu nerăbdare:

– Acum, Sugden, să vedem cum stau lucrurile. Spuneai că e un caz limpede.

– Da, domnule, nu e nici o îndoială că avem de-a face cu o crimă. Domnului Lee i s-a tăiat beregata. Din câte mi-a spus doctorul, jugulara i-a fost secţionată cu precizie. Însă e ceva ciudat în toată afacerea asta.

– Adică...?

– Aş vrea mai întâi să-mi ascultaţi relatarea, domnule. Iată circumstanţele: în după-amiaza aceasta, pe la orele cinci, am fost sunat de către domnul Lee la secţia de poliţie din Addlesfield. Vocea lui mi s-a părut oarecum ciudată la telefon. M-a rugat să trec să îl văd în seara asta la ora opt – a subliniat ora. Mai mult decât atât, mi-a dat instrucţiuni să îi spun major-domului că fac o colectă de fonduri pentru acţiunile de caritate ale poliţiei.

Şeful poliţiei îl privi cu atenţie.

– Deci avea nevoie de un pretext plauzibil ca să te introducă în casă?

– Exact, domnule. Bineînțeles, domnul Lee este o persoană importantă, așa că am dat curs solicitării domniei sale. Am ajuns aici cu puțin înainte de ora opt și am susținut că strâng fonduri de caritate pentru orfelinatul poliției. Majordomul m-a lăsat pentru o clipă și apoi s-a întors spunându-mi că domnul Lee mă primește. Apoi m-a condus către camera domnului Lee, care se află la primul etaj, imediat după sufragerie.

Inspectorul-șef Sugden făcu o pauză, își trase răsufierea și apoi continuă într-o manieră oarecum oficială să-și prezinte raportul:

– Domnul Lee se afla așezat pe scaun, lângă șemineu. Purta un halat de casă. După ce majordomul a ieșit din cameră și a închis ușa, domnul Lee m-a rugat să mă așez lângă el. Mi-a spus apoi pe un ton destul de ezitant că vrea să-mi dea detalii despre un jaf. L-am întrebat ce dispăruse. Mi-a răspuns că avea motive să creadă că diamante (neșlefuite, mi se pare că a precizat) în valoare de mai multe mii de lire fuseseră furate din seiful său.

– Diamante, hm? spuse șeful poliției.

– Întocmai, domnule. I-am mai pus câteva întrebări de rutină, însă atitudinea lui era foarte nesigură, iar răspunsurile, mai degrabă vagi. La sfârșit a spus: „Trebuie să înțelegeți, inspectore, că mă pot înșela în privința asta“. I-am răspuns: „Nu tocmai, domnule. Diamantele, fie lipsesc, fie nu – una din două“. Apoi el m-a lămurit: „Diamantele lipsesc cu siguranță, însă există posibilitatea, inspectore, ca dispariția lor să fie pur și simplu o farsă idioată“. Ei bine, asta mi s-a părut ciudat, dar nu am spus nimic. El a continuat: „Mi-e greu să vă explic în detaliu, dar, în mare, lucrurile stau așa: Din câte îmi dau seama, doar două persoane ar fi putut lua pietrele. Una dintre cele două persoane e posibil să fi vrut să facă o glumă. Dacă, dimpotrivă, au fost luate de cealaltă persoană, atunci pot afirma cu certitudine că pietrele au fost furate“. L-am întrebat: „Ce așteptați să fac în mod precis, domnule?“, iar el mi-a spus repede: „Inspectore, aș vrea să vă întoarceți aici cam într-o oră – nu, puțin mai mult de

o oră –, să spunem la nouă și jumătate. În acel moment vă voi putea spune cu precizie dacă am fost sau nu jefuit“. Asta m-a pus puțin pe gânduri, însă am fost de acord și am plecat.

Colonelul Johnson comentă:

– Curios, foarte curios. Ce spui, Poirot?

Hercule Poirot răspunse:

– Îmi permiteți să vă întreb, inspectore, care sunt concluziile dumneavoastră?

Inspectorul-șef își pregăti atent răspunsul, făcând o grimasă evidentă:

– Ei bine, mi-au trecut mai multe idei prin cap, însă, în mare, m-am gândit așa: Ipoteza farsei ieșea din discuție. Diamantele fuseseră furate. Însă bătrânul domn nu știa sigur cine o făcuse. Părerea mea e că el spunea adevărul atunci când își manifesta suspiciunea față de două persoane, iar dintre cele două, una era un servitor, iar cealaltă, *un membru al familiei*.

Poirot dădu din cap a admirație.

– *Très bien*. Da, asta îi explică foarte bine atitudinea.

– De unde solicitarea lui ca eu să revin mai târziu. În acest timp, avea de gând să aibă o discuție cu persoana în chestiune. Urma să le spună că anunțase deja poliția în legătură cu toată afacerea și că, în condițiile în care pietrele i-ar fi fost returnate cu promptitudine, lucrurile s-ar fi liniștit și totul ar fi rezolvat pe tăcute.

Colonelul Johnson întrebă:

– Și dacă suspectul nu ar fi răspuns?

– În acest caz, domnul Lee ar fi lăsat investigația pe mâna noastră.

Colonelul Johnson se încruntă și mustăci. Avea dubii.

– De ce n-ar fi făcut toate astea *înainte* să te cheme?

– Nu, nu, domnule. Inspectorul-șef scutură din cap. Nu vedeți, dacă ar fi procedat așa, ar fi fost posibil să nu obțină nimic. N-ar fi fost nici pe jumătate la fel de convingător. Persoana în chestiune și-ar fi putut spune: „Bătrânul n-o să cheme poliția,

indiferent ce suspiciuni are!“ Însă dacă bătrânul domn îi spune: „Am chemat deja poliția, inspectorul-șef tocmai a ieșit“, hoțul îl chestionează pe majordom, iar majordomul îi confirmă informația, spunându-i: „Da, inspectorul-șef a trecut pe aici chiar înainte de cină“. În acel moment, hoțul se convinge că bătrânul domn vorbește serios și acum e alegerea lui să scoată sau nu pietrele la iveală.

– Hm, da, înțeleg, spuse colonelul Johnson. Ai vreo idee, Sugden, cine ar putea fi acest membru al familiei?

– Nu, domnule.

– Nici un indiciu, nimic?

– Nici unul.

Johnson dădu din cap. Apoi spuse:

– Ei bine, să trecem mai departe!

Inspectorul-șef Sugden își relua stilul oficial.

– Am revenit fix la nouă și un sfert, domnule. Tocmai când mă pregăteam să sun la ușă, am auzit un strigăt care venea din interiorul casei, iar apoi o serie confuză de zgomote și o rumoare generală. Am sunat de mai multe ori și chiar am bătut în ușă. La trei sau patru minute după aceea, servitorul a deschis în sfârșit ușa și am putut observa că se întâmplase ceva extrem de grav. Servitorul tremura tot și arăta de parcă abia se mai ținea pe picioare. Sufocându-se, a reușit să-mi spună că domnul Lee fusese omorât. Am alergat la etaj. Am găsit camera domnului Lee într-o stare extrem de ciudată. În mod evident, avusese loc o luptă pe viață și pe moarte. Domnul Lee zăcea în fața șemineului cu gâtul tăiat, într-o baltă de sânge.

Șeful poliției spuse răspicat:

– N-ar fi putut să o facă el însuși?

Sugden scutură din cap.

– Imposibil, domnule. În primul rând, scaunele și mesele erau răsturnate, tapiseriile smulse, și nu era în jur nici o lamă, nici un cuțit, care să fi putut juca rolul de armă a crimei.

Șeful poliției spuse cu un aer gânditor:

– Da, pare un argument solid. Mai era cineva în cameră?

– Cei mai mulți dintre membrii familiei erau acolo, domnule. Stăteau acolo, pur și simplu.

Colonelul Johnson întrebă:

– Ai vreo idee, Sugden?

Inspectorul-șef șopti:

– E o afacere urâtă, domnule. Am impresia că unul dintre ei a făcut-o. Nu văd cum ar fi putut cineva din afară să îl ucidă pe domnul Lee și să dispară apoi așa rapid.

– Cum era fereastra? Închisă sau deschisă?

– Sunt două ferestre în cameră, domnule. Una din ele era închisă și încuiată. Cealaltă era deschisă câțiva centimetri, însă era fixată în acea poziție cu un șurub și, mai mult, am încercat-o și se blochează repede – n-a mai fost deschisă de ani de zile, așa putea spune. De asemenea, peretele e destul de neted și de uniform pe dinafară, nu sunt plante agățătoare. Nu văd cum ar fi putut cineva să plece pe acolo.

– Câte uși are camera?

– Doar una. Camera se află la capătul unui coridor. Ușa aceea a fost încuiată pe dinăuntru. Când au auzit zgomotul luptei și strigătul de moarte al bătrânului și s-au repezit în sus pe scări, au fost nevoiți să spargă ușa ca să poată intra.

Johnson spuse:

– Și cine era în cameră?

Inspectorul-șef Sugden răspunse pe un ton grav:

– Nimeni nu se afla în cameră, domnule, cu excepția bătrânului, care fusese ucis cu doar câteva minute mai devreme.

VII

Colonelul Johnson se uită câteva minute la Sugden, înainte de a izbucni:

– Vrei să îmi spui, Sugden, că ăsta e unul dintre acele cazuri blestemate pe care le întâlnești în romanele polițiste, în

care un om este ucis într-o cameră încuiată pe dinăuntru de către nu știu ce organizație, aparent supranaturală?

Un surâs aproape imperceptibil animă mustața inspectorului-șef, în timp ce acesta răspunde cu seriozitate:

– Nu cred că stăm chiar atât de rău, domnule.

Colonelul Johnson spuse:

– Sinucidere! Trebuie să fie sinucidere!

– Atunci unde e arma? Nu, domnule, sinuciderea cade.

– Atunci cum a scăpat asasinul? Pe fereastră?

Sugden scutură din cap.

– Pot să jur că nu.

– Dar ușa era închisă, spui, pe dinăuntru.

Inspectorul-șef încuviință din cap. Scoase o cheie din buzunar și o puse pe masă.

– Nu sunt amprente, anunță el. Dar priviți această cheie, domnule. Uitați-vă la ea cu lupa asta.

Poirot se aplecă în față. Împreună cu Johnson, examinează cheia. Șeful poliției exclamă:

– Pe toți sfinții, înțeleg ce vrei să spui! Acele zgârieturi ușoare de pe capătul cilindrului. Le vezi, Poirot?

– Da, le văd. Asta înseamnă, nu-i așa, că cheia a fost răsucită din afara camerei, întoarsă printr-o metodă specială, cu un obiect care a trecut prin gaura cheii și a agățat cilindrul. E posibil să se fi lucrat cu un clește obișnuit.

Inspectorul-șef aprobă.

– Se poate face fără nici o problemă.

Poirot continuă:

– Ideea fiind deci ca moartea să fie luată drept sinucidere, de vreme ce ușa era încuiată și nu se afla nimeni în cameră?

– Asta a fost ideea, domnule Poirot, fără nici o îndoială, așa spune.

Poirot dădu din cap a neîncredere.

– Dar dezordinea din cameră! Așa cum spuneți, acest detaliu dinamitează de unul singur ipoteza sinuciderii. Fără

îndoială, primul lucru pe care l-ar fi făcut ucigașul ar fi fost să pună totul în ordine.

Inspectorul-șef Sugden spuse:

– Dar nu a avut *timp*, domnule Poirot. Asta-i toată șmecheria. Nu a avut timp. Să zicem că a plănuit să îl ia pe bătrân prin surprindere. Dar nu i-a ieșit. A avut loc o luptă, ale cărei zgomote au fost auzite din plin în camera de dedesubt; și, mai mult decât atât, bătrânul a strigat după ajutor. Toată lumea s-a năpustit la etaj. Ucigașul a avut timp doar să se strecoare din cameră și să răsucească cheia din afară.

– E adevărat, admise Poirot. E posibil ca ucigașul dumneavoastră să o fi dat în bară. Dar de ce, de ce n-a lăsat măcar arma? Căci, fără doar și poate, acolo unde nu există o armă, nu poate fi vorba de sinucidere! Iată o eroare dintre cele mai grave.

Inspectorul-șef Sugden spuse impasibil:

– De obicei, criminalii comit greșeli. Cel puțin din experiența noastră.

Poirot oftă ușor și spuse încet:

– Și, cu toate acestea, în pofida greșelilor sale, acest criminal a reușit să scape.

– Nu cred că *scăpat* cu adevărat.

– Adică se află în continuare în casă?

– Nu văd unde în altă parte ar putea fi. A fost o treabă făcută de cineva din interior.

– Dar, *tout de même*, sublinie Poirot cu delicatețe, a scăpat în felul următor: *nu știți cine este*.

Inspectorul-șef Sugden spuse amabil, dar ferm:

– Mă gândesc că vom ști în curând. N-am interogat încă pe nimeni din casă.

Colonelul Johnson îl întrerupse:

– Uite ce e, Sugden, e ceva care mă frapează. Oricine ar fi întors cheia din afara camerei trebuie să fi avut ceva experiență și pricepere în domeniu. Asta înseamnă că probabil avea experiență de infractor. Acest gen de scule nu sunt ușor de mânuit.

– Adică a fost o treabă de profesionist, domnule?

– Asta am vrut să spun.

– Pare într-adevăr să fi fost așa, admise celălalt. Plecând de aici, putem deduce că, printre servitori, există un hoț de meserie. Asta ar explica dispariția diamantelor, iar crima ar decurge logic de aici.

– Ei bine, să vedem, e ceva în neregulă cu teoria asta?

– Chiar cu ea m-am gândit să încep. Dar e dificil. Sunt opt servitori în casă; șase dintre ei sunt femei, iar dintre acestea șase, cinci sunt aici de cinci ani de zile sau chiar de mai mult. Mai sunt majordomul și servitorul. Majordomul lucrează aici de aproape patruzeci de ani – sună ca un record asta, trebuie s-o spun. Servitorul e din zonă, e fiul grădinarului, și a crescut aici. Nu e prea clar cum ar putea el să fie un profesionist. Mai rămâne doar valetul personal al domnului Lee. Prin comparație, e relativ nou pe aici, dar a ieșit din casă – și nu s-a întors încă – înainte de ora opt.

Colonelul Johnson întreabă:

– Ai cumva o listă exactă a celor care se aflau în casă?

– Da, domnule, am obținut-o de la majordom. Își scoase agenda. Să v-o citesc?

– Te rog, Sugden.

– Doamna și domnul Alfred Lee, domnul George Lee, membru al parlamentului, împreună cu soția, domnul Henry Lee, doamna și domnul David Lee. Domnișoara – inspectorul-șef făcu o scurtă pauză, pronunțând cu grijă cuvintele – Pilar – pronunță ca și cum ar fi fost vorba despre o piesă de arhitectură – Estravados, domnul Stepehn Farr. Apoi, servitorii: Edward Tressilian, majordom. Walter Champion, servitor. Emily Reeves, bucătăreasă. Queenie Jones, ajutor de bucătar. Gladys Spent, menajeră principală. Grace Best, a doua menajeră. Beatrice Moscombe, a treia menajeră. Joan Kench, fată în casă. Sydney Horbury, valet.

– Țștia-s toți?

– Toți, domnule.

– Se știe unde se afla fiecare în momentul crimei?

– Doar vag. Așa cum v-am spus, nu am interogat încă pe nimeni. După spusele lui Tressilian, domnii se aflau încă în sufragerie. Doamnele trecuseră în salon. Tressilian servise cafeaua. Conform declarației sale, tocmai se întorsese în oficiul său când a auzit un zgomot de sus, urmat de un țipăt. A ieșit repede pe hol și s-a dus sus, alertându-i și pe ceilalți.

Colonelul Johnson spuse:

– Câți dintre membrii familiei locuiesc propriu-zis în casă și câți dintre ei se află doar în trecere?

– Domnul și doamna Alfred Lee locuiesc aici. Ceilalți sunt doar în vizită.

Johnson dădu din cap.

– Unde sunt toți?

– I-am rugat să rămână în salon până voi fi gata să le iau declarațiile.

– Înțeleg. Să mergem sus și să aruncăm o privire.

Inspectorul-șef deschise calea pe scări și apoi de-a lungul coridorului.

Intrând în camera unde avusese loc crima, Johnson suflă greu.

– Oribil, comentă el.

Se opri pentru o clipă să examineze scaunele răsturnate, vasele sparte și cioburile murdare de sânge.

Un bărbat subțire și mai în vârstă, care stătuse pe vine lângă cadavru, se ridică și dădu din cap.

– Bună seara, Johnson, spuse el. O adevărată măcelărie, ce zici?

– Ai dreptate. Ce ne poți spune, doctore?

Doctorul ridică din umeri și rânji.

– Voi păstra jargonul științific pentru autopsie. Nu e nimic complicat. I s-a tăiat beregata ca unui porc. A murit în mai puțin de un minut. Nici urmă de armă.

Poirot traversă încăperea și se duse la ferestre. După spusele inspectorului-șef, una din ele era închisă și ferecată. Cea-laltă era ridicată cam 10 centimetri. Era fixată în acea poziție cu un șurub gros, special, de felul celor cunoscute cu mulți ani în urmă drept șuruburi antifurt.

Sugden spuse:

– După cele declarate de majordom, fereastra aceea era întotdeauna deschisă, indiferent de vreme. Dedesubt este o bucată de linoleum, pentru cazul în care ar ploua înăuntru, deși acoperișul se prelungea suficient dincolo de peretele casei pentru a proteja încăperea.

Poirot dădu din cap.

Se întoarse la cadavru și se uită cu atenție la bătrân. Gura îi era deschisă, iar buzele i se subțiaseră și lăsau să se vadă gingiile golite de sânge, astfel încât figura acestuia dădea impresia de horcăit. Degetele îi erau contorsionate ca niște gheare.

Poirot remarcă:

– Nu pare a fi un bărbat solid.

Doctorul spuse la rândul său:

– Cred că a fost destul de zdravăn la viața lui. A supraviețuit mai multor crize destul de grave, care le-ar fi venit de hac celor mai mulți.

Poirot explică:

– Nu asta voiam să spun, ci că nu era mare, nu avea un fizic impozant.

– Nu, într-adevăr, era destul de firav.

Poirot se îndepărtă de bătrân. Se aplecă pentru a examina unul dintre scaunele răsturnate, un scaun mare, de mahon. Lângă acesta se afla o masă rotundă, tot de mahon, precum și fragmente dintr-o lampă de porțelan. Alte două scaune mai mici se zăreau în apropiere, precum și cioburile unei carafe și a două sticle. Un obiect de sticlă care rămăsese întreg, căci era învelit în hârtie, câteva cărți, o vază mare japoneză, spartă, și o statueta de bronz reprezentând o femeie goală completau resturile.

Poirot se aplecă deasupra acestor probe, le studie cu gravitate, dar nu le atinse. Își încruntă sprâncenele într-un fel care-i trăda starea de perplexitate.

Șeful poliției spuse:

– E ceva care îți atrage atenția, Poirot?

Hercule Poirot oftă. Șopti:

– Atâta violență pentru un bătrân atât de slab și de împutinat...

Johnson păru descumpănit. Se întoarse și îi spuse ofițerului care se ocupa cu examinarea încăperii:

– Ceva amprente?

– O mulțime, domnule, în toată camera.

– Ce îmi poți spune despre seif?

– Nimic folositor, domnule. Singurele amprente sunt cele ale bătrânului.

Johnson se întoarse către doctor.

– Urme de sânge? întrebă el. Fără îndoială, cine l-a omorât s-a murdărit de sânge.

Doctorul îi răspunse cu îndoială:

– Nu neapărat. Sângerarea s-a produs aproape exclusiv din jugulară. Iar de acolo sângele nu țâșnește ca dintr-o arteră.

– Totuși, este extrem de mult sânge în jur.

Poirot spuse:

– Da, e surprinzător de mult sânge. Extrem de mult sânge.

Inspectorul-șef Sugden spuse respectuos:

– Scuzați-mă, asta vă sugerează ceva, domnule Poirot?

Poirot privi în jur. Dădu din cap a uluială.

Spuse:

– E ceva aici – o anume violență... Se opri pentru o clipă, apoi continuă: Da, asta e – *violență*... Și sânge – se insistă asupra *sângelui*... Este – cum să spun? Este *prea mult sânge*. Pe scaune, pe mese, pe covor, sânge peste tot... Ritualul sângelui? Să fie vorba de sânge de sacrificiu? Poate. Un bătrân atât de firav, atât de subțire, și totuși, moare înconjurat de *atât de mult sânge*...

Glasul i se stinse. Inspectorul-șef Sugden rosti cu o voce care denota o spaimă plină de fascinație, uitându-se la el cu ochi rotunzi și uluiți:

– Ciudat... exact asta mi-a spus... doamna...

Poirot întrebă repede:

– Care doamnă? Ce-a spus?

Sugden răspunse:

– Doamna Alfred Lee. Stând acolo lângă ușă. Mai mult a șoptit. Ceva ce nu am înțeles.

– Ce a spus?

– Ceva de genul cine s-ar fi gândit că bătrânul domn avea atâta sânge în el...

Poirot spuse încet:

– „Dar cine-ar fi crezut ca bătrânul să aibă atâta sânge într-însul?...“ Cuvintele lui Lady Macbeth. Ea a spus asta... Ce interesant...

VIII

Alfred Lee și soția sa intrară în micul cabinet unde Poirot, Sugden și șeful poliției îi așteptau, în picioare. Colonelul Johnson făcu câțiva pași în față.

– Bună ziua, domnule Lee. Nu ne cunoaștem, dar, după cum știți, sunt șeful poliției regionale. Numele meu este Johnson. Nu vă pot spune cât sunt de tulburat de toată această întâmplare.

Alfred, ai cărui ochi căprui aduceau cu cei ai unui câine suferind, spuse cu voce ascutită:

– Vă mulțumesc. E de-a dreptul îngrozitor. Eu... ea e soția mea.

Lydia zise cu vocea ei calmă:

– Pentru soțul meu a fost un șoc teribil – și pentru noi toți, de altfel, dar mai ales pentru el.

Își ținea mâna pe umărul soțului ei.

Colonelul Johnson spuse:

– Luați loc, vă rog, domnule Lee. Permiteți-mi să vi-l prezint pe domnul Hercule Poirot.

Hercule Poirot se înclină. Ochii i se plimbau plini de interes de la bărbat la nevasta acestuia.

Lydia strânse ușor umărul lui Alfred.

– Stai jos, Alfred.

Alfred se așeză. Șopti:

– Hercule Poirot. Acum, cine... cine...?

Își duse mâna la frunte într-un gest necontrolat.

Lydia Lee spuse:

– Colonelul Johnson îți va pune mai multe întrebări, Alfred.

Șeful poliției îi aruncă o privire aprobatoare. Îi era recunoscător doamnei Alfred pentru că se dovedea a fi o femeie atât de practică și de promptă.

Alfred răspunse:

– Bineînțeles. Bineînțeles...

Johnson își zise în sinea lui: „Se pare că șocul l-a dereglat de tot. Sper să fie în stare să se adune cât de cât“.

Cu voce tare, spuse:

– Am aici o listă a celor care s-au aflat în casă noaptea trecută. Ați putea să-mi spuneți, domnule Lee, dacă este corectă?!

Făcu un gest discret către Sugden, iar acesta își scoase agenda și mai dădu citire o dată listei de nume.

Rigurozitatea și eficiența metodei părură să-l mai liniștească pe Alfred. Își recăpătase stăpânirea de sine, iar privirea nu-i mai părea uluită și rătăcită. Când Sugden termină de citit, dădu aprobator din cap.

– Este corect, spuse el.

– Ați vrea, dacă sunteți amabil, să-mi dați mai multe detalii despre invitații dumneavoastră? Domnul și doamna George Lee, precum și domnul și doamna David Lee sunt rude, presupun, nu?

– Este vorba despre cei doi frați mai mici ai mei și despre soțiile lor.

– Sunt aici numai în vizită?

– Da, au venit la noi de Crăciun.

– Domnul Henry Lee este și dumnealui frate cu dumneavoastră?

– Da.

– Și ceilalți doi invitați ai dumneavoastră? Domnișoara Estravados și domnul Farr?

– Domnișoara Estravados este nepoata mea. Domnul Farr este fiul unui vechi partener de-al tatălui meu din Africa de Sud.

– Un vechi prieten deci.

Lydia interveni:

– Nu, de fapt nu l-am mai văzut niciodată până acum.

– Înțeleg. Dar l-ați invitat să stea cu dumneavoastră de Crăciun?

Alfred ezită, apoi se uită la soția lui. Ea spuse concis:

– Domnul Farr a apărut ieri, pe neașteptate. Era din întâmplare prin zonă și a venit să-l vadă pe socrul meu. Când socrul meu a aflat că domnul Farr este fiul vechiului său prieten și partener, a insistat să rămână alături de noi de Crăciun.

Colonelul Johnson spuse:

– Înțeleg. Asta explică prezența sa în casă. În ceea ce îi privește pe servitori, doamnă Lee, îi considerați pe toți de încredere?

Lydia se gândi o clipă înainte să răspundă. Apoi spuse:

– Da, sunt absolut convinsă de asta, în privința tuturor. Cei mai mulți dintre ei sunt în serviciul nostru de mulți ani de zile. Tresillian, majordomul, lucrează aici de când soțul meu era copil. Singurii mai noi sunt fata în casă, Joan, și valetul care îngrijea de socrul meu.

– Ce ne puteți spune despre ei?

– Joan e o ființă destul de caraghioasă. E lucrul cel mai rău care se poate afirma despre ea. Despre Horbury știu foarte puține. E aici doar de un an și ceva. S-a dovedit a fi competent în serviciu, iar socrul meu părea mulțumit de el.

Poirot întrebă apăsător:

– Dar, dumneavoastră, doamnă, nu erați la fel de mulțumită?
Lydia ridică ușor din umeri.

– Nu era problema mea, în nici un fel.

– Dar sunteți stăpâna casei, doamnă. Asta nu înseamnă că tot ce e legat de servitori cade în grija dumneavoastră?

– O, ba da, bineînțeles. Dar Horbury era valetul personal al socrului meu. Ca atare, nu intra sub controlul meu.

– Înțeleg.

Colonelul Johnson spuse:

– Să discutăm acum despre cele întâmplate în seara asta. Mă tem că va fi dureros pentru dumneavoastră, domnule Lee, însă aș dori să-mi faceți o relatare a celor petrecute.

Alfred răspunse cu o voce slabă:

– Bineînțeles.

Colonelul Johnson interveni, venindu-i în ajutor:

– De exemplu, când l-ați văzut ultima oară pe tatăl dumneavoastră?

Chipul lui Alfred fu străbătut de un scurt spasm de durere, în timp ce răspunse cu voce scăzută:

– După ceai. Am stat cu el puțin. În cele din urmă, i-am urat noapte bună și l-am lăsat... stați să mă gândesc... pe la șase fără un sfert.

Poirot interveni:

– I-ați spus noapte bună? Nu vă așteptați să-l revedeți în seara aceea?

– Nu. Tatălui meu i se servea întotdeauna masa de seară, ceva extrem de ușor, la ora șapte. După asta, uneori se culca devreme, iar în alte dăți mai rămânea în fotoliu, dar nu mai era vizitat de nici un membru al familiei, asta dacă nu se întâmpla să cheme în mod expres pe cineva.

– Asta se întâmpla des?

– Uneori. Dacă avea chef.

– Dar nu era un obicei?

– Nu.

– Continuați, vă rog, domnule Lee.

– Am luat cina la ora opt. După terminarea cinei, soția mea și celelalte doamne au trecut în salon. Vocea începu să-i tremure, iar ochii i se tulburară din nou. Stăteam acolo... la masă... Deodată, am auzit zgomote dintre cele mai neașteptate. Scaune răsturnate, mobilă trosnind, porțelan, sticlă spartă, iar apoi... Doamne Dumnezeule! Începu să tremure. Încă-l aud pe tatăl meu țipând... un țipăt oribil și prelung... țipătul unui om aflat în agonie...

Se ridică deodată, scuturând din mâini și acoperindu-și fața. Lydia îl strânse de mânecă. Colonelul Johnson întrebă blând:

– Și apoi?

Alfred spuse cu o voce spartă:

– Cred că... pentru un moment am rămas *stupefiați*. Apoi am sărit și ne-am repezit pe scări către camera tatălui meu. Ușa era încuiată. N-am putut să intrăm. A trebuit s-o spargem. Apoi, când am intrat, am văzut...

Vocea i se stinse.

Johnson interveni repede:

– Nu e nevoie să vorbiți despre asta, domnule Lee. Să ne întoarcem puțin la momentul în care vă aflați în sufragerie. Cine mai era acolo cu dumneavoastră, în momentul în care ați auzit țipătul?

– Cine mai era? Păi, eram toți... Nu, stați să mă gândesc. Fratele meu era acolo – fratele meu Harry.

– Nimeni altcineva?

– Nimeni.

– Unde se aflau ceilalți domni?

Alfred oftă și se încruntă, străduindu-se să-și amintească:

– Să mă gândesc... parcă a trecut atâta timp... da, parcă au trecut ani de zile... ce s-a întâmplat? Ah, da, George se duse la telefon. Apoi am început să vorbim despre chestiuni de familie, iar Stephen Farr a zis ceva despre faptul că observă că avem ceva personal de vorbit și a ieșit. A făcut-o într-un fel foarte elegant și plin de tact.

– Ce ne puteți spune despre fratele dumneavoastră David?
Alfred se încruntă.

– David? Oare nu era și el acolo? Ah, nu, bineînțeles că nu.
Nu îmi aduc aminte precis când a dispărut.

Poirot spuse încet:

– Aveați deci de discutat chestiuni de familie?

– Ah... da.

– Cu alte cuvinte, aveți lucruri de discutat cu *un* membru
al familiei dumneavoastră?

Lydia întrebă:

– Ce vreți să spuneți, domnule Poirot?

Poirot se întoarse repede către ea.

– Doamnă, soțul dumneavoastră susține că domnul Farr i-a
lăsat singuri pentru că remarcase că aveau de discutat chestiuni
de familie. Însă nu era un *consiliu de familie*, de vreme ce dom-
nul David nu se afla acolo, și nici domnul George. Era, așadar,
o discuție între numai doi dintre membrii familiei.

Lydia spuse:

– Cumnatul meu, Harry, a fost plecat mulți ani de zile. Era
normal ca el și soțul meu să aibă multe de discutat.

– Ah, înțeleg. Deci asta era.

Îi aruncă o privire rapidă, apoi se uită în altă parte.

Johnson continuă:

– Ei bine, până aici totul pare limpede. Ați mai observat și
altceva în timp ce vă grăbeați spre camera tatălui dumneavoastră?

– Sincer... nu știu. Nu cred. Fiecare dintre noi venea din
altă parte. Dar mă tem că nu am remarcat... eram atât de îngri-
jorat. Țipătul acela îngrozitor...

Colonelul Johnson schimbă repede subiectul.

– Mulțumesc, domnule Lee. Acum, mai e ceva. Înțeleg că
tatăl dumneavoastră posedă niște diamante destul de prețioase.

Alfred îl privi mai degrabă surprins.

– Da, spuse el, așa e.

– Unde le ținea?

– În seiful din camera sa.

– Ni le puteți descrie?

– Erau diamante brute... da, așa e, diamante neșlefuite.

– De ce le ținea tatăl dumneavoastră acolo?

– Era un capriciul de-al lui. Le adusese din Africa de Sud.

Nu le-a dat niciodată la șlefuit. Îi plăcea să le aibă, pur și simplu. Așa cum am spus, era un capriciu de-al lui.

– Înțeleg, spuse șeful poliției. Din tonul lui reieșea limpede că, de fapt, nu înțelegea. Continuă: Erau valoroase?

– Tatăl meu le estima la aproape zece mii de lire.

– Erau, de fapt, niște pietre extrem de prețioase?

– Da.

– Pare curios să vrei să ții astfel de pietre în seiful din dormitor.

Lydia interveni:

– Socrul meu, colonele Johnson, era un om destul de ciudat, în anumite privințe. Ideile sale nu erau deloc convenționale. Fără îndoială, faptul că avea acele pietre la îndemână îi făcea o mare plăcere.

– Bănuiesc că îi evocau trecutul, spuse Poirot.

Ea îi aruncă o privire aprobatoare.

– Da, spuse ea. Cred că da.

– Erau asigurate? întrebă șeful poliției.

– Cred că nu.

Johnson se aplecă în față. Întrebă repede:

– Știați, domnule Lee, că acele pietre fuseseră furate?

– Ce?

Alfred Lee se holbă la el.

– Tatăl dumneavoastră nu v-a spus nimic despre dispariția lor?

– Nici o vorbă.

– Nu știați că îl chemase aici pe inspectorul-șef Sugden pentru a-i comunica paguba?

– N-am avut nici cea mai mică idee despre asta!

Șeful poliției își mută privirea pătrunzătoare.

– Dar dumneavoastră, doamnă Lee?

Lydia scutură din cap.

– N-am auzit nimic.

– Din câte știați dumneavoastră, pietrele se aflau în continuare în seif?

– Da.

Ea ezită un moment, apoi întreabă:

– Pentru asta a fost omorât? Din cauza acelor pietre?

– Asta rămâne să aflăm! zise colonelul Johnson. Aveți vreo idee, doamnă Lee, despre cine ar fi putut să pună la cale un astfel de furt?

Ea dădu din cap că nu.

– Nici una. Sunt sigură că toți servitorii sunt cinstiți. În orice caz, le-ar fi foarte greu să ajungă la seif. Socrul meu se afla în permanență în cameră. Nu cobora niciodată.

– Cine mai avea acces în cameră?

– Horbury. Făcea patul și ștergea praful. A doua menajeră mai intra să facă focul, în fiecare dimineață, în rest, Horbury făcea totul.

Poirot spuse:

– Deci, dintre toți, Horbury avea cele mai mari șanse...?

– Da.

– Credeți că el a furat diamantele?

– E posibil. Cred... Avea cele mai mari șanse. Oh! Nu știu ce să mai cred.

Colonelul Johnson spuse:

– Soțul dumneavoastră ne-a făcut o relatare a celor petrecute. Sunteți amabilă să faceți la fel, doamnă Lee? Când l-ați văzut ultima oară pe socrul dumneavoastră?

– Eram cu toții în camera sa în după-amiaza asta – înainte de ceai. Atunci l-am văzut ultima oară.

– Nu l-ați vizitat mai târziu să-i spuneți noapte bună?

– Nu.

– Vă duceți de obicei să-i spuneți noapte bună? – o întrebă Poirot.

– Nu! îi răspunse Lydia.

Șeful poliției continuă:

– Unde vă aflați în momentul crimei?

– În salon.

– Ați auzit zgomotul luptei?

– Cred că am auzit căzând ceva greu. Bineînțeles, camera socrului meu se află în dreptul sufrageriei, nu al salonului, așa că n-am auzit mare lucru.

– Dar ați auzit țipătul?

Lydia fu străbătută de un fior.

– Da, l-am auzit... A fost oribil... precum... precum un suflet în iad. Am știut imediat că s-a întâmplat ceva îngrozitor. Am sărit de pe loc și i-am urmat pe soțul meu și pe Harry sus, pe scări.

– Cine mai era în salon în acel moment?

Lydia se încruntă.

– Sincer, nu îmi amintesc. David era alături în bibliotecă, cântând ceva din Mendelssohn. Cred că Hilda se dusesse după el.

– Și celelalte două doamne?

Lydia spuse încet:

– Magdalene s-a dus la telefon. Nu îmi aduc aminte dacă se întorsese sau nu. Nu știu unde se afla Pilar.

– De fapt, se poate să fi fost singură în salon? – o întrebă Poirot calm.

– Da, da, de fapt, cred că eram singură acolo.

Colonelul Johnson interveni:

– În legătură cu diamantele. Avem datoria, cred, să ne lămurim în privința lor. Cunoașteți cifrul seifului tatălui dumneavoastră, domnule Lee? Observ că e un model destul de vechi.

– Îl veți găsi notat într-o mică agendă pe care o ținea în buzunarul halatului de casă.

– Bine. Vom merge imediat să ne uităm. Cred că ar fi mai bine să îi interogăm mai întâi pe oaspeți. Poate că doamnele vor să meargă la culcare.

Lydia se ridică.

– Vino, Alfred! Se întoarse spre ei. Să îi trimit la dumneavoastră?

– Pe rând, dacă sunteți amabilă, doamnă Lee.

– Sigur.

Se îndreptă spre ușă. Alfred o urmă.

Deodată, în ultima clipă, se răsuci.

– Bineînțeles! spuse el și veni repede lângă Poirot. Sunteți Hercule Poirot! Nu știu unde mi-a fost capul. Trebuia să-mi fi dat seama imediat.

Vorbea repede, cu o voce joasă, surescitată:

– Dumnezeu v-a adus aici! Trebuie să aflați adevărul, domnule Poirot. Cu orice preț! Mă voi îngriji de onorariul dumneavoastră, oricare ar fi acesta. *Dar să aflați...* Bietul meu tată... ucis... ucis cu cea mai mare brutalitate! *Trebuie* să aflați, domnule Poirot. Moartea tatălui meu trebuie răzbunată.

Poirot răspunse pe un ton calm:

– Fiți sigur, domnule Lee, că sunt gata să fac tot ceea ce ține de mine pentru a-i ajuta pe colonelul Johnson și pe inspectorul-șef Sugden.

– Vreau să lucrați pentru *mine*. Tatăl meu trebuie să fie răzbunat, insistă Alfred Lee.

Începu să tremure violent. Lydia revenise. Se duse spre el și îl luă de braț.

– Vino, Alfred, spuse ea. Trebuie să îi aducem pe ceilalți.

Privirea ei se încrucișă cu a lui Poirot. Erau ochi care ascundeau secrete. Nu clipeau.

Poirot rosti încet:

– „Dar cine-ar fi crezut ca bătrânul...”

Ea îl întrerupse:

– Opriți-vă! Nu spuneți asta!

Poirot murmură:

– *Dumneavoastră* ați spus-o, doamnă.

Ea șopti:

– Știu... Îmi amintesc... A fost... atât de groaznic.

Apoi ieși tulburată din cameră, urmată îndeaproape de soțul ei.

IX

George Lee avea o atitudine solemnă, plină de corectitudine.

– Ceva absolut îngrozitor, spuse el, scuturând din cap. Groaznic, absolut groaznic. Nu pot să-mi închipui altceva decât că avem de a face cu fapta unui *nebun!*

Colonelul Johnson întrebă politicos:

– Asta e teoria dumneavoastră?

– Da. Chiar așa. Un ucigaș maniac. Scăpat, poate, din vreun sanatoriu din apropiere.

Inspectorul-șef Sugden interveni:

– Și cum credeți atunci că a reușit acest nebun să pătrundă în casă, domnule Lee? Și, mai ales, cum a ieșit?

George scutură din cap și spuse cu fermitate:

– Asta e treaba poliției să descopere.

Sugden interveni:

– Am făcut imediat turul casei. Toate ferestrele erau închise și ferecate. Ușa din spate era încuiată, la fel și ușa din față. Nimeni n-ar fi putut să iasă prin anexele bucătăriei fără să fie remarcat de personalul de acolo.

– Dar e absurd! Îmi veți spune în curând că, de fapt, tata nici măcar n-a fost ucis! strigă George Lee.

– Că a fost omorât, asta e sigur, spuse inspectorul-șef Sugden. Nu există nici o îndoială în privința asta.

Șeful poliției își dresе vocea și preluă interogatoriul.

– Unde vă aflați exact în momentul crimei, domnule Lee?

– În sufragerie. Era imediat după cină. De fapt, nu, cred că eram în camera aceasta. Tocmai terminasem de vorbit la telefon.

– Dăduserăți un telefon?

– Da. Avusesem o convorbire cu filiala Partidului Conservator din Westeringham – circumscripția mea. Erau chestiuni urgente.

– Imediat după asta ați auzit țipătul?

George Lee avu un ușor tremur.

– Da, foarte neplăcut. Mi-a înghețat sângele în vine. S-a stins într-un soi de horcăit. Scoase o batistă și își tamponă fruntea care i se umpluse de sudoare. Îngrozitor, suspină el.

– Și apoi v-ați grăbit să ajungeți sus?

– Da.

– I-ați văzut pe frații dumneavoastră, domnul Alfred și domnul Harry Lee?

– Nu, probabil că au ajuns sus înaintea mea. Așa cred.

– Când l-ați văzut ultima oară pe tatăl dumneavoastră, domnule Lee?

– În după-amiaza asta. Am fost cu toții sus, la el.

– Nu l-ați mai văzut după aceea?

– Nu.

Șeful poliției făcu o pauză, apoi îl întrebă:

– Erați la curent cu faptul că tatăl dumneavoastră ținea o anumită cantitate de diamante veritabile neșlefuite în seiful din dormitorul său?

George Lee dădu din cap aprobator.

– Un obicei extrem de lipsit de înțelepciune, spuse el, pompos. I-am spus-o adesea. Posibil să fi fost ucis din cauza acestor pietre... vreau să spun... asta înseamnă că...

– Știați că aceste pietre dispăruseră? interveni colonelul Johnson.

George Lee rămase perplex. Ochii săi proeminenți se făcură și mai mari.

– Deci din cauza lor a fost ucis?

– Știa de dispariția lor și informase poliția despre asta cu câteva ore înainte de moartea sa, îl informă în șoaptă șeful poliției.

– Păi atunci... nu înțeleg... eu...

Hercule Poirot interveni cu blândețe:

– Ei bine, nici noi nu înțelegem...

X

Harry Lee intră în cameră cu o atitudine arogantă. Pentru un moment, Poirot îl privi cu atenție, încruntându-se. Avea sentimentul că îl mai văzuse undeva pe acest om. Îi remarcă trăsăturile: nasul coroiat, poziția arogantă a capului, linia maxilarului. Își dădu seama că, deși Harry era un bărbat solid, în vreme ce tatăl său fusese de înălțime mijlocie, cei doi semănau destul de bine.

Mai observă ceva. În pofida aroganței sale, Harry Lee era neliniștit. Făcea față cu brio, dar îngrijorarea din interiorul său era cât se poate de reală.

– Ei bine, domnilor, ce vă pot spune?

– Orice detaliu semnificativ pe care ni-l puteți relata în legătură cu evenimentele din seara aceasta ne-ar fi de mare folos, începu colonelul Johnson.

Harry Lee dădu din cap.

– Nu știu absolut nimic. Totul e îngrozitor și absolut neașteptat.

– V-ați întors de curând din străinătate, din câte știu, așa e, domnule Lee? îl întrebă Poirot.

Harry se întoarse cu repeziciune spre el.

– Da. Am aterizat în Anglia acum o săptămână.

– Ați fost mult timp plecat? insistă Poirot.

Harry Lee își ridică bărbia și râse.

– Fără îndoială, cât de curând cineva vă va spune că sunt fiul risipitor, oaia cea neagră, domnilor! Sunt aproape douăzeci de ani de când n-am mai pus piciorul în această casă.

– Dar v-ați întors acum. Sunteți bun să ne spuneți de ce tocmai acum? îl interogă Poirot.

Cu același aer franc, Harry răspunse fără ezitare.

– Aceeași veche istorie. M-am săturat de lăturile pe care le mănâncă porcii – atunci când mănâncă –, așa că m-am gândit că vițelul cel gras ar reprezenta o bine-venită schimbare. Am primit o scrisoare de la tata în care mi se sugera să vin acasă. Am dat curs invitației și am venit. Asta-i tot.

– Ați venit pentru o scurtă vizită... sau pentru una ceva mai lungă? vru să afle Poirot.

– M-am întors acasă definitiv!

– Tatăl dumneavoastră a fost de acord?

– Bătrânul era de-a dreptul încântat. Râse din nou. Colțurile ochilor săi se umplură de cute atrăgătoare. Era destul de plicticos pentru bătrân să trăiască aici alături de Alfred! Alfred e un tip cenușiu și plicticos, foarte merituos, de altfel, însă nu e o companie prea plăcută. Tata dusesse pe vremuri o viață agitată și dezordonată, din cauza asta abia aștepta să vin.

– Fratele dumneavoastră și soția sa erau mulțumiți de perspectiva ca dumneavoastră să locuiți aici?

Poirot puse întrebarea ridicând ușor din sprâncene.

– Alfred? Alfred era livid de furie. Cât despre Lydia, habar n-am. Probabil că îi ținea partea lui Alfred. Sunt sigur că până la urmă va fi mulțumită. Îmi place Lydia. Minunată femeie. Eu ar fi trebuit să fiu cu Lydia. Însă Alfred era altceva. Râse din nou. Alfred a fost întotdeauna mort de invidie pe mine. El a fost întotdeauna băiatul cuminte, conștiincios. Și cu ce o să se aleagă până la urmă din asta? Cu ce se aleg întotdeauna băieții cuminiți: cu un șut în fund. Ascultați-mă pe mine, domnilor, virtutea nu face doi bani. Își muta privirea de la unul la altul. Sper să nu vă șocheze franchețea mea. Până la urmă, ceea ce căutați dumneavoastră este adevărul. Așa că veți fi nevoiți să scoateți la lumină toate rufele murdare ale acestei familii. Aș putea să vi le înfățișez pe loc pe ale mele. Nu pot să spun că

moartea tatei m-a copleșit de durere – în fond și la urma urmei, nu-l mai văzusem pe diavolul bătrân de când eram copil –, dar, una peste alta, a fost tatăl meu și a fost ucis. Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte, sunt pe de-a-ntregul pentru asta. Strânse din maxilar, privindu-i fix. Suntem destul de răzbunători cei din familia asta. Nici un Lee nu uită cu ușurință răul care i s-a făcut. Vreau ca ucigașul tatălui meu să fie prins și spânzurat.

– Puteți avea deplină încredere că vom face tot ce ne stă în puteri în privința asta, domnule Lee, spuse Sugden.

– Dacă nu, sunt hotărât să fac dreptate pe cont propriu, replică Harry Lee.

– Atunci aveți vreo idee despre cine ar putea fi ucigașul, domnule Lee?

Harry scutură din cap.

– Nu, spuse el încet. Nu, n-am nici una. A fost un șoc. Întrucât m-am gândit și nu cred că cineva din afară ar fi putut să o facă...

– Aha... spuse Sugden, dând din cap.

– Iar în cazul acesta, reluă Harry Lee, cineva din casă l-a omorât... Dar cine dracu' ar fi putut să o facă? Servitorii nu pot fi bănuți. Tressilian e aici dintotdeauna. Servitorul ăla pe jumătate idiot? În nici un caz. Horbury, iată o ipoteză seducătoare, dar Tressilian spune că s-a dus la film. Așa că cine mai rămâne? Trecând peste Stephen Farr (și de ce ar fi venit Stephen Farr tocmai din Africa de Sud ca să ucidă pe cineva care îi era cu totul necunoscut?), rămâne doar familia. Și pe viața mea dacă pot să mi-l imaginez pe vreunul dintre noi făcând așa ceva. Alfred? Îl adora pe tata. George? N-are curaj. David? David a fost întotdeauna un visător, un ins de pe altă lume. Leșină și dacă-și vede propriul deget sângerând. Nevestele? Femeile nu taie gâtul unui bărbat cu sânge rece. Atunci cine? Al dracului să fiu dacă știu. Dar e al naibii de enervant.

Colonelul Johnson își dresese glasul – rutină profesională – și spuse:

– Când l-ați văzut ultima oară pe tatăl dumneavoastră în seara asta?

– După ceai. Tocmai avusese o ceartă cu Alfred, din cauza umilului dumneavoastră servitor. Bătrânul nu era un tip stăpânit. I-a plăcut întotdeauna să agite lucrurile. După părerea mea, asta e motivul pentru care le-a ascuns celorlalți venirea mea. Voia să vadă și să savureze ce zâzanie o să iasă când o să pic eu pe neașteptate! Din aceeași cauză a adus vorba și despre modificarea testamentului.

Poirot se strecură în discuție.

– Deci tatăl dumneavoastră a adus vorba despre testamentul lui?

– Da, în fața tuturor, și se uita la noi precum o pisică, să vadă cum reacționăm! I-a spus avocatului să treacă pe aici după Crăciun, pentru a discuta problema asta, a testamentului.

– La ce schimbări se gândea? întrebă Poirot.

Harry Lee rânji:

– Asta nu ne-a spus! Nu te pui cu vulpea bătrână! Mă gândesc – sau ar trebui mai degrabă să spun că speram – ca schimbările să fie în favoarea umilei mele persoane! Mai mult ca sigur că fusesem șters cu totul din vechile testamente. Acum, mă gândesc că ar fi urmat să fiu luat din nou în calcul. Ceea ce ar fi fost o lovitură urâtă pentru ceilalți. Pilar, la rândul ei, cred că se gândea la același lucru. Venise și ea aici pentru ceva, îmi imaginez. N-ați văzut-o încă? Nepoata mea din Spania. Frumoasă creatură, Pilar, are căldura aceea încântătoare a Sudului și, totodată, cruzimea lui. Ce n-aș da să nu-i fi fost unchi!

– Spuneți că tatăl dumneavoastră ținea la ea?

Harry încuviință.

– Știa cum să-l ia pe bătrân, cum să-i intre pe sub piele. A stat cu el ceva timp. Cred că știa ea ce urmărește! Acum, ce să-i faci? El e mort. Nici un testament nu mai poate fi modificat în favoarea lui Pilar sau a mea. Ghinion. Se încruntă, făcu

o pauză, apoi continuă, schimbând tonul. Dar mă îndepărtez de la subiect. Voiati să știți când l-am văzut ultima oară pe tatăl meu, nu? Așa cum v-am spus, după ceai, să fi fost puțin după ora șase. Bătrânul era în toane bune, poate puțin obosit. Am plecat și l-am lăsat cu Horbury. Nu l-am mai văzut niciodată de atunci.

– Unde vă aflați în momentul morții sale?

– În sufragerie, cu fratele meu Alfred. Nu era o atmosferă prea cordială. Ne aflam în mijlocul unei discuții destul de tăioase, când am auzit zgomotul de sus. Se auzea ca și cum zece bărbați s-ar fi bătut acolo. Iar apoi, l-am auzit pe bietul tata țipând. Ca un porc de Ignat. Asta l-a paralizat pe Alfred. Încămenise acolo, cu gura căscată. L-am scuturat binișor și ne-am repezit sus. Ușa era încuiată. A trebuit s-o spargem. Ne-a luat ceva timp. Cum dracu' de era ușa încuiată, nu-mi dau seama! În cameră nu mai era nimeni în afară de tata și al dracului să fiu dacă ar fi putut cineva s-o șteargă pe fereastră.

– Ușa fusese încuiată din afară, îl lămuri inspectorul-șef Sugden.

– Ce? Harry făcu ochii mari. Dar, pot să jur, cheia se afla în *interior*.

– Deci ați observat asta? interveni Poirot.

– Îmi stă în obicei să observ lucrurile, spuse Harry Lee răspicat.

Se uită de la unul la altul, cu o privire fixă, dar fermă.

– Vă mai pot fi de folos cu ceva, domnilor?

Johnson scutură din cap.

– Vă mulțumesc, domnule Lee, pentru moment este suficient. V-aș ruga să fiți amabil să chemați înăuntru pe următorul membru al familiei.

– Desigur.

Se îndreptă spre ușa și ieși fără să privească înapoi. Cei trei bărbați se uitară unul la celălalt. Colonelul Johnson rupse primul tăcerea:

– Ce părere ai, Sugden?

Inspectorul-șef clătină din cap a îndoială și spuse:

– Îi e frică de ceva. Oare de ce, mă întreb...?

XI

Magdalene Lee se opri efectiv în ușă. Își trecu mâna lungă și subțire prin strălucirea de platină a părului. Rochia ei de catifea verde-crud se potrivea cu trăsăturile delicate ale feței. Arăta foarte tânără și puțin speriată.

Cei trei bărbați rămaseră pentru o clipă uitându-se la ea. În ochii lui Johnson se citea o subită admirație, plină de surprindere. Inspectorul-șef Sugden nu arată că ar fi avut vreo reacție, poate doar nerăbdarea cuiva care vrea să-și continue treaba. Privirea lui Hercule Poirot era profund apreciativă (observă ea), însă admirația nu se datora frumuseții ei, ci felului în care știa să se folosească de ea. Ei nu-i trecea prin cap ceea ce își spunea el în sinea lui: *„Jolie mannequin, la petite. Mais elle a les yeux durs“*.¹

Colonelul Johnson se gândea: „Al dracului de bine arată fata asta. George Lee o să aibă de furcă cu ea, dacă nu e atent. E clar că știe cum să ia un bărbat“.

Inspectorul-șef Sugden își zicea: „Marfă ieftină și fără creier. Sper c-o să terminăm repede cu ea“.

– Luați loc, doamnă Lee. Să vedem, dumneavoastră sunteți...?

– Doamna George Lee.

Se așeză pe scaun cu un zâmbet cald de mulțumire.

„Iată că, părea să spună privirea ei, deși *sunteți* bărbat și polițist, până la urmă nu sunteți chiar atât de detestabil.“

¹ „Drăguț manechin, micuța asta. Însă are privirea dură.“ (n.tr.)

Zâmbetul îl includea și pe Poirot. Străinii sunt foarte susceptibili atunci când vine vorba de femei. Nu se sinchisea de inspectorul-șef Sugden.

Șopti, frângându-și mâinile într-un gest delicat:

– Vai, cât e de îngrozitor. Sunt atât de speriată.

– Haideți, haideți, doamnă Lee, spuse colonelul Johnson, pe un ton cald, dar energic. Știu, a fost un șoc, dar acum s-a terminat. Vrem doar să știm de la dumneavoastră ce s-a întâmplat în seara asta.

Ea izbucni:

– Dar nu știu nimic despre asta. Chiar nu știu.

Pentru o clipă, ochii șefului poliției se micșorară. Spuse binevoitor:

– Nu, bineînțeles că nu.

– Am ajuns de-abia ieri. George m-a *convins* să venim aici de Crăciun! Eu n-aș fi vrut să venim. Sunt sigură că nimic nu va mai fi la fel de-acum încolo!

– E foarte trist, într-adevăr.

– Știți, îi cunosc foarte puțin familia lui George. Pe domnul Lee nu l-am văzut decât o dată sau de două ori, o dată la nunta noastră și încă o dată de atunci. Bineînțeles, pe Alfred și pe Lydia i-am văzut mai des, dar, de fapt, toți îmi sunt destul de străini.

Și afișă din nou acea privire de copil speriat, cu ochii larg deschiși. Privirea lui Hercule Poirot fu din nou admirativă și iarăși își spuse în sinea lui:

„Elle joue très bien la comédie, cette petite...”¹

– Da, da, îngână colonelul Johnson. Acum spuneți-mi când l-ați văzut ultima oară pe socrul dumneavoastră, domnul Lee, în viață.

– O! Asta s-a întâmplat în această după-amiază. A fost îngrozitor!

– Îngrozitor? De ce? sări Johnson.

– Toți erau așa de furioși!

---

¹ „Joacă foarte bine teatru, micuța.” (n.tr.)

– Cine era furios?

– O, cu toții... În afară de George. Lui nu i-a zis nimic so-crul meu. Însă celorlalți...

– Ce s-a întâmplat mai exact?

– Ei bine, când am ajuns acolo, căci ne chemase pe toți, vorbea la telefon cu avocații săi despre testament. Și după aceea i-a spus lui Alfred că arăta foarte morocănos. Cred că era așa din cauza lui Harry, fiindcă Harry urma să se mute aici. Alfred era foarte supărat din cauza asta, cred. Vedeți, Harry a făcut ceva destul de urât. Apoi socrul meu a spus ceva despre soția lui – e moartă de mult timp –, dar a spus că avea un creier de muscă, chestie la care David s-a ridicat și s-a uitat la el de parcă ar fi vrut să-l omoare... O! Se opri dintr-odată, cu ochii înspăimân-țați. N-am vrut să spun *asta*... n-am vrut deloc să spun asta!

– A fost o figură de stil, normal, nimic altceva, spuse împă-ciuitor colonelul Johnson.

– Hilda, care e nevasta lui David, l-a calmat și... cred că asta-i tot. Domnul Lee a spus că nu mai voia să vadă pe nimeni în seara aceea. Așa că am ieșit cu toții.

– Asta a fost ultima dată când l-ați văzut?

– Da. Până... până...

Tremura.

– Da, într-adevăr. Unde vă aflați în momentul crimei? o întrebă colonelul Johnson.

– Oh, lăsați-mă să mă gândesc puțin... Cred că eram în salon.

– Nu sunteți sigură?

Privirea lui Magdalene ezită un moment, pe sub pleoape.

– Bineînțeles! Ce prostie din partea mea... Mă dusesem la telefon. Of, uneori te zăpăcești de tot.

– Vorbeați la telefon, spuneți. În această cameră?

– Da, asta e singurul telefon, în afară de cel de sus, din ca-mera socrului meu.

Inspectorul-șef Sugden interveni:

– Mai era cineva cu dumneavoastră în cameră?

Făcu ochii mari.

– O, nu. Eram absolut singură.

– Ați stat mult?

– Am stat... ceva timp. Uneori îți ia ceva să să prinzi o legătură seara.

– Era vorba deci de o convorbire interurbană?

– Da, cu Westeringham.

– Înțeleg.

– Iar apoi?

– Iar apoi a fost acel urlet oribil și toată lumea fugea și ușa care era închisă și pe care au fost nevoiți să o spargă. O! A fost ca un *coșmar*! N-o să uit niciodată!

– Nu, nu. Tonul colonelului Johnson deveni în mod mecanic consolator. Continuă: Știați că socrul dumneavoastră ținea o anumită cantitate de diamante neșlefuite în seiful său?

– Nu, ținea el așa ceva? Părea a fi sincer surprinsă. Diamante adevărate?

– Diamante în valoare de aproximativ zece mii de lire sterline, o informă Poirot.

– O! Scoase un găfâit ușor, care concentra în el esența cupidității feminine.

– Ei bine, spuse colonelul Johnson, cred că asta e tot pentru moment. Nu vă mai deranjăm, doamnă Lee.

– O, mulțumesc.

Se ridică și aruncă un zâmbet, de la Johnson la Poirot, zâmbetul unei fetițe recunoscătoare, apoi ieși, cu capul sus și cu palmele puțin întoarse spre exterior.

– Fiți amabilă și chemați-l pe cumnatul dumneavoastră, domnul David Lee, o rugă colonelul Johnson.

Apoi, închizând ușa în urma ei, se întoarse la masă.

– Ei bine, spuse el, ce credeți? Încep să se lege lucrurile! Observați un lucru: George Lee vorbea la telefon atunci când a auzit țipătul! Nevasta lui vorbea și ea la telefon atunci când l-a

auzit! Asta nu se leagă... nu se leagă deloc. Adăugă: Ce părere ai, Sugden?

Inspectorul-șef spuse încet:

– Nu vreau să mă arăt ireverențios față de doamnă, dar aş spune că, deși e genul care s-ar pricepe de minune să stoarcă bani de la un gentleman, totuși nu cred că e genul care i-ar tăia beregata. Asta nu i s-ar potrivi câtuși de puțin.

– Ah, dar nu se știe niciodată, *mon vieux*, șopti Poirot.

Șeful poliției se întoarse spre el.

– Dar dumneata ce crezi, Poirot?

Hercule Poirot se aplecă în față. Îndreptă sugativa pe care o avea înaintea și șterse un firicel de praf de pe un sfeșnic. Răspunse:

– Aș spune că firea răposatului domn Lee începe să ni se înfățișeze. Cred că în asta stă esența întregului caz... în caracterul celui decedat!

Inspectorul-șef Sugden întoarse spre el o privire descumpănită.

– Nu prea vă înțeleg, domnule Poirot, spuse el. Ce legătură are caracterul defunctului cu felul în care acesta a murit?

Poirot rosti cu un aer visător:

– Între caracterul victimei și felul în care este ucisă există întotdeauna o legătură. Felul onest și lipsit de suspiciune de a fi al Desdemonei a fost cauza directă a morții ei. O femeie mai bănuitoare ar fi remarcat mașinațiunile lui Iago și le-ar fi evitat din timp. Murdăria lui Marat i-a atras moartea într-o baie. Mintea nestăpănită a lui Mercurio a făcut ca moartea să-i vină din vârful unei spade.

Colonelul Johnson își mângâie mustața:

– Unde vrei să ajungi de fapt, Poirot?

– Ceea ce vreau să spun este că Simeon Lee, fiind un anume tip de om, a pus în mișcare anumite forțe care, în cele din urmă, i-au adus moartea.

– Nu crezi deci că diamantele au vreun amestec în treaba asta?

Poirot zâmbi văzând perplexitatea onestă întipărită pe figura lui Johnson.

– *Mon cher*, spuse el. Caracterul bizar al domnului Lee a făcut ca el să țină diamante neșlefuite în valoare de zece mii de lire sterline în seiful său! Nu orice om face asta, trebuie s-o recunoști.

– E foarte adevărat, domnule Poirot, spuse inspectorul-șef Sugden, încuviințând din cap cu aerul unuia care înțelege măcar direcția în care partenerul său de conversație vrea să ducă discuția. Domnul Lee era un ins ciudat. Ținea acele pietre pentru a le putea scoate și a le pipăi și, astfel, să-și amintească de trecut. Din cauza asta nu le-a dat niciodată la șlefuit.

Poirot aprobă cu hotărâre.

– Exact... exact. Văd că aveți un excelent simț al deducției, inspectore.

Inspectorul-șef primi complimentul cu o oarecare îndoială, însă colonelul Johnson interveni:

– Mai e ceva, Poirot. Nu știu dacă ai observat...

– *Mais oui*, spuse Poirot. Știu la ce te referi. Doamna George Lee s-a dat de gol mai mult decât și-a închipuit! Ne-a zugrăvit o imagine destul de semnificativă despre cum s-a desfășurat ultima întâlnire de familie. A precizat – vai, cu atâta naivitate! – că Alfred era furios pe tatăl său și că David se uita de parcă ar fi vrut să-l omoare. Ambele fraze spuneau adevărul, cred. Dar de aici putem face noi înșine o reconstituire a lucrurilor. De ce și-a adunat Simeon Lee familia? De ce a fost nevoie ca ei să ajungă în cameră exact la timp pentru a-l auzi vorbind la telefon cu avocatul său? *Parbleu!*¹, asta n-a fost o eroare. El voia ca ei să audă asta! Bietul bătrân, iată-l stând în fotoliu și tânjind după distracția din tinerețe. Așa că își creează o nouă formă de divertisment. Se amuză jucându-se cu lăcomia și venalitatea naturii umane, da, și cu emoțiile și pasiunile ei, de asemenea! Însă din asta mai putem deduce ceva. În jocul său cu aviditatea și cu sentimentele copiilor săi, el nu trebuia să omită pe nimeni. În mod logic și necesar, l-a atacat pe domnul George Lee

---

¹ „Pe toți dracii!“ (n.tr.)

la fel ca pe ceilalți! Soția sa a păstrat cu grijă tăcerea asupra acestui aspect. În mod sigur a aruncat și asupra ei ceva săgeți otrăvite! Vom afla, cred, de la ceilalți, ce i-a spus Simeon Lee lui George Lee și soției sale...

Se întrerupse. Ușa se deschise și intră David Lee.

XII

David Lee era stăpân pe sine. Atitudinea sa era calmă, aproape nefiresc de calmă. Se apropie de ei, trase un scaun și se așază, uitându-se grav și întrebător la colonelul Johnson.

Lumina cădea pe șuvița de păr care i se lăsa pe frunte și îi puneă în evidență osatura fragilă a feței. Arăta absurd de tânăr pentru a fi fiul aceluia bătrân neputincios care zăcea mort sus.

– Da, domnilor, spuse el, cu ce vă pot fi de folos?

Colonelul Johnson îl întrebă:

– Înțeleg, domnule Lee, că a avut loc un soi de întrunire de familie în după-amiaza aceasta, în camera tatălui dumneavoastră?

– Așa este. Dar a fost ceva destul de informal. Vreau să spun că nu a fost vorba de vreun consiliu de familie sau ceva asemănător.

– Ce s-a întâmplat acolo?

David Lee răspunse cu calm:

– Tatăl meu se afla într-o dispoziție extrem de dificilă. Era bătrân și invalid, așa că avea toate scuzele pentru asta. Se pare că ne-a adunat pe toți acolo ca să, ei bine, ca să-și reverse veninul asupra noastră.

– Vă aduceți aminte ce a spus?

David răspunse liniștit:

– Totul a fost o nebunie. Ne-a spus că nu suntem buni de nimic, nici unul dintre noi, și că, de fapt, nu există nici un bărbat adevărat în această familie! A spus că Pilar (nepoata mea din Spania) valorează cât oricare doi dintre noi. A spus... David se opri.

Poirot îl îndemnă:

– Vă rog, domnule Lee, repetați exact cuvintele lui, dacă se poate.

David spuse fără chef:

– S-a exprimat într-un fel destul de trivial... A spus că speră că undeva pe lumea asta i s-au născut fii mai buni... chiar dacă sunt fructul unui adulter...

I se citea pe față dezgustul cu care repeta cuvintele. Inspectorul-șef Sugden își consultă agenda, deodată atent. Aplecându-se în față, îl întrebă:

– Tatăl dumneavoastra i-a spus ceva în particular fratelui dumneavoastră, domnul George Lee?

– Lui George? Nu-mi amintesc. Ah, da, cred că i-a spus că va fi nevoit să-i mai taie din rentă pe viitor; că va fi obligat să-și reducă cheltuielile. George a fost foarte supărat, s-a făcut roșu ca racul. A pufnit și a spus că i-ar fi imposibil să se descurce cu mai puțin. Tatăl meu i-a spus calm că nu va avea încotro și că soția lui ar trebui să-l ajute să facă economii. O chestie destul de urâtă, căci George a fost întotdeauna cel mai cumpătat, își drămuiește fiecare penny. Magdalene, în schimb, cred că e destul de cheltuitoare – are gusturi extravagante.

Poirot spuse:

– Deci și ea era supărată?

– Da. Pe lângă asta, tatăl meu a mai spus ceva destul de dur: a adus vorba despre legătura ei cu un ofițer de marină. Bineînțeles că se referea la tatăl ei, dar a sunat destul de ciudat. Magdalene s-a făcut pământie la față și o înțeleg.

Poirot continuă:

– Tatăl dumneavoastră a vorbit cumva și despre fosta lui soție, mama dumneavoastră?

Tâmpilele lui David zvâcneau. Mâinile i se împreunară pe masa din față lui, tremurând ușor.

Spuse cu o voce joasă:

– Da. A insultat-o.

Colonelul Johnson interveni:

– Ce a spus?

– Nu-mi amintesc. S-a referit la ea în trecere.

– Mama dumneavoastră a murit de ceva timp, nu? îl întreabă Poirot.

– A murit când eram copil, admise David laconic.

– Nu a avut... o viață foarte fericită, nu?

David râse cu dispreț.

– Cine ar putea fi fericit alături de un om precum tatăl meu?

Mama mea a fost o sfântă. A murit cu inima zdrobită.

– Tatăl dumneavoastră a suferit la moartea ei? continuă Poirot.

– Nu știu. Am plecat de acasă! răspunse David cu răceală. Făcu o pauză, apoi continuă: Poate nu sunteți la curent cu faptul că până la această vizită nu îl mai văzusem pe tatăl meu de aproape douăzeci de ani. Așa că nu vă pot spune prea multe despre obiceiurile lui, despre dușmanii lui sau despre cum mergeau lucrurile pe aici.

– Știați că tatăl dumneavoastră ținea un număr considerabil de diamante autentice în seiful din dormitor? întreabă colonelul Johnson.

– Da? Pare o nebunie să faci așa ceva! răspunse David cu indiferență.

– Vreți să ne povestiți pe scurt ce ați făcut aseară?

– Am plecat destul de repede de la cină. Mă plictisește statul ăsta la un pahar de vin. Pe lângă asta, am văzut că Alfred și Harry se pregăteau de o ceartă. Urăsc scandalurile. M-am făcut nevăzut și m-am dus în bibliotecă, unde am cântat la pian.

Poirot întreabă:

– Biblioteca se află lângă salon, așa e?

– Da. Am cântat ceva vreme... până... până s-a întâmplat nenorocirea.

– Ce ați auzit de fapt?

– O! Un zgomot îndepărtat de mobilă răsturnată undeva sus. Iar apoi un țipăt groaznic. Își împreună din nou mâinile. Precum un suflet în iad. O, Doamne, a fost îngrozitor!

Johnson interveni:

– Erați singur în bibliotecă?

– Poftim? Nu, cu soția mea, Hilda. Venise din salon. Apoi am mers sus, cu ceilalți. Adăugă repede, cu nervozitate: Doar nu vreți să vă descriu ce... ce am văzut acolo?

– Nu, nu e necesar. Vă mulțumesc, domnule Lee, asta e tot. Bănuiesc că nu aveți nici o idee despre cine ar fi vrut să-l omoare pe tatăl dumneavoastră!?

David Lee răspunse simplu:

– Cred că destul de multă lume! Însă nu mă pot gândi la nimeni în particular.

Ieși din cameră cu repeziciune, trăgând ușa cu zgomot după el.

XIII

Colonelul Johnson nici nu apucă să-și dreagă vocea, când ușa se deschise din nou și Hilda Lee intră în cameră.

Hercule Poirot o privi cu interes. Fu nevoit să recunoască în sinea sa că soțiile celor din familia Lee constituiau un obiect de studiu extrem de interesant. Inteligența ascuțită și grația de ogar a Lydiei, afectarea înșelătoare și nuri Magdalenei, forța liniștitoare pe care o manifesta Hilda. Observă că era mai tânără decât o arătau coafura ei lipsită de gust și hainele demodate și neasortate. Părul ei negru nu încărunțise deloc, iar ochii ei erau căprui, calmi, fixați pe un chip durdului și strălucind ca adevărate izvoare de blândețe. „E o femeie drăguță“, se gândi el.

Colonelul Johnson folosi tonul cel mai amabil cu putință:

– ... O mare pierdere pentru toți cei din familia dumneavoastră, zise el. Am înțeles de la soțul dumneavoastră, doamnă Lee, că vă aflați pentru prima dată la Gorston Hall, așa e?

Ea încuviință din cap.

– Făcuserăți cunoștință în prealabil cu socrul dumneavoastră, domnul Lee?

Hilda răspunse cu vocea ei plăcută:

– Nu. Ne-am căsătorit la puțin timp după ce David plecase de acasă. Și-a dorit întotdeauna să nu mai aibă nimic de a face cu familia sa. Până acum, n-am întâlnit pe nici unul dintre ei.

– În acest caz, cum de s-a ivit ocazia acestei vizite?

– Socrul meu i-a scris lui David. A insistat vorbind despre pe vârsta lui înaintată și despre dorința sa de a-și avea alături toți copiii de Crăciun.

– Și soțul dumneavoastră a răspuns acestei chemări?

– Faptul că a acceptat mi se datorează, mă tem, în întregime... Nu am înțeles cum trebuie situația, spuse Hilda.

– Sunteți atât de amabilă să ne explicați mai clar, doamnă? Cred că ceea ce ne veți spune ne poate fi de folos, interveni Poirot.

Ea se întoarse imediat către el.

– Până atunci, nu-l văzusem niciodată pe socrul meu. Nu știam nimic despre adevăratele sale intenții. Am presupus că era bătrân și singur și că voia cu adevărat să se împace cu toți copiii săi.

– Și care erau, în opinia dumneavoastră, adevăratele lui intenții?

Hilda ezită o clipă. Apoi spuse încet:

– N-am nici cea mai mică îndoială că intenția reală a socrului meu nu era să facă pace, ci să ațâțe zăzania.

– În ce fel?

Hilda răspunse cu o voce joasă:

– Îl amuza... îl amuza să stârnească cele mai rele instincte ale omului. Avea... Cum să mă exprim?... Un soi de pornire malițioasă în el. Ar fi vrut să îi vadă pe toți membrii familiei stârniți unii împotriva celorlalți.

Johnson întrebă răspicat:

– Și a reușit?

– O, da, spuse Hilda Lee, a reușit.

Poirot interveni:

– Doamnă, ni s-a vorbit despre o scenă care a avut loc în această după-amiază. O scenă destul de violentă, cred.

Ea înclină din cap.

– V-aș ruga să ne-o descrieți, cât mai fidel posibil.

Se gândi câteva momente.

– Când am ajuns în cameră, socrul meu vorbea la telefon.

– Cu avocatul său, din câte am înțeles?

– Da, sugera că domnul... Carlton să fi fost? – nu-mi aduc aminte exact numele său – urma să treacă pe aici, întrucât el, socrul meu, voia să întocmească un nou testament. Cel vechi, spunea el, nu mai era de actualitate.

Poirot o îndemnă:

– Gândiți-vă bine, doamnă; în opinia dumneavoastră, socrul dumneavoastră a făcut special astfel încât toată lumea să audă această conversație sau ați prins-o doar *din întâmplare*?

– Sunt aproape sigură ca a făcut intenționat astfel încât să o auzim.

– În scopul de a răspândi îndoiala și suspiciunea în rândurile dumneavoastră?

– Da.

– Astfel încât, de fapt, e posibil să nici nu fi intenționat să-și modifice testamentul?

Ea avu un moment de ezitare.

– Nu, cred că această intenție era reală. Probabil că voia într-adevăr să întocmească un nou testament, însă i-a plăcut să scoată în evidență cât mai ostentativ acest fapt.

– Doamnă, spuse Poirot, nu am nici o calitate oficială în acest caz, iar întrebările mele, după cum probabil ați observat, nu sunt, poate, cele pe care le-ar fi pus un reprezentant englez al legii. Însă aș dori foarte mult să știu care este opinia dumneavoastră în privința conținutului modificărilor pe care testamentul

cel nou le-ar fi adus. După cum vă dați seama, vă cer să-mi spuneți ceea ce credeți și nu ceea ce ați putea ști cu certitudine, întrucât, în privința asta, nu cred că e cazul. *Les femmes* au darul de a-și forma repede o opinie, indiferent de subiect, *Dieu merci*.

Hilda Lee le aruncă un zâmbet.

– Nu mă deranjează să spun ceea ce gândesc. Jennifer, sora soțului meu, s-a măritat cu un spaniol, Juan Estravados. Fiica ei, Pilar, tocmai a sosit aici. E o fată încântătoare și mai e, bineînțeles, singura nepoată din familie. Socrul meu era încântat de prezența ei. Avea o mare slăbiciune pentru ea. În opinia mea, în noul său testament, ar fi vrut să-i lase o sumă considerabilă. Probabil că în cel vechi figura doar cu o mică parte sau chiar cu nimic.

– O cunoșteți pe cumnata dumneavoastră?

– Nu, n-am văzut-o niciodată. Soțul ei spaniol a murit în circumstanțe tragice, din câte știu, la puțin timp după căsătorie. Ea însăși a murit acum un an. Pilar a rămas orfană. De aceea domnul Lee a chemat-o să locuiască în Anglia, alături de el.

– Ceilalți membri ai familiei au avut o reacție pozitivă în privința venirii ei?

Hilda spuse cu voce joasă:

– Cred că toți au simpatizat-o. A fost o plăcere să avem pe cineva tânăr și plin de viață în casă.

– Cât despre ea, părea să îi placă aici?

Hilda răspunse calm:

– Nu știu. Probabil că pentru o fată crescută în Spania atmosfera de pe aici pare stranie și distantă.

– Nu cred că e prea plăcut să te afli în Spania în acest moment. Acum, doamnă Lee, am dori să ne relatați conversația din această după-amiază, spuse Johnson.

Poirot murmură:

– Îmi cer scuze. Am deviat de la subiect.

Hilda Lee reluă firul povestirii:

– După ce socrul meu a terminat de vorbit la telefon, s-a uitat la noi și a izbucnit în râs, spunând că arătăm cu toții de

parcă ni s-ar fi înecat corăbiile. Apoi a spus că se simte obosit și că se va culca devreme, cerând ca nimeni să nu mai urce la el în seara aceasta. A spus că voia să fie în formă în ziua de Crăciun. Ceva de genul ăsta.

Apoi... Sprâncenele i se uniră într-un efort de a-și aduce aminte. Cred că a zis ceva despre cum doar cei crescuți într-o familie numeroasă știu să aprecieze Crăciunul, apoi a trecut la subiectul bani. A spus că, pe viitor, întreținerea casei îl va costa mai mult. I-a anunțat pe George și pe Magdalene că vor fi nevoiți să facă economii. Ei i-a spus că va trebui să-și facă singură haine. A fost o idee cam demodată, mă tem. Nu mă îndoiesc că ei nu i-a picat deloc bine. A afirmat că și soția lui fusese foarte pricepută într-ale croitoriei.

Poirot insistă cu delicatețe:

– Asta e tot ce a spus despre ea?

Hilda pufni.

– A făcut o aluzie la inteligența ei. Soțul meu i-a fost foarte devotat mamei lui și observația aceasta l-a supărat extrem de tare. Apoi, dintr-odată, domnul Lee a început să zbiere la noi. Se aprinsese destul de tare. Bineînțeles, înțeleg ce simțea...

Poirot o întrerupse cu blândețe:

– Ce simțea?

Ea își întoarse spre el privirea calmă.

– Era dezamăgit, bineînțeles, spuse ea. Dezamăgit pentru că nu avea nepoți, băieți, vreau să spun, care să ducă mai departe numele de Lee. Îmi dau seama că asta îl rodea de multă vreme. Până când, la un moment dat, n-a mai putut răbda și și-a vărsat furia pe fiii săi, făcându-i femeiuști leșinate sau ceva de genul ăsta. Mi-a părut rău pentru el, căci mi-am dat seama cât de mult i-a fost rănită mândria în felul ăsta.

– Iar apoi?

– Iar apoi, spuse Hilda încet, am plecat cu toții.

– Asta a fost ultima dată când l-ați văzut?

Ea înclină din cap.

- Unde vă aflați în momentul în care s-a produs crima?
- Eram cu soțul meu în bibliotecă. Îmi cânta la pian.
- Și după aceea?
- Am auzit venind de sus zgomote de scaune și mese răsturnate, porțelanuri sparte, ce mai, o luptă teribilă. Iar apoi țipătul acela îngrozitor în timp ce i se tăia gâtul...

Poirot întrebă:

- A fost un țipăt atât de îngrozitor? A fost precum acela – făcu o pauză – *al unui suflet aflat în iad?*

Hilda Lee răspunse:

- A fost mai rău decât atât!
- Ce vreți să spuneți, doamnă?
- A fost țipătul cuiva care părea să nu aibă deloc suflet... Inuman, ceva ca o fiară...

Poirot spuse cu gravitate:

- Este ceea ce credeți despre el, doamnă?

Ea ridică o mână, îndurerată și își fixă privirea în podea.

XIV

Pilar intră în cameră cu strângerea de inimă a unui animal care adulmecă o capcană. Ochii i se mișcau cu repeziciune dintr-o parte în alta. Părea nu atât speriată, cât extrem de suspicioasă.

Colonelul Johnson se ridică și îi oferă un scaun. Apoi îi spuse:

- Bănuiesc că vorbiți engleza, domnișoară Estravados!?

Pilar făcu ochii mari.

- Bineînțeles. Mama mea era englezoaică. Eu însămi sunt foarte englezoaică.

Pe buzele colonelului Johnson miji un zâmbet șters, în vreme ce îi studia strălucirea neagră a părului, ochii negri plini de mândrie și curbura roșie a buzelor. Foarte englezesc! Un calificativ mai degrabă nepotrivit pentru Pilar Estravados.

El spuse:

– Domnul Lee a fost bunicul dumneavoastră. V-a chemat aici din Spania și ați ajuns de câteva zile, așa e?

Pilar încuviință.

– Așa e. Am avut multe peripeții până am reușit să ies din Spania. A căzut o bombă, iar șoferul a fost ucis, în loc de cap nu mai avea decât sânge. Și nu știam să conduc, așa că a trebuit să merg pe jos destul de mult. Și nu-mi place să merg pe jos. Nu merg niciodată pe jos. Mă dureau picioarele... mă dureau de muream...

Colonelul Johnson zâmbi și spuse:

– Până la urmă, ați reușit să ajungeți aici. Mama vă vorbise mult despre bunicul dumneavoastră?

Pilar aprobă cu bucurie.

– O, da, spunea că e un bătrân drac împielit.

Hercule Poirot zâmbi. Apoi zise:

– Ce impresie v-a lăsat când l-ați văzut, domnișoară?

– Bineînțeles că era bătrân, foarte bătrân, răspunse Pilar. Nu prea putea să se ridice de jos și avea o față uscată și zbârcită ca o smochină. Dar, cu toate astea, mi-a plăcut. Cred că a fost chipeș în tinerețe – foarte chipeș, așa ca dumneavoastră, îi spuse Pilar inspectorului-șef Sugden. Ochii ei zăboviră cu o plăcere naivă pe chipul lui cel chipeș, care se înroșise de mama focului ca urmare a complimentului.

Colonelul Johnson își înăbuși un chicotit. Era una dintre puținele dăți când îl văzuse pe impasibilului inspector-șef pus în încurcătură.

– Dar, bineînțeles, continuă Pilar cu regret în glas, n-ar fi putut fi atât de impunător ca dumneavoastră.

Hercule Poirot oftă.

– Asta înseamnă că vă plac bărbații impunători, *señorita*? o chestionă el.

Pilar aprobă cu entuziasm.

– O, da, îmi place ca un bărbat să fie foarte impunător, înalt, cu umeri lați și foarte, foarte puternic.

Colonelul Johnson o întrebă răspicat:

– Ați petrecut mult timp cu bunicul dumneavoastră de când ați ajuns aici?

– O, da, m-am dus să stau cu el. Mi-a spus multe lucruri, cum că fusese un om foarte rău și tot ce a făcut în Africa de Sud.

– V-a spus vreodată că ținea diamante în seiful din camera sa?

– Da, mi le-a și arătat. Dar nu arătau ca diamantele, erau doar ca niște pietre neșlefuite, foarte urâte, chiar foarte urâte.

Inspectorul-șef Sugden întrebă iute:

– Deci vi le-a arătat, așa e?

– Da.

– Și nu v-a dat nici una?

Pilar scutură din cap.

– Nu, nu mi-a dat. M-am gândit că poate o să-mi dea într-o zi, dacă o să fiu drăguță cu el și o să vin des să îi țin companie. Căci domnilor în vârstă le plac mult fetele tinere.

– Știți că acele diamante au fost furate? o întrebă colonelul Johnson.

Pilar făcu ochii foarte mari.

– Furate?

– Da, aveți idee cine ar fi putut să le ia?

Pilar dădu din cap că da.

– O, da, Horbury trebuie să fi fost.

– Horbury? Adică valetul?

– Da.

– Ce vă faceți să credeți asta?

– Are o față de hoț. I se mișcă așa ochii, dintr-o parte în alta, pășește încet de nu-l auzi și ascultă pe la uși. E ca o pisică. Și toate pisicile sunt hoațe.

– Hm, spuse colonelul Johnson. În privința asta, ne vom opri aici. Acum, înțeleg că toată familia se strânsese sus în camera bunicului dumneavoastră în după-amiaza asta și că s-au spus niște cuvinte destul de grele.

Pilar aprobă și zâmbi.

– Da, spuse ea. A fost foarte amuzant. Bunicul... hehe... i-a înfuriat peste măsură!

– Și să înțeleg că asta v-a plăcut?

– Da. Îmi place să văd oameni furioși. Chiar foarte mult. Dar aici în Anglia lumea nu se înfurie așa ca în Spania. În Spania, oamenii scot cuțitele, urlă și înjură. În Anglia nu fac nimic, doar se înroșesc foarte tare la față și tac mâlc.

– Vă amintiți ce s-a spus?

Pilar păru mai degrabă nesigură.

– Nu sunt sigură. Bunicul le-a spus că nu sunt buni de nimic, că n-au fost în stare să aibă copii. A spus că eu prețuiesc mai mult decât oricare dintre ei. Mă plăcea foarte mult.

– A spus ceva despre bani sau despre vreun testament?

– Un testament... nu, nu cred. Nu-mi amintesc.

– Ce s-a întâmplat?

– Au plecat toți – toți în afară de Hilda, grășana, nevasta lui David, ea a rămas la urmă.

– Chiar așa, a rămas?

– Da. David arăta foarte caraghios. Tremura tot și se albise la față. Arăta de parcă s-ar fi îmbolnăvit.

– Și după aceea?

– Apoi m-am dus și l-am găsit pe Stephen. Am pus muzică la gramofon și am dansat.

– Stephen Farr?

– Da. El e din Africa de Sud, e băiatul unui partener al bunicului. Și el e foarte chipeș. Brunet și solid și are ochi frumoși.

– Unde vă aflați în momentul crimei? o întrebă Johnson.

– Mă întrebați unde eram?

– Da.

– Mă dusesem în salon cu Lydia. Apoi m-am dus sus în camera mea și m-am machiat. Urma să dansez din nou cu Stephen. După asta am auzit de departe un țipăt și toată lumea alerga, așa că m-am dus și eu. Încercau să spargă ușa de la camera

bunicului. Harry și Stephen au făcut-o în cele din urmă, amândoi sunt bărbați înalți și puternici.

– Da?

– Iar apoi... buf!... a căzut și ne-am uitat cu toții înăuntru. O, ce priveliște, totul era spart și trântit la pământ, iar bunicul zăcea într-o baltă de sânge și gâtul, uite-așa îi era tăiat – făcu un gest iute și dramatic arătând spre gâtul ei –, exact sub ureche.

Se opri, cu un aer care spunea clar că își savurase relatarea.

– Nu vi s-a făcut rău văzând atâta sânge? vru să afle Johnson.

Ea se holbă la el.

– Nu, de ce? Apare de obicei sânge când cineva este ucis.

Și era atât de mult sânge peste tot!

– A zis cineva ceva? întrebă Poirot.

Pilar răspunse:

– David a zis ceva așa de amuzant... cum a zis? Ah, da. Morile lui Dumnezeu, asta a spus! Repetă accentuând fiecare cuvânt: „Morile-lui-Dumnezeu...” Ce înseamnă asta? Moara face făină, nu?

Colonelul Johnson o întrerupse:

– Domnișoară Estravados, cred că asta e tot pentru moment.

Pilar se ridică ascultătoare. Aruncă un zâmbet fermecător către fiecare bărbat în parte.

– Atunci, am plecat, spuse ea și ieși.

Colonelul Johnson repetă:

– „Morile Domnului macină încet, dar mărunț.” Și David Lee a spus asta!

XV

În timp ce ușa se mai deschidea o dată, colonelul Johnson avu impresia pentru o clipă că persoana care intra era Harry Lee, însă, pe măsură ce Stephen Farr se apropia, își dădu seama de eroare.

– Luați loc, domnule Farr, îl invită el.

Stephen se așază. Ochii săi calmi și inteligenți priviră pe rând la cei trei bărbați. Începu:

– Mă tem că nu vă voi fi de mare folos. Însă vă rog să mă întrebați tot ce considerați că ar fi util. Poate că ar fi mai bine să încep prin a vă spune cine sunt. Tatăl meu, Ebenezer Farr, a fost pe vremuri partenerul de afaceri al lui Simeon Lee în Africa de Sud. Asta se întâmpla acum mai bine de patruzeci de ani. Făcu o pauză. Tatăl meu mi-a vorbit mult despre Simeon Lee, mi-a spus ce figură era. El și tata au făcut ceva bani împreună. Simeon Lee s-a întors acasă cu o avere și nici tata nu s-a descurcat prea rău. Tatăl meu mi-a spus întotdeauna să-l caut pe domnul Lee când voi ajunge în Anglia. I-am spus odată că trecuse prea mult timp și că probabil n-ar mai ști cine sunt, dar tata a râs de asta. Mi-a spus: „Când doi oameni trec prin ceea ce am trecut eu și Simeon Lee, nu uită“. Ei bine, tata a murit acum câțiva ani. Anul acesta am venit în Anglia pentru prima dată și m-am gândit să ascult sfatul tatălui meu și să-l caut pe domnul Lee. Continuă, cu un zâmbet discret întipărit pe figură: Am fost oarecum emoționat venind aici, dar n-aveam nici un motiv să fiu. Domnul Lee m-a primit cum nu se poate mai călduros și a insistat să rămân neapărat să petrec Crăciunul alături de familia sa. Mă temeam să nu deranjez, dar n-a acceptat nici un refuz. Adăugă timid: Toți s-au purtat foarte frumos cu mine, domnul și doamna Alfred Lee în special. Regret enorm că tocmai lor a trebuit să li se întâmple așa ceva.

– De cât timp sunteți aici, domnule Farr?

– De ieri.

– L-ați văzut astăzi pe domnul Lee?

– Da, am pălăvrăgit puțin cu el de dimineață. Era în toane bune și abia aștepta să afle noutăți despre o grămadă de oameni și de locuri.

– Atunci l-ați văzut ultima oară?

– Da.

– A amintit că ținea o anumită cantitate de diamante neșlefuite în seiful său?

– Nu. Și adăugă înainte ca Johnson să poată continua: Adică a fost vorba de o crimă cu jaf?

– Nu putem fi încă siguri, spuse Johnson. Să vorbim acum despre evenimentele din seara aceasta. Spuneți-mi, vă rog, cu cuvintele dumneavoastră, ce ați făcut?

– Desigur. După ce doamnele au ieșit din sufragerie, am rămas și am băut un pahar de porto. Apoi mi-am dat seama că familia Lee avea de discutat chestiuni de familie și că prezența mea îi stânjenea, așa că m-am scuzat și am ieșit.

– Și ce ați făcut după asta?

Stephen Farr se lăsă pe spate în scaun. Își mângâia bărbia cu degetul arătător. Spuse cu o voce neutră:

– Am ajuns într-o cameră mare, cu parchet, un fel de sală de bal, cred. Acolo se află un gramofon și discuri cu muzică de dans. Am pus niște discuri.

Poirot spuse:

– Ar fi fost posibil să vi se alătore cineva acolo?

Un surâs aproape imperceptibil înflori pe buzele lui Stephen Farr.

– Era posibil, da. Există întotdeauna o speranță.

Și rânji ostentativ.

– Domnișoara Estravados este foarte frumoasă, remarcă Poirot.

– E de departe cel mai frumos lucru pe care l-am văzut de când am venit în Anglia, confirmă Stephen.

– Domnișoara Estravados a venit cumva să vi se alătore?

Stephen clătină din cap.

– Mă aflam încă acolo când am auzit tărăboiul. Am ieșit pe hol și am alergat disperat să văd ce se întâmplase. L-am ajutat pe Harry Lee să spargă ușa.

– E tot ce aveți să ne spuneți?

– Absolut tot, mă tem.

Hercule Poirot se aplecă în față. Spuse încet:

– Cred, domnule Farr, că ați putea să ne spuneți multe, dacă ați vrea.

– Ce vreți să spuneți? întrebă Farr tăios.

– Ne puteți spune un lucru extrem de important pentru acest caz, și anume ne puteți vorbi despre caracterul domnului Lee. Spuneți că tatăl dumneavoastră v-a spus multe despre el. În ce fel vi l-a descris, ce fel de om era?

– Cred că înțeleg unde vreți să ajungeți, spuse Stephen Farr încet. Cum era Simeon Lee în tinerețe. Bănuiesc că vreți să fiu sincer, nu?

– Vă rog.

– Ei bine, ca să încep de aici, nu cred că Simeon Lee ar fi putut fi considerat ca fiind un membru al înaltei societăți. Nu spun că era un escroc, dar nici mult nu mai avea. Moralitatea nu era chiar punctul lui forte. Avea mult farmec, cu toate astea. Și era extraordinar de generos. Nici un om bătut de soartă care a apelat vreodată la el nu s-a ales cu un refuz. Era băutor, dar fără să exagereze, avea succes la femei și avea umor. În același timp, era foarte răzbunător. Memorie de elefant, asta era domnul Lee! Tata mi-a povestit de mai multe cazuri în care domnul Lee a așteptat ani de zile să-și regleze conturile cu diverse persoane care îi făcuseră rău într-un fel sau altul.

Inspectorul-șef Sugden spuse:

– Și iată că s-a întors roata. Bănuiesc, domnule Farr, că nu aveți nici o idee despre vreo persoană căreia domnul Lee să-i fi făcut rău acolo? Despre ceva din trecut care să explice crima comisă aici, în această seară?

Stephen Farr scutură din cap.

– Avea dușmani, bineînțeles, trebuie să fi avut, dat fiind că era cum era. Dar nu am cunoștință despre nimeni anume. Pe lângă asta, spuse el și ochii i se micșorară, am înțeles, de fapt am aflat de la Tressilian, că nu a fost nimeni străin în seara asta în casă ori în apropiere.

– *Cu excepția dumneavoastră, domnule Farr*, sublinie Hercule Poirot.

Stephen Farr se întoarse spre el brusc.

– Deci asta e? Avem un străin suspect între zidurile cetății! Ei bine, nu veți afla nimic de felul ăsta. Nici o poveste din trecut cu Simeon Lee lovindu-l pe Ebenezer Farr și cu fiul acestuia din urmă venind să-și răzbune tatăl! Nu, scutură el din cap. Simeon și Ebenezer nu aveau nimic unul cu celălalt. Am venit aici, după cum v-am spus, din simplă curiozitate. Mai mult decât atât, mă gândesc că un gramofon este un alibi la fel de bun ca oricare altul. Am pus încontinuu discuri – cineva trebuie să le fi auzit. N-aș fi avut timp, pe durata unui disc, să mă duc până sus – holurile astea sunt totuși lungi –, să tai gâtul unui om, să șterg sângele și să mă și întorc, înainte de venirea celorlalți. E ridicol!

Colonelul Johnson interveni:

– Nu insinuăm nimic la adresa dumneavoastră, domnule Farr.

– Nu mi-a plăcut deloc tonul domnului Poirot.

– Este un lucru regretabil, spuse Hercule Poirot.

Și îi aruncă un surâs plin de bunăvoință. Stephen Farr îi aruncă o privire furioasă.

– Vă mulțumesc, domnule Farr, interveni colonelul Johnson. Asta e tot pentru moment. Bineînțeles, vă rog să nu părăsiți casa.

Stephen Farr dădu din cap. Se ridică și ieși din cameră, cu pași hotărâți și destul de degajat.

În timp ce ușa se închidea în urma sa, Johnson spuse:

– Iată și necunoscuta X. Povestea lui pare destul de limpede. Cu toate astea, el e oaia cea neagră. Ar fi *putut* să ia diamantele alea – ar fi putut apărea aici cu o poveste inventată doar ca să fie primit în casă. Ar fi bine să-i iei amprente, Sugden, și să verifici dacă figurează undeva.

– I le-am luat deja, spuse inspectorul-șef, cu un zâmbet sec.

– Excelent. Văd că nu bâjbâi prea mult. Bănuiesc că ești gata deja cu toate verificările de rutină.

– Am verificat acele convorbiri telefonice, orele la care au avut loc, durata lor etc. L-am verificat pe Horbury. La ce oră a plecat, cine l-a văzut ieșind. Am verificat toate intrările și ieșirile. Am verificat întregul personal. Am verificat starea financiară a membrilor familiei. Am vorbit cu avocații și am verificat testamentul. Am căutat prin casă, să găsesc arma crimei și urme de sânge pe haine. De asemenea, dacă nu cumva diamantele au fost ascunse pe undeva prin jur.

– Asta acoperă tot, cred, spuse colonelul Johnson, aprobator. Ai vreo sugestie, Poirot?

Poirot scutură din cap.

– Mie inspectorul-șef îmi pare a fi admirabil de riguros.

Sugden spuse indispus:

– Nu-i de glumă să scotocești prin casa asta după diamantele dispărute. N-am mai văzut în viața mea atâtea ornamente și brizbrizuri.

– Posibilele ascunzători sunt cu siguranță numeroase, aprobă Poirot.

– Chiar nu ai nimic de sugerat?

Șeful poliției părea puțin dezamăgit, asemenea stăpânului al cărui câine tocmai a refuzat să facă giumbușlucul cu care voia să se laude.

– Îmi vei permite să-mi fac propriile însemnări? întrebă Poirot.

– Bineînțeles, cu siguranță, spuse Johnson, în același timp cu Sugden, care zise cu oarecare suspiciune:

– Ce însemnări?

– Aș dori, spuse Hercule Poirot, să stau de vorbă – cât se poate de des – cu membri ai familiei.

– Adică vrei să-i mai interoghezi o dată, pe cont propriu? întrebă colonelul, puțin stânjenit.

– Nu, nu, nu să-i interoghez – să stau de vorbă!

– De ce?!

Hercule Poirot dădu din mână cu emfază.

– În conversație apar multe amănunte interesante! Când o ființă umană vorbește mult, îi este imposibil, până la urmă, să ascundă adevărul!

– Credeți, așadar, că cineva minte? vru să afle Sugden.

Poirot oftă.

– *Mon cher*, toată lumea minte parțial, e cam ca în povestea cu oul clericului englez¹. Ceea ce trebuie să facem noi este să distingem între minciunile nevinovate și cele vitale.

Colonelul Johnson spuse răspicat:

– Cu toate astea, ce să spun, e incredibil! A avut loc o crimă extraordinar de crudă și violentă, iar noi, pe cine avem ca suspecti? Alfred Lee și soția sa, amândoi fermecători, educați și la locul lor. George Lee, care e membru al parlamentului și chintesența respectabilității! Soția sa? Nu e decât obișnuita păpușă cochetă. David Lee pare a fi o creatură blândă și avem cuvântul fratelui său Harry cum că nu suportă sângele. Soția sa pare a fi o persoană simpatică și sensibilă, destul de comună. Rămâne nepoata din Spania și omul din Africa de Sud. Frumusețile iberice sunt temperamentale, dar n-o văd pe această ființă atrăgătoare tăindu-i gâtul bătrânului cu sânge rece, mai ales că, din câte a reieșit, avea toate motivele ca el să rămână în viață, cel puțin până când și-ar fi pus semnătura pe un nou testament. Stephen Farr, iată o ipoteză: cu alte cuvinte, e posibil să fie un escroc de meserie și să fi venit aici după diamante. Bătrânul a descoperit jaful și Farr i-a luat beregata, ca să-i închidă gura. Lucrurile se puteau întâmpla așa, iar alibiul cu gramofonul nu e prea solid.

Poirot scutură din cap.

– Dragul meu amic, spuse el, compară fizicul domnului Stephen Farr cu cel al bătrânului Simeon Lee. Dacă Farr ar fi vrut să-l omoare pe bătrân, ar fi putut să o facă într-o secundă,

---

¹ Referire la o poveste din folclorul englezesc despre un cleric care, primind din partea episcopului un ou stricat, a spus că părți din el au fost bune (n.red.)

căci Simeon Lee n-ar fi fost în nici un caz capabil să se lupte cu el. Poate cineva să creadă că acest bătrân atât de firav s-ar fi putut bate timp de mai multe minute cu acel magnific specimen al rasei umane, răsturnând scaune și spărgând vase? Ai fi copil să-ți imaginezi așa ceva!

Colonelul Johnson își miji ochii.

– Vreți să spuneți, conchise el, că Simeon Lee a fost ucis de un om *slab*?

– Sau de o femeie! spuse inspectorul-șef.

XVI

Colonelul Johnson își privi ceasul.

– Nu mai am nimic de făcut aici. Aveți mână liberă, Sugden. Ah, încă ceva. Trebuie să mai vorbim o dată cu majordomul ăla. Știu că l-ai interogat, dar acum știm ceva mai mult despre ce s-a întâmplat și e important să avem confirmarea declarațiilor fiecăruia despre locul unde se afla în momentul crimei.

Tressilian intră încet. Șeful poliției îl invită să ia loc.

– Vă mulțumesc, domnule, voi lua loc, dacă nu aveți nimic împotriva. Nu mă simt tocmai bine. Picioarele și capul, domnule.

Poirot spuse cu amabilitate:

– Sunteți încă sub șoc, într-adevăr.

Majordomul tremura.

– Ceva... ceva atât de violent s-a întâmplat. În casa asta! Unde totul a fost dintotdeauna atât de calm.

Poirot îl întrebă:

– Era o casă unde totul se petrecea în cea mai deplină ordine, nu? Dar nu și fericită!?

– N-aș vrea să spun asta, domnule.

– Pe vremuri, când era toată familia acasă, erau momente fericite?

Tressilian răspunse încet:

– Poate că nu era ceea ce s-ar numi o atmosferă foarte armonioasă, domnule.

– Răposata doamnă Lee era într-o oarecare măsură invalidă, nu?

– Da, domnule, era foarte suferindă.

– Copiii țineau la ea?

– Domnul David îi era foarte devotat. Mai degrabă precum o fiică decât un fiu. După moartea ei a plecat, nu mai suporta să trăiască aici.

– Și domnul Harry? El cum era? întrebă Poirot.

– A fost întotdeauna un tânăr destul de nestăpânit, dar bun la inimă. O, Doamne, ce palpitații am avut, când a sunat sone-
ria, și tot suna, insistent, și am deschis ușa și am văzut un om necunoscut și apoi vocea domnului Harry spunând: „Salutare, Tressilian. Tot aici, hm?” Același dintotdeauna.

Poirot spuse înțelegător:

– Trebuie să fi fost un sentiment ciudat, într-adevăr.

Tressilian spuse, înroșindu-se puțin:

– Am câteodată impresia, domnule, că trecutul n-ar fi trecut! Cred că am văzut odată la Londra o piesă pe tema asta. E ceva aici, domnule, chiar e. Ai uneori așa un sentiment că tot ce ți se întâmplă ți s-a mai întâmplat o dată. E ca și cum se aude soneria, mă duc să răspund și dau de domnul Harry, chiar dacă este domnul Farr sau altcineva, și atunci îmi spun: „Păi bine, dar asta s-a mai întâmplat o dată“.

– Asta e foarte interesant... foarte interesant, murmură Poirot.

Tressilian se uită la el cu recunoștință. Johnson, oarecum nerăbdător, își dresă glasul și preluă inițiativa în discuție.

– Nu vreau decât să verific diversele declarații privind ora, spuse el. Așadar, când a început să se audă zgomot de sus, înțeleg că în sufragerie nu se mai aflau decât domnul Alfred Lee și domnul Harry Lee. Așa e?

– N-aș putea să vă spun, domnule. Când am servit cafeaua, toți domnii erau acolo, dar asta s-a întâmplat cam cu un sfert de oră mai devreme.

– Domnul George Lee vorbea la telefon. Poți confirma asta?

– Cred că cineva a vorbit într-adevăr la telefon, domnule. Soneria se aude la mine în oficiu când cineva ridică receptorul pentru a forma un număr, se aude așa, un sunet slab. Îmi amintesc că am auzit asta, dar nu i-am dat atenție.

– Știi cu precizie la ce oră a fost asta?

– N-aș putea să vă spun, domnule. A fost după ce le-am dus cafeaua domnilor, asta e tot ce pot să spun.

– Știi unde se afla fiecare dintre doamne la ora pe care am menționat-o?

– Doamna Alfred era în salon, domnule, când m-am dus după ibricul de cafea. Asta a fost cu un minut sau două înainte să aud țipătul care venea de sus.

Poirot întrebă:

– Ce făcea doamna Alfred?

– Stătea lângă fereastră, domnule. Dăduse puțin draperia și se uita afară.

– Nici o altă doamnă nu se mai afla în cameră?

– Nu, domnule.

– Știi cumva unde erau?

– N-am nici o idee, domnule.

– Știi cumva unde se aflau celelalte persoane?

– Cred că domnul David cânta la pian în bibliotecă, imediat lângă salon.

– L-ai auzit cântând?

– Da, domnule. Bătrânul începu din nou să tremure. A fost ca un semn, domnule, așa m-am gândit după aceea. Cânta *Marșul funebru*. Chiar și atunci mi-a dat fiori.

– Da, într-adevăr, e curios, admise Poirot.

– Acum, în ceea ce îl privește pe tipul ăla, Horbury, vălețul, spuse șeful poliției, ești gata să juri că nu se afla în casă în jur de ora opt?

– O, da, domnule. A fost imediat după ce a sosit domnul Sugden, aici de față. Îmi amintesc exact, pentru că a spart o ceașcă de cafea.

– Horbury a spart o ceașcă de cafea? se miră Poirot.

– Da, domnule, una veche, din acelea de Worcester. Unsprezece ani le-am tot spălat și le-am șters și nu s-a spart nici una, până în seara asta.

– Ce făcea Horbury cu ceștile de cafea? fu curios să afle Poirot.

– Bineînțeles, domnule, că nu era deloc treaba lui să aibă de-a face cu ele. Doar ținea una în mână și se uita așa la ea și atunci am zis doar că sunase domnul Sugden, iar el a scăpat-o.

– Ai spus „domnul Sugden“ sau ai pronunțat cuvântul „poliție“?

Tressilian îl privi nedumerit.

– Acum îmi amintesc, domnule, am spus că sunase inspectorul-șef de la poliție.

– Iar Horbury a scăpat ceașca de cafea, spuse Poirot.

– Pare semnificativ, fu de părere șeful poliției. A pus cumva Horbury întrebări despre vizita inspectorului-șef?

– Da, domnule, m-a întrebat ce voia. I-am spus că venise pentru o colectă în folosul orfanilor și că s-a dus sus la domnul Lee.

– Horbury a părut cumva ușurat când i-ai spus asta?

– Știți, domnule, acum că o spuneți, da, așa e, cu siguranță. Atitudinea lui s-a schimbat de îndată. A spus că domnul Lee era un bătrânel de treabă și mână largă la bani – s-a exprimat destul de nerespectuos – și apoi a plecat.

– În ce direcție?

– A ieșit pe ușă și a luat-o pe holul servitorilor.

Sugden interveni:

– Acum, ascultă-mă cu atenție, Tressilian, și gândește-te bine! Există vreo posibilitate prin care Horbury să se fi întors în casă fără să-l observe cineva?

Bătrânul dădu din cap că nu.

– Nu văd cum ar fi putut, domnule. Toate ușile se încuie pe dinăuntru.

– Presupunând că ar fi avut o cheie?
– Pe lângă asta, mai sunt și zăvoarele trase.
– Cum intră de obicei?
– Are o cheie de la ușa din spate, domnule. Toți servitorii intră așa.

– Ar fi *putut* atunci să se întoarcă pe această cale?
– Doar dacă ar fi trecut prin bucătărie, domnule. Și e tot timpul cineva în bucătărie până la nouă și jumătate, zece fără un sfert și mai bine.

– Pare suficient. Mulțumim, Tressilian! spuse colonelul Johnson.

Bătrânul se ridică și părăsi încăperea, cu o plecăciune. Se întoarse, după un minut sau două.

– Tocmai s-a întors Horbury, domnule. Doriți să-l vedeți acum?

– Da, te rog, trimite-l înapoi de îndată!

XVII

Sydney Horbury nu făcu o impresie prea bună. Intră în cameră și rămase o vreme în picioare, frângându-și mâinile și aruncând priviri iuți când la unul, când la celălalt. Atitudinea sa era mieroasă.

– Dumneata ești Sydney Horbury? îl întreabă Johnson.

– Da, domnule.

– Valetul răposatului domn Lee?

– Da, domnule. E groaznic, nu-i așa? Am rămas trăsniț când am auzit de la Gladys. Bietul domn...

Johnson i-o reteză scurt:

– Răspunde doar la întrebări, te rog.

– Da, domnule, desigur, domnule.

– La ce oră ai plecat în seara asta și unde te-ai dus?

– Am ieșit din casă puțin înainte de ora opt, domnule. Am fost la cinematograful Superb, domnule, la nici cinci minute de mers pe jos. Filmul s-a numit *Love in Old Seville*, domnule.

– Te-a văzut cineva acolo?

– Domnișoara de la casierie, domnule, mă cunoaște. Și omul care stă la ușă, și el mă cunoaște. Și, de fapt, am fost cu o domnișoară, domnule. Am avut întâlnire cu ea acolo.

– Chiar așa? Nu mai spune! Care este numele ei?

– Doris Buckle, domnule. Lucrează la Combined Dairies de pe Markham Road numărul 23, domnule.

– Bine. Vom verifica. Te-ai întors direct acasă?

– Am condus-o pe domnișoara acasă mai întâi, domnule. Apoi am venit direct aici. O să vedeți că n-am nimic de ascuns, domnule. N-am nici un amestec în treaba asta. Am fost...

Colonelul Johnson îl întrerupse tăios:

– Nimeni nu te-a acuzat de nimic.

– Nu, domnule, bineînțeles că nu, domnule. Dar nu e foarte plăcut când se petrece o crimă într-o casă.

– Nimeni nu susține că e ceva plăcut. Acum, spune-mi, de cât timp te aflai în serviciul domnului Lee?

– De puțin mai mult de un an, domnule.

– Îți plăcea aici?

– Da, domnule. Eram foarte mulțumit. Salariul era bun. Domnul Lee era un om dificil câteodată, dar sunt obișnuit să am de-a face cu invalizi.

– Aveai experiență?

– O, da, domnule. Am mai fost în serviciul maiorului West și al onorabilului domn Jasper Finch...

– Îi vei da toate aceste detalii lui Sugden mai târziu. Ceea ce vreau să știu este: La ce oră l-ai văzut ultima oară pe domnul Lee în seara asta?

– Pe la șapte și jumătate, domnule. Domnul Lee mânca ceva ușor, în fiecare seară, la ora șapte. După aceea, îl pregăteam de

culcare. Pe urmă mai zăbovea în fața focului în halat de casă, până i se făcea somn.

– Pe la ce oră se întâmpla asta de obicei?

– Depinde, domnule. Uneori se ducea la culcare și la ora opt, atunci când se simțea obosit. Alteori stătea treaz până la unsprezece și poate mai târziu.

– Ce făcea când voia să se ducă la culcare?

– De obicei suna după mine, domnule.

– Iar tu îl ajutai să se pregătească de culcare?

– Da, domnule.

– Astă-seară însă, ai fost liber. Întotdeauna îți ieși vinerea zi liberă?

– Da, domnule. Vinerea e ziua mea liberă.

– În cazul acesta, ce s-a întâmplat atunci când domnul Lee a vrut să se ducă la culcare?

– Probabil că a sunat și fie Tressilian, fie Walter a venit să se ocupe de dumnealui.

– Nu era infirm? Se putea mișca?

– Da, domnule, dar destul de greu. Suferea de artrită, domnule. În unele zile îl chinuia mai rău decât în altele.

– Nu se ducea niciodată în altă cameră în timpul zilei?

– Nu, domnule. Prefera să stea doar în camera sa. Domnul Lee nu avea prea mari pretenții. Camera lui era mare, foarte luminoasă și bine aerisită.

– Domnul Lee a mâncat la ora șapte, spui, așa e?

– Da, domnule. Am luat tava și am lăsat pe birou coniacul și două pahare.

– De ce ai făcut asta?

– Am urmat ordinele domnului Lee.

– Era ceva obișnuit?

– Uneori. Regula era ca nimeni din familie să nu mai vină la domnul Lee seara, decât dacă era chemat. În unele seri îi plăcea să rămână singur. Alte dăți, trimitea după domnul Alfred,

sau după doamna Alfred, sau după amândoi, chemându-i să urce la el după cină.

– Dar, din câte știi, în seara asta nu s-a întâmplat așa, nu? Adică nu a trimis nici un mesaj nici unui membru al familiei pentru a-i cere să vină la el?

– Nu a trimis nici un mesaj prin *mine*, domnule.

– Deci nu aștepta pe nimeni din familie?

– Se poate să-i fi cerut asta cuiva în mod personal, domnule.

– Desigur.

Horbury continuă:

– Am văzut că totul era în ordine, i-am urat noapte bună domnului Lee și am ieșit din cameră.

– Ai aprins focul înainte de a pleca? îl întreabă Poirot.

Valetul ezită.

– N-a fost nevoie, domnule. Era destul de întesit.

– Domnul Lee putea să facă asta de unul singur?

– O, nu, domnule. Cred că domnul Harry se ocupase de asta.

– Domnul Harry era cu el când ai venit înainte de gustare?

– Da, domnule. A plecat când am venit eu.

– Care era relația dintre cei doi, după părerea ta?

– Domnul Harry Lee părea în toane bune, domnule. Râdea de se prăpădea.

– Și domnul Lee?

– Era tăcut și destul de îngândurat.

– Înțeleg. Acum, vreau să mai știu ceva, Horbury: Ce ne poți spune despre diamantele pe care domnul Lee le ținea în seiful său?

– Diamante, domnule? N-am văzut nici un fel de diamante.

– Domnul Lee ținea acolo o anumită cantitate de pietre neșlefuite. Probabil că ți s-a întâmplat să-l mai vezi jucându-se cu ele.

– Pietricelele alea caraghioase, domnule? Da, l-am văzut cu ele, o dată sau de două ori. Dar n-am știut că erau diamante. Ieri i le arătase tinerei domnișoare din străinătate... sau alaltăieri?

Colonelul Johnson îi spuse direct:

– Acele pietre au fost furate.

– Sper că nu vă închipuiți că *eu* am ceva de a face cu asta, domnule!

– Nu acuz pe nimeni de nimic, spuse Johnson. Ne poți spune ceva despre asta?

– Despre diamante, domnule? Sau despre crimă?

– Despre amândouă.

Horbury stătu puțin pe gânduri. Își trecu limba peste buzele palide. Ochi îi fură străbătuți de o umbră fugară.

– Mă tem că nimic, domnule.

Poirot îl întrebă calm:

– În timpul serviciului tău, n-ai auzit nimic care ne-ar putea fi de folos?

Ochi valetului tresăriră puțin.

– Nu, domnule, nu cred. Se crease o tensiune ciudată între domnul Lee și unii membri ai familiei sale.

– Care anume?

– Am auzit că se iscaser ceva zăzanie în legătură cu întoarcerea domnului Harry. Domnului Alfred Lee nu îi convenea acest fapt. Am înțeles că el și tatăl său au avut o mică discuție despre asta, însă asta a fost tot. Domnul Lee nu l-a acuzat nici o clipă că ar fi furat vreun diamant. Și sunt convins că domnul Alfred nu ar face așa ceva.

– Convorbirea sa cu domnul Alfred s-a petrecut *după* ce a descoperit dispariția diamantelor, nu-i așa? vru să afle Poirot.

– Da, domnule.

Poirot se aplecă în față.

– Credeam, Horbury, spuse el măsurat, *că nu știi de furtul diamantelor înainte să te fi informat noi despre asta acum*. În cazul ăsta, cum se face că știi că domnul Lee își dăduse seama de dispariție *înainte* de conversația cu fiul său?

Horbury se înroși ca un rac.

– N-are nici un rost să minți. Hai, mărturisește, spuse Sugden. Când ai aflat?

Horbury spuse posac:

– L-am auzit vorbind cu cineva la telefon despre asta.

– Nu erai în cameră?

– Nu, eram chiar în fața ușii. N-am auzit mare lucru, doar o vorbă, două.

– Ce ai auzit exact?

– Am auzit cuvintele jaf și diamante și l-am mai auzit spunând: „Nu știu pe cine să suspectez“, pe urmă l-am auzit spunând ceva despre seara asta la ora opt.

Inspectorul-șef Sugden dădu din cap.

– Cu mine vorbea, băiete. Pe la cinci și zece, nu?

– Exact, domnule.

– Apoi, când ai intrat în cameră, ți s-a părut că e abătut?

– Doar puțin, domnule. Părea absent și îngrijorat.

– Așa că te-a apucat frica, nu?

– Ascultați, domnule Sugden, nu vă permit să spuneți astfel de lucruri. N-am atins nici un diamant, iar dumneavoastră nu puteți dovedi că am facut-o. Nu sunt un hoț.

Inspectorul-șef Sugden, fără să se lase impresionat, îi răspunse:

– Asta rămâne de văzut. Se uită cu un aer întrebător la șeful poliției, primi o încuviințare și continuă: Am terminat cu tine, băiete. Nu mai avem nevoie de tine în seara asta.

Horbury ieși într-o grabă plină de recunoștință.

Sugden spuse cu admirație:

– Bine lucrat, domnule Poirot. I-ați întins o cursă de toată frumusețea, cum n-am mai văzut niciodată. Nu știm dacă e un hoț, dar în orice caz e un mincinos de primă mână!

– O persoană dezagreabilă, spuse Poirot.

– Nu prea e de soi, aprobă și Johnson. Întrebarea e: Ce concluzie să tragem în privința lui?

Sugden rezumă situația cu rigurozitate:

– Mi se pare că sunt trei posibilități: (1) Horbury e hoț și criminal. (2) Horbury e hoț, dar *nu* și criminal. (3) Horbury e nevinovat. Îclin oarecum spre varianta (1). A surprins convorbirea telefonică și știa că furtul fusese descoperit. Și-a dat seama din atitudinea bătrânului că era bănuit, așa că și-a făcut planurile ținând seama de asta. A plecat din casă demonstrativ la ora opt, ca să-și construiască un alibi. I-a fost ușor să se strecoare afară din cinematograful și să se întoarcă aici fără să fie observat. Probabil că e foarte sigur că fata nu-l va da de gol. O să văd ce-o să pot să scot de la ea mâine.

– În cazul acesta, cum a reușit să intre din nou în casă? întrebă Poirot.

– Asta e mai greu, admise Sugden. Dar există posibilități. Să presupunem că una dintre servitoare i-a lăsat deschisă o ușă.

Poirot ridică din sprâncene, mimând perplexitatea:

– Deci își lasă viața pe mâna a două femei? Dacă era vorba de *o singură femeie*, și-ar fi asumat un mare risc; cu două însă, *eh bien*, găsesc că riscul este enorm!

Sugden spuse:

– Unii criminali își închipuie că pot să scape în orice condiții! Apoi continuă: Să analizăm ipoteza (2). Horbury sustrage diamantele. Le scoate din casă noaptea și, probabil, le dă mai departe unor complici. Pare destul de plauzibil. Acum trebuie să admitem că altcineva a ales seara aceasta pentru a-l ucide pe domnul Lee. Că această persoană nu era la curent cu problema diamantelor. E posibil, bineînțeles, dar prea aduce a coincidență. Posibilitatea numărul (3): Horbury e nevinovat. Altcineva a luat diamantele, tot el omorându-l și pe bătrân. Asta e; depinde de noi să descoperim adevărul.

Colonelul Johnson căscă. Își privi din nou ceasul și se ridică.

– Ei bine, spuse el, cred că ne oprim aici, nu? Ar fi bine să aruncăm o privire în seif înainte să plecăm. Ar fi ciudat ca diamantele alea blestemate să fi fost acolo tot timpul.

Dar diamantele nu se aflau în seif. Găsiră combinația în locul menționat de Alfred Lee, în mica agendă din buzunarul halatului de casă al mortului. În seif, găsiră o geantă goală de piele de antilopă. Dintre hârtiile care se aflau acolo, doar una prezenta interes.

Era vorba de un testament datat cu cincisprezece ani înainte. După numeroase clauze și mențiuni, împărțeala era cât se poate de limpede. Jumătate din averea lui Simeon Lee îi revenea lui Alfred Lee. Cealaltă jumătate urma să fie împărțită în mod egal de ceilalți copii: Harry, George, David și Jennifer.

Partea a IV-a

25 decembrie

Sub soarele strălucitor al amiezii de Crăciun, Poirot se plimba prin grădina de la Gorston Hall. Casa era o construcție mare și solidă, fără cine știe ce pretenții arhitectonice.

Pe latura dinspre sud se afla o terasă largă, împrejmuită cu un gard de tisă, tuns cu grijă. Printre pietrele din grădină creșteau mici plante, iar de-a lungul terasei se aflau din loc în loc mici bazine de piatră aranjate sub formă de grădini în miniatură.

Poirot le contempla cu o atitudine binevoitoare de aprobare. Își șoptea sieși: *„C'est bien imaginé, ça!”*¹

Zări în depărtare, cam la 300 de metri, două siluete care se îndreptau către un bazin ornamental de apă. O recunoscu imediat pe Pilar și crezu mai întâi că persoana cealaltă era Stephen Farr. Observă apoi că bărbatul care o însoțea pe Pilar era Harry Lee. Harry părea a fi foarte curtenitor cu frumoasa lui nepoată. Din când în când își dădea capul pe spate și râdea, pentru ca după aceea să se aplece din nou asupra ei, cu și mai multă galanterie.

„Cu siguranță, iată că cineva nu e deloc în doliu“, își spuse Poirot.

Auzi un zgomot ușor în spatele său și se întoarse. Era Magdalene Lee. Și ea se uita la cei doi, urmărindu-i cum se îndepărtau. Își întoarse capul și îi zâmbi încântată lui Poirot.

---

¹ „Bine imaginat!“ (n.tr.)

– O superbă zi însorită! zise ea. Cu greu poți să crezi ce orori s-au întâmplat azi-noapte, nu-i așa, domnule Poirot?

– Cu greu, într-adevăr, doamnă.

Magdalene oftă.

– Nu am mai fost implicată niciodată într-o tragedie ca asta. Mă simt... mă simt ca și cum deodată m-aș fi făcut mare. Prea multă vreme am rămas un copil, cred, și asta nu-i bine. Oftă din nou și continuă: Pilar pare extraordinar de stăpână pe ea, mă gândesc că din cauza sângelui spaniol. Foarte ciudat, nu-i așa?

– Ce e ciudat, doamnă?

– Felul în care a apărut aici, așa, din senin!

– Mi s-a spus că domnul Lee o căuta de ceva timp. Ținuse legătura prin corespondență cu consulatul din Madrid și cu viceconsulul de la Alicante, acolo unde a murit mama ei.

– A fost foarte discret în privința asta, remarcă Magdalene. Alfred nu știa nimic. Și nici Lydia.

– Ah! exclamă Poirot.

Magdalene veni puțin mai aproape de el. Îi putea simți parfumul fin.

– Știți, domnule Poirot, există o poveste în legătură cu soțul lui Jennifer, Estravados. A murit la foarte puțin timp după căsătorie și în condiții destul de misterioase. Alfred și Lydia cunosc povestea. Cred că a fost ceva destul de... dezagreabil...

– Trist, într-adevăr, spuse Poirot.

Magdalene continuă:

– Soțul meu are sentimentul – și sunt de acord cu el – că familiei ar fi trebuit să i se spună mai multe despre trecutul fetei. În fond și la urma urmei, dacă tatăl ei a fost un *criminal*...

Făcu o pauză, dar Hercule Poirot nu scoase o vorbă. Părea să admire frumusețile naturii, care puteau fi văzute iarna pe pământurile de la Gorston Hall.

– Am senzația acută că socrul meu a murit într-un fel *care are o anumită semnificație*, îi mărturisi Magdalene. S-a întâmplat într-un mod atât de *neenglezesc*.

Hercule Poirot se întoarse încet. Ochii săi serioși îi priveau pe ai ei cu o inocență întrebătoare.

– Ah, spuse el. Credeți că avem de a face cu un specific spaniol?

– Păi spaniolii sunt cruzi, nu? Magdalene vorbea cu o afectare copilărească în glas. Toate luptele alea de tauri și celelalte!

Hercule Poirot întrebă pe tonul cel mai agreabil cu putință:

– Vreți să spuneți că, în opinia dumneavoastră, domnișoara Estravados i-a tăiat beregata bunicului său?

– O, nu, domnule Poirot! se apăra Magdalene cu vehemență. Era șocată. N-am spus nimic de felul ăsta! Absolut nimic!

– Ei bine, spuse Poirot, poate că într-adevăr n-ați spus.

– Însă *cred* despre ea că e... ei bine, o persoană suspectă. De exemplu, felul în care a ridicat pe furiș ceva de pe podeaua acelei camere noaptea trecută.

Tonul lui Poirot își schimbă registrul, când o întrebă tăios:

– A ridicat ceva de pe jos noaptea trecută?

Magdalene dădu din cap. Gura ei de copil căpătă o expresie malițioasă.

– Da, de îndată ce am intrat în cameră. A privit o dată în jur, să vadă dacă se uită cineva, apoi a înșfăcat lucrul ăla. Dar inspectorul-șef a văzut-o, din fericire, și a obligat-o să i-l dea.

– Ce era acel lucru pe care îl ridicase de jos, doamnă?

– Nu știu, eram prea departe ca să-mi dau seama. Vocea Magdalenei se umplu de regret. Era ceva destul de mic.

Poirot se încruntă. „Ce interesant“, își spuse.

Magdalene adăugă repede:

– Da, m-am gândit că trebuie să aflați asta. Până la urmă, nu știm *nimic* despre felul cum a crescut Pilar și despre cum a fost viața ei până acum. Alfred e întotdeauna atât de suspicios, iar draga de Lydia, atât de tolerantă. Apoi spuse încet: Poate că ar fi mai bine să mă duc să văd dacă aș putea să o ajut cumva pe Lydia. S-ar putea să aibă de compus scrisori.

Îl părăsi, cu un surâs malițios pe buze.

Poirot rămase pe terasă, cufundat în gânduri.

II

I se alătură inspectorul-șef Sugden. Acesta avea un aer mohorât.

– Bună dimineața, domnule Poirot. Nu pare tocmai nimerit să spui: „Crăciun fericit“, așa e?

– *Mon cher collègue*, cu siguranță nu se observă nici o urmă de aer sărbătoresc pe figura dumitale. Dacă mi-ați fi urât: „Crăciun fericit“, nu v-aș fi răspuns: „Multe altele la fel!“

– Ce e sigur e că nu-mi mai doresc încă unul ca ăsta, spuse Sugden.

– Ați făcut progrese?

– Am verificat destul de multe aspecte. Alibiul lui Horbury stă bine în picioare. Băiatul de la cinematograful l-a văzut intrând cu fata la film și ieșind apoi la sfârșit. Părea destul de sigur că nu a ieșit și că nu ar fi putut să iasă și apoi să se întoarcă în timpul spectacolului. Fata jură că a fost cu ea în cinematograful tot timpul.

Poirot ridică din sprâncene.

– Atunci nu văd ce ar mai fi de spus.

– Ei, nu se știe niciodată cu fetele astea! comentă cinic Sugden. Sunt în stare să te mintă în față de dragul unui bărbat.

– Asta le onorează inima, spuse Hercule Poirot.

Sugden bombăni.

– ăsta e un mod ciudat de a pune problema. Și anulează cu totul actul de justiție.

– Justiția este un lucru foarte ciudat. V-ați gândit vreodată la asta? întrebă Poirot.

Sugden îl privi drept în ochi.

– Sunteți un excentric, domnule Poirot.

– Cătuși de puțin. Nu fac decât să gândesc logic. Dar n-o să declanșăm acum o polemică pe baza acestui subiect. Așadar, credeți că domnișoara de la magazinul de lactate nu spune adevărul?

Sugden scutură din cap.

– Nu, răspunse el, nu e vorba de asta. De fapt, chiar cred că spune adevărul. E o fată simplă și cred că, dacă s-ar fi apucat să-mi toarne la minciuni, mi-aș fi dat seama.

Poirot spuse:

– Aveți experiență în privința asta, nu?

– Exact, domnule Poirot. Unul care a luat declarații o viață întreagă își dă seama de cele mai multe ori când cineva minte și când nu. Nu, cred că alibiul fetei e valabil, iar, în cazul acesta, Horbury *n-ar fi putut* să-l omoare pe bătrânul domn Lee, ceea ce ne aduce înapoi la cei ai casei.

Respiră adânc.

– Unul dintre ei a făcut-o, domnule Poirot. Unul dintre ei a făcut-o. Dar *care*?

– Nu ați aflat nimic nou?

– Ba da, am avut ceva noroc în privința convorbirilor telefonice. Domnul George Lee a avut o convorbire cu Westeringham la nouă fără două minute. Convorbirea a durat mai puțin de șase minute.

– Aha!

– Cum spuneți dumneavoastră! Mai mult decât atât, *nici o altă convorbire* nu a mai avut loc, cu Westeringham sau altă locație.

– Foarte interesant, spuse Poirot, aprobator. Domnul George Lee spune că tocmai terminase de vorbit la telefon când a auzit zgomot deasupra, dar, de fapt, terminase de vorbit cu aproximativ *zece minute înainte de asta*. Unde s-a aflat el în aceste zece minute? Doamna George Lee declară că *și ea* a vorbit la telefon, dar, de fapt, nu a avut nici o convorbire. Unde se afla ea?

– V-am văzut vorbind cu ea, așa e, domnule Poirot? întrebă Sugden.

– Greșiți! protestă Poirot.

– Chiar așa?

– Nu *eu* vorbeam cu ea, ci ea vorbea cu *mine!*

– O... Sugden păru a ignora această distincție, din cauza nerăbdării; apoi, când pricepu adevărata semnificație zise:

– Spuneți că ea vorbea cu *dumneavoastră?*

– Exact. A venit aici special pentru asta.

– Ce a avut de spus?

– A vrut să pună accentul pe anumite aspecte: caracterul neenglezesc al crimei, posibilele amănunte indezirabile privindu-l pe tatăl domnișoarei Estravados, faptul că domnișoara Estravados a ridicat pe furiș ceva de pe podea azi-noapte.

– V-a spus ea toate astea?

– Da. Ce era acel obiect ridicat de *señorita?*

Sugden oftă.

– N-ați ghici nici din trei sute de încercări! Vi-l voi arăta. E genul de lucru care rezolvă întregul mister în povestirile polițiste. Dacă puteți să faceți ceva cu el, mă retrag din poliție!

– Arătați-mi-l!

Sugden scoase din buzunar un plic și îi vărsă conținutul în palmă. Rânji ușor.

– Iată! Ce-o să faceți cu ele?

În palma lată a inspectorului-șef se aflau o bucățică triunghiulară de cauciuc roz și o mică piesă de lemn.

Rânjetul inspectorului se lărgi în timp ce Poirot luă obiectele și se uită încruntat la ele.

– Vă ajută cu ceva, domnule Poirot?

– Chestia asta ar fi putut fi tăiată dintr-o trusă de toaletă?

– Așa a și fost. Provine dintr-o trusă de cauciuc aflată în camera domnului Lee. Cineva a tăiat cu o foarfecă ascuțită o bucățică triunghiulară din ea. Chiar și domnul Lee ar fi putut să o facă. Dar nu înțeleg *de ce* ar fi făcut-o. Horbury nu ne-a putut fi de nici un folos în privința asta. Cât despre bucățica de lemn, e de mărimea unei piese de *cribbage*¹, însă acestea sunt

făcute de obicei din fildeș. Iar ăsta nu e decât lemn brut, tăiat cu destul de puțină pricepere, aș spune.

– Remarcabil, șopti Poirot.

– Puteți să le păstrați, dacă doriți, rosti Sugden cu amabilitate. Eu nu le vreau.

– *Mon ami*, nu vă voi lipsi de ele!

– Nu au nici o semnificație pentru dumneavoastră?

– Mă tem că trebuie să mărturisesc: nici una!

– Minunat! spuse Sugden sarcastic, punându-le la loc în buzunar. Din ce în ce mai bine!

Poirot continuă:

– Doamna George Lee mi-a relatat că tânăra domnișoară s-a aplecat repede și a ridicat aceste nimicuri pe furiș. E adevărat?

Sugden se gândi.

– Nu... spuse el, ezitând. N-aș merge până într-acolo. Nu avea un aer vinovat, nimic de felul ăsta, dar la un moment dat a început să-l aibă, totul s-a petrecut destul de repede și pe neobservate, dacă înțelegeți ce vreau să spun. *Și nu știa că am văzut-o!* De asta sunt sigur. A tresărit când m-am întors spre ea.

– Deci *exista* un motiv? rosti Poirot gânditor. Dar care? Bucățica aia de cauciuc e destul de nouă. N-a fost folosită la nimic. Poate să nu însemne nimic – și totuși...

Sugden spuse impacientat:

– Ei bine, puteți să vă bateți capul cu ele, dacă doriți, domnule Poirot. Am alte lucruri la care să mă gândesc.

Poirot întrebă apoi:

– Care e esența acestui caz, în opinia dumneavoastră?

Sugden își scoase agenda.

– Să ne concentrăm asupra *faptelor*. Să începem cu cei *care nu ar fi putut să o facă*. Să-i lăsăm deoparte...

– Aceștia ar fi...?

---

¹ Joc de cărți în care scorul se marchează cu ajutorul unor mici plăcuțe pe o tablă de lemn. (n.tr.)

– Alfred și Harry Lee. Au un alibi solid. De asemenea, doamna Alfred Lee, de vreme ce Tressilian a văzut-o în salon cu doar un minut înainte de a se declanșa țărăboiul sus. Aceste trei persoane ies din calcul. Acum, în ceea ce îi privește pe ceilalți, iată o listă. Am alcătuit-o astfel pentru a fi mai clară.

Îi întinse agenda lui Poirot.

Persoana	Unde se afla în momentul crimei
George Lee	?
Doamna George Lee	?
David Lee	Cânta la pian în salonul pentru muzică (informație confirmată de soția sa)
Doamna David Lee	În salonul pentru muzică (informație confirmată de soț)
Domnișoara Estravados	În dormitorul ei (neconfirmată)
Stephen Farr	În sala de bal, ascultând muzică la gramofon (informație confirmată de trei membri ai personalului care au auzit muzica).

Poirot întrebă, restituindu-i lista:

– În consecință?

– În consecință, spuse Sugden, George Lee ar fi putut să-l ucidă pe bătrân, doamna George Lee ar fi putut să-l ucidă, de asemenea. Pilar Estravados ar fi putut și ea să-l omoare; și, de asemenea, fie domnul David Lee, fie doamna Lee ar fi putut să-l omoare, dar nu amândoi.

– Nu le acceptați, așadar, alibiul?

Inspectorul-șef Sugden scutură din cap cu emfază.

– Niciodată! Doi soți care își susțin unul altuia alibiurile? Doi soți care își sunt devotați unul altuia? Ar putea fi implicați

amândoi sau, dacă numai unul dintre ei a făcut-o, bineînțeles că unul e gata să jure pentru celălalt. Mă gândesc așa: *Cineva* se afla în bibliotecă și cânta la pian. *S-ar putea* să fi fost David Lee. Probabil că *el a fost*, de vreme ce e un muzician recunoscut, dar nimic nu dovedește că soția sa se afla și ea acolo, *cu excepția cuvântului ei și al lui*. Tot așa, *se poate* să fi fost Hilda cea care cânta la pian, în vreme ce David Lee s-a strecurat sus și și-a ucis tatăl! Nu, e o situație cu totul diferită față de cea a celor doi frați care spun că se aflau în sufragerie. Alfred Lee și Harry Lee nu țin unul la altul. Nici unul din ei n-ar risca sperjurul de dragul celuilalt.

– Și Stephen Farr?

– El poate fi considerat suspect pentru că alibiul său cu gramofonul e cam subțire. Pe de altă parte, e genul de alibi care se dovedește mai solid decât multe altele care par la prima vedere de nezdruncinat, dar care, în nouă cazuri din zece, nu sunt decât făcături!

Poirot înclină din cap gânditor.

– Înțeleg ce vreți să spuneți. Este alibiul unui om *care nu știa că la un moment dat va fi solicitat să dovedească așa ceva*.

– Exact! Și, oricum, ceva îmi spune că în cazul ăsta nu a fost amestecat nici un străin.

Poirot adăugă repede:

– Sunt de acord cu dumneavoastră. Este o *afacere de familie*. Avem de-a face cu o otravă care lucrează în sânge, ceva intim, localizat în profunzime... Cred că e vorba de *ură și cunoaștere*...

Dădu din mâini.

– Nu știu... e greu!

Inspectorul-șef Sugden așteptase plin de respect sfârșitul tiradei lui Poirot, dar fără să se fi arătat prea impresionat. Spuse:

– Într-adevăr, domnule Poirot. Dar nu vă temeți, o să-i dăm de capăt până la urmă, cu ajutorul logicii și prin metoda eliminării. Știm acum care sunt persoanele care ar fi avut *posibilitatea* de a comite crima. George Lee, Magdalene Lee, David

Lee, Hilda Lee, Pilar Estravados și l-aș adăuga și pe Stephen Farr. Acum trebuie să ne aplecăm asupra *mobilului* faptei. Cine ar fi avut vreun *motiv* să-l scoată din joc pe bătrânul domn Lee? Aici, putem din nou să mai ștergem câteva persoane de pe listă. Domnișoara Pilar Estravados, de exemplu. Înțeleg că, în termenii testamentului în vigoare, ea nu se alege cu absolut nimic. Dacă Simeon Lee ar fi murit înainte de mama ei, partea de moștenire a acesteia i-ar fi revenit domnișoarei Pilar (cu excepția cazului în care mama ei ar fi decis altfel), însă de vreme ce Jennifer Estravados a decedat înaintea lui Simeon Lee, partea aceea de moștenire va fi redistribuită către ceilalți membri ai familiei. Așa că e limpede că interesul domnișoarei Estravados era ca bătrânul să rămână în viață. Căpătase o slăbiciune pentru ea; e destul de cert că i-ar fi lăsat o sumă frumoasă de bani prin noul testament. Ea nu avea nimic de câștigat, ci dimpotrivă, totul de pierdut, de pe urma uciderii lui. Sunteți de acord cu asta?

– Întru totul.

– Rămâne, bineînțeles, posibilitatea ca ea să-i fi tăiat gâtul într-un moment de orbire cauzat de furie, în mijlocul unei dispute, dar mi se pare extrem de improbabil ca lucrurile să se fi petrecut așa. Ca să încep de aici, cei doi erau în cei mai buni termeni, iar ea se afla de puțină vreme acolo, așa că e greu de crezut că ar fi avut timp să poarte pică pentru ceva, dintr-un motiv sau altul. Rezultă de aici că este extrem de neplauzibil ca domnișoara Estravados să aibă ceva de-a face cu crima, doar dacă nu cumva îmi veți argumenta că a tăia gâtul cuiva e ceva foarte neenglezesc, după cum s-a exprimat amica dumneavoastră, doamna George?!

– Nu o mai numiți *amica mea*, rosti Poirot pe un ton vexat. Asta dacă nu doriți să vorbesc și eu despre *amica dumneavoastră* domnișoara Estravados, care vă consideră un bărbat atât de atrăgător!

Avu plăcerea de a vedea figura oficială a inspectorului-șef bosumflându-se din nou. Ofițerul de poliție se înroși până-n

vârful urechilor. Poirot se uită la el cu o satisfacție malițioasă. Apoi rosti, cu o notă insinuantă în voce:

– De altfel, e adevărat, mustața dumneavoastră e de-a dreptul superbă... Spuneți-mi, folosiți o pomadă specială?

– Pomadă? O, Doamne, nu!

– Ce folosiți?

– Ce folosesc? Nimic. *Crește* pur și simplu.

Poirot oftă.

– Sunteți un privilegiat al naturii. Își mângâie propria mustață, neagră și deasă, apoi oftă din nou. Oricât ar fi de scump tratamentul, refacerea culorii naturale afectează într-o oarecare măsură calitatea părului.

Inspectorul-șef Sugden, vădit neinteresat de chestiunile care țineau de coafură, continuă impasibil:

– Luând în considerație *mobilul* crimei, sunt de părere că îl putem scoate din calcul pe domnul Stephen Farr. E posibil să fi fost ceva frecuşuri între tatăl acestuia și domnul Lee, de pe urma cărora primul să fi avut de suferit, dar mă îndoiesc. Farr a răspuns mult prea direct și sigur pe el atunci când s-a referit la acest subiect. A fost foarte stăpân pe sine și nu cred că se prefăcea. Nu, nu cred că vom găsi nimic mergând pe pista asta.

– Într-adevăr, nu cred că *veți* găsi, spuse Poirot.

– Și mai e o persoană care avea tot interesul ca bătrânul domn Lee să trăiască – fiul său Harry. E adevărat că are de câștigat de pe urma testamentului, dar nu cred că *era la curent cu asta*. Bineînțeles, nu putem fi siguri. Impresia generală părea să fie aceea că Harry fusese scos definitiv din testament în momentul în care o luase razna. Însă acum era pe punctul de a re-întra în grațiile tatălui său! Întocmirea unui nou testament ar fi fost cu totul în avantajul său. N-ar fi fost nebun să-și ucidă tatăl acum. De fapt, din câte știm, nici *n-ar fi putut* să o facă. *Veți*, suntem pe calea cea bună: scoatem din discuție o mulțime de persoane.

– E foarte adevărat! În curând nu va mai rămâne nimeni!

Sugden se încruntă.

– Nu ne mișcăm chiar atât de repede! Îi avem pe George Lee și pe soția sa, pe David Lee și consoarta. Toți aceștia au de câștigat de pe urma morții bătrânului, iar George Lee, din câte am remarcat, e ahtiat după bani. Mai mult, tatăl său l-a amenințat că îi reduce veniturile. George Lee avea deci atât posibilitatea, cât și motivul de a comite crima!

– Continuați, îl îndemnă Poirot.

– Și o mai avem și pe doamna George Lee! Înnebunită după bani ca pisica după smântână. Și aș fi gata să pariez că are multe facturi de plătit! Era invidioasă pe fata din Spania. Și-a dat imediat seama că aceasta începuse să aibă o mai mare influență asupra bătrânului. Îl auzise spunând că trimite după avocat. Așa că a lovit repede. Aveți aici suficiente elemente pentru a construi un caz.

– Posibil.

– Apoi mai sunt David Lee și soția sa. Sunt trecuți în testamentul actual, dar pe undeva nu cred că în cazul lor e vorba de un mobil financiar.

– Nu?

– Nu. David Lee pare a fi un visător, deloc mercantil. Dar, cu toate astea, e un tip *ciudat*. Din câte mi-am dat seama, există trei motive posibile pentru comiterea acestei crime. Povestea cu diamantele, testamentul și mai e ceva – *ura* pur și simplu.

– Ah, deci vă dați seama de asta?

– Normal! spuse Sugden. Am avut asta în cap de la bun început. *Dacă* David Lee și-a ucis tatăl, nu cred că a făcut-o pentru bani. Și, dacă el a fost criminalul, asta explică și de ce a fost atât de mult sânge!

Poirot îl privi cu admirație.

– Da, mă întrebam când o să luați și asta în considerație. „Atât de mult sânge“ asta a spus doamna Alfred. Te duce cu gândul la ritualurile arhaice, la sacrificiul sângelui, la ungerea cu sângele celui sacrificat...

Sugden întrebă încruntând din sprâncene:

– Vreți să spuneți că persoana care a făcut-o era nebun?

– *Mon cher*, în om zac ascunse o sumedenie de instincte despre care nici el nu are habar. Nevoia de sânge... dorința sacrificiului!

Sugden rosti neîncrezător:

– David Lee pare a fi un tip liniștit și inofensiv.

Poirot insistă:

– Nu înțelegeți latura psihologică a afacerii. David Lee este un om care trăiește în trecut, un om în mintea căruia amintirea mamei sale este încă foarte vie. S-a ținut departe de tatăl său timp de mulți ani pentru că nu putea să uite felul în care acesta s-a purtat cu mama lui. Să presupunem că a venit ca să ierte. *Dar e posibil să nu fi fost în stare să ierte...* Știm un lucru, că, în timp ce stătea lângă cadavrul tatălui său, ceva din el părea să exprime satisfacție și ușurare. „Morile Domnului macină încet, dar mărunț.” Răzbunare! Răsplată! Răul ispășit prin moarte!

Sugden ridică din umeri și spuse:

– Nu vorbiți așa, domnule Poirot. Îmi dați fiori. Ar putea fi cum spuneți dumneavoastră. În acest caz, doamna David știe și vrea să-i ascundă tot ceea ce știe. Mi-o pot imagina făcând asta. Pe de altă parte, nu mi-o imaginez ca fiind o asasină. E o femeie atât de comună.

Poirot se uită la el curios.

– Așa vi se pare? șopti el.

– Ei bine, da, o gospodină, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

– O, înțeleg perfect ceea ce vreți să spuneți!

Sugden se uită la el.

– Haideți, domnule Poirot, cu siguranță că v-ați format anumite păreri despre acest caz. Să le auzim!

Poirot recunoscu încet:

– Am anumite idei, da, dar în momentul acesta ele sunt destul de neclare. Vreau să aud mai întâi rezumatul dumneavoastră în privința cazului.

– Ei bine, așa cum am spus, există trei motive posibile: ură, bani și problema diamantelor. Să luăm faptele în ordine cronologică: 3.30 – întrunire de familie. Conversație la telefon cu avocatul, surprinsă de toată familia. Apoi bătrânul se dezlănțuie asupra familiei sale și îi dă pe toți afară. Ei fug care-ncoțoro ca niște iepuri speriați.

– Hilda a rămas la urmă, spuse Poirot.

– Așa e. Dar nu pentru mult timp. Apoi, în jur de ora șase, Alfred are o întrevedere neplăcută cu tatăl său. Harry este pe cale de a fi repus în drepturi. Alfred e nemulțumit. Bineînțeles, Alfred ar trebui să fie principalul nostru suspect. Avea indiscutabil cel mai bun motiv. Oricum, ca să mergem mai departe, Harry urmează la rând. E într-o dispoziție exuberantă. L-a adus pe bătrân exact acolo unde a vrut. Însă *înainte* de aceste două întrevederi, Simeon Lee a descoperit lipsa diamantelor și mi-a telefonat mie. Nu i-a spus nici unuia dintre fiii săi despre dispariția diamantelor. De ce? După părerea mea, pentru că era sigur că nici unul dintre ei nu avea de-a face cu asta. Nu bănuia pe nici unul dintre ei. Cred, după cum am mai spus, că bătrânul îl bănuia pe Horbury și *încă pe cineva*. Și cred că știu și ce avea de gând să facă. Aduceți-vă aminte, spusese răspicat că nu voia să intre nimeni la el în seara aceea. De ce? Pentru că se pregătea pentru două lucruri: în primul rând, vizita mea și în al doilea rând, *vizita celeilalte persoane suspectate*. A chemat într-adevăr *pe cineva* să vină la el imediat după cină. Cine ar fi putut fi această persoană? E posibil să fi fost George Lee. Și mai probabil e să fi fost vorba de soția acestuia. Iar aici intervine în peisaj o altă persoană, și anume Pilar Estravados. Îi arătase diamantele. Îi spusese ce valoare au. De unde știm că fata asta nu e o hoată? Amintiți-vă acele misterioase aluzii cu privire la comportamentul blamabil al tatălui ei. Poate că *a fost* hoț de meserie și a făcut închisoare pentru asta.

Poirot repetă încet:

– Și iată, cum spuneți, că Pilar Estravados revine în peisaj...

– Da, ca *hoț*. Nu altfel. *E posibil* să-și fi pierdut capul atunci când a fost demascată. *E posibil* să se fi aruncat asupra bunicului ei.

– E posibil, da...

Inspectorul-șef Sugden îl privi sfredelitor:

– Dar nu asta e și ideea *dumneavoastră*? Haideți, domnule Poirot, spuneți-mi, ce credeți?

– Mă întorc la același lucru: *caracterul mortului*, spuse Poirot. Ce fel de om era Simeon Lee?

– Nu e nici un mister în asta, rosti Sugden, privindu-l fix.

– Spuneți-mi, atunci. Adică spuneți-mi ce știm despre bătrân din spusele celor de aici.

Inspectorul-șef Sugden își trecu gânditor un deget peste bărbie. Părea nedumerit.

– Nu sunt de pe aici, zise aceasta. Vin din Reeveshire, din comitatul vecin. Dar bineînțeles că bătrânul domn Lee era o figură bine-cunoscută prin părțile astea. Tot ce știu despre el știu din auzite.

– Da? Și ce se spunea?

– Ei bine, în afaceri era de neînduplecat, nu mulți îi semănau. Dar era generos cu banii săi, se spunea că este mână largă. Nu înțeleg cum domnul George Lee este exact opusul tatălui său în această privință.

– O! Dar în această familie există două ramuri. Alfred, George și David par a reprezenta – la prima vedere, cel puțin – partea maternă a familiei. M-am uitat la niște portrete din galerie în dimineața asta.

– Era iute la mânie, continuă Sugden, și avea, bineînțeles, o proastă reputație în ceea ce privește femeile – asta în tinerețe. Era infirm de mulți ani. Dar, chiar și în aceste condiții, a manifestat întotdeauna generozitate. Dacă apăreau probleme, se achita întotdeauna de datorie cu mărinimie și cel mai adesea avea grijă ca fata să se mărite. Avea pe dracul în el, dar nu era un om rău. Se purta urât cu soția lui, alerga după alte femei și o

neglija. Se spune că ea a murit de inimă rea. E un fel de a spune, dar cred că era într-adevăr foarte nefericită, sărmana doamnă. Era întotdeauna bolnavă și nu prea ieșea. Este neîndoielnic că domnul Lee era un tip bizar. Avea și ceva răzbunător în el. Dacă cineva îi făcea un rău, nu lăsa nici o poliță neplătită și se spune că nu conta cât de mult timp trebuia să aștepte pentru a o face.

– Morile Domnului macină încet, dar mărunț, șopti Poirot. Inspectorul-șef Sugden exclamă cu asprime:

– Morile diavolului, mai degrabă! Nu e nimic sfânt în ceea ce îl privește pe Simeon Lee. Genul de om despre care se poate spune că și-a vândut sufletul diavolului și s-a bucurat din plin de ce a primit în schimb! Și mai era și trufaș, trufaș precum Lucifer.

– Trufaș precum Lucifer! remarcă Poirot. E foarte sugestiv ceea ce spuneți.

– Doar nu credeți că a fost omorât pentru că era trufaș? întrebă Sugden, vizibil nedumerit.

– Vreau să spun, reluă Poirot, că aici avem de-a face cu ceea ce se numește ereditate. Simeon Lee le-a transmis această trufie fiilor săi...

Se opri. Hilda Lee ieșise din casă și stătea în picioare, privind de-a lungul terasei.

III

– Vă căutam, domnule Poirot.

Inspectorul-șef Sugden se scuză și se întoarse în casă. Privind în urma lui, Hilda spuse:

– Nu știam că era cu dumneavoastră. Credeam că e cu Pilar. Pare un om cumsecade, foarte îndatoritor.

Vocea ei era plăcută și avea o cadență joasă, mângâietoare. Poirot întrebă:

– Ați vrut să mă vedeți, spuneți?

Ea înclină din cap.

– Da. Cred că mă puteți ajuta.

– Aș fi încântat să o fac, doamnă.

– Sunteți un om extrem de inteligent, domnule Poirot, zise ea. Am remarcat asta noaptea trecută. Anumite lucruri le veți afla, cred, destul de ușor. Aș vrea să-l înțelegeți pe soțul meu.

– Da, doamnă?

– N-aș fi putut să îi vorbesc în felul ăsta inspectorului-șef Sugden. N-ar fi înțeles. Dar dumneavoastră o veți face.

Poirot se înclină.

– Mă onorați, doamnă.

Hilda continuă cu calm:

– De mulți ani, practic de când m-am măritat cu el, soțul meu este ceea ce n-aș putea numi altfel decât un infirm din punct de vedere psihic.

– Ah!

– Când cineva îndură o mare suferință fizică, asta îi provoacă șoc și durere, dar, încetul cu încetul, lucrurile se repară, trupul se vindecă, oasele se refac. Rămâne, poate, o anumită slăbiciune, o cicatrice, dar nimic mai mult. Soțul meu, domnule Poirot, a îndurat o mare suferință *mentală*, la cea mai sensibilă vârstă. Își adora mama și a văzut-o murind. Credea că tatăl său a fost responsabilul moral pentru moartea ei. Nu și-a revenit niciodată în întregime din acel șoc. Resentimentele împotriva tatălui său nu s-au șters niciodată. Eu am fost cea care l-a convins pe David să vină aici de Crăciun, să se împace cu tatăl lui. Voiam asta de dragul lui, pentru ca acea rană sufletească să se vindece. Îmi dau seama acum că venirea noastră aici a fost o greșeală. Simeon Lee s-a distrat întorcând cuțitul în acea veche rană. A fost... ceva periculos din partea lui...

– Vreți să îmi spuneți, doamnă, că soțul dumneavoastră și-a ucis tatăl?

– Ceea ce vreau să vă spun, domnule Poirot, e că soțul meu *ar fi putut* cu ușurință să o facă... Și am să vă mai spun că *nu* a făcut-o! Când Simeon Lee a fost ucis, fiul său cânta *Marșul*

funebru. Purta în inimă dorința de a ucide. Această dorință s-a scurs prin degetele sale și s-a stins în sunet – asta e adevărul.

Poirot rămase tăcut un minut sau două, apoi reveni:

– Cât despre dumneavoastră, doamnă, ce verdict puneți asupra dramei recent consumate în trecut?

– Vă referiți la moartea soției lui Simeon Lee?

– Da.

Hilda spuse încet:

– Am văzut destule în viață astfel încât să îmi dau seama că nu poți judeca nici o situație din exterior. După toate aparențele, Simeon Lee purta întreaga vină, iar soția sa a avut parte de un tratament îngrozitor. În același timp, cred că există într-adevăr un anume gen de răbdare, o predispoziție către martiriu care trezește cele mai rele instincte ale bărbaților de un anume tip. Simeon Lee ar fi respectat, cred, o persoană puternică și cu voință. Umilința și lacrimile nu făceau decât să-l irite.

Poirot încuviință.

– Soțul dumneavoastră a spus noaptea trecută: „Mama nu s-a plâns niciodată“. E adevărat?

Hilda Lee spuse iritată:

– Bineînțeles că nu! I se plângea tot timpul lui David! Arunca toată povara nefericirii ei pe umerii lui. El era prea tânăr, mult prea tânăr ca să suporte tot ceea ce îi dădea ea să îndure!

Poirot o privi gânditor. Ea își mușcă buza, pufnind, sub privirea lui cercetătoare.

– Înțeleg! zise el.

– Ce înțelegeți? întrebă ea tăios.

– Înțeleg că ați fost nevoită să îi fiți mamă soțului dumneavoastră, când ați fi preferat să îi fiți soție.

Ea se întoarse.

În acel moment, David Lee își făcu apariția din casă și veni spre ei, străbătând terasa. Spuse cu o nuanță limpede de bucurie în glas:

– Nu-i așa că-i o zi superbă, Hilda? Aproape că-ți vine să zici că-i primăvară, nu iarnă.

Veni mai aproape. Avea capul dat pe spate, o șuviță de păr îi cădea pe frunte, iar ochii albaștri îi scânteiau. Arăta uimitor de tânăr și de copilândru. Avea o anume ardoare tinerească, o lipsă de griji care îi crea o aură aparte. Hercule Poirot își ținu respirația...

– Hai să mergem la lac, Hilda! propuse David.

Ea zâmbi, îl apucă de braț și plecară împreună.

Privindu-i cum se îndepărtează, Poirot observă cum femeia se întoarce și îi aruncă o privire scurtă. Suprinse o străfulgerare plină de îngrijorare – sau poate era frică?

Hercule Poirot se îndreptă încet către celălalt capăt al terasei. Își șopti sieși: „Așa cum am spus dintotdeauna, am ajuns părintele duhovnic! Și dat fiind că femeile se confesează mai des decât bărbații, în dimineața asta am fost căutat de femei. Mă întreb, nu cumva va urma o alta, foarte curând?”

În timp ce se plimba de colo-colo de-a lungul terasei, întrebarea sa primi un răspuns. Lydia Lee venea spre el.

IV

– Bună dimineața, domnule Poirot, îl salută Lydia. Tressilian mi-a spus că aș putea să vă găsesc aici cu Harry, dar mă bucur că v-am găsit singur. Soțul meu mi-a spus multe despre dumneavoastră. Știu că e foarte nerăbdător să vă vorbească.

– Ah, da? Să mă duc să-l caut?

– Nu chiar acum. De-abia a reușit să doarmă puțin azi-noapte. Până la urmă i-am dat un somnifer puternic. Doarme încă și nu vreau să îl deranjez.

– Înțeleg foarte bine. A fost înțelept din partea dumneavoastră. Am observat azi-noapte că șocul a fost destul de mare.

Ea continuă cu seriozitate:

– Vedeți, domnule Poirot, el chiar a fost *afectat*... mult mai mult decât ceilalți.

– Înțeleg.

– Aveți, dumneavoastră sau inspectorul-șef, vreo idee despre cine ar fi putut comite fapta asta îngrozitoare?

Poirot confirmă cu circumspecție:

– Ne-am format o anumită opinie, doamnă, în special despre cine *nu* a făcut-o.

Lydia exclamă, pe un ton nervos:

– E ca un coșmar, atât de abracadabrant, nu-mi vine să cred că s-a întâmplat *cu adevărat!* Și apoi adăugă: Ce părere aveți despre Horbury? A fost într-adevăr la cinema, așa cum a spus?

– Da, doamnă, alibiul său a fost verificat. A spus adevărul.

Lydia se opri și rupse o crenguță de tisă. Fața ei deveni puțin mai palidă.

– Dar asta e *îngrozitor!* zise ea. În cazul ăsta rămâne doar... familia!

– Exact.

– Domnule Poirot, *nu pot* crede asta!

– Ba *puteți*, doamnă, și *chiar* o credeți!

Ea păru gata să protesteze. Apoi zâmbi dintr-odată cu amărăciune.

– Cât de ipocriți sunt unii!

El aprobă.

– Dacă ați fi cinstită cu mine, doamnă, spuse el, ați recunoaște că vi se pare absolut normal ca socrul dumneavoastră să fi fost ucis de către cineva din familia sa.

– Asta chiar că e ceva bizar, domnule Poirot! răspunse ea tăios.

– Da, așa e. Dar socrul dumneavoastră a fost o persoană bizară!

– Sărmanul bătrân. Îmi pare rău acum pentru el. Când era în viață, mă enerva îngrozitor!

– Îmi închipui! replică Poirot.

Se aplecă peste unul dintre bazinele de piatră.

– Foarte ingenioase, chestiile astea. Ceva foarte agreabil.

– Mă bucur că vă plac. E unul dintre hobby-urile mele. Vă place acesta arctic, cu gheață și pinguini?

– Încântător. Iar aici... ce-i asta?

– O, asta e Marea Moartă sau mai degrabă va fi. Nu e gata încă. Nu vă uitați! Acesta vrea să fie Piana în Corsica. Știți, pietrele de acolo sunt roz și absolut superbe atunci când se scufundă în marea albastră. Acest decor deșertic e destul de amuzant, nu găsiți?

Îl conduse prin toată grădina. Când ajunseră ceva mai departe, ea aruncă o scurtă privire spre ceasul de la mână.

– Trebuie să mă duc să văd dacă nu cumva s-a trezit Alfred.

După ce ea plecă, Poirot se întoarse încet la grădina ce reprezenta Marea Moartă. O privi cu mult interes. Scoase apoi câteva pietre și le cântări în palmă.

Deodată, se schimbă la față. Aduse pietrele la nivelul ochilor.

– *Sapristi*¹! exclamă el, iată într-adevăr o surpriză! Oare ce să însemne asta?

---

¹ „Ei drăcia dracului!” (n.tr.)

Partea a V-a

26 decembrie

Şeful poliţiei şi inspectorul-şef Sugden făcură ochii mari, nevenindu-le să creadă. Poirot puse înapoi cu grijă un pumn de pietricele într-o mică cutie de carton şi o împinse către şeful poliţiei.

– O, da, zise el. Sunt chiar diamantele.

– Şi unde spuneţi că le-aţi găsit? În grădină?

– În interiorul uneia dintre micile grădini construite de doamna Alfred Lee.

– Doamna Alfred? Sugden scutură din cap. Nu pare prea credibil.

Poirot spuse:

– Bănuiesc că vreţi să spuneţi că nu vi se pare plauzibil ca doamna Alfred să-i fi tăiat gâtul socrului ei, comentă Poirot.

– Ştim că nu a făcut-o! se grăbi Sugden să afirme. Voiam să spun că nu mi se pare plauzibil ca ea să fi luat diamantele.

– Într-adevăr, nu-ţi vine s-o priveşti ca pe o hoată, întări Poirot.

– Oricine ar fi putut să le ascundă acolo, insistă Sugden.

– E adevărat. În acea grădină anume, care reprezintă Marea Moartă, se găseau, din întâmplare, pietre foarte similare ca formă şi textură, ceea ce i-a sugerat hoţului o ascunzătoare potrivită.

Sugden întrebă:

– Vreţi să spuneţi că doamna Alfred a premeditat cu mult timp înainte furtul?

– Nici vorbă, nu cred. Cătuşi de puţin. În primul rând, de ce să fi luat ea diamantele?

– Ei bine, în privința asta... zise Sugden încet.

Poirot replică de îndată:

– Există un posibil răspuns la asta. Ea a luat diamantele pentru a sugera un mobil al crimei. Adică știa că asasinatul va avea loc, dar nu a luat parte activă la el.

Johnson se încruntă.

– Nu ține. Faceți din ea o complice, dar a cui? Doar a soțului ei. Dar, de vreme ce știm că nici el n-a avut nimic de a face cu crima, întreaga teorie cade.

Sugden își frecă bărbia, gânditor.

– Da, confirmă el, așa e. Nu, dacă doamna Alfred Lee a luat diamantele – și avem un mare *dacă* aici – a fost pur și simplu un jaf, și atunci e adevărat că a construit acea grădină special pentru a avea o ascunzătoare pentru ele până când s-ar fi liniștit lucrurile. Mai există o posibilitate, și anume aceea a *coincidenței*. Acea grădină, cu acele pietre atât de asemănătoare cu diamantele, i-a atras atenția hoțului, oricine ar fi fost acesta sau aceasta, văzând acolo ascunzătoarea perfectă.

– E foarte posibil, fu de părere Poirot. Sunt oricând gata să accept o singură coincidență.

Inspectorul-șef Sugden scutură din cap a îndoială.

– Care e părerea dumneavoastră, inspectore? îl întrebă Poirot.

Inspectorul-șef răspunse circumspect:

– Doamna Lee pare o femeie foarte cumsecade. Nu pare genul care să fie amestecat în ceva necurat. Dar, bineînțeles, nu e știe niciodată.

Colonelul Johnson interveni, destul de iritat:

– În orice caz, oricare ar fi adevărul în privința diamantelor, implicarea ei în crimă iese total din discuție. Majordomul a văzut-o în salon la momentul crimei. Vă amintiți asta, domnule Poirot?

– Nu uitasem.

Șeful poliției se întoarse către subordonatul său.

– Mai bine trecem mai departe. Ce aveți de raportat? Ceva nou?

– Da, domnule. Am pus mâna pe niște informații noi. Să începem cu Horbury. Există un amănunt care ar explica frica sa de poliție.

– Jaf, hm?

– Nu, domnule. Stoarcere de bani sub amenințare. Altfel spus, șantaj. Nu au existat probe, așa că a scăpat, dar inclin să cred că a continuat pe linia asta. Având conștiința încărcată, s-a gândit probabil că despre asta era vorba atunci când Tressilian i-a vorbit azi-noapte despre un ofițer de poliție, așa că s-a speriat de moarte.

– Hm! Asta în privința lui Horbury. Ce altceva? întrebă șeful poliției.

Inspectorul-șef își drese glasul.

– Doamna George Lee, domnule. Am aflat un amănunt din biografia ei de dinainte de căsătorie. Trăia cu un anume căpitan Jones. Trecea drept fiica lui, *dar nu era fiica lui...* Din ce ni s-a spus, cred că bătrânul domn Lee a mirosit-o destul de bine, se pricepea la femei, știa să le cântărească atunci când avea de-a face cu ele, așa că s-a amuzat aruncându-i o săgeată, așa, pe nepusă masă. *Și a nimerit-o în plin!*

Colonelul Johnson spuse gânditor:

– Chestia asta îi mai dă ei un motiv, dincolo de cel al banilor. E posibil să se fi gândit că bătrânul știa ceva precis și că avea de gând să o dea de gol în fața soțului ei. Alibiul ei cu telefonul e destul de suspect. *Ea nu a dat nici un telefon.*

– Eu zic să-i aducem aici pe amândoi, domnule, și să lămurim problema acestei convorbiri telefonice, propuse Sugden. Să vedem ce obținem.

Colonelul Johnson fu de acord:

– Bună idee.

Sună clopoțelul. Tressilian răspunse.

– Roagă-i pe domnul și doamna George Lee să vină încoace.

– Foarte bine, domnule.

În timp ce bătrânul se îndepărta, Poirot spuse:

– Data de pe acel calendar de perete a rămas așa cum e acum de la crimă încoace?

Tressilian se întoarce.

– Care calendar, domnule?

– Cel de acolo, de pe perete.

Cei trei bărbați stăteau tot în micul salon al lui Alfred Lee. Calendarul cu pricina era unul mare, cu pagini detașabile. Pe fiecare pagină era trecută o singură dată, cu caractere negre, accentuate.

Tressilian se uită prin încăpere și își târșâi picioarele până la câțiva pași de locul indicat de Poirot.

– Îmi cer scuze, domnule, zise el, pagina a fost ruptă. Azi suntem în douăzeci și șase.

– Ah, da, așa e. Cine să fi rupt pagina?

– Domnul Lee face asta, domnule, în fiecare dimineață. Domnul Alfred e o persoană foarte organizată.

– Înțeleg. Mulțumesc.

Tressilian ieși. Sugden întrebă nedumerit:

– E ceva cu acest calendar, domnule Poirot? Am scăpat ceva din vedere?

Ridicând din umeri, Poirot spuse:

– Calendarul nu prezintă nici o importanță. Făceam doar un mic experiment.

Colonelul Johnson spuse:

– Ancheta de mâine se va amâna, bineînțeles.

– Da, domnule. Am vorbit cu coronerul¹ și totul e pregătit, confirmă Sugden.

II

George Lee intră în cameră, împreună cu soția sa.

Colonelul Johnson îi întâmpină:

– Bună dimineața. Luați loc, vă rog. Aș vrea să vă pun câteva întrebări la amândoi. E ceva care nu mi-e clar.

---

¹ Ofițer de poliție judiciară în Anglia și în SUA. (n.red)

– Sunt bucuros să vă fiu de folos, spuse George, pe un ton oarecum prețios.

– Bineînțeles! îngăimă Magdalene.

Șeful poliției îi făcu un semn discret din cap lui Sugden. Acesta spuse:

– E vorba despre acele convorbiri telefonice din noaptea crimei. Ați avut o convorbire telefonică cu Westeringham, parcă așa ați declarat, domnule Lee?

George spuse cu răceală:

– Da, așa e. Cu agentul meu electoral din teritoriu. Vă pot pune în legătură cu el și...

Inspectorul-șef îl întrerupse, printr-un gest al mâinii.

– Chiar așa, chiar așa, domnule Lee. Nu despre asta e vorba. Ați avut convorbirea la 8.59 fix.

– Ei bine, nu pot fi atât de sigur în privința orei.

– O, în schimb, noi putem! Verificăm întotdeauna cu foarte mare grijă aceste detalii. Cu foarte mare grijă. Convorbirea a început la 8.59 și s-a încheiat la 9.04. Tatăl dumneavoastră, domnul Lee, a fost ucis pe la 9.15. Mă văd nevoit să vă mai cer o dată să-mi spuneți ce ați făcut în acest interval.

– V-am spus: vorbeam la telefon!

– Nu, domnule Lee, nu vorbeați la telefon.

– Imposibil, probabil că ați făcut o greșeală! Se poate, da, ca tocmai să fi terminat de vorbit la telefon, cred că tocmai mă pregăteam să mai dau unul și mă gândeam cât ar costa, când am auzit zgomot sus.

– Greu de crezut că ați stat și v-ați gândit timp de zece minute dacă să mai dați sau nu un telefon.

George se înroși la față. Începu să se bâlbâie.

– Ce vreți să spuneți? Ce dracu' vreți să spuneți? Ce nerușinare! Îmi puneți la îndoială cuvântul? Puneți la îndoială cuvântul unui om aflat în poziția mea? De ce trebuie să dau socoteală pentru fiecare minut din timpul meu?

Inspectorul-șef Sugden rosti impasibil, spre admirația lui Poirot:

– Rutină.

George se întoarse furios spre șeful poliției.

– Colonele Johnson, veți tolera această atitudine incalificabilă?

Șeful poliției răspunse sec:

– Într-un caz de crimă, domnule Lee, întrebările trebuie puse... și trebuie, de asemenea, să se răspundă la ele.

– Am răspuns la ele! Terminasem de vorbit la telefon și mă gândeam dacă să mai dau un telefon sau nu.

– Erați în această cameră când s-a dat alarma?

– Da, aici eram.

Johnson se întoarse către Magdalene.

– Doamnă Lee, din câte știu, ați declarat că vorbeați la telefon când s-a dat alarma și că în acel moment erați singură în această cameră, așa e?

Magdalene rămase stană de piatră. Își ținu respirația, se uită pe furiș la George, apoi la Sugden, apoi rugător la colonelele Johnson și într-un final începu să vorbească:

– Vă rog să mă credeți... Nu știu... Nu-mi amintesc ce-am spus... Eram atât de *supărată*...

Sugden interveni:

– Știți, avem totul consemnat în scris.

Își concentra asupra lui întregul arsenal de seducție, ochii mari care implorau, gura apetisantă. Dar nu primi în schimb decât răceala rigidă a unui bărbat sever și respectabil, care nu aprecia genul ei de femeie.

Spuse nesigur:

– Bineînțeles că am vorbit la telefon. Doar că nu sunt sigură *când*...

Se opri.

– Ce e toată povestea asta? sări George. De unde ai dat telefon? Nu de aici.

– Părerea mea, doamnă Lee, e că *nu ați dat nici un telefon*, zise inspectorul-șef Sugden. În acest caz, unde erați și ce făceați?

Magdalene privi descumpănită în jur și izbucni în lacrimi. Suspină:

– George, nu-i lăsa să mă intimideze! Știi că, dacă îmi bagă cineva spaima în oase și mă bombardează cu întrebări, nu-mi mai aduc aminte *absolut nimic!* Nu știu... nu știu ce am spus în noaptea aceea, a fost atât de îngrozitor și eram atât de supărată... iar ei se poartă atât de crud cu mine...

Sări în picioare și ieși din cameră, hohotind.

Sărind din loc la rândul său, George Lee izbucni:

– Ce înseamnă asta? Nu voi permite ca asupra soției mele să se exercite presiuni în felul acesta! E o ființă extraordinar de sensibilă. E dezgustător! Voi face o interpelare la Cameră despre dezgustătoarele metode de intimidare ale poliției. E absolut dezgustător!

Ieși ca o furtună din cameră, trântind ușa.

Inspectorul-șef Sugden își dădu capul pe spate și izbucni în râs.

– Strașnic i-am mai lucrat! Acum o să vedem!

Johnson vorbi, încruntând din sprâncene:

– Excelent lucrat! Pare ceva necurat la mijloc. Trebuie să mai luăm de la ea o declarație.

– O, dar se va întoarce în câteva minute, zise Sugden nepăsător. Când se va hotărî ce să spună. Ei, domnule Poirot?

Poirot, care visa cu ochii deschiși, tresări:

– Ce ați spus?

– Am spus că se va întoarce.

– Probabil, da, probabil, da, da!

Sugden îl întrebă privindu-l fix:

– Ce s-a întâmplat, domnule Poirot? Ați văzut o stafie?

– Știți, nu sunt sigur dacă nu cumva *chiar asta am făcut*, veni răspunsul calm al lui Poirot.

Colonelul Johnson spuse nerăbdător:

– Ei, Sugden, altceva?

– Am încercat să verific ordinea în care fiecare a ajuns la locul crimei. E destul de limpede ce s-a întâmplat. După crimă, când țipătul de moarte al victimei i-a alarmat pe toți, criminalul s-a strecurat afară, a încuiat ușa cu un clește sau ceva asemănător și, după un moment sau două, a început să joace rolul unuia care se precipită și el *către* locul crimei, la fel ca toți ceilalți. Din păcate nu e ușor de verificat cu exactitate pe cine a văzut fiecare, pentru că amintirile oamenilor nu sunt foarte precise atunci când vine vorba de lucruri de genul ăsta. Tressilian spune că i-a văzut pe Harry și pe Alfred Lee traversând holul de la sufragerie și alergând sus. Asta îi scoate din discuție, dar, oricum, nu figurau printre suspecti. Din câte îmi dau seama, domnișoara Estravados a ajuns acolo mai târziu, printre ultimii. Opinia generală pare să indice că Farr, doamna George și doamna David au ajuns primii. Fiecare dintre aceștia trei spune că unul dintre ceilalți se găsea în fața sa. Aici e dificultatea, nu prea poți distinge între o minciună deliberată și o confuzie autentică. Toată lumea a alergat într-acolo, ăsta e un fapt, dar nu e clar în ce ordine.

– Credeți că e important? întrebă Poirot.

– Avem aici de-a face cu elementul timp. Timpul a fost incredibil de scurt, amintiți-vă! zise Sugden.

– Sunt de acord cu dumneavoastră că elementul timp este foarte important în acest caz.

– Ceea ce face lucrurile și mai dificile este că acolo se află două scări, continuă Sugden. Cea principală, din hol, la distanță aproximativ egală între sufragerie și salon, și mai e și cea din celălalt capăt al casei. Stephen Farr a venit pe această scară. Miss Estravados a traversat etajul prin acea parte a casei (camera ei se află la celălalt capăt). Ceilalți declară că au urcat pe scara asta.

– Ce confuzie, într-adevăr! fu de acord Poirot.

Ușa se deschise și Magdalene intră repede. Avea respirația întretăiată și obrajii roșii. Se apropie de masă și spuse încet:

– Soțul meu crede că m-am întins. Am ieșit din cameră pe furiș. Colonele Johnson, spuse ea, implorându-l cu ochii ei mari, plini de suferință, dacă vă voi spune adevărul, *promiteți* să păstrați tăcerea în privința asta? Vreau să spun că nu e necesar să faceți totul *public*, nu?

Colonelul Johnson spuse:

– Doamnă Lee, dacă e vorba de ceva care nu are nici o legătură cu crima...

– Da, nici o legătură. Ceva care ține doar de... viața mea privată.

Șeful poliției spuse:

– Ar fi bine să spuneți tot adevărul, doamnă Lee, și să ne lăsați pe noi să judecăm.

Magdalene zise, cu ochii în lacrimi:

– Da, știu că pot să am încredere în dumneavoastră. Păreți atât de cumsecade. Vedeți, lucrurile stau în felul următor. Există cineva.... Se opri.

– Da, doamnă Lee?

– Aseară voiam să dau telefon cuiva, unui bărbat, un prieten, și nu voiam ca George să știe. Știu că a fost ceva urât din partea mea, dar asta e. Așa că m-am dus la telefon după cină, crezând că George se va afla în sufragerie. Dar când am ajuns acolo, l-am auzit vorbind la telefon, așa că am așteptat.

– Unde ați așteptat, doamnă? întrebă Poirot.

– În spatele scărilor e un loc unde se țin haine și alte lucruri. M-am pitit acolo, de unde puteam să-l văd pe George ieșind din camera sa. Dar n-a ieșit, apoi au început zgomotele și domnul Lee a țipat, iar eu am alergat sus.

– Deci soțul dumneavoastră n-a ieșit din cameră până în momentul crimei?

– Nu.

Șeful poliției întrebă:

– Iar dumneavoastră ați așteptat acolo, în acel loc, de la nouă fix până la nouă și un sfert?

– Da, dar nu puteam să spun *asta*, înțelegeți! Ar fi vrut să știe ce făceam acolo. A fost foarte neplăcut pentru mine, înțelegeți, nu?

– Într-adevăr neplăcut, zise Johnson sec.

Ea îi zâmbi dulce.

– Mă simt *atât* de ușurată, acum, că v-am spus adevărul. *Nu-i* veți spune soțului meu, nu-i așa? Nu, sunt sigură că n-o să-i spuneți! Am încredere în dumneavoastră, în toți.

Îi cuprinse pe toți în privirea ei rugătoare de final și se strecură repede afară din cameră.

Colonelul Johnson oftă din greu.

– Ei bine, spuse el, *ar putea* fi adevărat! E o poveste perfect plauzibilă. Pe de altă parte...

– Sau ar putea să nu fie, încheie Sugden. Deocamdată, asta e. Nu știm.

III

Lydia Lee stătea lângă fereastra din partea opusă a încăperii, privind afară. Figura îi era pe jumătate ascunsă de draperiile grele. Auzind un sunet, se întoarse tresărind și îl văzu pe Hercule Poirot stând în cadrul ușii.

– M-ați speriat, domnule Poirot.

– Îmi cer scuze, doamnă. Am mersul ușor.

– Credeam că e Horbury.

Hercule Poirot dădu din cap.

– E adevărat, el pășește încet, ca o pisică... sau ca un *hoț*.

Făcu o pauză, privind-o.

Pe fața ei nu se văzu nici o reacție, dar avu o ușoară grimasă de aversiune, spunând:

– Nu mi-a plăcut niciodată omul ăsta. Voi fi fericită să scap de el.

– Cred că ar fi înțelept din partea dumneavoastră să o faceți, doamnă.

Ea îi aruncă rapid o privire.

– Ce vreți să spuneți? Aveți informații împotriva lui?

Poirot îi răspunse:

– E un om care colecționează secrete... și se folosește de ele pentru câștigul său personal.

– Credeți că știe ceva... despre crimă? întrebă ea în grabă.

Poirot ridică din umeri.

– Are urechi lungi și mersul agil. Posibil să fi auzit ceva, ceva ce ține pentru el.

Lydia spuse fără ocolișuri:

– Credeți că ar putea încerca să șantajeze pe cineva dintre noi?

– E o posibilitate. Dar nu asta am venit să vă spun.

– Ce aveți să-mi spuneți, atunci?

– Am stat de vorbă cu domnul Alfred Lee. Mi-a făcut o propunere și am vrut să discut cu dumneavoastră înainte să mă hotărâsc dacă o accept sau nu. Însă am fost atât de marcat de felul în care arătați, de încântătorul model al bluzei dumneavoastră pe fondul roșu-aprins al draperiilor, încât m-am oprit să vă admir.

Lydia rosti tăios:

– Haideți, domnule Poirot, chiar trebuie neapărat să pierdem timpul cu complimente?

– Îmi cer scuze, doamnă. Sunt atât de puține doamnele englezoaice care înțeleg *la toilette*¹. Fusta pe care ați purtat-o în prima seară în care v-am văzut, modelul ei simplu și sobru, exprima grație și distincție.

Lydia întrebă din nou, pierzându-și răbdarea:

– De ce voiați să mă vedeți?

Poirot deveni grav.

– Iată de ce, doamnă. Soțul dumneavoastră vrea ca eu să iau investigația foarte în serios. Îmi cere să stau aici, în casă, și să fac tot ceea ce îmi stă în putință că să rezolv această afacere.

---

¹ Ansamblul reprezentat de acțiunea de a se pune în valoare prin îmbrăcăminte, coafură, machiaj, ținută etc (n.tr.).

Lydia rosti tăios:

– Ei bine, și?

– Nu voi accepta o invitație care să nu fi fost împărtășită de stăpâna casei, o lămuri Poirot.

Ea spuse cu răceală:

– Bineînțeles că împărtășesc invitația făcută de soțul meu.

– Da, doamnă, dar am nevoie de mai mult decât atât. *Vreți* cu adevărat ca eu să vin aici?

– De ce nu?

– Să încercăm să fim mai sinceri unul cu celălalt. Iată ce vă întreb: *Vreți* ca adevărul să iasă la lumină sau nu?

– Bineînțeles.

Poirot oftă.

– Chiar trebuie să-mi serviți aceste replici convenționale?

Lydia răspunse:

– Sunt o femeie convențională. Apoi își mușcă buza, ezitând, și spuse: Poate că e mai bine să vorbim pe șleau. Bineînțeles că înțeleg unde bateți! Nu e o poziție prea plăcută. Socrul meu a fost ucis cu brutalitate și, în afară de posibila variantă care îl incriminează pe cel mai suspect dintre toți, anume pe Horbury, pentru crimă și jaf – și se pare că această variantă cade – nu rămâne decât ipoteza conform căreia Simeon Lee a fost ucis de către cineva din familia sa. Aducerea acestei persoane în fața tribunalului înseamnă rușine și dizgrație pentru noi toți... Dacă e să fiu cinstită, trebuie să spun că *nu* vreau ca asta să se întâmple.

– *Vreți* ca ucigașul să scape nepedepsit? veni întrebarea lui Poirot.

– N-ar fi singurul caz de crimă rămas nerezolvat pe lumea asta.

– Sunt perfect de acord cu dumneavoastră.

– Atunci ar mai conta una în plus?

– Cum rămâne atunci cu ceilalți membri ai familiei? Cu cei nevinovați?

Ea îl fixă cu privirea.

– Ce-i cu ei?

– Vă dați seama că, dacă lucrurile iau întorsătura dorită de dumneavoastră, *nimeni nu va afla vreodată*. Iar umbra suspiciunii va rămâne aceeași asupra tuturor...

Ea răspunse ezitând:

– Nu m-am gândit la asta.

– *Nimeni nu va ști vreodată cine a fost vinovatul...* zise Poirot și adăugă insinuant, cu voce joasă: Dacă nu cumva *dumneavoastră* știți deja, doamnă?

– Nu aveți nici un drept să afirmați asta! izbucni ea. Nu e adevărat! O! Dacă măcar ar putea fi vorba de un străin și nu de un membru al familiei!

Poirot spuse:

– Ar putea fi și una, și alta.

Ea se holbă la el.

– Ce vreți să spuneți?

– Ar putea fi un membru al familiei și, în același timp, un străin... Nu înțelegeți unde vreau să ajung? *Eh bien*, e o idee care i-a trecut prin cap lui Hercule Poirot!

Se uită la ea.

– Ei bine, doamnă, ce să-i spun domnului Lee?

Lydia ridică mâinile și le lăsă să cadă într-un gest brusc de neajutorare.

– Evident, veți accepta.

IV

Pilar stătea în mijlocul salonului pentru muzică. Avea o atitudine rigidă, iar ochii i se plimbau dintr-o parte în alta a încăperii, de parcă era un animal hăituit, care presimte un atac.

În cele din urmă izbucni:

– Vreau să plec de aici!

Stephen Farr spuse cu blândețe:

– Nu ești singura care se simte astfel. Dar nu ne vor lăsa să plecăm, draga mea.

– Adică... poliția?

– Da.

Pilar spuse pe un ton foarte serios:

– Nu prea e frumos să ai de-a face cu poliția. E ceva ce n-ar trebui să li se întâmple oamenilor respectabili.

Stephen întrebă, cu un ușor zâmbet:

– Adică ție?

Pilar răspunse:

– Nu, vreau să spun lui Alfred, Lydiei, și lui David, și lui George, și Hildei, și... da, și Magdalenei.

Stephen își aprinse o țigară. Trase vreo două fumuri înainte de a spune:

– Ai omis pe cineva. De ce?

– Cum?

– De ce nu l-ai menționat și pe fratele Harry?

Pilar râse, dezvelindu-și dantura albă, perfectă.

– Oh, dar Harry e altfel! Cred că știe foarte bine cum e să ai de a face cu poliția.

– Poate că ai dreptate. Cu siguranță că e puțin cam prea pitoresc ca să dea bine în acest tablou domestic. Continuă: Îți plac rudele tale din Anglia, Pilar?

Pilar spuse fără prea mare convingere:

– Sunt drăguți... sunt cu toții foarte drăguți. Dar nu prea obișnuiesc să râdă, nu sunt veseli.

– Scumpa mea, tocmai a avut loc o crimă în casă!

– Da... recunosc Pilar, cu jumătate de gură.

– O crimă; spuse Stephen pe un ton instructiv, nu este un eveniment atât de uzual pe cât pare să sugereze nonșalanța ta. Nu știu cum e în Spania, dar în Anglia crimele sunt tratate cu foarte multă seriozitate.

– Îți bați joc de mine! exclamă Pilar.

– Te înșeli. Nu sunt într-o stare adecvată pentru glume.

Pilar se uită la el și îl întrebă:

– Asta pentru că și tu vrei să pleci de aici?

– Da.

– Iar polițistul ăla mare și arătos n-o să te lase?

– Nu i-am cerut voie. Dar, dacă aș face-o, nu mă îndoiesc că n-ar fi de acord. Trebuie să-mi cântăresc bine mișcările și să fiu foarte atent, Pilar.

– Ce enervant, spuse Pilar, dând din cap.

– E ceva mai mult decât enervant, draga mea. Mai e și străinul ăla țicnit care se tot învârte pe aici. Nu cred că e mare lucru de capul lui, dar mă neliniștește puțin.

Pilar se încruntă.

– Bunicul meu a fost foarte, foarte bogat, nu-i așa?

– Cred că da.

– La cine se vor duce acum banii lui? La Alfred și la ceilalți?

– Depinde de testament.

Pilar spuse gânditoare:

– Ar fi putut să-mi lase și mie niște bani, dar mă tem că n-a făcut-o.

Stephen rosti cu blândețe:

– O să fie bine pentru tine. În fond și la urma urmei, faci parte din familie. Locul tău e aici. Vor trebui să aibă grijă de tine.

Pilar repetă cu un oftat:

– Locul meu... e aici. Ce chestie amuzantă! Și, de fapt, nu e amuzantă deloc.

– Înțeleg că nu ți se pare deloc distractiv.

Pilar oftă din nou. Apoi spuse:

– Crezi că am putea da drumul la gramofon și să dansăm?

Stephen răspunse, șovăind:

– Nu prea ar da bine. Casa asta e în doliu, ștregăriță spa-niolă fără milă ce ești!

Pilar spuse, făcând ochii foarte mari:

– Dar nu mă simt deloc tristă. Pentru că n-am apucat să-l cunosc într-adevăr pe bunicul meu și, deși mi-a plăcut să stau de vorbă cu el, nu vreau să plâng și să fiu nefericită pentru că el a murit. E ridicol să te prefaci.

– Ești adorabilă! izbucni Stephen.

Pilar insistă, cu o voce mieroasă:

– Am putea să punem niște mănuși și să îndesăm și alte lucruri în gramofon, așa, ca să nu facă prea mult zgomot și să nu ne audă nimeni.

– Hai atunci, ispită!

Ea râse fericită și alergă afară din cameră, îndreptându-se spre sala de bal din partea cealaltă a casei.

Apoi, când ajunse în holul care dădea către ușa de la grădină, incremeni. La fel și Stephen.

Hercule Poirot desprinsese un portret de pe perete și îl studia în lumina ce venea de pe terasă. Ridică privirea și îi văzu.

– Aha! spuse el. Ați apărut la momentul potrivit.

Pilar îl întrebă:

– Ce faceți aici?

Se apropie de el.

Poirot îi răspunse pe un ton grav:

– Studiez ceva foarte important, chipul lui Simeon Lee, așa cum era în tinerețe.

– Oh, acesta este bunicul meu?

– Da, domnișoară.

Ea își fixă privirea asupra figurii pictate și spuse încet:

– Cât de diferit... foarte diferit... Era atât de bătrân, atât de zbârcit. Aici seamănă cu Harry, așa cum trebuie să fi fost Harry acum vreo zece ani.

Hercule Poirot aprobă din cap.

– Da, domnișoară. Harry Lee este întru totul fiul tatălui său. Iar aici avem... O conduse puțin de-a lungul galeriei, aici o avem pe doamna, bunica dumneavoastră, o figură prelungă și blândă, cu părul foarte blond și cu ochi albastru-deschis.

- Exact ca David, remarcă Pilar.
- Și puțin ca Alfred, adăugă Stephen.

Poirot trase concluzia:

– Ereditatea este un lucru extrem de interesant. Domnul Lee și soția sa erau firi diametral opuse. În mare, copiii rezultați din mariaj au preluat caracterul mamei. Priviți aici, domnișoară!

Arată spre imaginea unei fete cam de nouăsprezece ani, cu părul auriu cârlionțat și ochi albaștri plini de voieșie. Culoarea era cea a ochilor soției lui Simeon Lee, însă avea o vivacitate pe care acei ochi albaștri și acele trăsături placide nu o cunoscuseră niciodată.

- O! exclamă Pilar.

Culoarea îi năvăli în obraji.

Își duse mâna la gât. Scoase un medalion prins de un lanț de aur, lung. Apăsă capacul și acesta se deschise. Către Poirot privea același chip zâmbitor.

- Mama mea, spuse Pilar.

Poirot dădu din cap. Pe partea cealaltă a medalionului era portretul unui bărbat. Era tânăr și frumos, brunet și cu ochii de un albastru-întunecat.

Poirot întrebă:

- Tatăl dumneavoastră?

Pilar confirmă:

- Da, tata. E foarte frumos, nu-i așa?

– Într-adevăr. Puțini spanioli au ochi albaștri, nu-i așa, *señorita*?

– Se mai întâmplă, în nord, mai ales. Pe lângă asta, mama tatălui meu era irlandeză.

Poirot spuse gânditor:

– Deci aveți sânge spaniol, irlandez și englez și mai aveți și ceva de țigan în dumneavoastră. Știți ce cred, domnișoară? Cu moștenirea asta genetică, n-aș dori să vă am ca dușman.

Stephen spuse râzând:

– Îți aduci aminte ce-ai spus în tren, Pilar? Că tu, dușmanilor tăi, le-ai tăia gâtul. O!

Se opri, dându-și brusc seama de rezonanța spuselor sale.

Hercule Poirot se grăbi să schimbe vorba, spunând:

– Ah, da, voiam să vă spun ceva, *señorita*. Prietenul meu, inspectorul-șef, are nevoie de pașaportul dumneavoastră. După cum știți, poliția are formalitățile ei, stupide, obositoare, dar necesare, în privința străinilor care vin în această țară. Și, bineînțeles, conform legii, sunteți un străin.

Pilar ridică din sprâncene.

– Pașaportul meu? Da, vi-l aduc. E la mine în cameră.

Poirot se scuză în timp ce o conducea:

– Îmi pare teribil de rău să vă deranjez, vă rog să mă credeți.

Ajunseseră la capătul galeriei. Acolo se afla o scară. Pilar urcă în pas vioi, iar Poirot o urmă. Stephen veni și el. Dormitorul lui Pilar se afla chiar în capătul scării.

Când ajunse la ușă, ea spuse:

– Vi-l aduc de îndată.

Intră. Poirot și Stephen Farr rămaseră să aștepte afară.

Stephen spuse cu remușcare în glas:

– Ce idiot am fost, să spun așa ceva! Totuși, nu cred că ea și-a dat seama, ce credeți?

Poirot nu răspunse. Își aplecă puțin capul într-o parte, ca și cum ar fi ascultat.

– Englezii sunt înnebuniți după aer proaspăt. Pare-se că domnișoara Estravados a moștenit și ea această trăsătură.

Stephen întrebă cu uimire:

– De ce?

Poirot spuse măsurat:

– Pentru că, deși e foarte frig astăzi, nu ca ieri, când a fost atât de cald și soare, domnișoara Estravados tocmai a deschis fereastra la ea în cameră. E uimitor să vezi pe cineva atât de înnebunit după aerul curat.

Deodată se auzi o exclamație în spaniolă din interiorul camerei, iar Pilar reapăru, zâmbind încurcată.

– Ah! strigă ea. Dar ce proastă și neîndemânică sunt! Geanta mea era pe pervazul geamului și am căutat în ea atât de repede, încât, neatentă, mi-am scăpat pașaportul pe geam. E jos, în stratul de flori de dedesubt. Mă duc să-l iau.

– Mă duc eu să-l iau, spuse Stephen, dar Pilar zburase deja pe lângă el și îi strigă peste umăr:

– Nu, a fost prostia mea. Tu du-te în salon cu domnul Poirot și o să vin și eu acolo.

Stephen Farr înclina să meargă după ea, dar mâna lui Poirot i se lăsă cu blândețe pe braț, iar glasul acestuia rosti:

– Hai să o luăm pe aici!

Merseră de-a lungul coridorului de la primul etaj către celălalt capăt al casei, până ajunseră la scara principală. Aici, Poirot spuse:

– Haideți să nu coborâm încă. Dacă sunteți atât de amabil să veniți cu mine până în camera unde a avut loc crima, aș vrea să vă întreb ceva.

Merseră de-a lungul coridorului care ducea către camera lui Simeon Lee. În drum, pe partea stângă, trecură pe lângă o firidă ce adăpostea două statui de marmură, două nimfe robuste strângând la piept faldurile veșmintelor, într-o scenă de agonie în stil victorian.

Stephen Farr le aruncă o privire și murmură:

– Destul de înfricoșătoare ziua. Am crezut că erau trei când am trecut pe aici noaptea trecută, dar, slavă Domnului, erau doar două!

– Nu prea mai sunt la modă, admise Poirot. Dar fără îndoială că au valorat bani buni la vremea lor. Arată mai bine noaptea, cred.

– Da, nu vezi decât o siluetă albă care strălucește.

Poirot șopti:

– Noaptea, toate pisicile sunt negre!

Îl găsiră pe inspectorul-șef Sugden în cameră. Acesta stătea în genunchi lângă seif și îl examina cu o lupă. Ridică însă capul în momentul intrării lor.

– A fost deschis normal, cu cheia, trase el concluzia. De către cineva care știa combinația. Nu pare să fi fost vorba de altceva.

Poirot se apropie de el, îl luă deoparte și îi șopti ceva la ureche. Inspectorul-șef încuviință din cap și părăsi încăperea.

Poirot se întoarse către Stephen Farr, care rămăsese în picioare, privind cu atenție fotoliul în care obișnuise să stea Simeon Lee. Sprâncenele i se împreunaseră, iar venele îi subliniau fruntea. Poirot se uită la el un minut-două în tăcere, apoi spuse:

– Asta vă aduce aminte de ceva?

Stephen spuse încet:

– Acum două zile stătea acolo, viu, iar acum... Apoi, scuturându-se de captivarea care pusese stăpânire de el, spuse: Da, domnule Poirot, m-ați adus aici ca să mă întrebați ceva?

– A, da. Ați fost, cred, prima persoană care a ajuns la locul crimei azi-noapte, nu?

– Da? Nu-mi amintesc. Nu, cred că una dintre doamne a ajuns aici înaintea mea.

– Care doamnă?

– Una dintre soții – a lui David sau a lui George; țin minte că au ajuns aici destul de repede.

– Ați declarat că n-ați auzit țipătul, așa e?

– Nu cred că l-am auzit. Nu-mi amintesc precis. Cineva a țipat într-adevăr, dar putea fi cineva de jos.

Poirot spuse:

– N-ați auzit un zgomot ca ăsta?

Își dădu capul pe spate și slobozi dintr-odată un strigăt ascuțit.

Gestul lui Poirot fusese atât de neașteptat, încât Stephen tresări și se dădu doi pași înapoi, gata să cadă. Exclamă furios:

– Pentru numele lui Dumnezeu, vreți să speriați toată casa?! Nu, n-am auzit nimic, cel puțin nimic de felul ăsta! Acum, toată

lumea o să stea iar cu urechea ciulită! O să creadă că s-a mai produs o crimă!

Poirot păru descumpănit. Șopti:

– Adevărat... a fost ceva prostesc din partea mea... Trebuie să plecăm imediat de aici.

Se grăbi să iasă din cameră. Lydia și Alfred se aflau în capul scării, privind cu atenție în sus. George ieși din bibliotecă și li se alătură, iar Pilar apăru în fugă, cu un pașaport în mână.

Poirot strigă:

– Nimic, nu s-a întâmplat nimic. Nu vă alarmați! Am făcut un mic experiment. Asta a fost tot.

Alfred păru enervat, iar George, indignat. Poirot îl lăsă pe Stephen să dea explicațiile necesare și dispăru în viteză pe coridorul care ducea spre celălalt capăt al casei.

La capătul coridorului, inspectorul-șef Sugden ieși calm din camera lui Pilar, în calea lui Poirot.

– *Eh bien?* întrebă Poirot.

Inspectorul-șef scutură din cap.

– Nici un sunet.

Îl privi cu admirație pe Poirot și aprobă din cap.

V

Alfred Lee spuse:

– Prin urmare acceptați, domnule Poirot?

Își duse mâna la gură, tremurând ușor. Ochii săi căprui erau luminoși și aveau o expresie nouă, un licăr ciudat. Se bâlbâia ușor. Lydia, care stătea tăcută lângă el, îl privea cu o oarecare neliniște.

Alfred continuă bâlbâindu-se:

– Nu știți... nu vă dați seama... ce înseamnă pentru mine... Ucigașul tatălui meu *trebuie* să fie descoperit.

Poirot îi răspunse:

– De vreme ce mă asigurați că ați reflectat îndelung și cu grijă, da, accept. Dar trebuie să înțelegeți, domnule Lee, că nu poate exista cale de întoarcere. Nu accept să joc rolul copoiului pe care îl trimiți la vânătoare, iar apoi îl chemi înapoi pentru că nu-ți convine felul în care se mișcă!

– Bineînțeles... bineînțeles... Totul e gata. Dormitorul dumneavoastră e pregătit. Rămâneți cât considerați că e necesar...

Poirot spuse cu gravitate:

– N-o să dureze mult.

– Cum așa?

– Am spus că n-o să dureze mult. Această crimă a avut loc într-un cerc și într-un spațiu restrâns, așa că e imposibil să dureze prea mult până adevărul va ieși la lumină. Cred că se întrevește deja finalul afacerii.

Alfred se holbă la el.

– Imposibil! exclamă el.

– Cătuși de puțin. Toate informațiile se îndreaptă, mai mult sau mai puțin, într-o singură direcție. A rămas un singur detaliu irelevant care trebuie îndepărtat. Când se va realiza acest lucru, adevărul va ieși la lumină.

Alfred spuse cu neîncredere:

– Adică *știți*?

Poirot zâmbi.

– Oh, da, spuse el. Știu.

Alfred îngăimă:

– Tatăl meu... tatăl meu...

Se întoarse.

Poirot spuse tăios:

– Domnule Lee, am două rugăminți la dumneavoastră.

Alfred răspunse cu o voce gătuită:

– Orice... orice.

– În cazul acesta, aș dori în primul rând ca portretul din tinerețe al domnului Lee să fie pus în dormitorul pe care, cu atâta amabilitate, mi l-ați acordat.

Alfred și Lydia făcură ochii mari către el.

– Portretul tatălui meu... dar de ce? întrebă Alfred.

Poirot îl lămuri cu un ușor gest al mâinii:

– Mă va... cum să mă exprim... mă va inspira.

Lydia interveni tăios:

– Domnule Poirot, vă propuneți cumva să rezolvați acest caz cu ajutorul clarviziunii?

– Haideți să spunem, doamnă, că intenționez să mă folosesc nu doar de ochii trupului, ci și de ochii minții.

Ea ridică din umeri.

Poirot continuă:

– Mai departe, domnule Lee, aș vrea să cunosc adevăratele circumstanțe privind moartea soțului surorii dumneavoastră, Juan Estravados.

Lydia:

– E absolut necesar?

– Vreau să am toate informațiile în mână, doamnă.

Alfred răspunse:

– Juan Estravados a ucis un bărbat într-o cafenea, în urma unui scandal legat de o femeie.

– Cum l-a ucis?

Alfred se uită rugător la Lydia. Ea explică pe un ton egal:

– L-a înjunghiat. Juan Estravados nu a fost condamnat la moarte, căci s-a considerat că a fost provocat. A fost condamnat la închisoare și a murit acolo.

– Fiica sa cunoaște aceste lucruri despre tatăl ei?

– Cred că nu.

Alfred întări:

– Nu, Jennifer nu i-a spus niciodată.

– Mulțumesc.

– Doar nu credeți că Pilar... dar e absurd!

Poirot continuă:

– Acum, domnule Lee, sunteți atât de bun să-mi dați niște detalii despre fratele dumneavoastră, domnul Harry Lee?

– Ce vrei să știi?

– Am înțeles că, într-o oarecare măsură, era considerat oaia neagră a familiei. De ce?

Lydia spuse:

– E o poveste atât de veche...

Alfred interveni, înroșindu-se la față:

– Dacă vrei să știi, domnule Poirot, a sustras o mare sumă de bani plastografiind semnătura tatălui meu pe un cec. Bineînțeles că tatăl meu nu a făcut plângere. Harry a fost întotdeauna un escroc. A intrat în belele peste tot în lume. Tot timpul telegrafia acasă după bani ca să scape din încurcătură. Era cât pe ce să facă închisoare, și aici, și în afara țării.

Lydia încercă să-l tempereze:

– Nu poți să spui că *știi* cu adevărat toate lucrurile astea, Alfred.

Alfred izbucni furios, gesticulând:

– Harry nu e bun de nimic... de nimic! Niciodată n-a fost bun de nimic!

Poirot spuse:

– Înțeleg că n-a rămas nici un pic de iubire frățească între dumneavoastră?

Alfred Lee răspunse:

– L-a înșelat pe tata... l-a înșelat într-un mod absolut scandalos!

Lydia oftă, un oftat scurt, neliniștit. Poirot îl auzi și îi aruncă o privire atentă.

Ea murmură:

– Măcar dacă s-ar găsi diamantele... Sunt sigură că asta ar aduce rezolvarea cazului.

Poirot o lămuri însă:

– *Au fost găsite*, doamnă.

– Ce?!

Poirot spuse cu delicatețe:

– Au fost găsite în interiorul micii dumneavoastră grădini care reprezintă Marea Moartă...

Lydia țipă:

– În grădina mea? Dar asta e... asta e nemaipomenit!

Poirot întrebă ușor:

– Nu-i așa, doamnă?

Partea a VI-a

27 decembrie

Alfred Lee spuse oftând:

– A fost mai bine decât m-am așteptat!

Tocmai se întorceau de la audiere.

Domnul Charlton, un notar de modă veche cu o privire albastră plină de circumspecție, fusese de față și se întorsese împreună cu ei.

– După cum v-am spus, procedurile au fost niște simple formalități; s-a stabilit o amânare pentru a permite poliției să aducă probe suplimentare.

George Lee spuse vexat:

– E extraordinar de neplăcut, cu adevărat extraordinar de neplăcut pentru mine. Mă văd pus într-o situație îngrozitoare. Și eu sunt absolut convins că această crimă a fost făcută de un maniac care, într-un fel sau altul, a reușit să se strecoare în casă. Tipul ăla, Sugden, e încăpățânat ca un catâr. Colonelul Johnson ar trebui să ceară sprijin din partea inspectorilor de la Scotland Yard. Poliția locală nu e în stare de nimic. Sunt bătuți în cap. De exemplu, ce e cu omul ăsta, Horbury? Am auzit că trecutul lui e destul de întunecat, dar poliția nu face nimic în privința asta.

Domnul Charlton răspunse:

– Cred că acest om, Horbury, are un alibi satisfăcător pentru intervalul de timp aflat în discuție. Poliția l-a acceptat.

– De ce l-au acceptat? George era furios. Dacă eram în locul lor, aș fi privit cu mari rezerve un astfel de alibi. Normal că

orice criminal are grijă să-și facă rost de un alibi! E de datoria poliției să desființeze alibiul, bineînțeles, dacă ofițerii își cunosc meseria.

– Ei bine, spuse domnul Charlton, nu cred că e treaba noastră să-i învățăm pe polițiști să-și facă meseria, ce spuneți? În mare, formează un corp destul de competent.

George scutură din cap a nemulțumire.

– Ar trebui chemați cei de la Scotland Yard. Nu sunt câtuși de puțin mulțumit de inspectorul-șef Sugden. O fi el organizat și perseverent, dar cu siguranță că e departe de a fi o inteligență sclipitoare.

Domnul Charlton interveni:

– Nu sunt de acord cu dumneavoastră. Sugden e un om de valoare. Nu este foarte impresionant, dar își face treaba.

Lydia spuse:

– Sunt sigură că poliția face o treabă bună. Domnule Charlton, serviți un pahar de vin de Xeres?

Domnul Charlton refuză cu politețe. Apoi, dregându-și vocea, începu să citească testamentul, toți membrii familiei fiind de față.

Îl citi cu o notă insinuantă în glas, accentuând frazele cele mai obscure și savurându-i jargonul juridic.

Ajunse la sfârșit, își dădu jos ochelarii, îi șterse și se uită cu un aer întrebător spre întreaga adunare.

Harry Lee începu:

– Păsăreasca asta legală e cam greu de urmărit. Treceți, vă rog, la ceea ce ne interesează pe toți.

– Vă spun, zise domnul Charlton, avem un testament de o simplitate desăvârșită.

Harry exclamă:

– Dumnezeule, păi atunci cum arată un testament complicat?!

Domnul Charlton îl țintui cu o privire de gheață, apoi continuă:

– Clauzele principale ale testamentului sunt foarte simple. Jumătate din averea domnului Lee revine fiului său, Alfred Lee, iar ceea ce rămâne se împarte între ceilalți copii ai săi.

Harry izbucni într-un râs forțat. Spuse:

– Ca de obicei, Alfred are noroc cu carul! Jumătate din averea tatei! Noroc chior, nu-i așa, Alfred?

Alfred pufni. Lydia spuse tăios:

– Alfred a fost un fiu loial și devotat. S-a ocupat de afacerile familiei ani de zile și a purtat pe umeri întreaga responsabilitate.

– O, da. Alfred a fost întotdeauna băiatul cel bun, comentă Harry.

Alfred rosti apăsător:

– Cred că *tu* ar trebui să te consideri norocos, Harry, că tata ți-a lăsat și ție ceva!

Harry râse, dându-și capul pe spate.

– Ți-ar fi plăcut la nebunie să mă fi scos de tot din testament, nu-i așa? Nu m-ai suportat niciodată.

Domnul Charlton tuși. Era obișnuit, mult prea bine chiar, cu scenele dureroase care urmau citirii unui testament. Era nerăbdător să plece înainte ca obișnuita ceartă de familie să degenereze prea mult.

– Cred... că asta e tot... zise el.

Harry întrebă brusc:

– Și Pilar?

Domnul Charlton tuși din nou, de această dată în semn de scuză.

– Domnișoara Estravados nu e menționată în testament.

Harry insistă:

– Păi nu îi revine partea de moștenire a mamei sale?

Domnul Charlton explică:

– Doamna Estravados, dacă ar fi trăit, ar fi primit, bineînțeles, o parte egală cu a tututor celorlalți, dar, de vreme ce a murit, partea care i-ar fi revenit ei va fi redistribuită celorlalți copii ai domnului Simeon Lee, adică dumneavoastră.

Pilar rosti încet, cu vocea ei mieroasă:

– Deci... nu mă aleg... cu nimic?

Lydia interveni repede:

– Draga mea, familia se va îngriji de asta, nu-ți face griji!

George Lee spuse:

– Vei putea să locuiești aici cu Alfred, nu-i așa, Alfred? Ești nepoata noastră și e de datoria noastră să avem grijă de tine.

– Vom fi întotdeauna bucuroși să te avem în mijlocul nostru, interveni Hilda.

Harry însă insistă:

– Are dreptul la propria parte din moștenire. Are dreptul la partea lui Jennifer.

Domnul Charlton rosti încet:

– Trebuie... chiar trebuie să plec. La revedere, doamnă Lee... dacă vă mai pot fi de vreun folos... mă puteți consulta oricând...

Ieși în graba mare. Experiența îi permitea să aprecieze că toate ingredientele necesare unui scandal de familie erau detectabile în proporții îngrijorătoare.

În timp ce ușa se închidea în urmă lui, Lydia spuse cu vocea ei limpede:

– Sunt de acord cu Harry. Consider că Pilar este îndreptățită să primească o parte din moștenire. Testamentul a fost întocmit cu mulți ani înainte de moartea lui Jennifer.

– Prostii, o contrazise George. Ai un mod de a gândi foarte superficial, Lydia, și nu arăți deloc respect pentru lege. Legea e lege și trebuie să ne supunem ei.

Magdalene îl susținu:

– Bineînțeles că e o situație nefericită și tuturor ne pare extrem de rău pentru Pilar, dar George are dreptate. După cum a spus și el, legea e lege.

Lydia se ridică. O luă pe Pilar de mână.

– Draga mea, spuse ea, toate astea trebuie să fie foarte dezagreabile pentru tine. Te rog, vrei să ne lași singuri să discutăm problema?

O conduse pe fată până la ușă.

– Nu te îngrijora, Pilar, draga mea, încercă ea s-o liniștească, – lasă totul în seama mea.

Pilar ieși încet din cameră. Lydia închise ușa în urma ei, apoi se întoarse.

Pentru un moment se lăsă liniștea. Toată lumea își trăgea răsufierea. În clipa următoare, bătălia se dezlănțui.

Harry începu:

– Întotdeauna ai fost un cărpănos și jumătate, George.

George îi întoarse insulta:

– Măcar n-am fost ca tine, o lipitoare și un escroc.

– Ai fost la fel de lipitoare ca mine. Te-ai îmbuibat pe spina tatei în toți acești ani.

– Pari să scapi din vedere faptul că dețin o poziție de mare responsabilitate, care...

– Mare responsabilitate pe dracu'! Nu ești decât un balon umflat cu pompa!

Magdalene scrâșni:

– Cum îndrăznești?

Vocea de obicei calmă a Hildei căpătă un ton puțin mai ridicat:

– Oare n-am putea să discutăm *civilizat*?

Lydia îi aruncă o privire recunoscătoare.

David izbucni dintr-odată, cu violență:

– Chiar trebuie să ne bălăcărăm cu toții în felul ăsta din cauza *banilor*?

Magdalene îi replică, plină de venin:

– Ce frumos, să te arăți atât de generos și de superior! Doar nu ai de gând să refuzi partea de moștenire? Îți dorești bani la fel de mult ca noi ceilalți! Mărinimia asta morală nu e decât o poză!

David spuse cu o voce gătuită:

– Crezi că ar trebui să o refuz? Mă întreb...

Hilda spuse tăios:

– Bineînțeles că n-ai s-o refuzi. Doar n-o să ne apucăm toți să ne purtăm ca niște copii! Alfred, tu ești capul familiei...

Alfred păru să se trezească dintr-un vis.

– Ce-ați spus? Țipați toți deodată. Mă... mă zăpăciți.

Lydia spuse:

– Așa cum a subliniat și Hilda, de ce trebuie să ne comportăm cu toții ca niște copii lacomi? Haideți să stăm de vorbă liniștit, ca niște oameni normali și, adăugă ea repede, pe rând. Alfred va vorbi primul, pentru că este cel mai mare. Ce crezi, Alfred, ce ar trebui făcut în privința lui Pilar?

El răspunse încet:

– Fără îndoială, casa asta trebuie să fie și a ei. Și mai trebuie să-i fixăm o rentă. Nu cred că are dreptul să ceară partea de moștenire a mamei ei. Nu face parte din familia Lee, amintiți-vă. E cetățean spaniol.

– Nu are nici un drept legal, într-adevăr, fu de acord Lydia. Dar cred că are dreptul *moral*. După cum văd eu lucrurile, tatăl vostru, deși fiica sa se măritase cu un spaniol în ciuda voinței lui, a tratat-o la fel ca pe ceilalți, recunoscându-i drepturile de moștenitoare. George, Harry, David și Jennifer trebuiau să moștenească în mod egal. Numai că Jenny a murit anul trecut. Sunt sigură că în momentul în care l-a chemat pe domnul Charlton, el avea de gând să facă ample modificări în testament, în favoarea lui Pilar. I-ar fi dat cel puțin partea de moștenire a mamei ei. E posibil să fi dorit să îi lase mult mai mult decât atât. Amintiți-vă că ea era singura nepoată a familiei. Cred că am putea cel puțin să ne străduim să reparăm o nedreptate pe care tatăl vostru însuși se pregătea să o repare.

Alfred confirmă cu căldură:

– Bine spus, Lydia! M-am înșelat. Sunt de acord cu tine că Pilar trebuie să primească partea lui Jennifer din testamentul tatălui meu.

Lydia continuă:

– E rândul tău, Harry.

Harry răspunse:

– După cum știți, sunt de acord. Lydia a pus problema foarte bine și așa vrea să spun că o admir pentru asta.

Lydia întrebă din nou:

– George?

George era roșu la față. Izbucni:

– În nici un caz! Toată chestia asta e ridicolă! Să i se dea o casă și bani să se întrețină. E absolut de ajuns pentru ea!

– Deci refuzi să cooperezi?

– Da, refuz.

– Și are perfectă dreptate, îl susținu Magdalene. E dezgustător să i se sugereze că ar trebui să facă ceva de genul ăsta! Având în vedere că George este *singurul* membru al familiei care a făcut ceva pe lumea asta, cred că e o rușine că tatăl său i-a lăsat atât de puțin!

Lydia continuă:

– David?

David spuse cu o voce slabă:

– Cred că aveți dreptate. E păcat să fie atâta răutate și ceartă din cauza asta.

Hilda rosti:

– Ai dreptate, Lydia. E vorba de corectitudine!

Harry aruncă o privire în jur și spuse:

– Deci, e limpede. Eu, Alfred și David suntem în favoarea moțiunii. George e împotriva. Moțiunea a fost votată.

George spuse pe un ton ascutit:

– Nu e vorba de vot aici! Partea mea de moștenire îmi aparține doar mie. Nu voi renunța la nici un penny.

– Nu, într-adevăr, întări Magdalene.

Lydia spuse răspicat:

– Dacă nu vreți să vă implicați, e treaba voastră. Noi ceilalți vom completa și partea voastră.

Se uită în jur căutând aprobare, iar ceilalți încuviințară.

Harry interveni:

– Alfred s-a ales cu partea leului. El trebuie să vină cu partea cea mai mare din pradă.

Alfred spuse:

– Observ că e pe cale să se aleagă praful de inițiativa ta dezinteresată.

Hilda îi întrerupse cu fermitate:

– Hai să nu începem iar! Lydia îi va spune lui Pilar ce am hotărât. De detalii ne putem ocupa și mai târziu. Adăugă, pentru a schimba subiectul: Mă întreb, unde sunt domnul Farr și domnul Poirot?

Alfred îi răspunse:

– În drum spre audiere, l-am lăsat pe domnul Poirot în sat. Spunea că are ceva important de cumpărat.

Harry întrebă:

– De ce n-a venit și el la audiere? Eram sigur că o va face!

Lydia spuse:

– Poate că știa că n-o să fie nimic important. Cine e acolo, în grădină? Inspectorul-șef Sugden sau domnul Farr?

Străduințele celor două femei fură încununuate de succes. Consiliul de familie luă sfârșit.

Lydia îi spuse Hildei, luând-o deoparte:

– Mulțumesc, Hilda. A fost frumos din partea ta că m-ai susținut. Știi, ai fost cu adevărat un *sprijin* în toată povestea asta.

Hilda spuse gânditoare:

– Cum îi mai schimbă banii pe oameni...

Ceilalți ieșiseră cu toții din încăpere. Cele două femei erau singure.

Lydia spuse:

– Da, chiar și Harry... deși fusese ideea lui! Iar bietul meu Alfred... e atât de britanic... chiar are o problemă cu ideea că un supus spaniol va primi bani ai familiei Lee.

Hilda o întrebă, zâmbind:

– Crezi că noi, femeile, suntem mai puțin interesate de bani?

Lydia spuse, ridicând din umerii ei frumoși:

– Până la urmă, știi, nici nu sunt banii noștri, banii noștri *personali!* S-ar putea ca asta să fie diferența.

Hilda spuse pe un ton meditativ:

– Ce copil ciudat, Pilar, vreau să spun. Mă întreb ce se va alege de ea?

Lydia oftă.

– Mă bucur că va fi independentă. Să trăiască aici, să i se dea un cămin și bani să se întrețină, nu cred că ar fi foarte satisfăcător pentru ea. E prea mândră și, cred, prea diferită. Adăugă apoi: Am adus odată un superb lapislazuli din Egipt. Acolo, pe fondul soarelui și al nisipului, avea o culoare extraordinară, un albastru foarte cald și strălucitor. Dar când am ajuns acasă, albastrul său de-abia dacă se mai distingea. Nu mai era decât o bucată de sticlă banală și fără strălucire.

– Da, înțeleg...

Lydia spuse cu căldură:

– Sunt atât de bucuroasă că am ajuns în sfârșit să vă cunosc, pe tine și pe David. Sunt fericită că ați venit amândoi.

Hilda oftă.

– Atât de mult mi-am dorit să nu fi venit, în aceste ultime zile!

– Știu. Ar fi trebuit... Dar să știi, Hilda, șocul nu l-a afectat pe David nici pe departe atât de puternic cum m-aș fi așteptat. Vreau să spun că el e atât de sensibil, încât ar fi putut să îl dea peste cap cu totul. De fapt, de când s-a petrecut crima, a început să arate mai bine...

Hilda păru ușor deranjată. Spuse:

– Deci ai observat asta? E îngrozitor, într-un fel... Dar, vai, Lydia, e atât de adevărat!

Tăcu o vreme, amintindu-și cuvintele pe care soțul ei le pronunțase doar cu o noapte înainte. Îi spusese cu pasiune, trecându-și mâna prin păr:

– Hilda, îți amintești în *Tosca*, atunci când moare Scarpia, iar Tosca îi aprinde lumânări la cap și la picioare? Îți aduci aminte ce spune: „*Acum* pot să-l iert...” Asta simt și eu în privința tatei.

Înțeleg acum că nu l-am putut ierta în toți acești ani, deși voiam să o fac... Dar nu, acum nu mai există nici un resentiment. Totul s-a șters. Și simt, mă simt ca și cum mi s-ar fi luat o imensă povară de pe umeri.

Ea îl întrebase, străduindu-se să îndepărteze senzația bruscă de teamă care o cuprinsese:

– Pentru că e mort?

Îi răspunsese repede, bâlbâindu-se din cauza pasiunii cu care vorbea:

– Nu, nu, n-ai înțeles. Nu pentru că *el* e mort, ci pentru că ura mea stupidă și copilărească față de el s-a stins...

Hilda se gândea acum la acele cuvinte.

Ar fi vrut să i le repete femeii de lângă ea, dar simțea instinctiv că ar fi fost mai înțelept să se abțină.

Ieși cu Lydia din salon în hol.

Magdalene se afla acolo, lângă masa din hol, cu niște lucruri în mână. Tresări când le văzu pe cele două.

– Astea trebuie să fie cumpărăturile importante ale domnului Poirot, zise ea. Tocmai l-am văzut punându-le aici. Mă întreb despre ce o fi vorba.

Se uită la pachete, chicotind un pic, dar privirea îi era tăioasă și neliniștită, contrazicând veselia din cuvintele ei.

Lydia ridică din sprâncene.

– Trebuie să mă duc să mă spăl înainte de prânz.

Magdalene repetă, cu aceeași afectare copilăroasă, incapabilă să-i ascundă nota de disperare din voce:

– Trebuie neapărat să arunc o privire!

Desfășură bucata de hârtie și scăpa o exclamație. Se holbă la lucrul pe care îl ținea în mână.

Lydia se opri și Hilda de asemenea. Amândouă femeile rămaseră cu privirea fixă.

Magdalene spuse pe un ton descumpănit:

– E o mustață falsă. Dar... dar... de ce?

Hilda întrebă neîncrezătoare:

– Travesti? Dar...

Lydia îi termină fraza.

– Dar domnul Poirot posedă o mustață naturală de toată frumusețea!

Magdalene continuă să scormonească prin lucruri.

– Nu înțeleg. E... e o *nebunie*. De ce ar cumpăra domnul Poirot o mustață falsă?

II

Pilar ieși din salon și merse încet de-a lungul holului. Stephen Farr intra pe ușa dinspre grădină.

– Ei? S-a terminat consiliul de familie? S-a citit testamentul?

Pilar spuse pe nerăsuflăte:

– Nu m-am ales cu nimic... cu absolut nimic! Era un testament făcut cu mulți ani în urmă. Bunicul i-a lăsat bani mamei mele, dar, pentru că ea a murit, partea ei nu îmi revine mie, ci *lor*.

– Pare să fi fost un ghinion groaznic.

– Dacă bătrânul ar fi trăit, ar fi întocmit un alt testament. Mi-ar fi lăsat bani *mie* – mulți bani! Poate că în timp mi-ar fi lăsat *toți* banii!

– Nici așa n-ar fi drept, nu? o întrebă Stephen zâmbind.

– De ce nu? M-ar fi plăcut pe mine cel mai mult, asta-i tot!

– Ce copil lacom mai ești și tu! O adevărată lipitoare!

– Lumea e foarte rea cu femeile. Ele trebuie să facă tot ce pot pentru binele lor, cât timp sunt tinere. Când ajung bătrâne și urâte, nu le mai ajută nimeni, zise Pilar, devenind brusc serioasă.

Stephen confirmă calm:

– E mai adevărat decât îmi place să cred. Dar nu e *întru totul* adevărat. Alfred Lee, de exemplu, a ținut cu adevărat la tatăl său în pofida caracterului și comportamentului acestuia, chiar și la bătrânețe.

Pilar ridică bărbia.

– Alfred e destul de fraier.

Stephen râse, apoi continuă:

– Ei bine, nu-ți face griji, scumpa mea Pilar. Familia Lee are obligația de a avea grijă de tine, așa să știi.

Pilar răspunse neconsolată:

– Asta n-o să fie prea amuzant.

– Într-adevăr, mă tem că nu. Nu te văd trăind aici, Pilar. Ai vrea să vii în Africa de Sud? Pilar dădu din cap aprobator, iar Stephen continuă: Acolo e soare și sunt imense spații deschise. E și mult de muncă, de asemenea. Rezistă să muncești mult, Pilar?

Pilar răspunse cu îndoială:

– Nu știu.

– Preferi să stai în balcon și să te îndopi toată ziua cu dulciuri? Să te îngrași și să îți crească trei gușe?

Pilar râse, iar Stephen continuă:

– Așa e mai bine. Te-am făcut să râzi.

– Credeam că o să mă distrez de Crăciunul ăsta! Am citit în cărți că, la englezi, Crăciunul e foarte vesel, că se mănâncă stafide și că se coace o plăcintă flambată și ceva care se numește *Yule log*¹.

Stephen spuse:

– Trebuie să ai și tu parte de un Crăciun care să nu fie tulburat de o crimă. Vino aici puțin. Lydia m-a dus aici ieri. E debaraua ei.

O conduse într-o mică încăpere, puțin mai mare decât un garderob.

– Uite, Pilar, cutii peste cutii de biscuiți, și fructe conservate, și portocale, și curmale și nuci. Iar aici...

– O! bătu Pilar din palme. Sunt frumoase, globurile astea de aur și argint.

– Astea sunt de agățat în pom, cu cadouri pentru servitori, iar aici sunt omuleți de zăpadă scânteind, acoperiți de promoroacă,

---

¹ Trunchi de copac care, în tradiția britanică a celebrării Crăciunului, era folosit ca material și bază a focului ceremonial de Crăciun. „Yule“ desemnează la origine numele unei sărbători păgâne a solstițiului de iarnă. (n.tr.)

de pus pe masă. Iar aici sunt baloane de toate culorile, gata să fie umflate!

– O! Ochii lui Pilar se umplură de strălucire. O! Am putea umfla unul? Lydia n-o să se supere. Îmi plac baloanele.

– Copilă ce ești! Pe care îl vrei dintre astea?

– O să iau unul roșu.

Își aleseră baloanele și suflară în ele, iar obrajii li se umflară la rândul lor. Pilar se opri ca să râdă, iar balonul ei se dezumflă la loc.

Îi spuse:

– Arăți atât de caraghios cu fălcile umflate.

Continuă să râdă. Apoi se opri, suflând cu conștiinciozitate. Își legară baloanele cu grijă și începură să se joace cu ele, aruncându-le în sus și plimbându-le de colo-colo.

– Pe hol ar fi mai mult loc, fu de părere Pilar.

Își trimiteau baloanele de la unul la altul și râdeau, când Poirot trecu pe hol. Îi privi cu bunăvoință:

– Așadar jucați *les jeux d'enfant*? Ce frumos!

Pilar răspunse răsufând din greu:

– Al meu e ăla roșu. E mai mare ca ăsta. Mult mai mare. Dacă l-aș duce afară, s-ar ridica la cer.

– Hai să le ducem afară și să ne punem o dorință!

– O, da, ce idee bună!

Pilar ieși în fugă în grădină, iar Stephen o urmă. Poirot venea după ei, având aceeași expresie de indulgență binevoitoare întipărită pe chip.

– Îmi doresc o grămadă de bani, anunță Pilar.

Se ridică pe vârfuri, ținând de sfoara balonului. Acesta se ridică ușor, luat de o pală de vânt. Pilar îi dădu drumul, iar balonul începu să plutească, luat de curent.

Stephen râse.

– Nu trebuia să spui ce dorință ți-ai pus.

– Nu? De ce nu?

– Pentru că nu se mai îndeplinește. Acum e rândul meu să-mi pun o dorință.

Dădu drumul balonului. Dar nu fu la fel de norocos. Acesta pluti în lateral, se lovi de un tufiș și se sparse cu zgomot.

Pilar alergă spre el.

Dădu de știre cu o voce tragică:

– S-a dus...

Apoi, în timp mișca bucata de cauciuc dezumflat cu vârful piciorului, spuse:

– Deci asta am ridicat eu de pe jos în camera bunicului. Și el avusese un balon, doar că era roz.

Poirot scoase o exclamație ascuțită. Pilar se întoarse întrebătoare către el.

Poirot spuse:

– Nu, nu e nimic. M-am tăiat – nu lovit¹ – la picior.

Se întoarse și privi către casă.

– Atât de multe ferestre! O casă, *mademoiselle*, are ochii și urechile ei. Este într-adevăr regretabil că englezilor le plac atât de mult ferestrele deschise.

Lydia ieși pe terasă.

– Prânzul e gata. Pilar, draga mea, totul a fost pus la punct într-un mod cât se poate de satisfăcător. Alfred îți va explica totul în amănunt după masă. Intrăm?

Merseră în casă, iar Poirot veni ultimul. Avea un aer grav.

III

Prânzul se termină.

În timp ce ieșeau din sufragerie, Alfred îi spuse lui Pilar:

---

¹ Hercule Poirot, nefiind vorbitor nativ de engleză, este nesigur pe accentul său și face această precizare întrucât, în limba engleză, *to stab* (a tăia) și *to stub* (a se lovi la picior) sînt cuvinte relativ omofone. (n.tr.)

– Ești amabilă să vii în camera mea? Am ceva de discutat cu tine.

O conduse de-a lungul holului până în cabinetul său și închise ușa după el. Ceilalți merseră în salon. Numai Hercule Poirot rămase în hol, privind meditativ către ușa închisă a cabinetului.

Deodată, îl remarcă pe bătrânul majordom care aștepta în spatele lui, timid.

– Da, Tressilian, ce este?

Bătrânul părea tulburat. Spuse:

– Voiam să-i vorbesc domnului Lee. Dar n-aș vrea să-l deranjez în momentul ăsta.

– S-a întâmplat ceva?

Tressilian spuse încet:

– E ceva atât de ciudat. De neînțeles.

– Spune, zise Hercule Poirot.

Tressilian ezită. Apoi spuse:

– Ei bine, iată despre ce este vorba, domnule. Poate că ați observat că de fiecare parte a ușii de la intrare se afla câte o ghiulea. Din piatră, mari și grele. Ei bine, domnule, *una din ele a dispărut*.

Hercule Poirot ridică din sprâncene.

– De când?

– De dimineață erau amândouă la locul lor, domnule. Pot să jur.

– Ia să văd!

Ieșiră împreună pe ușa din față. Poirot se aplecă și examinează ghiuleaua rămasă. Când se îndreptă de spate, avea o figură extrem de gravă.

Tressilian bâigui cu o voce tremurândă:

– Cine și-ar pune în cap să fure așa ceva, domnule? E de neînțeles.

– Nu-mi place. Nu-mi place deloc... mormăi Poirot.

Tressilian îl privea cu neliniște.

– Ce se întâmplă cu casa asta, domnule? De când stăpânul a fost omorât, nimic nu mai e la fel. Mă simt de parcă în tot timpul ăsta aș fi visat. Încurc lucrurile, iar uneori mi se pare că nu mai pot să mă încred nici în propriii ochi.

Hercule Poirot scutură din cap.

– Te înșeli. Ochii tăi sunt singurul lucru în care trebuie să ai încredere.

Tressilian spuse, scuturând din cap:

– Vederea mi-e slăbită, nu mai văd așa cum vedeam odată. Văd lucrurile și oamenii ca prin ceață și le încurc. Îmbătrânesc, asta e, și curând nu voi mai fi în stare să-mi fac treaba.

Hercule Poirot îl bătu pe umăr.

– Curaj, Tressilian!

– Mulțumesc, domnule. Știu că o spuneți într-adevăr din toată inima. Dar asta e, sunt prea bătrân. Mi-aduc tot timpul aminte de vremurile și de chipurile din trecut. Domnișoara Jenny, și conașul David, și conașul Alfred. Îi văd tot timpul așa cum erau când erau tineri. Din noaptea în care domnul Harry a venit acasă...

Poirot încuviință din cap.

– Da, spuse el, așa m-am gândit. Tocmai ai spus „de când stăpânul a fost omorât“, dar, de fapt, a început înainte de asta. *De când domnul Harry s-a întors acasă*, nu-i așa, totul s-a dat peste cap și pare ireal, nu?

Majordomul încuviință:

– Aveți dreptate, domnule. De atunci. Domnul Harry a adus întotdeauna belele în casă, chiar și pe vremuri.

Ochii i se fixară din nou pe postamentul gol de piatră.

– Cine să fie de vină pentru toate astea, domnule? șopti el. Și de ce? E... e ca o casă de nebuni.

Hercule Poirot conchise:

– Mă tem că nu e vorba de nebunie. Aici e vorba de judecată solidă și sănătoasă! Cineva, Tressilian, se află în mare pericol.

Se întoarse și intra din nou în casă.

În acel moment, Pilar ieși din cabinet. Avea obraji roșii. Își ținea capul sus, iar ochii îi străluceau.

În timp ce Poirot se apropia de ea, ea bătutu dintr-odată din picior și exclamă:

– N-am să accept!

Poirot ridică din sprâncene.

– Ce nu veți accepta, domnișoară?

– Alfred tocmai mi-a spus că voi lua partea mamei mele din banii lăsați de bunicul meu.

– Ei bine?

– A spus că, din punct de vedere legal, n-aș avea dreptul la ea. Dar el, și Lydia, și ceilalți consideră că trebuie să-mi aparțină. Spun că e vorba de dreptate. Așa că mi-o vor da ei.

Poirot repetă:

– Ei bine?

Pilar bătutu din nou din picior.

– Nu înțelegeți? Ei sunt cei care mi-o dau... mi-o *dau*.

– Și asta vă rănește mândria? Chiar dacă ceea ce spun ei este adevărat, și ei vor să vă facă dreptate?

– Nu înțelegeți...

– Dimpotrivă... înțeleg foarte bine, zise Poirot.

– Of!...

Îi întoarse spatele, furioasă.

Cineva sună. Poirot aruncă o privire peste umăr și zări silueta inspectorului-șef Sugden dincolo de ușă. O întrebă în grabă pe Pilar:

– Unde vă duceți?

Ea îi răspunse bosumflată:

– În salon. La ceilalți.

– Bine. Stați acolo cu ei. Nu umblați de una singură prin casă, mai ales după lăsarea întunericului. Și fiți tot timpul în gardă. Sunteți într-un mare pericol, domnișoară. Niciodată nu veți mai fi într-un așa mare pericol cum sunteți astăzi o avertiză el repede.

O lăsă și merse în întâmpinarea lui Sugden.

Acesta așteptă până ce Tressilian se întoarse în oficiul său.

Apoi îi puse lui Poirot o telegramă sub nas.

– Acum l-au prins! spuse el. Citiți asta. E de la poliția sud-africană.

În telegramă scria: „Unicul fiu al lui Ebenezer Farr a decedat acum doi ani“.

– Așa că acum știm! exclamă Sugden. Ce ciudat... mergeam pe o cu totul altă pistă...

IV

Pilar intră în salon, cu capul sus.

Se duse direct la Lydia, care stătea la fereastră, croșetând.

– Lydia, am venit să-ți spun că nu voi accepta acei bani. Voi pleca... imediat.

Lydia păru uluită. Lăsă jos lucrul și spuse:

– Draga mea copilă, probabil că Alfred ți-a explicat foarte prost! Nu e câtuși de puțin vorba de milă și pomană, dacă asta crezi. Serios, nu e vorba de bunătate și generozitate din partea noastră. E vorba exclusiv despre dreptate și nedreptate. Dacă lucrurile s-ar fi petrecut cum era firesc, mama ta ar fi moștenit acei bani, iar tu ai fi intrat în posesia lor, alături de ea. E dreptul tău... dreptul sângelui. Nu e o chestiune de milă, ci de *dreptate!*

Pilar răspunse cu violență:

– Iată de ce nu pot să accept! Nu pot să accept să vorbiți așa, nu pot să accept să fiți așa! Mi-a plăcut aici. A fost o aventură, dar acum ați stricat-o de tot! Plec acum, imediat, și n-o să vă mai deranjez niciodată...

Lacrimile îi înecau vocea. Se întoarse și ieși în fugă din cameră, fără să privească în urmă.

Lydia rămase uluită și spuse pe un ton neajutorat:

– Nu m-am gândit niciodată că va lua lucrurile în felul ăsta!

– Pare destul de supărată, copila, remarcă și Hilda.

George își dresă vocea și rosti pompos:

– Așa cum am subliniat și azi-dimineață, principiul întregului demers a fost greșit. Pilar a avut înțelepciunea de a-și da singură seama de asta. Așa că a refuzat să accepte mila...

Lydia îl contrazise pe un ton ascuțit:

– Nu e vorba de *milă*. E dreptul ei!

– Ea nu pare să gândească la fel, insistă George.

Inspectorul-șef Sugden și Hercule Poirot intrară în încăperea. Primul dintre ei privi în jur și spuse:

– Unde este domnul Farr? Am ceva de discutat cu el.

Înainte ca vreunul dintre ei să apuce să răspundă, Hercule Poirot întrebă iute:

– Unde este *señorita* Estravados?

George Lee spuse cu o urmă de satisfacție malițioasă în glas:

– Pleacă, așa a spus. Din câte se pare, s-a cam săturat de ru-dele ei din Anglia.

Poirot făcu stânga împrejur.

– Hai! îl îndeamnă el și pe Sugden.

În timp ce ieșiră în hol, se auzi un zgomot surd de ciocnire puternică și un țipăt îndepărtat.

Poirot strigă:

– Repede... Hai!

Alergară pe hol și apoi în sus pe scări. Ușa de la camera lui Pilar era deschisă, iar în cadrul ușii se afla un bărbat. Întoarse capul către ei. Era Stephen Farr.

– E în viață... rosti el.

Pilar stătea ghemuită lângă perete. Avea privirea pironită în podea, unde zăcea o ghiulea mare de piatră.

Ea le explică cu respirația tăiată:

– Era deasupra ușii, se legăna acolo. Mi-ar fi căzut în cap când am intrat, dar mi s-a agățat cămașa într-un cui și m-a tras înapoi chiar când intram.

Poirot se aplecă și cercetă cuiul. Avea pe el o bucățică de tweed roșu. Privi în sus și dădu din cap, remarcând pe un ton grav:

– Acest cui, domnișoară, v-a salvat viața.

Inspectorul-șef întrebă, cu un aer uluit:

– Ce înseamnă toate astea?

– Cineva a încercat să mă omoare! exclamă Pilar.

Dădu din cap de mai multe ori.

Inspectorul-șef Sugden aruncă o privire către ușă.

– O capcană, spuse el. O capcană demodată, iar scopul ei a fost crima! Asta e a doua crimă pusă la cale în casa asta. Dar de data asta n-a reușit!

Stephen Farr spuse tare:

– Slavă Domnului că ești întreagă!

Pilar își frânse mâinile într-un gest larg de implorare.

– *Madre de Dios*, strigă ea. De ce ar vrea cineva să măucidă? Ce am făcut?

– Ar trebui să vă întrebați mai degrabă *ce știți*, domnișoară, îi spuse Poirot încet.

Ea se holbă la el.

– Ce știi? Dar nu știi nimic.

Hercule Poirot remarcă:

– Aici vă înșelați. Spuneți-mi, domnișoară Pilar, unde vă aflați în momentul crimei? Nu erați în camera asta.

– Ba da. V-am spus deja!

Inspectorul-șef Sugden o contrazise cu delicatețe:

– Da, dar n-ați spus adevărul. Ne-ați spus că l-ați auzit țipând pe bunicul dumneavoastră și n-ați fi putut auzi asta dacă v-ați fi aflat aici. Eu și domnul Poirot am testat asta ieri.

– O!

Pilar își ținu respirația.

– Erați undeva foarte aproape de camera lui. O să vă spun unde cred eu că vă aflați, domnișoară. În firida cu statui, foarte aproape de ușa bunicului dumneavoastră.

Pilar întrebă, speriată.

– O... cum de știți asta?

– Domnul Farr v-a văzut acolo, îi răspunse Poirot cu un ușor zâmbet.

– Nu e adevărat. Asta e o minciună sfruntată! sări imediat Stephen.

– Îmi cer iertare, domnule Farr, dar *chiar* ați văzut-o. Aduceți-vă aminte ce mi-ați spus despre impresia dumneavoastră că erau *trei* statui în firidă, nu *două*. O singură persoană purta o rochie albă în noaptea aceea, domnișoara Estravados. *Ea* era cea de-a treia siluetă pe care ați văzut-o. Așa e, nu, domnișoară?

Pilar răspunse, după un moment de ezitare:

– Da, e adevărat.

– Spuneți-ne acum, domnișoară, întregul adevăr. *De ce* vă aflați acolo? o întrebă Poirot cu blândețe.

Pilar începu să povestească:

– Am plecat din salon după cină și m-am gândit să mă duc să-l văd pe bunicul meu. M-am gândit că ar fi bucuros să mă vadă. Dar când am cotit pe coridor, am văzut că era altcineva la ușă. N-am vrut să fiu văzută, pentru că știam că bunicul meu spusese că nu mai vrea să vadă pe nimeni în seara aceea. M-am pitit în firidă, pentru ca persoana aceea să nu mă observe, în caz că s-ar fi întors.

Apoi, dintr-odată, am auzit cele mai îngrozitoare sunete, scaune, mese – gesticulă intens –, totul era dărâmat și spart. Nu m-am mișcat. Nu știu de ce. Eram înspăimântată. Apoi s-a auzit un țipăt îngrozitor – își făcu cruce –, mi s-a oprit inima-n loc și mi-am spus: „Cineva a murit...”

– Și apoi?

– Și apoi au început să vină oamenii în fugă de-a lungul coridorului, iar eu am ieșit la urmă și m-am alăturat lor.

Inspectorul-șef Sugden întrebă pe un ton tăios:

– Nu ne-ați spus nimic despre toate acestea când v-am interogat prima oară. De ce?

Pilar scutură din cap și spuse cu un aer înțelept:

– Nu e bine să spui prea multe poliției. Vedeți, m-am gândit că, dacă spun că mă aflam în apropiere, v-ați fi gândit că *eu* l-am ucis. Așa că am zis că eram în camera mea.

Sugden spuse apăsător:

– Dacă mințiți în mod deliberat, tot ceea ce obțineți este să fiți trecută în rândul suspectilor.

– Pilar? o făcu atentă Stephen Farr.

– Da?

– *Pe cine ai văzut stând în fața ușii când ai intrat pe coridor? Spune-ne!*

– Da, spune-ne, insistă Sugden.

Un moment, fata ezită. Ochii i se măriră, apoi i se micșorară din nou. Spuse încet:

– Nu știu cine era. Lumina era prea slabă ca să pot distinge. *Dar era o femeie...*

V

Inspectorul-șef Sugden se uită în jur la fețele celorlalți. Spuse, cu un aer de iritare:

– Totul mi se pare foarte ciudat, domnule Poirot.

– Am o mică idee, le mărturisi Poirot. Vreau să împărtășesc tuturor ceea ce am aflat. Le voi cere apoi cooperarea și astfel vom afla adevărul.

– Ce șmecherie, murmură Sugden.

Se întinse în fotoliu.

– Ca să începem cu asta, cred că aveți să-i cereți o explicație domnului Farr, zise Poirot.

Sugden strânse din buze.

– Aș fi ales un cadru mai puțin public pentru asta, spuse el. Cu toate astea, n-am nimic împotriva. Îi întinse telegrama lui Stephen Farr. Acum, domnule *Farr*, după cum ziceți că vă numiți, poate ne puteți explica *asta?*

Stephen Farr luă telegrama. Ridicând sprâncenele, o citi rar, cu voce tare. Apoi, înclinându-se, i-o înapoie inspectorului-șef.

– Da, spuse el. Destul de incriminant, nu?

– E tot ce aveți de spus despre asta? Înțelegeți că nu aveți nici o obligație să faceți o declarație... îl avertiză Sugden.

Stephen Farr îl întrerupse.

– Nu e nevoie să mă avertizați, inspectore. Văd că vă stă pe limbă! Da, vă voi da o explicație. Nu foarte bună, dar asta e adevărul.

Făcu o pauză. Apoi începu:

– Nu sunt fiul lui Ebenezer Farr. Dar i-am cunoscut pe amândoi, tată și fiu, destul de bine. Acum încercați să vă puneți în locul meu (apropo, numele meu este Stephen Grant). Am ajuns în această țară pentru prima dată în viața mea. Am fost dezamăgit. Totul îmi părea a fi cenușiu și lipsit de viață. Apoi am mers cu trenul și am întâlnit o fată. Trebuie să o spun pe șleau: m-am îndrăgostit de acea fată! Era cea mai frumoasă și mai deosebită ființă din lume! Am stat o vreme de vorbă cu ea în tren și mi-am pus în gând să nu pierd legătura. În momentul în care ieșeam din compartiment, m-am uitat la eticheta de pe geamantanul ei. Numele nu-mi spunea nimic, dar adresa către care se îndrepta, da. Auzisem de Gorston Hall și știam totul despre proprietar. Fusese partenerul de afaceri al lui Ebenezer Farr, iar bătrânul Eb îmi vorbise adesea despre el, ce mare figură fusese.

– Ei bine, mi-a venit ideea să merg la Gorston Hall și să pretind că sunt fiul lui Eb. Acesta a murit, după cum spune telegrama, acum doi ani, dar mi-am amintit că bătrânul Eb mi-a spus că nu mai auzise nimic despre Simeon Lee de mulți ani și m-am gândit că Lee nu aflase de moartea fiului lui Eb. Oricum, m-am gândit că merită să încerc.

– Totuși, n-ați trecut de îndată la fapte. Ați rămas timp de două zile la hotelul King's Arms din Addlesfield, remarcă Sugden.

Stephen recunoscu:

– Am tot stat și m-am gândit dacă să o fac sau nu. Până la urmă m-am hotărât să trec la fapte. Totul îmi părea a avea un aer de aventură. Și a mers de minune! Bătrânul m-a primit cu cea mai mare prietenie și m-a rugat imediat să vin să locuiesc în casă. Am acceptat. Iată, inspectore, aceasta este explicația mea. Dacă nu mă credeți, încercați să priviți înapoi în trecutul dumneavoastră de bărbat galant și să vedeți dacă nu cumva vă amintiți ceva lucruri nebunești pe care le-ați făcut atunci. Cât despre numele meu adevărat, așa cum am spus, acesta este Stephen Grant. Puteți telegrafia în Africa de Sud să mă verificați, dar vă spun: veți afla că sunt un cetățean perfect respectabil. Nu sunt un escroc sau un hoț de bijuterii.

– N-am crezut niciodată că ați fi, îi spuse Poirot ușor.

Inspectorul-șef Sugden strânse din fălci și spuse:

– Va trebui să verific această informație. Însă aș vrea să știu de ce nu v-ați deconspirat imediat după crimă, în loc să ne fi spus tot felul de minciuni!?

Stephen spuse dezarmat:

– Pentru că am fost un idiot! M-am gândit că n-o să se afle! M-am gândit că aș părea suspect dacă aș recunoaște că mă aflu aici sub un nume fals. Dacă n-aș fi fost absolut cretin, mi-aș fi dat seama că o să telegrafiați la Johannesburg.

– Ei bine, domnule Farr... ăăă... Grant... nu spun că nu vă cred. Se va dovedi cât de curând dacă ați spus sau nu adevărul, interveni Sugden.

Se uită întrebător la Poirot. Acesta spuse:

– Cred că domnișoara Estravados are ceva de spus.

Pilar se albise ca varul. Spuse, cu o voce pierită:

– Așa e. Nu v-aș fi spus niciodată, dar e vorba de Lydia și de bani. A fost amuzant să vin aici și să mă prefac și să joc un rol, dar când Lydia a spus că banii sunt ai mei și că asta nu înseamnă decât că se face dreptate, era deja altceva și nu mai era deloc distractiv.

– Nu înțeleg, draga mea, despre ce vorbești acolo? întrebă Alfred Lee cu o figură descumpănită.

Pilar exclamă:

– Voi credeți că eu sunt nepoata voastră, Pilar Estravados, nu? Dar lucrurile nu stau așa! Pilar a fost ucisă în timp ce călătoream împreună cu ea într-o mașină în Spania. O bombă a căzut și a lovit mașina, iar ea a fost ucisă, dar eu nici măcar n-am fost atinsă. N-o cunoșteam foarte bine, dar ea îmi spusese totul despre ea și despre cum bunicul ei o chemase în Anglia și că era foarte bogat. N-aveam deloc bani și nu știam unde să mă duc și ce să fac. Și m-am gândit deodată: „De ce să nu iau pașaportul lui Pilar, să mă duc în Anglia și să ajung bogată?” Fața i se luminează într-un zâmbet larg. Ce amuzant a fost să mă imaginez făcând treaba asta și scăpând nedescoperită! Fotografiile noastre nu semănau deloc. Așa că, atunci când mi s-a cerut pașaportul aici, am deschis fereastra, l-am aruncat jos și am fugit după el, iar apoi am mânjit fotografia cu pământ, pentru că la graniță nimeni nu se uită prea atent, dar aici ar fi putut...

– Vrei să spui că te-ai prezentat în fața tatălui meu ca fiind nepoata lui și te-ai folosit de afecțiunea pe care o nutrea pentru tine? sări Alfred Lee, furios.

Pilar dădu din cap că da. Spuse cu satisfacție:

– Da, mi-am seama imediat că îl pot face să mă placă foarte mult.

George Lee izbucni:

– Scandalos! Infracțiune! Tentativă de a obține bani prin înșelăciune!

Harry Lee spuse:

– N-a luat nimic de la *tine*, bătrâne! Pilar, eu sunt de partea ta! Am o profundă admirație pentru îndrăzneala ta. Și, slavă Domnului, nu-ți mai sunt unchi! Asta îmi îngăduie să mă comport cu mai multă libertate.

– *Dumneavoastră* știți? De când știți? îl întrebă Pilar pe Poirot.

Acesta zâmbi:

– Domnișoară, dacă ați fi studiat legile lui Mendel, ați fi știut că doi oameni cu ochi albaștri nu pot concepe un copil cu ochi negri. Mama dumneavoastră a fost, nu mă îndoiesc de asta, o doamnă cât se poate de virtuoasă și respectabilă. Rezulta de aici că nu erați câtuși de puțin Pilar Estravados. Când ați jucat scena cu pașaportul, am fost sigur de asta. A fost ingenios, dar, cum să vă spun, nu suficient de ingenios.

– Nimic din toată afacerea asta nu e suficient de ingenios! exclamă inspectorul-șef Sugden destul de supărat.

Pilar se uită fix la el.

– Nu înțeleg... zise ea.

– Ne-ați spus o poveste... dar cred că mai sunt încă o mulțime de lucruri pe care nu ni le-ați spus.

– Lăsați-o în pace! interveni Stephen.

Inspectorul-șef Sugden nu-l băgă în seamă și continuă:

– Ne-ați spus că ați urcat în camera bunicului dumneavoastră după cină. Ne-ați spus că a fost așa, dintr-un impuls. Vă voi sugera altceva. Dumneavoastră ați furat acele diamante. Le ținuserăți în mână. Ați prins poate un moment și le-ați sustras din seif, fără ca bătrânul să observe ce faceți! Când a descoperit că pietrele lipsesc, și-a dat seama imediat că doar două persoane ar fi putut să le ia. Una dintre ele era Horbury, care ar fi putut descoperi combinația și s-ar fi putut strecura să le fure în timpul nopții. Cealaltă persoană erați *dumneavoastră*.

– Ei bine, domnul Lee a luat de îndată măsuri. M-a sunat și m-a rugat să vin. Apoi v-a trimis vorbă să treceți pe la el imediat după cină. Așa ați și făcut, iar el v-a acuzat de furt. Ați negat, iar el și-a întărit acuzațiile. Nu știu ce s-a întâmplat după aceea; poate că și-a dat seama că nu erați nepoata lui, ci o foarte isteată hoată profesionistă. În orice caz, jocul se terminase, riscul de a fi demascată era din ce în ce mai mare, așa că ați sărit la el cu un cuțit. A avut loc o luptă, iar el a țipat. L-ați doborât. Ați ieșit din cameră, ați întors cheia în broască pe

dinafară și apoi, știind că nu vă puteți face nevăzută, *v-ați strecurat în firida cu statui*, înainte de venirea celorlalți.

Pilar strigă din toate puterile:

– Nu e adevărat! Nu e adevărat! N-am furat eu diamantele! Nu l-am omorât eu. Jur pe Preacurata Fecioară!

– *Atunci cine a făcut-o?* Spuneți că ați văzut o siluetă în fața ușii domnului Lee. Conform relatării dumneavoastră, această persoană trebuie să fi fost criminalul. *Nimeni altcineva* n-a mai trecut pe lângă firidă! Dar nu avem decât cuvântul dumneavoastră în privința faptului că *acolo se afla într-adevăr cineva*. Cu alte cuvinte, *ați inventat toate astea* pentru a vă disculpa! continuă Sugden cu asprime.

George Lee interveni, adăugând pe un ton ascuțit:

– Bineînțeles că e vinovată! E cât se poate de limpede! Am spus dintotdeauna că tatăl meu a fost ucis de către cineva din exterior! Ce absurditate, să susții că cineva din familie ar fi făcut așa ceva! Asta... asta n-ar fi normal!

Poirot se agita pe locul lui.

– Nu sunt de acord cu dumneavoastră. Luând în considerație caracterul lui Simeon Lee, ar fi fost normal ca asta să se întâmple.

George rămase cu gura căscată, holbându-se la Poirot.

Acesta continuă:

– Și, în opinia mea, chiar *asta* s-a întâmplat. Simeon Lee a fost ucis de cineva din stirpea sa, dintr-un motiv care i s-a părut criminalului bun și suficient.

– Cineva dintre noi? Mă opun! strigă George.

Poirot îl întrerupse, pe un ton care nu admitea replică:

– Fiecare dintre cei de față ar fi avut un motiv să-l ucidă pe Simeon Lee. Vom începe cu *al dumneavoastră*, domnule George Lee. Nu l-ați iubit deloc pe tatăl dumneavoastră! Ați păstrat bune relații cu el de dragul banilor. În ziua în care a murit, *v-a amenințat că vă taie din venituri*. Știați că la moartea lui urma probabil să primiți o sumă considerabilă. În asta rezidă motivul. După cină, așa cum ați spus, ați fost să dați telefon. Ați

dat *într-adevăr* telefon, dar convorbirea a durat doar *cinci minute*. După asta, ați fi putut foarte ușor să vă duceți în camera tatălui dumneavoastră, să stați de vorbă cu el, iar apoi să-l atacați și să-l ucideți. După aceea, ați fi putut să părăsiți încăperea și să întoarceți cheia în broască din afară, în speranța că asasinatul va fi pus pe seama unui spărgător. Din cauza panicii, ați uitat să vă asigurați că fereastra e larg deschisă, astfel încât varianta spargerii să aibă suport. A fost o tâmpenie, dar îmi cer scuze că trebuie să v-o spun, sunteți o persoană destul de tâmpită! În fond și la urma urmei, continuă Poirot, după o scurtă pauză în care George încercă să vorbească și nu reuși, mulți tâmpiți au ajuns criminali! Își întoarse privirea spre Magdalene. Și doamna avea, la rândul ei, un motiv. Are datorii, din câte știu, iar tonul anumitor remarci ale tatălui dumneavoastră a pus-o într-o situație stânjenitoare. Nici ea nu are alibi. S-a dus să dea telefon, dar *nu* a dat telefon, iar în privința a ceea ce a făcut de fapt nu avem *decât cuvântul ei...* Apoi, făcu el o pauză, îl mai avem pe domnul David Lee. Am auzit vorbindu-se, nu o dată, despre firea răzbunătoare și despre memoria de elefant a celor din familia Lee. Domnul David Lee nu a iertat și nici nu a uitat vreodată felul în care tatăl său se purtase cu mama lui. O ultimă remarcă sarcastică la adresa răposatei doamne ar fi putut fi picătura care să umple paharul. David Lee spune că în momentul crimei cânta la pian. Printr-o coincidență, cânta chiar *Marșul funebru*. Dar dacă am presupune că *altcineva* cânta *Marșul funebru*, cineva care știa ce urma el să facă și îi aproba fapta?

– E o sugestie infamă, rosti încet Hilda Lee.

Poirot se întoarse către ea.

– Vă voi mai servi una, doamnă. Crima a fost comisă de mâna *dumneavoastră*. *Dumneavoastră* ați fost cea care s-a strecurat sus și a executat o sentință de moarte asupra unui om care nu merita nici o milă. Sunteți genul de om, doamnă, capabil de cea mai mare cruzime într-un moment de mânie...

– Nu l-am omorât eu, zise Hilda.

Inspectorul-șef Sugden spuse repede:

– Domnul Poirot are perfectă dreptate. Toți cei de aici pot fi bănuți, cu excepția domnului Alfred Lee, a domnului Harry Lee și a doamnei Alfred Lee.

– Nu voi face excepție nici măcar în cazul acestora trei... interveni Poirot cu blândețe.

Inspectorul-șef protestă:

– Ei, haideți, domnule Poirot!

– Și care este ipoteza dumneavoastră în privința mea, domnule Poirot? întrebă Lydia Lee.

Își însoți spusele de un ușor zâmbet și își ridică sprâncenele ironic.

Poirot se înclină.

– Trec peste mobilul dumneavoastră, doamnă. E suficient de limpede. În rest, noaptea trecută ați purtat o rochie înflorată de tafta, având un model foarte distinct, precum și o pelerină. Vă voi reaminti că Tressilian, majordomul, e miop. De la distanță, obiectele îi apar neclare, în ceață. Voi sublinia, de asemenea, că salonul dumneavoastră este mare, iar lumina care vine de la lămpi este foarte filtrată. În noaptea aceea, la un minut sau două după ce s-au făcut auzite țipetele, Tressilian a venit în salon să ia ceștile de cafea. *Crede* că v-a văzut stând pe pervazul ferestrei, care era acoperit pe jumătate de draperii, într-o atitudine familiară.

– Chiar m-a văzut.

Poirot continuă:

– Vă sugerez că este posibil ca *Tressilian să fi văzut de fapt pelerina rochiei dumneavoastră*, aranjată în așa fel în spatele draperiilor încât să dea impresia că dumneavoastră stăteți acolo.

– Chiar am stat acolo... insistă Lydia.

– Cum îndrăznești să insinuezi...?! sări indignat Alfred.

Harry îl întrerupse:

– Lasă-l să vorbească, Alfred! Noi urmăm la rând. Cum considerați că dragul de Alfred l-a ucis pe iubitul său tată, de vreme ce ne aflam amândoi în sufragerie în acel moment?

Poirot îi aruncă un zâmbet șarmant.

– E foarte simplu. Un alibi e cu atât mai puternic cu cât pare să fie formulat împotriva voinței celui care îl emite. Dumneavoastră și fratele dumneavoastră nu vă aveți bine unul cu celălalt. E un fel de notorietate. *Dumneavoastră* îl persiflați în public. *El* nu are niciodată decât cuvinte urâte la adresa dumneavoastră! Dar să presupunem că toate astea fac parte dintr-o strategie bine pusă la punct. Să presupunem că Alfred Lee s-a săturat să joace după cum îi cântă altcineva. Să presupunem că el și dumneavoastră v-ați împăcat de ceva timp. Vă puneți la punct planul. Veniți acasă. Alfred dă impresia că asta îl nemulțumește și manifestă antipatie față de dumneavoastră. Dumneavoastră îi arătați dispreț. Și vine noaptea crimei, pe care ați plănuț-o atât de inteligent împreună. Unul din dumneavoastră rămâne în sufragerie, vorbind tare și dând poate impresia că acolo sunt două persoane care se ceartă. *Celălalt se duce sus și comite crima...*

Alfred sări în picioare.

– Ești dracul gol! spuse el cu o voce nearticulată.

– Chiar vreți să spuneți că...? interveni Sugden, holbându-se la Poirot.

Acesta continuă, cu o neașteptată notă de autoritate în glas:

– Trebuia să vă înfățișez *posibilitățile!* Acestea sunt lucrurile care *s-ar fi putut întâmpla!* Ce anume din toate astea s-a întâmplat cu *adevărat*, vom putea afla numai depășind aparențele exterioare și ajungând la realitatea interioară... Făcu o pauză, apoi spuse încet: Trebuie să ne întoarcem, așa cum am spus înainte, la caracterul domnului Simeon Lee...

VI

Intervenii un moment de liniște. Cum nu se poate mai ciudat, toată indignarea și toată ranchiuna dispăruseră ca prin farmec. Hercule Poirot domina întreaga asistență prin forța charismei

sale. Îl urmăreau toți cu sufletul la gură, fascinați. Începu din nou să vorbească, pe un ton măsurat.

– Vedeți, aici e cheia întregii afaceri. Răposatul este centrul și nucleul misterului! Trebuie să plonjăm adânc în inima și în mintea lui Simeon Lee și să vedem ce găsim acolo. Căci un om nu trăiește și moare doar pentru sine însuși. Ceea ce are, le transmite mai departe celor care vin după el... Ce avea Simeon Lee de transmis mai departe fiilor și fiicei sale? Mândria, în primul rând, o mândrie care, în ceea ce îl privește pe bătrân, suferise o frustrare, prin dezamăgirea provocată de copiii săi. Mai era apoi virtutea răbdării. Ni s-a spus că Simeon Lee a așteptat cu răbdare timp de ani de zile pentru a se răzbuna pe cineva care îi făcuse rău. Observăm că acest aspect al temperamentului său a fost moștenit cel mai intens de către fiul care îi semăna cel mai puțin fizic. David Lee, la rândul său, a fost capabil să-și amintească și să țină în el ura și resentimentul timp de ani de zile. *Fizic*, Harry Lee era singurul dintre copiii său care îi semăna mult. Asemănarea este izbitoare în momentul în care primim portretul din tinerețe al lui Simeon Lee. Același nas acvilin, aceeași linie tăioasă a feței, aceeași poziție mândră a capului, dat pe spate. Cred, de asemenea, că Harry a moștenit multe dintre gesturile și ticurile tatălui său, cum ar fi maniera de a râde cu capul dat pe spate sau felul în care își trece un deget peste bărbie. Având toate aceste lucruri în minte și fiind convins că asasinatul a fost comis de către o persoană extrem de apropiată de răposat, am studiat familia din punct de vedere psihologic. Cu alte cuvinte, am încercat să decid care dintre ei era, *din punct de vedere psihologic, posibil criminal*. Iar concluzia a fost că doar două persoane îndeplineau acest criteriu. Aceștia erau Alfred Lee și Hilda Lee, soția lui David. Pe David l-am scos de pe listă. Nu cred că o persoană cu inhibițiile lui, cauzate de o delicatețe exagerată, bolnăvicioasă, ar fi făcut față băii de sânge presupuse de tăierea unei beregate. La fel i-am eliminat pe George Lee și pe soția sa. În pofida venalității lor,

am fost sigur că nu le-ar fi stat în fire să își asume un astfel de risc. Amândoi erau, în mod esențial, precauți. Despre doamna Alfred Lee am fost sigur că nu este capabilă de un act de violență. Firea ei conține prea multă ironie. Am ezitat în privința lui Harry Lee. Prezenta în aparență o anumită cruzime trivială, dar am fost aproape sigur că Harry Lee, în pofida tupeului și a cinismului său, era, în fond, un neajutorat. Știu acum că asta era și părerea tatălui său. Harry, spunea el, era la fel ca toți ceilalți. Îmi rămâneau cele două persoane pe care le-am menționat deja. Alfred Lee era o persoană capabilă de un imens devotament necondiționat. Era un om care se supusese voinței altora timp de mulți ani. În aceste condiții, era oricând posibil ca ceva să-și piardă controlul. Mai mult decât atât, e posibil să fi ținut în el o ranchiună ascunsă față de tatăl său, care să crească în intensitate de-a lungul timpului pentru că nu fusese niciodată revelată în vreun fel. Oamenii cei mai liniștiți și mai blajini sunt adesea capabili de violența cea mai bruscă și mai neașteptată, pentru că, în cazul lor, atunci când lucrurile scapă de sub control, scapă în întregime! Cealaltă persoană pe care am considerat-o ca fiind capabilă de crimă era Hilda Lee. Ea e genul de persoană care, ocazional, se arată capabilă de a lua legea în propriile mâini, dar niciodată din motive egoiste. Astfel de oameni acționează în egală măsură ca judecători și ca executanți. Multe personaje din Vechiul Testament au un astfel de caracter. Jael și Judith, de exemplu.

Ajungând aici, am examinat circumstanțele propriu-zise ale crimei. Și primul lucru care reiese din asta, în mod izbitor, așa spune, este felul în sine în care crima a avut loc! Mergeți cu mintea înapoi în camera unde Simeon Lee zace mort. Dacă vă aduceți aminte, acolo se aflau răsturnate atât o masă masivă, cât și un scaun greu. De asemenea, o lampă, obiecte de sticlă și altele. Dar poziția scaunului și a mesei erau în mod deosebit surprinzătoare. Amândouă erau din mahon autentic. E greu de imaginat că o luptă între acel bătrân împutinat și adversarul său ar fi

putut dărâma atâta mobilă masivă! Întreaga situația părea *ireală*. Și totuși nimeni în toate mințile n-ar înscena așa ceva, dacă nu cumva Simeon Lee fusese ucis de către un bărbat puternic, iar ideea ar fi fost să se sugereze că atacatorul a fost o femeie sau cineva cu un fizic firav.

Însă o asemenea idee era extrem de neconvingătoare, de vreme ce zgomotul mobilei dărâmate ar fi alarmat pe toată lumea, iar criminalul ar fi avut, în consecință, foarte puțin timp pentru a se retrage. Fără îndoială, ar fi fost în avantajul *oricui* să îi taie gâtul lui Simeon Lee păstrând cât mai multă *liniște* cu putință.

Alt amănunt ieșit din comun era acela al cheii care fusese întoarsă în broască pe dinafară. Din nou, un astfel de gest părea a fi *fără sens*. Nu putea sugera ipoteza sinuciderii, de vreme ce nimic din detaliile concrete ale morții lui Simeon Lee nu se potrivea cu ipoteza sinuciderii. De asemenea, nu se putea sugera nici că asasinul ar fi fugit pe fereastră, căci ferestrele erau aranjate de așa natură încât fuga pe acolo era imposibilă! Mai mult, încă o dată, era vorba de *timp*. Timp care *trebuie* să fi fost prețios pentru criminal!

Mai era un lucru de neînțeles, o bucățică de cauciuc tăiată din trusa de toaletă a lui Simeon Lee și o mică piesă de lemn care mi-au fost arătate de inspectorul-șef Sugden. Acestea fuseseră ridicate de jos de către una dintre persoanele care au intrat primele în cameră. Încă o dată – *aceste lucruri nu aveau nici un sens!* Nu însemnau absolut nimic. Și totuși se aflau acolo.

După cum vă dați seama, crima devine din ce în ce mai indecifrabilă. Nu are ordine, nu are metodă, în concluzie nu e *rațională*.

Ajungem acum la încă o dificultate. Inspectorul-șef Sugden a fost chemat de către răposat; i s-a raportat un jaf și i s-a cerut să se întoarcă peste o oră și jumătate. *De ce?* Dacă Simeon Lee își suspecta nepoata sau pe vreun alt membru al familiei, de ce nu l-a rugat pe inspectorul-șef Sugden să aștepte jos cât timp i-ar fi interogat pe loc pe cei suspectați? Prezența în casă a inspectorului ar fi sporit presiunea asupra vinovatului.

Așa că ajungem să ne dăm seama că nu doar comportamentul ucigașului este anormal, ci și comportamentul lui Simeon Lee!

Și atunci îmi spun: „Totul e greșit!“ De ce? Pentru că privim lucrurile *dintr-un unghi fals*. Le privim *din unghiul în care criminalul dorește să le privim...*

Avem trei lucruri care nu se potrivesc: lupta, cheia întoarsă din afară și bucata de cauciuc. Dar trebuie să existe un fel de a privi aceste trei lucruri astfel încât ele să *capete* sens! Așa că îmi golesc mintea, uit circumstanțele crimei și analizez aceste lucruri *în sine*. Și spun: *o luptă*. Ce sugerează *asta*? Violență, distrugerii, zgomot... *Cheia*? De ce să folosești o cheie? Ca să nu intre nimeni? Dar cheia n-a evitat asta, de vreme ce ușa a fost spartă aproape imediat. Să țină pe cineva *înăuntru*? Să țină pe cineva *în afară*? O bucată de cauciuc? Îmi spun: „O bucată de cauciuc e o bucată de cauciuc și basta!“

Ați fi deci tentați să spuneți că acolo nu se află nimic, și totuși asta nu e întru totul adevărat, căci rămân trei impresii: zgomot, izolare, lipsă de indicii...

Se potrivesc acestea cu vreunul dintre posibiliai mei criminali? Nu, nu se potrivesc. Pentru amândoi, Alfred Lee și Hilda Lee, o crimă *făcută în liniște* ar fi fost preferabilă, a pierde timpul încuind ușa din afară e absurd, iar bucățică de cauciuc tot nu înseamnă nimic!

Și totuși am sentimentul extrem de puternic că această crimă nu are în ea nimic absurd, ci dimpotrivă, că a fost foarte atent planificată și excelent pusă în practică. Că, de fapt, a *reușit*! În consecință, tot ce s-a întâmplat *trebuia* să se întâmple...

Și apoi, examinând din nou toate detaliile, am avut prima străfulgerare...

Sânge, *atât de mult sânge...* sânge peste tot... Un accent pus pe sânge – proaspăt, ud, lucind... Atât de mult sânge, *prea mult sânge...*

Și a mai urmat un gând. Avem de a face cu o crimă de sânge, o crimă a sângelui. *Propriul sânge al lui Simeon Lee se întoarce împotriva lui...*

Hercule Poirot se lăsă pe spate.

– Cele mai importante două sugestii în acest caz au fost pronunțate în mod inconștient de către două persoane. Prima a fost atunci când doamna Alfred Lee a citat un vers din *Macbeth*: „Dar cine-ar fi crezut ca bătrânul să aibă atâta sânge într-însul?” Cealaltă a fost o frază pronunțată de Tressilian, majordomul. Mi-a descris senzația de confuzie pe care o resimțea și cum lucrurile păreau să se întâmple cum se mai întâmplaseră o dată. Acest sentiment ciudat îi fusese dat de o întâmplare foarte simplă. A auzit sunând soneria și s-a dus să îi deschidă lui Harry Lee, iar a doua zi a făcut același lucru pentru Stephen Farr.

De ce a avut el acest sentiment? Uitați-vă la Harry Lee și la Stephen Farr și veți înțelege de ce. Seamănă incredibil de mult! De aceea, pentru Tressilian, *a-i deschide* ușa lui Stephen Farr semăna foarte mult cu *a-i deschide* ușa lui Harry Lee. Era aproape ca și cum ar fi fost acolo același bărbat. Iar apoi, azi de-abia, Tressilian mi-a spus că întotdeauna încurcă oamenii între ei. Acum știm de ce! Stephen Farr are nasul coroiat, își dă capul pe spate când râde și are obiceiul de a-și mângâia bărbia cu degetul. Priviți cu atenție și concentrare la portretul de tinerețe al lui Simeon Lee și nu-l veți vedea *numai pe Harry Lee, ci și pe Stephen Farr...*

Stephen se foi în scaunul care începu să scârțâie.

– Amintiți-vă de izbucnirea lui Simeon Lee, de invectiva sa împotriva familiei. Vă amintiți cum a spus că e gata să jure că i s-au născut fii mai buni *în afara căsătoriei*. Să ne întoarcem la caracterul lui Simeon Lee, care avea succes la femei și care i-a frânt inima soției sale! Simeon Lee, care se lăuda că ar putea avea o gardă de corp alcătuită din fii de aproape aceeași vârstă! Așa că trag concluzia: Simeon Lee avea în casă nu doar familia sa legitimă, *ci și un fiu necunoscut și nerecunoscut*.

Stephen se ridică în picioare, iar Poirot îl întreabă:

– Åsta a fost motivul tãu adevãrat, nu? Și nu povestea aia romanticã despre fata pe care ai întâlnit-o în tren! Erai în drum încoace *înainte de a o fi întâlnit*. Veneai sã vezi *ce fel de om era tatãl tãu...*

Stephen devenise palid ca un cadavru. Spuse cu o voce zdruncinată și gâtuită:

– Da, m-am întrebat întotdeauna... Mama vorbea despre el câteodată. Devenise un soi de obsesie pentru mine... sã vãd cum era! Am fãcut ceva bani și am venit în Anglia. Nu aveam de gând sã îi spun cine sunt. Am pretins cã sunt fiul lui Eb. Am venit aici dintr-un singur motiv: sã-l vãd pe cel care era tatãl meu...

– Doamne, cât am fost de orb... Vãd acum. De douã ori v-am confundat cu domnul Harry și apoi am vãzut cã mã înșelasem, și totuși nu mi-am dat niciodatã seama! șopti inspecto-
rului-șef Sugden. Se întoarse cãtre Pilar: Asta era, nu? Pe Stephen Farr l-ai vãzut în fața ușii? Ai ezitat, îmi aduc aminte, și te-ai uitat la el înainte sã spui cã era o femeie. Pe Farr l-ai vãzut și nu aveai de gând sã-l trãdezi.

Se iscã o ușoară rumoare. Vocea profundã a Hildei Lee rupse aceastã stare:

– Nu, spuse ea. Vã înșelați. Pe *mine* m-a vãzut Pilar...

– Pe dumneavoastrã, doamnă? Da, mã gândeam eu... constatã Poirot.

Hilda spuse încet:

– Instinctul de conservare e ceva atãt de ciudat. Nu credeam sã fiu atãt de lașã. Sã tac din gurã doar pentru cã mi-a fost teamã!

– Ne spuneți acum?

Ea dãdu din cap.

– Eram cu David în salonul pentru muzicã. El cânta la pian. Era într-o stare foarte ciudatã. Eram puțin speriatã și mã simțeam foarte vinovatã, pentru cã eu insistasem sã venim aici. David a început sã cânte *Marșul funebru*, când, deodatã, m-am

hotărât. Oricât de ciudat ar părea, am decis că trebuie să plecăm amândoi imediat, în noaptea aceea. Am ieșit încet din bibliotecă și m-am dus sus. Aveam de gând să mă duc la bătrânul Lee și să-i spun cât se poate de direct de ce plecăm. Am mers de-a lungul coridorului până la camera sa și am bătut la ușă. Nu mi-a răspuns. Am bătut din nou, puțin mai tare. Tot nu mi-a răspuns. Am încercat atunci ușa. Ușa era încuiată. Apoi, în timp ce rămăsesem pe gânduri, *am auzit un zgomot înăuntru...* Se opri. N-o să mă credeți, dar e adevărat! *Cineva era înăuntru* și îl atacase pe domnul Lee. Am auzit scaune și mese răsturnate și vaza spartă, iar apoi am auzit acel unic țipăt îngrozitor, care s-a stins... și apoi liniște. Am rămas unde mă aflam, paralizată! Nu puteam să mă mișc! Și apoi domnul Farr a venit în fugă și Magdalene și toți ceilalți, iar domnul Farr și Harry au început să lovească în ușă. Ușa s-a prăbușit și am văzut camera, *și nu era nimeni în ea*, în afară de domnul Lee, care zăcea mort în balta aia de sânge. Vocea ei se ascuți. Strigă: *Nu mai era nimeni acolo... nimeni, înțelegeți! Și nu ieșise nimeni din cameră...*

VII

Inspectorul-șef Sugden trase aer în piept.

– Ori am înnebunit eu, ori altcineva! Ce spuneți dumneavoastră, doamnă Lee, este pur și simplu imposibil! E o nebunie!

Hilda Lee strigă:

– Vă spun că i-am auzit luptându-se înăuntru și l-am auzit pe bătrân țipând când i s-a tăiat gâtul și nimeni n-a ieșit și nimeni nu era în cameră!

– Și în tot acest timp n-ați spus nimic, remarcă Hercule Poirot.

Hilda Lee se făcuse albă la față, dar spuse calmă:

– Nu, pentru că, dacă v-aș fi spus ce s-a întâmplat, n-ați fi putut să vă gândiți decât că eu l-am ucis...

Poirot scutură din cap.

– Nu, spuse el. Nu dumneavoastră l-ați ucis. Fiul său l-a ucis.

Stephen Farr interveni:

– Jur înaintea lui Dumnezeu că nu l-am atins!

– Nu dumneavoastră, spuse Poirot. Avea și alți fii!

– Drăcia dracului! exclamă Harry.

George făcu ochii mari. David se frecă la ochi. Alfred clipi de două ori.

Poirot continuă:

– În prima noapte în care m-am aflat aici – noaptea crimei – am văzut o stafie. *Stafia mortului*. Când l-am văzut prima oară pe Harry Lee, am rămas descumpănit. Simțeam că îl mai văzusem înainte. Apoi i-am notat atent trăsăturile și mi-am dat seama cât de mult semăna cu tatăl său și mi-am spus că asta era ceea ce produsese acel sentiment de familiaritate.

Ieri însă, un om care stătea în fața mea și-a dat capul pe spate și a râs și am știut atunci de cine îmi amintea Harry Lee. Și am descoperit încă o dată, pe alt chip, trăsăturile răposatului.

Nu e de mirare că bietul Tressilian se simțea zăpăcit, căci deschisese ușa nu la doi, ci la *trei* bărbați care semănau extraordinar de mult. Nu e de mirare că a mărturisit că încurcă oamenii între ei, de vreme ce în casă erau trei bărbați care, de la o oarecare distanță, puteau trece foarte ușor unul drept celălalt! Aceeași statură, aceleași gesturi (mai ales unul, ticul de a-și trece un deget peste bărbie), același fel de a râde cu capul dat pe spate, același nas coroiat. Și totuși asemănarea nu era lesne de remarcat, *căci al treilea bărbat avea mustață*.

Se aplecă înainte.

– Se uită îndeobște că polițiștii sunt oameni, că au neveste, copii, mame – făcu o pauză... și *tați*... Amintiți-vă ce renume avea Simeon Lee în ținut: un bărbat care i-a frânt inima soției sale din cauza aventurilor sale cu femei. Un fiu ilegitim poate moșteni multe lucruri. Poate moșteni trăsăturile tatălui său și chiar și gesturile acestuia. Îi poate moșteni mândria, și răbdarea,

și dorința de răzbunare! Ridică tonul. Toată viața ta, Sugden, ai păstrat în tine răul pe care ți l-a făcut tatăl tău. Cred că te-ai hotărât să-l ucizi cu mult timp în urmă. Vii din comitatul vecin, nu de foarte departe. Fără îndoială că mama ta, cu banii pe care Simeon Lee i-a dat cu atâta generozitate, a reușit să-și găsească un soț care să-i fie tată copilului ei. Ți-a fost ușor să intri în poliția din Middleshire și să-ți aștepti ocazia. Un inspector-șef de poliție are mari șanse să comită o crimă și să scape nedescoperit.

Sugden devenise alb ca varul.

– Ești nebun! Nu eram în casă când a fost omorât, izbucni el.

Poirot scutură din cap.

– Nu, l-ai ucis prima oară când ai venit, înainte de a pleca. Nimeni nu l-a mai văzut în viață după ce ai plecat tu. Totul a fost atât de ușor pentru tine. Simeon Lee te aștepta, da, *dar nu te chemase. Tu l-ai sunat și i-ai spus ceva vag despre o tentativă de jaf. I-ai spus că o să-l cauți în seara aceea pe la opt și că o să pretinzi că faci o colectă pentru o acțiune de caritate a poliției. Simeon Lee n-a bănuit nimic. Nu știa că ești fiul lui. Ai venit și i-ai spus nu știu ce basme despre niște diamante substituite. El a deschis seiful ca să-ți arate că adevăratele diamante erau acolo. Ți-ai cerut scuze, te-ai întors către șemineu, alături de el și, luându-l prin surprindere, i-ai tăiat beregata, ținându-i mâna la gură ca să nu țipe. O nimica toată pentru un bărbat cu fizicul tău.*

Apoi ai pus la punct înscenarea. Ai luat diamantele. Ai îngrămădit scaune și mese, pahare și vase și ai înfășurat în jurul lor o frânghie fină pe care o aveai cu tine la venire. Aveai asupra ta o sticlă cu sângele unui animal ucis de curând, în care adăugaseși o anumită cantitate de citrat de sodiu. Ai răspândit conținutul și ai mai adăugat niște citrat de sodiu în balta de sânge care curgea din rana lui Simeon Lee. Ai potrivit focul astfel încât corpul să-și păstreze căldura. Apoi ai trecut cele două capete ale frânghiei prin fereastra lăsată crăpată și le-ai lăsat să atârne în josul zidului. Ai părăsit camera și ai răsucit

cheia din afară. Asta era ceva vital, *căci trebuia ca nimeni, în nici un fel, să nu mai intre în cameră.*

Apoi te-ai dus afară și ai ascuns diamantele în grădina din bazin. Dacă, mai devreme sau mai târziu, urmau să fie descoperite acolo, n-ar fi făcut decât să înmulțească suspiciunile în direcția dorită de tine: asupra membrilor legitimi ai familiei lui Simeon Lee. Puțin înainte de nouă și un sfert te-ai întors și, cățărându-te pe zidul de sub fereastră, ai tras de coardă. Asta a pus în mișcare sistemul de pârghii pe care îl construiseși cu grijă în interior. Mobila și porțelanul s-au prăbușit cu zgomot. Ai tras de unul din capetele corzii și ți-ai înfășurat-o din nou în jurul corpului, sub haină și maiou. Mai aveai un singur lucru de făcut! Se întoarse către ceilalți. Vă amintiți cu toții cum ați descris fiecare în mod diferit țipătul de moarte al domnului Lee? Dumneavoastră, domnule Lee, l-ați descris ca fiind țipătul unui om aflat în agonia morții. Soția dumneavoastră și David Lee au folosit amândoi aceeași expresie: „un suflet în iad“. Doamna David Lee, dimpotrivă, a spus că era țipătul cuiva care *nu* avea suflet. A spus că era ceva inuman, ca o bestie. Harry Lee s-a apropiat cel mai mult de adevăr. A spus că parcă era țipătul unui porc căruia i se taie gâtul. Știți bășicile acelea lungi și roz care se vând în târguri și care au fețe pictate pe ele care se numesc „porci pe moarte“? Dacă suflă în ele, scot un tânguit neomenesc. Asta a fost ultima ta mișcare, Sugden. Ai aranjat o chestie din asta în cameră. Gura îi era blocată cu o plăcuță de lemn, dar piesă era legată de coardă. Când ai tras de coardă, piesă a căzut și porcul a început să se dezumfle. Așa că zgomotul mobilei dărâmate a fost încununat de țipătul „porcului pe moarte“. Se întoarse încă o dată către ceilalți. Vedeți acum ce era lucrul ăla pe care l-a ridicat Pilar? Inspectorul-șef sperase să ajungă la timp ca să îndepărteze acea bucată de cauciuc înainte de a fi observată de cineva. Oricum, a luat-o din mâinile lui Pilar destul de repede și în maniera cea mai oficială. Dar amintiți-vă că *n-a vorbit nimănui despre acest incident.* În sine, era singurul

lucru în măsură să creeze suspiciuni. Magdalene Lee mi-a vorbit despre el și l-am hărțuit cu asta. Era pregătit pentru această eventualitate. Tăiase o bucățică din trusa de voiaj a domnului Lee și a prezentat-o împreună cu o plăcuță de lemn. La o privire superficială, corespundeau descrierii, o bucățică de cauciuc și o bucată de lemn. Dar prostul de mine, nu mi-am zis de îndată: „Asta nu înseamnă nimic, *deci e imposibil să fi fost acolo, iar inspectorul-șef Sugden minte...*“ Nu, am continuat orbește să caut o explicație pentru asta. N-am înțeles cum stau lucrurile până când domnișoara Estravados, jucându-se cu un balon care s-a spart, a strigat că probabil ceea ce ridicase ea în camera lui Simeon Lee fusese un balon spart.

Vedeți acum cum se potrivește totul? Improbabila luptă, *necesară pentru a sugera un fals moment al morții*; ușa încuiată, pentru ca nimeni să nu descopere prea devreme cadavrul; țipătul de moarte. Acum crima ne apare ca fiind logică și rațională.

Însă din momentul în care Pilar Estravados a strigat în gura mare descoperirea ei în privința balonului, ea a devenit o sursă de pericol pentru criminal. Și dacă acea remarcă ar fi fost auzită de el din casă (și e foarte posibil să fi fost auzită, căci vocea ei era limpede și ascuțită, iar geamurile erau deschise), ea însăși s-ar fi aflat într-un mare pericol. Deja îi dăduse criminalului motive de îngrijorare. Spusese, vorbind despre bătrânul domn Lee: „Trebuie că a fost foarte arătos în tinerețe“. Și adăugase, adresându-i-se direct lui Sugden: „*Așa ca dumneavoastră*“. A spus-o la propriu, iar Sugden a înțeles asta. Nu e de mirare că Sugden s-a făcut roșu la față și aproape că s-a înecat. Era ceva cu totul neașteptat și cumplit de periculos. A sperat, după asta, să poată pune vinovăția pe seama ei, dar asta s-a dovedit a fi neașteptat de dificil, de vreme ce, ca nepoată dezmoștenită a bunicului ei, era evident că nu avea nici un motiv să comită crima. Mai târziu, când a auzit din casă remarca ei despre balon, spusă tare și clar, a trecut la măsuri disperate. A pus

capcana cu ghiuleaua când eram la prânz. Din fericire, aproape printr-o minune, a dat greș...

Se lăsă o tăcere de moarte. Apoi Sugden întrebă repede:

– Când ați fost sigur?

– N-am fost absolut sigur până n-am cumpărat o mustață falsă și am încercat-o pe portretul lui Simeon Lee. În momentul acela, chipul care mă privea era al dumneavoastră.

– Putrezi-i-ar sufletul în iad! Sunt fericit că am făcut-o! exclamă Sugden.

Partea a VII-a

28 decembrie

– Pilar, cred că ar fi mai bine să stai la noi până ce stabilim ceva definitiv pentru tine, spuse Lydia Lee.

– Ești foarte bună, Lydia. Ești drăguță. Ierți ușor oamenii, fără să faci caz de asta, îi răspunse Pilar, sfioasă.

– Încă îți spun Pilar, deși presupun că te cheamă altfel.

– Da, de fapt mă cheamă Conchita Lopez.

– Și Conchita e un nume frumos.

– Ești prea bună, Lydia. Dar nu trebuie să îți faci griji în privința mea. Mă voi căsători cu Stephen și vom pleca în Africa de Sud.

Lydia spuse cu un zâmbet:

– Ei bine, iată ce frumos se aranjează lucrurile.

– De vreme ce ai fost atât de bună cu mine, crezi că am putea să ne întoarcem într-o zi și să stăm la voi, poate de Crăciun, și să mâncăm biscuiți și stafide și să ne uităm la chestiile alea strălucitoare din pom și la omuleții de zăpadă? întrebă apoi cu timiditate Pilar.

– Bineînțeles, veniți și vom avea un Crăciun englezesc adevărat.

– Ar fi frumos. Vezi, Lydia, simt că anul acesta n-a fost deloc frumos de Crăciun.

Lydia simți că i se taie respirația.

– Nu, într-adevăr, n-a fost prea frumos de Crăciun...

II

– Ei bine, la revedere, Alfred. Nu cred că să te mai deranjez prea mult. Plec în Hawaii. Am visat întotdeauna să trăiesc acolo dacă o să am ceva bani vreodată, spuse Harry.

– La revedere, Harry. Cred că o să te distrezi de minune. Sper că o vei face.

Harry continuă pe un ton destul de ciudat:

– Îmi pare rău că te-am călcat atâta pe coadă, bătrâne. Am și eu o limbă ascuțită... Nu mă pot abține să nu iau oamenii peste picior.

– Presupun că și eu ar mai trebui să învăț să știu de glumă, făcu și Alfred un efort.

– Ei bine, adio, încheie Harry, ușurat.

III

– David, eu și Lydia ne-am hotărât să vindem locul acesta. M-am gândit că poate ai dori să iei unele lucruri care au fost ale mamei, scaunul ei și suportul acela pentru picioare. Ai fost întotdeauna preferatul ei, spuse Alfred.

David ezită un moment. Apoi zise încet:

– Mulțumesc că te-ai gândit la asta, Alfred, dar știi, nu cred că o să le iau. Nu vreau nimic din casă. Simt că e mai bine să mă rup de tot de trecut.

– Da, înțeleg. Poate că ai dreptate.

IV

George spuse:

– Ei bine, la revedere, Alfred. La revedere, Lydia. Prin ce moment îngrozitor am mai trecut! Acum o să vină și procesul.

Toată povestea asta murdară o să iasă la lumină, Sugden fiind...
ăăă... fiul tatălui meu. Oare nu s-ar putea aranja să i se spună că
ar fi mai bine pentru el să susțină că are vederi comuniste și că
îl ura pe tata ca fiind capitalist, sau ceva de genul ăsta?

– Dragul meu George, chiar îți imaginezi că cineva ca
Sugden ar minți doar ca să ne protejeze *nouă* sentimentele? îl
întrebă Lydia.

– Ăăă... poate că nu. Nu, înțeleg ce vrei să spui. Oricum,
omul e nebun. Hai, la revedere încă o dată!

Magdalene îi salută:

– La revedere. Haideți să mergem cu toții anul viitor pe Ri-
viera sau undeva de Crăciun și să ne distrăm cu adevărat.

– Asta depinde de evoluția Bursei, interveni George.

– Hai, dragă, nu fi *rău*, îl luă Magdalene cu binișorul.

V

Alfred ieși pe terasă. Lydia stătea aplecată peste un bazin și
se ridică atunci când îl văzu.

– Ei bine, au plecat cu toții, spuse el oftând.

– Da... ce binecuvântare.

– Așa e.

– O să te simți bine părăsind acest loc.

Ea întrebă:

– Plecarea asta te supără?

– Nu, și eu voi fi bucuros. Sunt atâtea lucruri interesante pe
care le putem face împreună. Dacă am rămâne să trăim aici,
ne-am aminti tot timpul de coșmarul ăsta. Slavă Domnului că
s-a terminat!

– Lui Hercule Poirot ar trebui mai degrabă să-i mulțumim,
remarcă Lydia.

– Da. Știi, a fost cu totul extraordinar felul în care toate lu-
crurile se potriveau între ele când le explica.

– Știu. Ca atunci când termini de aranjat un puzzle și toate piesele rămase, despre care ai putea să juri că n-ar putea să mai intre nicăieri, își găsesc locul în modul cel mai natural.

– Mai e un lucru care n-a fost lămurit. Ce a făcut George după ce a vorbit la telefon? De ce n-a spus?

– Nu știi? Am știut tot timpul. Arunca o privire peste hârtiile de pe biroul tău.

– Oh! Nu, Lydia, nimeni n-ar face așa ceva!

– George ar face-o. E îngrozitor de curios atunci când e vorba de bani. Dar bineînțeles că nu putea să recunoască asta. E genul care trebuie prins asupra faptului pentru a admite ceva.

Alfred schimbă vorba:

– Faci încă o grădină?

– Da.

– Ce va fi, de data asta?

– Cred, zise Lydia, că e o tentativă de Grădină a Raiului. Într-o nouă versiune, fără nici un șarpe, iar Adam și Eva sunt categoric de vârstă mijlocie.

Alfred spuse cu duioșie:

– Dragă Lydia, câtă răbdare ai avut în toți acești ani! Ai fost foarte bună cu mine.

– Dar vezi tu, Alfred, eu te iubesc...

VI

– Dumnezeu să mă aibă în pază! spuse colonelul Johnson. Adevăr grăiesc! Și apoi din nou: Dumnezeu să mă aibă în pază!

Se lăsă pe spate în scaun și se uită fix la Poirot. Continuă pe un ton de lamentație:

– Cel mai bun om pe care îl aveam! Ce-o să se aleagă de poliție?

– Chiar și polițiștii au viață privată! Sugden era un om foarte mândru.

Colonelul Johnson scutură din cap. Pentru a se calma, lovi cu piciorul în vreascurile din sobă și spuse sacadat:

– Am spus întotdeauna – nimic nu se compară cu un foc de lemne.

Hercule Poirot, conștient de aerul rece și uscat din jurul său, își zise în sinea lui: „*Pour moi*, numai încălzire centrală...”

Cuprins

Partea I – 22 decembrie.....	7
Partea a II-a – 23 decembrie.....	43
Partea a III-a – 24 decembrie	61
Partea a IV-a – 25 decembrie.....	147
Partea a V-a – 26 decembrie.....	171
Partea a VI-a – 27 decembrie	199
Partea a VII-a – 28 decembrie.....	243

Tiranul milionar Simeon Lee, înstrăinat de mulți ani de rudele sale, organizează o neobișnuită reuniune de familie cu ocazia Crăciunului.

Însă înainte ca vreunul dintre convivi să descopere motivul acestei ciudate schimbări de atitudine, un zgomot de luptă și un țipăt inuman se aud din biroul lui Simeon, care e găsit într-o baltă de sânge, cu gâtul tăiat, în spatele unei uși încuiate. Cu atât de mulți posibili suspecti – căci Simeon stârnise numai ură în jur –, Poirot se implică în ceea ce pare un caz imposibil de rezolvat, însă detectivul belgian cunoaște un adevăr de netăgăduit: rareori lucrurile sunt ceea ce par a fi.

rao
international
publishing
company

ISBN 978-973-103-464-5

9 789731 034645

www.rao.ro
www.raobooks.com